

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	<u>Περιεχόμενα</u>	<u>Σελίδα</u>
	I <i>Ανακοινώσεις</i>	
	
	II <i>Προπαρασκευαστικές πράξεις</i>	
	Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	
	Σύνοδος του Οκτωβρίου 1994	
94/C 397/01	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που τροποποιεί την οδηγία 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, την οδηγία 92/81/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 1992 για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στα πετρελαιοειδή, καθώς και την οδηγία 92/82/ΕΟΚ της 19ης Οκτωβρίου 1992 για την προσέγγιση των συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή	1
94/C 397/02	Γνωμοδότηση για: — την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την εφαρμογή ενός πολυετούς συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για την περίοδο 1995-1997 σε ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών, και — την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την παράταση, το 1995, της εφαρμογής των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 3833/90, (ΕΟΚ) αριθ. 3835/90 και (ΕΟΚ) αριθ. 3900/91 περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών	3
	Σύνοδος του Νοεμβρίου 1994	
94/C 397/03	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις στατιστικές για τις θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών	6

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα (συνέχεια)	Σελίδα
94/C 397/04	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του ευρωπαϊκού δικτύου τραιίνων μεγάλης ταχύτητας	8
94/C 397/05	Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους	13
94/C 397/06	Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθιέρωση ευρωπαϊκού έτους δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης (1996)	15
94/C 397/07	Γνωμοδότηση για το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της	17
94/C 397/08	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 64/433/ΕΟΚ για τον καθορισμό των υγειονομικών όρων παραγωγής και διάθεσης νωπού κρέατος στην αγορά	18
94/C 397/09	Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93 της 12ης Οκτωβρίου 1993 για τη θέσπιση συστήματος ελέγχου της κοινής αλιευτικής πολιτικής	19
94/C 397/10	Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των αλιευομένων προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας	20
94/C 397/11	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για τη θέσπιση των καθεστώτων πρόσβασης σε ορισμένες αλιευτικές ζώνες και αλιευτικούς πόρους της Κοινότητας	21
94/C 397/12	Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών	23
94/C 397/13	Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου αναφορικά με τη συνέχιση της ανάπτυξης του συστήματος Handynet στο πλαίσιο της απόφασης 93/136/ΕΟΚ για τη θέσπιση του τρίτου προγράμματος δράσης υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες (Helios II 1993-1996)	31
94/C 397/14	Γνωμοδότηση για το Λευκό Βιβλίο «Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική — η πορεία προς το μέλλον για την Ένωση»	33
94/C 397/15	Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των κανόνων για την αναγνώριση των μέτρων υγειονομικού και κτηνιατρικού ελέγχου που εφαρμόζουν τρίτες χώρες για το νωπό κρέας και τα προϊόντα με βάση το κρέας ως ισοδύναμων με εκείνα που εφαρμόζονται στην κοινοτική παραγωγή καθώς και των όρων που πρέπει να πληρούνται για την εισαγωγή στην Κοινότητα και την τροποποίηση της οδηγίας 72/462/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τα προβλήματα υγειονομικού και κτηνιατρικού ελέγχου κατά τις εισαγωγές βοοειδών, αιγοπροβάτων και χοίρων, νωπού κρέατος και προϊόντων με βάση το κρέας από τρίτες χώρες	37
94/C 397/16	Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των αλκοολούχων ποτών και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1601/91 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των αρωματισμένων οίνων, των αρωματισμένων ποτών, με βάση τον οίνο των αρωματισμένων κοκτέιλ, βάσει των αποτελεσμάτων των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης	39

94/C 397/17	Γνωμοδότηση για την ανακοίνωση σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή του Πρωτοκόλλου για την κοινωνική πολιτική που υποβάλλεται από την Επιτροπή στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	40
Σύνοδος του Δεκεμβρίου 1994		
94/C 397/18	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία τροποποιείται η οδηγία 77/388/ΕΟΚ και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14, παράγραφος 1 σημείο δ) για την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας ορισμένων οριστικών εισαγωγών αγαθών	50
94/C 397/19	Γνωμοδότηση για το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου για την τροποποίηση της απόφασης 91/115/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη σύσταση επιτροπής στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών	52
94/C 397/20	Γνωμοδότηση για την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη βελτίωση του φορολογικού περιβάλλοντος των ΜΜΕ	53
94/C 397/21	Γνωμοδότηση για την XXIIIη Έκθεση της Επιτροπής επί της Πολιτικής Ανταγωνισμού (1993)	59
94/C 397/22	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που τροποποιεί την οδηγία του Συμβουλίου 90/648/ΕΟΚ σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες	68
94/C 397/23	Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την οικολογική ποιότητα των υδάτων	71

Π

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που τροποποιεί την οδηγία 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, την οδηγία 92/81/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 1992 για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στα πετρελαιοειδή, καθώς και την οδηγία 92/82/ΕΟΚ της 19ης Οκτωβρίου 1992 για την προσέγγιση των συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή

(94/C 397/01)

Στις 7 Σεπτεμβρίου 1994, και σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 99 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει στον κ. Gafo Fernández ως γενικό εισηγητή την προετοιμασία των γενικών εργασιών της ΟΚΕ.

Κατά τη διάρκεια της 319ης συνόδου ολομέλειας (συνεδρίαση της 20ής Οκτωβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή και αξιολόγηση της πρότασης

1.1. Οι αρχικές οδηγίες, που υπόκεινται σήμερα σε τροποποίηση, υιοθετήθηκαν με σκοπό να ρυθμίσουν την κατοχή και την κυκλοφορία μιας σειράς πετρελαιοειδών που υπόκεινται σε ειδική φορολογία, διασφαλίζοντας έτσι την επιτέλεση των φορολογικών υποχρεώσεων και καθορίζοντας τέλος ορισμένες ελάχιστες εναρμονισμένες βάσεις φορολογικών συντελεστών (μολονότι στην πράξη οι συντελεστές διαφέρουν αισθητά στις διάφορες χώρες).

1.2. Η σημερινή πρόταση επιχειρεί να καταρτίσει μια σειρά τροποποιήσεων που αφορούν τις οδηγίες αυτές, προκειμένου να τελειοποιήσει και απλοποιήσει τη συγκεκριμένη εφαρμογή τους, στο φως της εμπειρίας που προέκυψε από τα δύο έτη λειτουργίας των οδηγιών αυτών και κυρίως μετά την πλήρη εφαρμογή της εσωτερικής αγοράς, με τις τελωνειακές και φορολογικές απλοποιήσεις που καθιερώθηκαν στη διακοινοτική κυκλοφορία μετά την 1η Ιανουαρίου 1993.

1.3. Η πρόταση έχει καθαρά τεχνικό χαρακτήρα, με το διπλό στόχο να διευκρινίσει και να συμπληρώσει τα κενά που υπάρχουν στη ρύθμιση και να απλοποιήσει τις διοικητικές ενέργειες

που είναι απαραίτητες για την ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων αυτών. Κατά τη διατύπωσή της, ελήφθησαν υπόψη όχι μόνο οι εμπειρίες των φορολογικών αρχών των κρατών μελών αλλά επίσης, σε ορισμένο βαθμό, οι υποδείξεις που προέρχονται από τη βιομηχανία και τους χρήστες των προϊόντων αυτών.

1.4. Έχοντας υπόψη όλα αυτά, η ΟΚΕ αποδέχεται την υπό εξέταση πρόταση, μολονότι επιθυμεί να προβεί σε ορισμένες παρατηρήσεις που θα επιτρέψουν τη βελτίωση στην πράξη της ελεύθερης διακίνησης των προϊόντων αυτών.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ επιθυμεί να εκφράσει την ανησυχία της για τη διατήρηση της σημερινής διαδικασίας εφαρμογής των απαλλαγών, όχι με τη μορφή προκαταρκτικής απαλλαγής όπως θα επιθυμούσε, αλλά με τη μορφή της εκ των υστέρων εξόφλησης. Αυτό συνεπάγεται δημοσιονομικές επιβαρύνσεις και διοικητικές επιπλοκές τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τους τελικούς καταναλωτές. Για το λόγο αυτό, κρίνει ότι το σύστημα

προκαταρκτικής απαλλαγής θα πρέπει να θεσπισθεί με εναρμονισμένο τρόπο σε όλη την Κοινότητα, στην περίπτωση που ο γενικός χαρακτήρας της απαλλαγής θεσπίζεται σε κοινοτικό επίπεδο.

2.2. Επίσης, καμία ικανοποιητική λύση δεν προτείνεται σε ό,τι αφορά τη διπλή φορολογία που πλήττει τα προϊόντα τα οποία μετά την είσπραξη του φόρου, υφίστανται ορισμένες φθορές ή ανεπαρκείς αναμίξεις, πράγμα που καθιστά αναγκαία την επιστροφή τους στον αναγνωρισμένο αποθηκευτή που θα προβεί στην επεξεργασία τους. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει το γρηγορότερο δυνατό την επίλυση του θέματος αυτού, ακολουθώντας τις υποδείξεις που αναφέρονται κατωτέρω.

2.3. Τέλος, η ΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για την ενδεχόμενη ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση ορισμένων τύπων μη συμβατικών υδρογονάνθρακων, που πρόκειται να αντικαταστήσουν τα παραδοσιακά προϊόντα που υπόκεινται στη φορολογία, ενώ τα ίδια θα εξαιρεθούν από την καταβολή των ειδικών φόρων. Η ΟΚΕ προτείνει να επεκταθεί στα τελευταία αυτά προϊόντα το σύστημα που προβλέπεται για τις προσθετικές ουσίες ή τα μη συμβατικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα.

3. Ειδικές παρατηρήσεις στην πρόταση οδηγίας

3.1. Άρθρο πρώτο, παράγραφος 5

Προτείνεται να διαγραφεί η τρίτη περίπτωση της νέας παραγράφου 4· αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι υπάρχει προφανής αντίφαση μεταξύ της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού που θεσπίζει ότι «ο εγκεκριμένος αποθηκευτής δικαιούται ατέλεια για τις απώλειες που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του ανασταλτικού καθεστώτος» και της τρίτης περίπτωσης που αφήνει τα κράτη μέλη ελεύθερα είτε να χορηγήσουν μερική ή καμία ατέλεια. Συνεπώς, η ΟΚΕ υποδεικνύει να εξαλειφθεί αυτή η δυνατότητα μερικής ή συνολικής άρνησης ατέλειας, για ποσότητα προϊόντος που δεν υπάρχει στην πράξη.

3.2. Άρθρο πρώτο, παράγραφος 6, στοιχείο δ

Προτείνεται να διαγραφεί η πρώτη περίπτωση της παραγράφου αυτής και να αντικατασταθεί η έκφραση «οι ίδιες αρχές» στη δεύτερη περίπτωση με την έκφραση «οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους της αναχώρησης». Πράγματι, μολονότι η νέα διατύπωση υποθέτει σημαντική απλοποίηση και βελτίωση της αρχικής διαδικασίας, το γεγονός ότι το κράτος μέλος απαιτεί από τον αποστολέα προκαταρκτική έγκριση μπορεί να οδηγήσει σε ανώφελες καθυστερήσεις και να οδηγήσει σε πρακτική διακρίσεων, πράγματα που αποφεύγονται με την άμεση γνωστο-

ποίηση των δεδομένων αυτών εκ των υστέρων, όπως ήδη προβλέπεται στη δεύτερη περίπτωση της παραγράφου αυτής.

3.3. Άρθρο πρώτο, παράγραφος 12, στοιχείο β

Η ΟΚΕ κρίνει ότι η πιο λογική διατύπωση είναι: «το 2ο εδάφιο του σημείου β της παραγράφου 4».

3.4. Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β

Προτείνεται να προστεθεί στο τέλος της πρώτης πρότασης, μετά τις λέξεις «φορολογείται ως καύσιμο κινητήρων» η ακόλουθη πρόταση: «όπως επίσης και κάθε άλλο ακατέργαστο υδρογονάνθρακα που χρησιμοποιείται ως προϊόν υποκατάστασης προϊόντος που υπόκειται σε ειδική φορολογία». Η διευκρίνιση αυτή είναι αναγκαία επειδή στη συνέχεια θεσπίζεται γενικευμένη απαλλαγή για τους ακατέργαστους υδρογονάνθρακες χωρίς να ορίζονται ειδικότερα οι τελωνειακοί κώδικες στους οποίους αναφέρονται, πράγμα που μπορεί να διευκολύνει τον άβιμο ανταγωνισμό που βασίζεται στη διαφοροποίηση της φορολογικής μεταχείρισης.

3.5. Σε σχέση με την «απαλλαγή με την εκ των υστέρων εξόφληση» που επισημάνθηκε στην παράγραφο 2.1, η ΟΚΕ κρίνει ότι το σύστημα μπορεί να βελτιωθεί μέσω των ακόλουθων τροποποιήσεων.

3.5.1. Άρθρο πρώτο, παράγραφος 10

Προτείνεται να προστεθεί σημείο α) με νέο κείμενο ως εξής: «η τελευταία φράση του πρώτου εδαφίου του σημείου 1 διαγράφεται» και να μετατραπούν τα σημεία α) και β) σε σημεία β) και γ) αντιστοίχως.

3.5.2. Άρθρο 2, παράγραφος 3

Προτείνεται να προστεθεί σημείο γ) με το ακόλουθο κείμενο: «στο τέλος της παραγράφου 8, να προστεθούν οι λέξεις με την εξαίρεση των απαλλαγών που προβλέπονται στο πρώτο άρθρο».

3.6. Όσον αφορά το πρόβλημα της διπλής φορολογίας που αναφέρθηκε στην παράγραφο 2.2, η ΟΚΕ κρίνει ότι θα μπορούσε να επιλυθεί με τον ακόλουθο τρόπο.

3.6.1. Άρθρο πρώτο

Προτείνεται να ενσωματωθεί ένα νέο σημείο 10 με το ακόλουθο κείμενο: «10. Στα τέλη του άρθρου 22, παράγραφος 5, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο: στην περίπτωση που ένα προϊόν για το οποίο καταβλήθηκε ο ειδικός φόρος πρόκειται να επιστραφεί στο εργοστάσιο ή στον φορολογικό αποθηκευτή για να υποστεί επεξεργασία, επιστρέφονται οι

ειδικοί φόροι που καταβλήθηκαν και αντιστοιχούν στον επιστρεφόμενο όγκο.»

3.6.1.1. Οι παράγραφοι 10, 11 και 12 μετατρέπονται σε 11, 12 και 13 αντιστοίχως.

Βρυξέλλες, 20 Οκτωβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για :

- την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την εφαρμογή ενός πολυετούς συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για την περίοδο 1995-1997 σε ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών, και
- την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την παράταση, το 1995, της εφαρμογής των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 3833/90, (ΕΟΚ) αριθ. 3835/90 και (ΕΟΚ) αριθ. 3900/91 περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών

(94/C 397/02)

Στις 11 Οκτωβρίου 1994 και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τις ανωτέρω προτάσεις.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει την προετοιμασία των σχετικών εργασιών στον κ. Giesecke ως γενικό εισηγητή.

Κατά την 319η σύνοδο ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 1994, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόταση για την ουσιαστική αναθεώρηση του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων, βάσει της οποίας πρόκειται να δοθεί προτεραιότητα στις χώρες που ευρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση.

2. Ως ιδιαίτερος θετική κρίνεται η πρόθεση της επίτευξης του στόχου αυτού με βάση την αρχή της «συνολικής ουδετερότητας», που σημαίνει ότι ο συνολικός όγκος των εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν με βάση το ΣΓΠ θα διατηρηθεί, ούτως ώστε να υπάρξει μία μετατόπιση της προτιμησιακής μεταχείρισης προς τις φτωχότερες χώρες.

3. Η ΟΚΕ επικροτεί απόλυτα τις προσπάθειες της Κοινότητας που αποσκοπούν παράλληλα στην απλοποίηση της διαδικασίας στο πλαίσιο της εν λόγω αναθεώρησης. Η απλοποίηση αυτή ενδιαφέρει τόσο τις διοικητικές αρχές των δικαιούχων χωρών, οι οποίες επιθυμούν να επικεντρώσουν τις εξαγωγικές προσπάθειες που καταβάλουν σε αγορές που χαρακτηρίζονται

από διαφάνεια, όσο επίσης και τους ευρωπαίους εισαγωγείς, οι οποίοι πρέπει να διαθέτουν επαρκή κίνητρα για να καθιερώσουν νέες πηγές προμηθειών. Για το λόγο αυτό, κάθε νέο μέτρο το οποίο πρόκειται να θεσπιστεί πρέπει να αξιολογείται με βάση το κριτήριο της απλοποίησης της μέχρι τούδε ισχύουσας διαδικασίας. Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα των ρυθμίσεων (μηχανισμός διαβάθμισης, μηχανισμός αλληλεγγύης και ειδικά καθεστώτα για την τήρηση θετικής στάσης) η ΕΤΠ διακατέχεται από το φόβο ότι ο σημαντικός αυτός στόχος δεν πρόκειται να επιτευχθεί.

4. Ακριβώς από την άποψη αυτή, η ΟΚΕ επικροτεί τις προσπάθειες της Επιτροπής που αφορούν την καθιέρωση προθεσμίας τριών ετών για τις γενικευμένες δασμολογικές προτιμήσεις, γεγονός το οποίο προσφέρει τόσο στις χώρες δικαιούχους όσο και στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τα περιθώρια να εκτιμήσουν εκ των προτέρων την κατάσταση.

5. Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό, η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την αντικατάσταση του ισχύοντος συστήματος που βασίζεται σε δασμολογικές ποσοτώσεις και οροφές από ένα σύστημα επιλεκτικών προτιμήσεων ανάλογα με την ευαισθησία των εμπορευμάτων.

Εν όψει των σχετικά περιορισμένων δασμολογικών περιθωρίων που ισχύουν για τα περισσότερα προϊόντα της μεταποιητικής βιομηχανίας μετά από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο του Γύρου της Ουρουγουάης, η ΟΚΕ πιστεύει ότι, για τη δημιουργία ενός διαφανούς συστήματος, η καταχώρηση σε τρεις κατηγορίες είναι ορθή αλλά και ταυτόχρονα απολύτως επαρκής. Οι εν λόγω κατηγορίες είναι:

- Ιδιαίτεως ευαίσθητα προϊόντα,
- Ευαίσθητα προϊόντα,
- Μη ευαίσθητα προϊόντα.

Για την περίπτωση των ιδιαίτερα ευαίσθητων και των ευαίσθητων προϊόντων θα πρέπει να υπάρχει αντίστοιχη μείωση των δασμών ενώ για την περίπτωση των μη ευαίσθητων προϊόντων πρέπει να καθιερωθεί αναστολή των δασμών.

6. Ήδη εν όψει της παράτασης της περιόδου ισχύος των διαφόρων μέτρων σε τρία έτη, η ΟΚΕ — σε σύμφωνη γνώμη με την Επιτροπή — θεωρεί απολύτως απαραίτητη την ύπαρξη ρήτρας προστασίας για τη βιομηχανία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Στο πλαίσιο αυτό θεωρεί εύλογο τα μέτρα προστασίας να μπορούν να εφαρμόζονται όχι μόνο εκ των υστέρων, δηλαδή αφού έχει συντελεστεί ήδη κάποια ζημία, αλλά και κατά τρόπο προληπτικό σε περίπτωση που υπάρχει σχετικός κίνδυνος.

Όμως, κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας μίας ζημίας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά αντικειμενικά κριτήρια: κατά συνέπεια, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κριτήρια που σχετίζονται με το οικονομικό κέρδος των κοινοτικών παραγωγών.

Η ΟΚΕ θεωρεί ορθό, παράλληλα με τις ρυθμίσεις που αφορούν την καθιέρωση μέτρων προστασίας, να περιληφθούν στον κανονισμό και ρυθμίσεις σχετικά με τη διάρκεια και την περιοδική αξιολόγηση των μέτρων αυτών. Προκειμένου να αποφευχθεί μία τομεακή περιφραγή της ευρωπαϊκής αγοράς, τα μέτρα προστασίας δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ισχύουν επ'όριστο.

7. Με σημείο αναφοράς το γεγονός ότι τα κίνητρα του συστήματος προτιμήσεων για τις αναπτυσσόμενες χώρες δεν θα είναι παρά προσωρινού χαρακτήρα, η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την καθιέρωση ενός μηχανισμού διαβάθμισης και αλληλεγγύης (άρθρο 4).

Ο στόχος της διαβάθμισης είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες που, με βάση το ακαθάριστο εθνικό τους προϊόν και την εξαγωγική τους ικανότητα, έχουν επιτύχει ένα υψηλότερο βιοτικό επίπεδο να εξέλθουν σταδιακά από το ΣΓΠ και να αντιμετωπίζονται ως βιομηχανικές χώρες.

Μέσω του μηχανισμού αλληλεγγύης θα πρέπει να παύει η προτιμιακή αντιμετώπιση αναπτυσσόμενων χωρών οι οποίες έχουν σημειώσει ιδιαίτερη πρόοδο σε ένα συγκεκριμένο τομέα σε σχέση με το επίπεδο που ισχύει σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες: η ΟΚΕ θεωρεί ότι στο σημείο αυτό θα πρέπει να

καθιερωθεί ως όριο ένα τμήμα των εξαγωγών που να αντιστοιχεί σε ποσοστό 25% των συνολικών εξαγωγών των αναπτυσσόμενων χωρών σε ένα συγκεκριμένο τομέα.

Η ΟΚΕ πιστεύει παράλληλα ότι για την καθιέρωση τόσο του μηχανισμού διαβάθμισης όσο και του μηχανισμού αλληλεγγύης θα πρέπει να θεθούν σαφή κριτήρια αξιολόγησης και λήψης αποφάσεων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος για το χρονικό διάστημα που θα ισχύει για τον προσδιορισμό του όγκου των εξαγωγών που σχετίζονται με το επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας και την εφαρμογή του μηχανισμού αλληλεγγύης. Στον κανονισμό πρέπει επίσης να προσδιοριστεί ότι:

Αμφότερα τα μέτρα πρέπει αδιακρίτως να αφορούν την τριετία η οποία ορίζεται σε κάθε περίπτωση και, κυρίως όσον αφορά το μέλλον, να μην εφαρμόζονται και να μην υπολογίζονται ανεξάρτητα από την περίοδο αυτή.

Βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία του συστήματος αυτού είναι η ορθή και ταχεία συγκέντρωση των σχετικών στατιστικών δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

8. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ότι σε περίπτωση αρνητικής στάσης εκ μέρους των δικαιούχων κρατών θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα προσωρινής μερικής ή και πλήρους αναστολής της προτιμιακής μεταχείρισης. Η ΟΚΕ συμφωνεί με τον κατάλογο πράξεων που προτείνεται από την Επιτροπή και που θα αποτελέσει κριτήριο για την περίπτωση που μόλις προαναφέρθηκε. Προτείνει όμως, προς όφελος της σαφήνειας, όσον αφορά την περίπτωση εμπορευμάτων που έχουν κατασκευαστεί σε σωφρονιστικά ιδρύματα, να διευκρινιστεί καλύτερα το κριτήριο αποκλεισμού: θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη τυχόν παραβίαση των ελάχιστων προφιαγραφών του ΟΗΕ για τους κρατούμενους σωφρονιστικών ιδρυμάτων.

9. Η ΟΚΕ επικροτεί την πρόταση καθιέρωσης ειδικών καθεστώτων ενθάρρυνσης — ως επιπλέον κίνητρο (άρθρα 5 και επ.) — για τις χώρες που τηρούν ιδιαίτερος θετική στάση.

Κατά την άποψη της ΟΚΕ, τα εν λόγω ειδικά καθεστώτα ενθάρρυνσης δεν θα πρέπει να ισχύουν μόνο για τις αναπτυσσόμενες χώρες που έχουν σημειώσει ιδιαίτερη πρόοδο, αλλά και για τις αναπτυσσόμενες χώρες οι οποίες δεν απολαύουν πλέον της πλήρους αναστολής δασμών.

Λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι η αναθεώρηση του συνολικού συστήματος δασμολογικών προτιμήσεων πρόκειται να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές — εκτός άλλων — και στη συμπεριφορά των αναπτυσσόμενων χωρών, η ΟΚΕ εκφράζει την επιφύλαξη της όσον αφορά τον δεσμευτικό καθορισμό, σήμερα ήδη, ειδικών καθεστώτων ενθάρρυνσης που πρόκειται να ισχύουν μετά από δύο χρόνια. Φαίνεται ότι θα ήταν περισσότερο σκόπιμο οι πράξεις που αφορούν τα επιμέρους στοιχεία των ειδικών καθεστώτων ενθάρρυνσης να πραγματοποιηθούν μετά την πάροδο ενός ορισμένου χρονικού διαστήματος από την καθιέρωση του νέου συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να ληφθούν υπόψη τα ήδη διαθέσιμα πορίσματα των πιστοποιήσεων, τη διεξαγωγή των οποίων έχει αναθέσει η Επιτροπή.

10. Η ΟΚΕ αποδίδει, επίσης, μεγάλη σημασία στη ρύθμιση που αφορά τους σωρευτικούς κανόνες προέλευσης ιδιαίτερος όσον αφορά τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες. Αυτές θα πρέπει να είναι σε θέση να απολαύουν των πλεονεκτημάτων της διμερούς σώρευσης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και της πολυμερούς σώρευσης στο πλαίσιο περιφερειακών ενώσεων ακόμα και στην περίπτωση που μεμονωμένες χώρες της περιφέρειας ευρίσκονται ήδη σε προχωρημένο στάδιο ανάπτυξης.

Τα κριτήρια προέλευσης, τα οποία θα πρέπει να καθιερωθούν σύμφωνα με τους κανόνες του τελωνειακού κώδικα, θα πρέπει οπωσδήποτε να έχουν έντονη συνάφεια με τους ισχύοντες

σωρευτικούς και προτιμησιακούς κανόνες της Κοινότητας ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν με απλό τρόπο από τις διοικητικές αρχές και τους εισαγωγείς.

Βρυξέλλες, 20 Οκτωβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις στατιστικές για τις θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών⁽¹⁾

(94/C 397/03)

Στις 12 Οκτωβρίου 1994 και σύμφωνα με το άρθρο 84, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 9 Νοεμβρίου 1994. Γενικός εισηγητής ήταν ο κ. Kielman.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε κατά πλειοψηφία και μια αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Νομική βάση της πρότασης οδηγίας

1.1. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου [έγγρ. COM(94) 275 τελικό] σχετικά με τις στατιστικές για τις θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών.

1.2. Η οδηγία βασίζεται στο άρθρο 213 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα διαμορφωθεί οριστικά μετά από τις γνωμοδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΟΚΕ. Για την εφαρμογή της οδηγίας θα ζητηθεί η γνώμη της Επιτροπής Στατιστικού Προγράμματος, που συστάθηκε με την απόφαση 89/382/ΕΟΚ, Euratom.

1.3. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζήτησε σχετικά με το περιεχόμενο της παρούσας πρότασης τη γνώμη των οργανισμών που ασχολούνται με στατιστικές στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, όπως η Επιτροπή Συντονισμού των Στατιστικών Μεταφορών, η ECSA, η ESC, η κοινοτική ομάδα εργασίας για τους λιμένες και η Eurostat.

1.4. Σύμφωνα με το άρθρο 15, η οδηγία τίθεται σε ισχύ 20 ημέρες μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

2. Στόχοι της οδηγίας

2.1. Τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα στα κράτη μέλη είναι σήμερα ατελή και μη συγκρίσιμα μεταξύ τους.

2.2. Το προτεινόμενο μέτρο αποσκοπεί στην κατάρτιση στατιστικών με βάση εναρμονισμένα δεδομένα για τις θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών.

2.3. Τα εν λόγω εναρμονισμένα στατιστικά δεδομένα είναι απαραίτητα για τη χάραξη, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση της κοινοτικής πολιτικής θαλάσσιων μεταφορών κατά τρόπο ανάλογο με εκείνον με τον οποίο γίνεται η συλλογή των δεδομένων που υπάρχουν για τους άλλους τρόπους μεταφοράς.

2.4. Σκοπός της οδηγίας είναι, επίσης, να συμβάλει στην κατάστροψη και τον έλεγχο της εφαρμογής μιας πολιτικής ελεύθερου και θεμιτού ανταγωνισμού στον τομέα της προσφοράς μεταφορικών υπηρεσιών.

2.5. Μόνο ένα κοινοτικό μέτρο καθιστά δυνατό τον καθορισμό κοινών εννοιών και ονοματολογιών αναφοράς καθώς και την κατάρτιση καταλόγου με τα απαραίτητα δεδομένα. Οι υποδείξεις για τα λεπτομερή δεδομένα αυτά θα γίνονται από την Επιτροπή Στατιστικού Προγράμματος.

2.6. Στη συνέχεια τα κράτη μέλη θα συλλέγουν τα δεδομένα (αρχή της επικουρικότητας) και θα τα διαθέτουν στην Eurostat μαζί με τα δεδομένα που ορίζει ο κανονισμός (Euratom, ΕΟΚ) του Συμβουλίου της 11ης Ιουνίου 1990.

2.7. Η συλλογή των κατάλληλων δεδομένων θα επιτρέπει τόσο στην Επιτροπή όσο και στις εθνικές κυβερνήσεις, τις ενδιαφερόμενες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τους κοινωνικο-οικονομικούς φορείς να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση ακριβέστερες πληροφορίες.

2.8. Εξάλλου, τα δεδομένα αυτά είναι απολύτως απαραίτητα προκειμένου να γίνει δυνατό να δίνεται απάντηση στο ερώτημα σε ποιά φιλοπεριβαλλοντικά μέσα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη ικανότητα μεταφοράς.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Θα ήταν σκόπιμο η επεξεργασία των δεδομένων που θα διαβιβάζονται να γίνεται με τα κατάλληλα βοηθητικά μέσα, συστήματα και δίκτυα τηλεματικής, ώστε οι τελικοί χρήστες να έχουν αποτελεσματική και ταχεία πρόσβαση σ' αυτά. Επίσης πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε η επιβάρυνση εκείνων που διαβιβάζουν δεδομένα να είναι όσο το δυνατό μικρότερη.

3.1.1. Επιπλέον, θα πρέπει να διενεργηθούν περαιτέρω διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τις λεπτομερείς απαιτήσεις των παρατηρημάτων, τη διάρκεια και το εύρος των απαλλαγών που προβλέπονται από το άρθρο 10 έτσι ώστε να

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 214 της 4. 8. 1994, σ. 12.

εξασφαλισθεί η απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ τη αξίας των στατιστικών στοιχείων και του κόστους που συνεπάγεται η συλλογή τους για τις κυβερνήσεις και τις βιομηχανίες — έως ότου καταστούν ευρέως διαθέσιμες οι τεχνικές ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων.

3.2. Βάσει των ανωτέρω η 1η Ιανουαρίου 1995 που προτείνεται στο άρθρο 14 ως ημερομηνία έναρξης της ισχύος δεν φαίνεται να είναι ρεαλιστική.

3.3. Σχετικά σημειώνεται ότι κατά την προβλεπόμενη μεταβατική περίοδο δεν είναι απαραίτητη η παροχή λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με το είδος των μεταφερθέντων εμπορευμάτων.

3.4. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι δεν υπάρχει προς το παρόν αντιστοιχία μεταξύ των δαπανών για τη συλλογή των δεδομένων αυτών και της σημασίας των αποτελεσμάτων.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Η ακριβής σημασία του όρου «εμπορικός λιμένας» είναι ασαφής. Θα ήταν σκόπιμο να δοθεί η κατάλληλη περιγραφή του όρου.

4.2. Στο παράρτημα VIII θα ήταν σκόπιμο να ταξινομηθεί το κατώτατο όριο (100 τόνοι) στην ομάδα «01».

5. Συμπέρασμα

5.1. Η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η Επιτροπή πρέπει να έχει στη διάθεσή της επαρκή και αλληλοσυγκρίσιμα στατιστικά δεδομένα προκειμένου να εκτελέσει τα καθήκοντά της στον τομέα της πολιτικής των κοινοτικών θαλάσσιων μεταφορών. Με την παρούσα οδηγία λαμβάνεται η σχετική μέριμνα. Κατά συνέπεια, η ΟΚΕ συμφωνεί με το περιεχόμενο της οδηγίας.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του ευρωπαϊκού δικτύου τραινών μεγάλης ταχύτητας⁽¹⁾

(94/C 397/04)

Στις 14 Ιουνίου 1994 και σύμφωνα με το άρθρο 129 Δ3 της Συνθήκης, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα μεταφορών και επικοινωνιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 9 Νοεμβρίου 1994 (εισηγητής: ο κ. Decaillon).

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας της 23ης και 24ης Νοεμβρίου 1994 (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με πλειοψηφία και μια αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Η ΟΚΕ υποδέχθηκε με ενδιαφέρον την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του δικτύου τραινών μεγάλης ταχύτητας [έγγρ. COM(94) 107 τελικό]. Με την επιφύλαξη των παρατηρήσεων που αναφέρονται λεπτομερώς στη συνέχεια, θεωρεί ότι η πρόταση συμβάλλει σημαντικά στη δημιουργία ενός παρόμοιου δικτύου.

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1.1. Πριν από την εξέταση της ουσίας της οδηγίας, είναι χρήσιμο, για τη διασαφήνιση της συζήτησης, να επαναληφθεί σύντομα υπό ποιές συνθήκες γεννήθηκε η ιδέα των τραινών μεγάλης ταχύτητας και του αντίστοιχου δικτύου.

Με τη χρησιμοποίηση για πρώτη φορά των ευρωπαϊκών σιδηροδρόμων μεγάλης ταχύτητας, (κατασκευή της γραμμής «Diretissima» στην Ιταλία, τη θέση σε λειτουργία του TGV, στη Γαλλία, στη γραμμή που συνδέει το δυτικό με το ανατολικό τμήμα της χώρας το 1981, και, δέκα χρόνια αργότερα, στη Γερμανία με το ICE), αναζητήθηκε κατ' αρχάς ένας συγκεκριμένος τρόπος επίλυσης των προβλημάτων του αυξανόμενου κορεσμού ορισμένων κυρίων αξόνων του σιδηροδρομικού δικτύου. Για παράδειγμα, αντί να αναλάβουν μια δαπανηρή ανακαίνιση της γραμμής Παρίσι-Λυών, η οποία δεν θα είχε παρά περιορισμένες συνέπειες ως προς τις προσφερόμενες υπηρεσίες, οι γαλλικοί σιδηρόδρομοι (SNCF) πρότειναν στις γαλλικές αρχές την κατασκευή μιας νέας υποδομής, με τα καλύτερα δυνατά χαρακτηριστικά, που να καλύπτει τις ανάγκες μιας πυκνής, συχνά ταχείας κυκλοφορίας, που θα προσφέρει μια ποιότητα υπηρεσίας έως τότε σχεδόν άγνωστη στην Ευρώπη.

Ανάλογη μέριμνα υπήρξε και από την πλευρά των Γερμανών, των Ιταλών και των Ισπανών, που αποσκοπούσαν κατ' αρχάς να καλύψουν τις εθνικές τους ανάγκες.

1.2. Ως εκ τούτου, με τα έργα αυτά, ήταν απολύτως φυσικοί οι σιδηρόδρομοι να δώσουν προτεραιότητα στην ένταξη των υποδομών και των υλικών καθώς και των διαδικασιών εκμετάλλευσής τους στο γενικό σχέδιο των τεχνικών τους, στις κανονιστικές διατάξεις που τους διέπουν και στις συνήθειες πρακτικές που ακολουθούν, που μπορεί μερικές φορές να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών.

1.3. Εν τούτοις, ακολουθώντας τις αναλύσεις και τις μελέτες τους, οι σιδηρόδρομοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ενωμένοι στην ΕΕΣ (Ένωση Ευρωπαϊκών Σιδηροδρόμων), ανέλαβαν την πρωτοβουλία να παρουσιάσουν στις ευρωπαϊκές αρχές, τον Ιανουάριο του 1989, έκθεση που έφερε τον τίτλο «Πρόταση δημιουργίας ευρωπαϊκού δικτύου μεγάλης ταχύτητας».

1.4. Το Συμβούλιο των Υπουργών της 4ης και της 5ης Δεκεμβρίου 1989 υιοθέτησε ψήφισμα στο οποίο καλούσε την Επιτροπή να προβεί στη σύσταση ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου η οποία θα «γνωμοδοτεί σχετικά με τα κοινά πρότυπα και χαρακτηριστικά που επιτρέπουν την κυκλοφορία σύγχρονων τραινών στο δίκτυο και που διασφαλίζουν τη συμβατότητα των τεχνικών και των υποδομών μεταξύ των διαφόρων τμημάτων του δικτύου αυτού».

1.5. Η ομάδα εργασίας εκπόνησε, το Νοέμβριο του 1990, έκθεση σχετικά με την «Ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού δικτύου τραινών μεγάλης ταχύτητας».

Το Συμβούλιο των Υπουργών Μεταφορών «αντιμετώπισε ευμενώς» το αποτέλεσμα των εργασιών αυτών το Δεκέμβριο του 1990⁽²⁾, λαμβάνοντας γνώση της προετοιμασίας εκ μέρους της Επιτροπής, σχεδίου οδηγίας σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων, που αφορούν την κυκλοφορία των τραινών και υπογράμμισε την αναγκαιότητα ανάληψης κοινής πρωτοβουλίας, το συντομότερο δυνατό, με στόχο την εναρμόνιση των συστημάτων ελέγχου.

2. Η νομική βάση της κοινοτικής δράσης όσον αφορά τη διαλειτουργικότητα του δικτύου τραινών μεγάλης ταχύτητας

2.1. Η προαναφερθείσα έκθεση του Νοεμβρίου του 1990 αποτέλεσε, κατά ένα τρόπο, το πρότυπο για τα κατευθυντήρια

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 134 της 17.5. 1994, σ. 6.

⁽²⁾ Ψήφισμα του Συμβουλίου της 17.12. 1990, ΕΕ αριθ. C 33 της 8.2. 1991, σ. 1.

σχήματα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών. Όμως, η έννοια αυτή έλαβε πραγματική μορφή με τη Συνθήκη περί Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 1993.

Πραγματικά, η Συνθήκη αυτή προσέφερε μια νέα βάση για την κοινοτική δράση στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών και ειδικά στις μεταφορές. Οι σχετικές διατάξεις που αναφέρονται στον τίτλο XII επανακαθορίζουν το πλαίσιο της κοινοτικής δράσης στον τομέα αυτό.

2.2. Δύο άλλες διαστάσεις, που σχετίζονται με την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς, πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εφαρμογή των μέτρων που προτείνονται σήμερα από την Επιτροπή:

- «Οι διατάξεις σχετικά με το άνοιγμα των αγορών του τομέα των μεταφορών στον κοινοτικό ανταγωνισμό (οδηγία 90/531/ΕΟΚ⁽¹⁾) όπως προσαρμόστηκε στην τρέχουσα κατάσταση από την οδηγία 93/38/ΕΟΚ⁽²⁾»
- «οι διατάξεις σχετικά με τη δημιουργία κοινοτικού σιδηροδρομικού δικτύου (οδηγία 91/440/ΕΟΚ, της 29ης Ιουλίου 1991)⁽³⁾».

3. Η αναγκαιότητα μιας τεχνικής εξέλιξης

3.1. Στον τεχνικό τομέα κατέστη επίσης αναγκαία η διεύρυνση της έννοιας της «τεχνικής εναρμόνισης» που ρύθμιζε μέχρι σήμερα τη διεθνή λειτουργία των σιδηροδρόμων.

Η αρχή της τεχνικής εναρμόνισης ήταν η επίτευξη μιας ενοποίησης ή τουλάχιστον συμβατότητας ορισμένων παραμέτρων, όπως το εύρος σιδηροτροχιών, τα περιτυπώματα (επειδή είναι δυνατό να υπάρξουν περισσότερα περιτυπώματα), το ύψος των συγκρουστήρων, τα όργανα πέδησης κ.λ.π. των οχημάτων που κυκλοφορούν ταυτόχρονα και των υποδομών που ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν.

3.2. Οι διατάξεις αυτές έχουν κωδικοποιηθεί:

- «στην τεχνική μονάδα, έγγραφο με χαρακτήρα διακυβερνητικής συμφωνίας που χρονολογείται από το 1882 και που οι τελευταίες αποφάσεις της ανάγονται στο 1938»
- «στους κανονισμούς RIV (κανονισμός για την αμοιβαία χρήση των οχημάτων και των σκευοφόρων αμαξών στη διεθνή κυκλοφορία) και RIC (κανονισμός για την αμοιβαία χρήση των οχημάτων στη διεθνή κυκλοφορία) και σε μια συλλογή δελτίων που έχουν καταρτισθεί από τη Διεθνή

Ένωση Σιδηροδρόμων για να χρησιμοποιηθούν από τα μέλη της για την προαγωγή της συνεργασίας, τα οποία όμως δεν έχουν τον υποχρεωτικό από νομική άποψη χαρακτήρα των ευρωπαϊκών προδιαγραφών και, οπωσδήποτε, δεν αφορούν τη μεγάλη ταχύτητα».

3.3. Παρόμοιες διατάξεις, η βασική φιλοσοφία των οποίων ανάγεται στην εποχή της ατμοκίνησης, ήταν γενικώς επαρκείς στο βαθμό που οι χρησιμοποιούμενες ταχύτητες, η διάρκεια της διαδρομής, οι ακτίνες δράσης των μηχανών, και η ανώτατη διάρκεια εργασίας του προσωπικού καθιστούσαν άνευ σημασίας τις περιόδους που είναι αναγκαίες για τις αλλαγές μηχανής και προσωπικού στα διεθνή σύνορα, που ήταν ταυτοχρόνως και «τεχνικά» σύνορα.

Βεβαίως, στο ενεργητικό των σιδηροδρόμων εγγράφεται ένας συγκεκριμένος εξοπλισμός που τους αποδεσμεύει από τις τεχνικές ανομοιότητες και που οδηγεί σε ένα επίπεδο διαλειτουργικότητας για ορισμένες υπηρεσίες διεθνούς χαρακτήρα μέσω πρόσθετων επενδύσεων. Όμως, οι περιπτώσεις αυτές είναι περιορισμένου βεληγκενούς και, οπωσδήποτε ανεπαρκείς από την άποψη των αναγκών μιας ενιαίας αγοράς χωρίς σύνορα.

3.4. Κατά συνέπεια, με τον πολλαπλασιασμό και την επιτάχυνση των αλλαγών στον ενδοκοινοτικό χώρο, και ιδιαίτερα με την εμφάνιση του σιδηροδρόμου μεγάλης ταχύτητας, είναι προφανές ότι οι περιορισμοί που σχετίζονται με τα «τεχνικά σύνορα», δεν μπορούν πλέον να είναι ανεκτοί. Η πρόταση οδηγίας για τη διαλειτουργικότητα των τρενών μεγάλης ταχύτητας αποσκοπεί στη θεραπεία αυτής της κατάστασης.

3.5. Ο ορισμός της διαλειτουργικότητας, όπως αναφέρεται στην πρόταση οδηγίας, είναι το αποτέλεσμα των συζητήσεων που διεξήχθησαν στους κόλπους της υποομάδας «τεχνική συμβατότητα» της ομάδας υψηλού επιπέδου της Επιτροπής, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατικών διοικήσεων, των βιομηχανικών κατασκευαστών υλικών και των επιχειρήσεων που έχουν την εκμετάλλευση των δικτύων. Ο εν λόγω ορισμός είναι ο ακόλουθος:

«Η διαλειτουργικότητα του ευρωπαϊκού δικτύου τρενών μεγάλης ταχύτητας αναφέρεται στο σύνολο των προϋποθέσεων κανονιστικής, τεχνικής ή επιχειρησιακής φύσεως, οι οποίες πρέπει να πληρούνται ώστε να εξασφαλίζεται, άνευ διακοπής, η κυκλοφορία τρενών μεγάλης ταχύτητας στις υποδομές του δικτύου αυτού, με την επίτευξη των επιδόσεων που προδιαγράφονται.»

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι ο ορισμός της Επιτροπής για την έννοια της διαλειτουργικότητας ανταποκρίνεται στις σύγχρονες τεχνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

4. Περιγραφή του μηχανισμού που προτείνεται να εφαρμοσθεί

4.1. Η Επιτροπή δεν επέλεξε μια ευρύτατη προσέγγιση της διαλειτουργικότητας, η οποία θα επέβαλε μια καθολική διαλειτουργικότητα. Αντιθέτως, η διαλειτουργικότητα, με τον τρόπο

(1) ΕΕ αριθ. L 297 της 29. 10. 1990.

(2) ΕΕ αριθ. L 199 της 9. 8. 1993.

(3) ΕΕ αριθ. L 237 της 24. 8. 1991.

που ορίστηκε, θα επιτρέψει σε όλες τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν με το καλύτερο δυνατό οικονομικό κόστος μια εμπορική υπηρεσία σε κάθε δρομολόγιο της επιλογής τους.

4.2. Προκειμένου να διασφαλισθεί επαρκής βαθμός διαλειτουργικότητας, η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία μιας κατ'ανάγκη σχετικά πολύπλοκης διάρθρωσης που θα επιχειρήσουμε να παρουσιάσουμε σχηματικά με τον ακόλουθο τρόπο.

4.3. Σε ένα πρώτο επίπεδο, η οδηγία περιγράφει με τη μορφή υποχρέωσης για την επίτευξη ορισμένου αποτελέσματος τις βασικές απαιτήσεις στους τομείς:

- της ασφάλειας,
- της υγείας,
- της προστασίας του περιβάλλοντος,
- της προστασίας των καταναλωτών,
- της τεχνικής συμβατότητας, και
- των θεμάτων λειτουργίας.

4.4. Από την άλλη πλευρά, προκειμένου να διευκολυνθεί η περιγραφή και η σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών, το σύστημα υποδιαιρείται σε οκτώ υποσυστήματα:

- υποδομές,
- ενέργεια,
- συντήρηση,
- έλεγχος-χειρισμός-σηματοδότηση,
- τροχάιο υλικό,
- περιβάλλον,
- εκμετάλλευση,
- χρήστες.

4.5. Σε κάθε ένα από τα οκτώ υποσυστήματα πρέπει να αντιστοιχεί μια «τεχνική προδιαγραφή διαλειτουργικότητας» (ΤΠΔ).

4.6. Ο ρόλος των ΤΠΔ είναι τετραπλός:

- διασαφηνίζουν τις «ουσιαστικές απαιτήσεις» κάθε υποσυστήματος,
- ορίζουν τις βασικές παραμέτρους που πρέπει να τηρούνται (περιτύπωμα, τάση της ηλεκτρικής τροφοδότησης, ακτίνες καμπυλών, ανώτατα όρια καταπόνησης στη γραμμή, βάρος κατ'άξονα, δονήσεις, ύψος θορύβων κ.λ.π.),
- καθορίζουν τα κατασκευαστικά στοιχεία και τις διασυνδέσεις που διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για τη διαλειτουργικότητα,
- καθορίζουν τα διαμορφώματα που χρησιμοποιούνται κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης ή της καταλληλότητας χρήσης, και αναφέρονται σε διατάξεις που προβλέπονται στην απόφαση του Συμβουλίου 93/465/ΕΟΚ, της 22ας Ιουλίου 1993⁽¹⁾.

4.7. Οι ΤΠΔ προβλέπεται να καταρτίζονται με εντολή της Επιτροπής από μια διεθνή ένωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχει συσταθεί βάσει του βελγικού δικαίου, και θα αποτελείται από εκπροσώπους των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, των βιομηχανιών κατασκευής σιδηροδρομικών υλικών και από διαχειριστές υποδομών.

4.8. Κάθε υποσύστημα θα υποβάλλεται σε επαλήθευση όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις ΤΠΔ, μετά από αίτηση της αρχής που αναθέτει τα υποσυστήματα. Η επαλήθευση αυτή θα πραγματοποιείται από «γνωστοποιημένους οργανισμούς». Οι οργανισμοί αυτοί θα εκδίδουν μια δήλωση επαλήθευσης ΕΚ, βάσει της οποίας τα οικεία κράτη μέλη θα εγκρίνουν τη θέση σε λειτουργία του εξεταζόμενου υποσυστήματος.

4.9. Τέλος, σε τρίτο επίπεδο και συγκεκριμένα εκείνο που αφορά τα συστατικά στοιχεία και τις διασυνδέσεις, οι προδιαγραφές θα καθορίζονται από ειδικευμένους οργανισμούς και, ιδιαιτέρως όσον αφορά τα ευρωπαϊκά πρότυπα, από την ΕΕΕ, την ΕΕΣΠ και την ETSI.

Στην περίπτωση αυτή, η συμμόρφωση ή η καταλληλότητα της χρήσης καθορίζεται, μετά από αίτηση του κατασκευαστή, από τους γνωστοποιημένους οργανισμούς με βάση τους συντελεστές που αναφέρονται στη σχετική ΤΠΔ.

4.10. Οι γνωστοποιημένοι οργανισμοί πρέπει να πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται από την οδηγία. Τη στιγμή αυτή, την απαραίτητη τεχνογνωσία διαθέτουν μόνο οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο που καθορίζεται από την οδηγία 91/440/ΕΟΚ, δε μπορούν να είναι ταυτόχρονα κριτές και ενδιαφερόμενα μέρη. Φαίνεται ότι η πρόθεση της Επιτροπής είναι να μπορούν οι σιδηρόδρομοι να συνεχίσουν τις αντίστοιχες δραστηριότητές τους, υπό τον όρο ότι θα προβλέπεται μια οργάνωση που θα πληροί τις διατάξεις της οδηγίας.

4.11. Η οδηγία καθορίζει, τέλος, τη σύσταση μόνιμου επιτροπής, αποτελούμενης από εκπροσώπους των κρατών, για την αντιμετώπιση όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τη θέση σε ισχύ και την εφαρμογή της.

Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η φύση της αρχής της διαλειτουργικότητας έγκειται στη διευκόλυνση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού επιβατικού δικτύου μεγάλης ταχύτητας. Το μέτρο αυτό πρέπει κανονικά να ενισχύσει τη θέση των σιδηροδρομικών μεταφορών στην Ευρώπη και να αυξήσει τις δυνατότητες του κοινού να ωφεληθεί από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει αυτό το είδος μεταφοράς. Πάντως, η ΟΚΕ διερωτάται κατά πόσον η προτεραιότητα που δίδεται στο δίκτυο τραίνων μεγάλης ταχύτητας ανταποκρίνεται στην εφαρμογή της αρχής αυτής.

5. Γενικές παρατηρήσεις

5.1. Η συνοχή του συστήματος

5.1.1. Ένα από τα χαρακτηριστικά των σιδηροδρόμων είναι ο πολύ υψηλός βαθμός ενσωμάτωσης και επικάλυψης των συστατικών τους στοιχείων, είτε πρόκειται για κινητά αντικεί-

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. 220 της 30. 8. 1993.

μενα είτε για μόνιμες εγκαταστάσεις. Ο σεβασμός της αρχής αυτής έχει καθοριστική σημασία για την ασφάλεια, την οικονομία, την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα του ίδιου του συστήματος.

Όλα τα στοιχεία πρέπει, συνεπώς, να χαρακτηρίζονται από απόλυτη συνοχή, ευθύς εξαρχής, προκειμένου να επιτευχθεί μια βέλτιστη ομοιογένεια.

5.1.2. Η οδηγία μπορεί να εκληφθεί ως ένα έγγραφο που δίνει μεγαλύτερη έμφαση στα μέρη του συστήματος, στα υποσυστήματα ή στα στοιχεία του συστήματος απ'ότι στο σύνολο του συστήματος. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ διερωτάται κατά πόσο διασφαλίζεται μια σφαιρική θεώρηση. Κατά την ΟΚΕ η βελτιστοποιημένη σύνθεση φαίνεται ότι συνεπάγεται ορισμένες επιλογές αν όχι ένα συμβιβασμό μεταξύ των διαφορών λύσεων, και μπορεί να διερωτηθεί κανείς εάν η προσθήκη διαλειτουργικών συστημάτων θα οδηγήσει αναγκαστικά σε ένα καλύτερο σύνολο.

5.1.3. Η ΟΚΕ προτείνει, συνεπώς, μια σύνθεση που να μπορεί να πραγματοποιηθεί με την απαρχή των διεργασιών για την κατάρτιση των ΠΠΔ, υπό τον έλεγχο της επιτροπής, ο ρόλος της οποίας θα πρέπει, κατόπιν, να διασαφηνιστεί. Η σύνθεση πρέπει τελικώς να λειτουργήσει με την ανάθεση στα κράτη μέλη της μέριμνας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των υποσυστημάτων στο στάδιο της έγκρισης της θέσης σε λειτουργία.

5.2. Η συνεκτίμηση των υφιστάμενων μέσων

5.2.1. Ένα άλλο πρόβλημα αφορά το συνυπολογισμό των υφιστάμενων μέσων. Αρκετά κράτη μέλη διαθέτουν ήδη ένα δίκτυο νέων γραμμών μεγάλης ταχύτητας μεγάλου μήκους: πρόκειται, συγκεκριμένα, για τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ισπανία.

Το ίδιο ισχύει και για τις γραμμές η κατασκευή των οποίων, χωρίς να έχει περατωθεί, ευρίσκεται σ'ένα στάδιο σχεδιασμού κατά το οποίο έχουν ήδη γίνει οι βασικές σχετικές επιλογές.

5.2.2. Εκτός αυτού, κατά την κατασκευή κάθε νέας γραμμής πρέπει απαραίτητα να λαμβάνεται υπόψη το υφιστάμενο συμβατικό δίκτυο ώστε να διασφαλισθεί η τελική διασύνδεση και μέσω αυτής, η συνέχεια του ευρωπαϊκού δικτύου.

5.2.3. Η επιλογή προδιαγραφών, όπως αυτές που προτείνονται στην οδηγία, δεν πρέπει να καταστήσει υπέρμετρες τις δαπάνες προσαρμογής και εκμετάλλευσης ενός παρόμοιου δικτύου, διότι θα αποθάρρυνε τον εκσυγχρονισμό του και θα μπορούσε να είναι αντίθετο προς τον επιδιωκόμενο στόχο. Αυτό θα απαιτούσε να υπάρχουν για κάθε υποσύστημα πολλές αποδεκτές διατάξεις, σε περίπτωση που η εφαρμογή ορισμένων από αυτές είναι περιορισμένη σε συγκεκριμένες ζώνες για λόγους τεχνικής συνέχειας.

5.3. Η εξέλιξη του συστήματος

Στην έλλειψη ευκαμψίας κατά τη συνεκτίμηση του υφιστάμενου δικτύου προστίθεται η έλλειψη ακρίβειας κατά την εξέλιξη του. Πώς θα γίνει η εφαρμογή μιας τεχνολογίας όπου πραγματοποιείται ταχεία πρόοδος χωρίς να περιέλθει σε κατάσταση ακινησίας;

5.4. Η οικονομική διάσταση του συστήματος

Γενικώς, γίνεται περιορισμένη αναφορά στην οικονομική διάσταση του συστήματος και ιδιαίτερος δεν αναζητείται η καλύτερη δυνατή οικονομική σχέση μεταξύ των ουσιαστικών αναγκών και των μη συνεκτιμώμενων δαπανών που ενδέχεται να προκύψουν.

5.5. Οι κοινωνικές πτυχές

5.5.1. Παρά τις διατάξεις του σημείου 2.7.1, του παραρτήματος II της πρότασης οδηγίας, η ΟΚΕ κρίνει ότι το προβλεπόμενο σύστημα χωλαίνει διότι θίγει εμμέσως ένα θέμα στο οποίο αποδίδει μεγάλη σημασία: πρόκειται για το θέμα της κατάρτισης του προσωπικού. Σε ένα διαλειτουργικό σύστημα που εξελίσσεται προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση πρέπει να αντιστοιχεί μια εναρμονισμένη κατάρτιση των εργαζομένων τόσο από άποψη αποδοτικότητας, όσο και από άποψη κινητικότητας.

5.5.2. Γενικότερα, παρατηρείται ότι οι κοινωνικοί εταίροι δεν συμμετέχουν στη δράση που μελετάται από την Επιτροπή. Η ΟΚΕ κρίνει απαραίτητη τη συμμετοχή τους στην επιτροπή μεταφορικών μέσων σταθερής τροχιάς, που προβλέπεται από το άρθρο 21 της πρότασης οδηγίας.

5.6. Η συνεκτίμηση των χρηστών

Οι συντάκτες της πρότασης οδηγίας συμπεριέλαβαν δικαίως στο σχέδιό τους τους χρήστες (παράρτημα II, σημείο 2.8). Εν τω μεταξύ, φαίνεται ότι — πέρα από μια καθαρά τεχνική προσέγγιση — θα μπορούσε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται στους χρήστες όπως είναι οι διαδικασίες πληροφόρησης, οι κρατήσεις θέσεων, οι εκδόσεις εισιτηρίων και η εναρμόνιση των εμπορικών προσφορών των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, οι οποίες καμιά φορά σήμερα έχουν περισσότερο την τάση να αποκλίνουν παρά να συγκλίνουν.

6. Ειδικές παρατηρήσεις

6.1. Η εγγύηση του επιπέδου ασφάλειας

Όσον αφορά το άρθρο 15

6.1.1. Σύμφωνα με τις ανησυχίες που διατυπώθηκαν παραπάνω είναι σημαντικό να υποβληθεί το σύνολο του συστήματος σε μια διαδικασία επαλήθευσης η οποία εγγυάται το βαθμό συνεκτικότητας που είναι απαραίτητος όσον αφορά την απαχόληση.

Όσον αφορά το άρθρο 5

6.1.2. Οι συντελεστές που προβλέπονται στην απόφαση του Συμβουλίου 93/465/ΕΟΚ που αντικατέστησε την απόφαση του Συμβουλίου 90/683/ΕΟΚ, η οποία αναφέρεται στην υπό εξέταση πρόταση έχουν οριστεί για κοινά βιομηχανικά προϊόντα ή για προϊόντα που προορίζονται για το ευρύ κοινό και όχι κατάλληλα προσαρμοσμένα για τον εξοπλισμό των σιδηροδρόμων, ο οποίος απαιτεί τις ιδιαίτερες ποιοτικές ιδιότητες της μακροζωίας, της αξιοπιστίας, της ασφάλειας, της αντοχής στις δονήσεις και στα ισχυρά μαγνητικά πεδία κ.λ.π. Θα ήταν συνεπώς φρόνιμο να προβλεφθούν συμπληρώματα των συντελεστών αυτών, προκειμένου να συνυπολογισθούν οι απαιτήσεις που αφορούν την ασφάλεια.

6.1.3. Το άρθρο 5.3, παραπέμποντας στη διαδικασία του άρθρου 2.1.2, πρέπει να συνεκτιμά τη συμμετοχή κυβερνήσεων στον καθορισμό των ΤΠΔ. Οι προδιαγραφές αυτές πρέπει να συμφωνούν με τα εθνικά πρότυπα ασφάλειας και οι κυβερνήσεις πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν υψηλότερα πρότυπα ασφάλειας σε ειδικές περιπτώσεις, όπως αυτή της σήραγγας της Μάγχης.

Όσον αφορά το άρθρο 20

6.1.4. Οι εν λόγω διαδικασίες εξακρίβωσης θα διεξάγονται από τους οργανισμούς που έχουν γνωστοποιηθεί από τα κράτη μέλη. Λαμβάνοντας υπόψη τον κινδύνους, ιδιαίτερος όσον αφορά την ασφάλεια, είναι σημαντικό τα απαραίτητα για το σκοπό αυτό κριτήρια να είναι επαρκώς αυστηρά. Οι σιδηροδρομικοί μεγάλης ταχύτητας απαιτούν μια εξαιρετικά εξειδικευμένη τεχνογνωσία, την οποία σήμερα δεν διαθέτει παρά μόνο ένας πολύ μικρός αριθμός βιομηχανιών και σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Θα ήταν συνεπώς χρήσιμο να προβλεφθεί ενδεχομένως σε άλλο πλαίσιο από αυτό της οδηγίας που εξετάζεται — η σύσταση μιας αμερόληπτης και αρμόδιας «τομεακής επιτροπής» που θα επικουρεί τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να καταστήσουν αξιόπιστους τους γνωστοποιημένους οργανισμούς.

6.2. Η Επιτροπή για τις καθοδηγούμενες μεταφορές

Όσον αφορά το άρθρο 21

Η ΟΚΕ διερωτάται σχετικά με το είδος και το πεδίο αρμοδιοτήτων της εν λόγω επιτροπής. Θα επαρκέσει η σύσταση μιας συμβουλευτικής επιτροπής για την προβολή των απόψεων των κρατών μελών σε ένα τομέα που είναι σχετικά νέος; Επιπλέον, μια παρόμοια λύση δεν θα δημιουργήσει προβλήματα ευθύνης,

επειδή αυτή θα φέρεται, σε τελευταία ανάλυση, από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τις αρμόδιες μονάδες διαχείρισης των υποδομών.

6.3. Οι προθεσμίες για τη θέση σε λειτουργία

Όσον αφορά το άρθρο 23

Η προθεσμία που δόθηκε στα κράτη μέλη για τη μεταφορά της οδηγίας και την εφαρμογή ή αποδοχή υποσυστημάτων σύμφωνα με τις ΤΠΔ έχει προσδιοριστεί για τις 30 Ιουνίου 1997.

Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα της κατάρτισης των ΤΠΔ και το εύρος των επιπτώσεών τους για τους εθνικούς κανονισμούς, φοβούμεθα ότι η προθεσμία αυτή θα είναι δύσκολο να τηρηθεί, πόσο μάλλον εφόσον η δημοσίευση των ΤΠΔ προβλέπεται φυσιολογικά για την ίδια ημερομηνία.

7. Συμπέρασμα

Με την πρόταση οδηγίας η Επιτροπή επιχειρεί να σχηματοποιήσει μια πολύπλοκη πραγματικότητα, με πολλαπλές οικονομικές και τεχνικές πτυχές, περιλαμβάνοντας σ' αυτήν την διευρωπαϊκή διάσταση καθώς και τη μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος, των καταναλωτών, κ.λ.π.

Η ΟΚΕ συμμερίζεται την προσπάθεια αυτή. Φρονεί όμως, ότι πρέπει να επέλθουν ορισμένες βελτιώσεις που αφορούν

- την καλύτερη δυνατή βελτίωση κυρίως σε επίπεδο συνοχής του συστήματος, ασφάλειας και κόστους/ωφέλειας, έχοντας υπόψη ότι η διαλειτουργικότητα αποτελεί στην ουσία ένα μακροπρόθεσμο στόχο·
- τον κοινωνικό τομέα με την καλύτερη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο σχεδιασμού του συστήματος καθώς και σε επίπεδο διαμόρφωσης·
- τον περισσότερο συνυπολογισμό των χρηστών.

Μεταξύ άλλων, το τελευταίο στοιχείο προϋποθέτει, επίσης, ένα μεγαλύτερο βαθμό διαλειτουργικότητας των λειτουργικών πρακτικών των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων σε όλα τα επίπεδα — άλλος τομέας που αναφέρεται αλλά δεν αναπτύσσεται επαρκώς στην πρόταση οδηγίας.

Με αυτές τις προϋποθέσεις, η οδηγία σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του δικτύου τραίνων μεγάλης ταχύτητας — σε συνδυασμό με την ανάγκη διαλειτουργικότητας του κλασικού

σιδηροδρομικού δικτύου και των συστημάτων μεταφορών — μπορεί να αποτελέσει στοιχείο-κλειδί του διευρωπαϊκού δικτύου.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους⁽¹⁾

(94/C 397/05)

Στις 6 Απριλίου 1994, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 118Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 10 Νοεμβρίου 1994, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Liverani.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με πλειοψηφία, μία ψήφο κατά και μια αποχή, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει τους λόγους και τους στόχους της πρότασης οδηγίας και ιδιαίτερα το μεγάλο ποσοστό ατυχημάτων κατά την εργασία που εξακολουθούν να συνδέονται με τη χρησιμοποίηση του εξοπλισμού εργασίας, τις νέες βασικές προδιαγραφές για ορισμένους τύπους εξοπλισμού και την επέκταση των αρχικών και περιοδικών ελέγχων. Η ΟΚΕ θα ήθελε, επίσης, να τονίσει ότι στόχος είναι να προσδιορισθούν ακριβέστερα οι προδιαγραφές που έχουν ήδη υιοθετηθεί σε προγενέστερες οδηγίες· η προτεινόμενη οδηγία δεν πρόκειται ούτε να τεθεί υπεράνω των οδηγιών 89/391/ΕΟΚ και 89/655/ΕΟΚ ούτε να υπερισχύσει των οδηγιών αυτών.

1.2. Η ΟΚΕ σημειώνει, επίσης, ότι έχει εφαρμοσθεί ορθά η νομική βάση (άρθρο 118Α), ότι έχουν πραγματοποιηθεί οι

κατάλληλες διαβουλεύσεις και ότι οι εμπειρογνώμονες των εθνικών κυβερνήσεων, στα πλαίσια της συμβουλευτικής επιτροπής, υποστηρίζουν την πρόταση.

1.3. Παρόλα αυτά, η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να απλουστεύσει τη γενική δομή και παρουσίαση της πρότασης, ώστε οι ΜΜΕ, ειδικότερα, να μπορούν να κατανοούν και να εφαρμόζουν καλύτερα τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται. Στο πλαίσιο αυτό, ενώ η ΟΚΕ υποστηρίζει τα βασικά προγράμματα ελέγχου και τις εθνικές προτάσεις για κατάρτιση και ενημέρωση, καλεί την Επιτροπή, για μία ακόμη φορά, να συνεργασθεί με τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη «ενδιάμεσων φορέων» (ατόμων, οργανώσεων ή ιδρυμάτων που αναπτύσσουν δραστηριότητα μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών και των ΜΜΕ, όπως συνδικαλιστικές οργανώσεις ή εργοδοτικά σωματεία, ιδρύματα κατάρτισης, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες, προμηθευτές, κύριοι εφογλήπτες κ.λπ.).

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 104 της 12. 4. 1994, σ. 4.

1.4. Η ΟΚΕ συμφωνεί με τα επιχειρήματα που διατυπώνονται στη μελέτη αξιολόγησης του αντίκτυπου για την προσθήκη ελάχιστων προδιαγραφών σε προηγούμενες οδηγίες και με την άποψη ότι η μείωση του αριθμού των ατυχημάτων θα οδηγήσει σε αντίστοιχη μείωση των κοινωνικών και ασφαλιστικών δαπανών. Εντούτοις, η ΟΚΕ θεωρεί ότι η Επιτροπή πρέπει να καταστήσει αυστηρότερη τη μεθοδολογία της, να είναι πιο σαφής και να συμπεριλάβει περισσότερα πραγματικά στοιχεία μάλλον παρά υποθέσεις (έστω και εάν αυτές είναι αρκετά βάσιμες). Η ΟΚΕ επαναλαμβάνει επίσης την πρότασή της για τη σύσταση εθνικών ταμείων εργασιακού περιβάλλοντος.

1.5. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι είναι δύσκολο να καλυφθούν οι εργαζόμενοι για ίδιο λογαριασμό από τις οδηγίες βάσει του άρθρου 118Α. Παρόλα αυτά, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο για την προώθηση μέτρων ασφαλείας που αφορούν τον εξοπλισμό εργασίας των εργαζομένων για ίδιο λογαριασμό οι οποίοι εκτελούν εργασίες επισκευής και καθαρισμού σε οικίες, εργασίες σε ηλεκτρικές συσκευές και συσκευές φωταερίου, εργασίες κηπουρικής κ.λπ.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Παράρτημα I

2.1.1. Η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να διευκρινίσει τι εννοεί με τις λέξεις «βοηθητικές διατάξεις ώστε να βελτιώνεται η ορατότητα». Πώς αποφασίζεται αν η ορατότητα χρειάζεται να βελτιωθεί (Παράρτημα I — σημείο 3.2.5, παράγραφος δ);

2.1.2. Στο παράρτημα I, σημείο 3.2.5, παράγραφος στ), δεν είναι σαφές αν οι «διατάξεις πυρόσβεσης» περιορίζονται σε εκείνες που μπορούν να αντιμετωπίζουν πυρκαγιές στους «αυτοκινούμενους εξοπλισμούς εργασίας» ή που μπορούν να αντιμετωπίζουν επίσης πυρκαγιές που προκαλούνται από ένα τέτοιου είδους εξοπλισμό αλλά εκρήγνυνται εκτός των εγκαταστάσεων [για παράδειγμα, θα πρέπει κάθε «αυτοκινούμενο» (φορητό) πετρελαιοφόρο να είναι εξοπλισμένο όπως μια πυροσβεστική αντλία για την περίπτωση ατυχήματος]. Θα ήταν χρήσιμο να διασαφηνιστεί περισσότερο η σχέση του σημείου αυτού με το άρθρο 8 της «οδηγίας πλαίσιο» (89/391/ΕΟΚ) σχετικά με τις «Πρώτες βοήθειες, πυρόσβεση και εκκένωση των εργαζομένων».

2.1.3. Είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί η φράση «εμπειρέχουν κίνδυνο πυρκαγιάς».

2.2. Παράρτημα II

2.2.1. Να αναδιατυπωθεί το σημείο 1.1 του παραρτήματος II κατά τον ακόλουθο τρόπο:

«Ο εξοπλισμός και τα εξαρτήματά του πρέπει να σταθεροποιούνται και να τοποθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζονται, κατά το δυνατό, οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων.»

2.2.2. Να αναδιατυπωθεί το σημείο 1.8 του παραρτήματος II κατά τον ακόλουθο τρόπο:

«Ο εξοπλισμός πρέπει να χρησιμοποιείται παράλληλα με συστήματα ασφαλείας κατά τρόπο ώστε να απαλειφθεί (ή

να περιορισθεί στο ελάχιστο) το ενδεχόμενο να υπάρξουν κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων.»

2.2.3. Το παράρτημα II, στα σημεία 1.12, 1.13, 1.14, φαίνεται να αναφέρεται σε μέτρα τα οποία λαμβάνονται κανονικά για την προστασία των εργαζομένων, με διαδικασίες όπως η αποσύνδεση και η επισήμανση του ηλεκτρικού εξοπλισμού, ή με την έκδοση αδειών εισόδου για εργασία σε περιορισμένους χώρους (π.χ. σε πλοία). Η Επιτροπή πρέπει να διευκρινίσει εάν τούτο είναι πράγματι αυτό που εννοείται.

2.2.4. Το παράρτημα II, στο σημείο 2.5, αναφέρεται στην κατάρτιση των εργαζομένων που χρησιμοποιούν κινητό εξοπλισμό. Προτείνεται η επανάληψη της κατάρτισης αυτής (επιμορφωτικοί κύκλοι μαθημάτων) σε περιοδικά διαστήματα, κάθε 5-7 χρόνια για παράδειγμα.

2.2.5. Το παράρτημα II, στο σημείο 3.1.1, αναφέρεται στην ευστάθεια του εξοπλισμού κατά τη χρήση του. Πρέπει να καταστεί σαφές ότι η ευστάθεια αυτή πρέπει να βασίζεται σε υπολογισμούς για τις προβλεπόμενες δυσμενείς συνθήκες, σε περίπτωση που ενδέχεται να πνεύσουν για παράδειγμα σφοδροί άνεμοι.

2.2.6. Το παράρτημα II, στο σημείο 3.1.2, αναφέρεται στην κατ'εξάιρεση χρησιμοποίηση ανυψωτικού εξοπλισμού για την ανύψωση (ή την καταβίβαση) εργαζομένων, ακόμα και στην περίπτωση που ο εξοπλισμός αυτός δεν προβλέπεται για τη μεταφορά ατόμων. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν το επιτρέπει η αρμόδια αρχή. Η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει εάν, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, πρέπει να επιτρέπεται η χρήση τέτοιου είδους εξοπλισμού για την ανύψωση ή την καταβίβαση εργαζομένων χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής.

2.3. Παράρτημα IV

Το παράρτημα IV, σημείο 1, περίπτωση α) αναφέρεται στους θαλάμους «υπερίεσης» και «υποπίεσης». Θα μπορούσε να γίνει αναφορά στην πρόταση οδηγίας στον εξοπλισμό υπό πίεση, όπου δίδεται ο ορισμός αυτών των θαλάμων (δοχείων), για παράδειγμα, εντός ορισμένων ορίων από μηδενική ατμοσφαιρική πίεση και πάνω.

2.4. Παράρτημα V

Το παράρτημα V, στο σημείο 2, πρέπει να προβλέπει σαφώς τη δυνατότητα να είναι οι εμπειρογνώμονες γυναίκες και, για το λόγο αυτό, πρέπει να χρησιμοποιούνται στο κείμενο τα άρθρα «ο/η» και οι αντωνυμίες «του/της» αντί να γίνεται αποκλειστικά χρήση άρθρου και αντωνυμίας αρσενικού γένους.

2.5. Παράρτημα A — Φύλλο αξιολόγησης αντίκτυπου

Στο «Σκέλος I: Δημοσιονομικές συνέπειες» πρέπει να περιλαμβάνεται εκτίμηση του αριθμού των θανατηφόρων και

σοβαρών ατυχημάτων που προκαλούνται από τον εξοπλισμό εργασίας καθώς και η αναμενόμενη μείωση των ατυχημάτων

αυτών από κάθε ένα από τα μέτρα που προτείνονται στην οδηγία.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθιέρωση ευρωπαϊκού έτους δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης (1996)

(94/C 397/06)

Στις 14 Οκτωβρίου 1994, και σύμφωνα με τα άρθρα 126 και 127 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότηση αυτή στις 10 Νοεμβρίου 1994 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. van Dijk.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εγκρίνει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για την προκήρυξη του 1996 ως «Ευρωπαϊκού έτους δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης». Για την πρωτοβουλία αυτή γίνεται λόγος ήδη στο Λευκό Βιβλίο «Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» με τα εξής λόγια: (...) οι επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο είναι απαραίτητες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και ιδίως για να διευκολυνθεί η αφομοίωση και διάδοση των νέων τεχνολογιών⁽¹⁾. Η ΟΚΕ εγκρίνει πλήρως τον καθοριστικό ρόλο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης προκειμένου να προετοιμαστεί η Ευρώπη για το ρόλο που οφείλει να αναλάβει κατά τον 21ο αιώνα.

1.2. Όπως διατυπώνεται ρητά στο Λευκό Βιβλίο, η κοινωνική πολιτική πρέπει «να υπηρετήσει τα συμφέροντα της Ένωσης στο σύνολό της και όλους τους πολίτες αυτής, τόσο εκείνους που έχουν θέσεις απασχόλησης, όσο και εκείνους που δεν έχουν»⁽²⁾. Με το ίδιο πνεύμα, οι εκδηλώσεις του ευρωπαϊκού έτους δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης αφορούν όχι μόνο όλους τους πολίτες της Ένωσης, μα επίσης και τους εργαζομένους *stricto sensu*.

1.3. Η ΟΚΕ εκφράζει ζωρή έκπληξη για τις στενότερες προθεσμίες που τις τάχθηκαν για την επεξεργασία της γνωμοδότησής της. Θα έλεγε κανείς ότι η ειδική ομάδα «Ανθρώπινοι πόροι» δεν λαμβάνει στα σοβαρά τη διαδικασία διαβούλευσης όπως κατά το παρελθόν.

1.3.1. Επίσης, φρονεί ότι η προπαρασκευαστική περίοδος που απαιτείται για την επιτυχία του έτους αυτού θα είναι πολύ περιορισμένη δεδομένου ότι εφαρμόζεται σχετικά η διαδικασία της συναποφάσεως.

1.4. Η ΟΚΕ τονίζει ότι προκειμένου να υπάρξει μία καλή συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση θα πρέπει να βασίζεται σε επαρκή αρχική κατάρτιση.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Οι συγκεκριμένες δράσεις που θα αναληφθούν από την Επιτροπή πρέπει να οργανωθούν σε στενό συντονισμό με τις αρχές που θα ορισθούν από τα κράτη μέλη για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του σχεδίου. Στο πλαίσιο αυτό η ΟΚΕ εκφράζει δυσαρέσκεια για το γεγονός ότι οι κοινωνικοί εταίροι δεν έχουν ενσωματωθεί στη Συμβουλευτική Επιτροπή. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι όλες οι κοινωνικές δυνάμεις αποτελούν προνομίους φορείς μιας ευρωπαϊκής παιδείας κατάρτισης και εξειδίκευσης. Αυτό θα πρέπει να ισχύει όχι μόνο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και σε εθνική κλίμακα.

2.2. Οι στόχοι της Επιτροπής για την ευαισθητοποίηση, επικοινωνία και προαγωγή του έτους αυτού αποτελούν μια

(1) Έγγρ. COM(93) 700 τελικό, κεφάλαιο 7, σ. 144.

(2) Έγγρ. COM(94) 333 τελικό, σ. 5.

μεγάλη ιδέα που στερείται όμως των κατάλληλων πόρων. Σε σύγκριση με το ευρωπαϊκό έτος για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία, ο προϋπολογισμός είναι πολύ μέτριος και γίνεται έκδηλος ο κίνδυνος να χαθεί η αξιοπιστία της μεγάλης αυτής φιλοδοξίας. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι ο προϋπολογισμός των 8 εκατομμυρίων Ecu για περίοδο 3 ετών πρέπει να αυξηθεί.

2.2.1. Το ποσόν των 8 εκατομμυρίων Ecu για τριετή περίοδο αντιπροσωπεύει 2 650 000 Ecu κατ'έτος. Το ποσόν αυτό αν καταμεριστεί στις 12 χώρες ισοδυναμεί με 220 000 Ecu περίπου κατ'έτος και ανά χώρα. Στην προοπτική της Ευρώπης των 16, κάθε χώρα θα λάβει περίπου 165 600 Ecu. Συγκριτικώς, στην Γερμανία δαπανώνται άνω των 20 δισεκατ. Ecu για την αλλαγή επαγγελματικής κατάρτισης.

2.3. Η ΟΚΕ διερωτάται σχετικά με τη βάση που θα χρησιμοποιηθεί για την κατανομή των πόρων. Βάσει των προγενέστερων εμπειριών, όπως του ευρωπαϊκού έτους για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία, υιοθετήθηκαν κριτήρια όπως ο ενεργός πληθυσμός, η απασχόληση σε τομείς υψηλού κινδύνου και στις ΜΜΕ· απεναντίας στο εξεταζόμενο έγγραφο της Επιτροπής δεν αναφέρεται κανένα κριτήριο.

2.4. Η προσφυγή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης για την προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί ένα από τα μέσα που θα επιτρέψουν την επίτευξη των στόχων αυτών. Άλλο μέσο θα μπορούσε να είναι η θέσπιση πρότυπων σχεδίων. Ο αντίκτυπος της παρουσίασης των θετικών αποτε-

λεσμάτων των πρότυπων σχεδίων δύναται να αποδειχθεί σημαντικότερος από την απλή ανάπτυξη ενός συνθήματος και ενός λογοτύπου.

2.5. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο προϋπολογισμός είναι πολύ περιορισμένος, η ΟΚΕ προτείνει να καθορισθούν ορισμένες προτεραιότητες: διαφορετικά, ο αντίκτυπος κινδυνεύει να είναι αμελητέος.

2.6. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η επένδυση στον τομέα της εκπαίδευσης αποτελεί επείγουσα ανάγκη προκειμένου να μειωθεί η ανεργία.

2.7. Μπροστά στις τεχνολογικές μεταβολές, η σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης καθίσταται ολοένα και μεγαλύτερη. Αυτό δεν ισχύει απλά και μόνο για τον τομέα της βιομηχανίας αλλά επίσης και για τον δημόσιο τομέα.

2.8. Η ΟΚΕ ζητά να ενθαρρυνθεί η στενότερη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων (συμπεριλαμβανομένου του ακαδημαϊκού κόσμου) και των επιχειρήσεων. Στη βάση αυτή οι εκπαιδευτικοί θα αντιληφθούν καλύτερα πόσο απαραίτητη είναι για τους φοιτητές η εξεύρεση θέσης απασχόλησης. Από την πλευρά τους, οι επιχειρήσεις θα αντιληφθούν καλύτερα τι αντιπροσωπεύει η εκπαίδευση για τον τομέα τους. Αυτό βεβαίως δεν σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις θα τροποποιήσουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα σχολείων και πανεπιστημίων.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της

(94/C 397/07)

Στις 4 Οκτωβρίου 1994, το Συμβούλιο αποφάσισε, με βάση το άρθρο 198 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το ανωτέρω σχέδιο απόφασης.

Το τμήμα εξωτερικών σχέσεων, εμπορικής και αναπτυξιακής πολιτικής, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 14 Νοεμβρίου 1994 (με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. H. Giesecke).

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας της 23ης και 24ης Νοεμβρίου 1994 (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η ΟΚΕ υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1.1. Η ΟΚΕ συνόδευσε τις εξαιρετικής σημασίας για την Κοινότητα διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης, με πολυάριθμες εποικοδομητικές γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας⁽¹⁾, οι οποίες διαβιβάστηκαν, όχι μόνο στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά και στις πολυάριθμες επαγγελματικές ενώσεις και κοινωνικές ομάδες που εκπροσωπούνται στους κόλπους της ΟΚΕ. Κατ'αυτό τον τρόπο η ΟΚΕ συνέβαλε στη διεύρυνση της συζήτησης σχετικά με αυτά τα εν μέρει πολύπλοκα θέματα της εμπορικής πολιτικής. Η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της διότι στη Συνθήκη δεν προβλέπεται ρητά η έκδοση γνωμοδότησής της για θέματα εμπορικής πολιτικής, εκτός από ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως στην προκειμένη περίπτωση.

1.2. Στη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της 15ης Σεπτεμβρίου 1994 (έγγρ. CES 1028/94) η ΟΚΕ εξέτασε εμπεριστατωμένα την συμφωνία που συνάφθηκε μετά τον Γύρο της Ουρουγουάης καθώς και τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων. Τότε εξέτασε λεπτομερώς θέματα που έκρινε ιδιαίτερης σημασίας.

Ιδιαίτερα επικέντρωσε την προσοχή της στα νέα προβλήματα που διαγράφονται στην παγκόσμια οικονομία, θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η καθιέρωση κοινωνικών ρητρών και διεθνών κανόνων για τον ανταγωνισμό και τις επενδύσεις, τα οποία κατά τη γνώμη της ΟΚΕ θα πρέπει να εξετασθούν το συντομότερο δυνατό από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

1.3. Βάσει της γενικής εκτίμησης της συμφωνίας του Γύρου της Ουρουγουάης, η ΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη που διατυπώνει η Επιτροπή στο έγγραφό της ότι γενικά οι παραχωρήσεις και υποχρεώσεις συνιστούν ένα ικανοποιητικό και εξισορροπημένο αποτέλεσμα. Τούτο ισχύει με την προϋπόθεση όμως ότι όλα τα συμβαλλόμενα μέρη θα τηρήσουν τις υποχρεώσεις

τους και ότι, η ευρωπαϊκή πολιτική θα αμβλύνει όσο το δυνατό τις αρνητικές συνέπειες των συμφωνιών.

1.4. Αυτό αφορά τόσο τις πολυμερείς συμφωνίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 4 της συμφωνίας για την Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου, όσο και τη διμερή συμφωνία που συνάφθηκε με την Ουρουγουάη σχετικά με το βόειο κρέας.

1.5. Μετά την λήξη των διαπραγματεύσεων κατέστη πολύ σύντομα σαφές ότι υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις μεταξύ του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά τη νομική βάση και τις αρμοδιότητες που πρέπει να ισχύουν στην περαιτέρω πορεία. Ενώ η Επιτροπή ζητά να είναι μόνη αρμόδια και στηρίζεται γι'αυτό στο άρθρο 113, το Συμβούλιο επιμένει ότι για σημαντικούς τομείς της δέσμης των διαπραγματεύσεων θα πρέπει να υπάρχει κοινή αρμοδιότητα Επιτροπής και Συμβουλίου και στηρίζει την άποψη αυτή σε μία σειρά άλλων άρθρων της Συνθήκης.

1.6. Η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της επειδή η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο όργανο που θα μπορούσε να δημιουργήσει την απαραίτητη σαφήνεια, εκδόθηκε καθυστερημένα. Κατ'αυτό τον τρόπο απωλέσθη ο χρόνος που ήταν απαραίτητος για μία προσεκτική προετοιμασία των επόμενων ενεργειών.

1.7. Η ΟΚΕ εκφράζει την άποψη ότι η ΕΕ θα πρέπει να τηρήσει με σαφή προσανατολισμό το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε στο Μαράκες, ιδιαίτερα λόγω των αυξανόμενων πρωτοβουλιών που λαμβάνονται στα πρόθυρα της ίδρυσης του ΠΟΕ. Οι χώρες που συμμετέχουν στο παγκόσμιο εμπόριο, και ιδιαίτερα οι χώρες του τρίτου κόσμου ή οι χώρες που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο, τρέφουν μεγάλες ελπίδες για την στάση που θα τηρήσει η ΕΕ ως μεγαλύτερος έταίρος του παγκόσμιου εμπορίου. Η ΟΚΕ καλεί επειγόντως τα όργανα που υπέδειξε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να λάβουν έγκαιρα τις απαραίτητες αποφάσεις.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 332 της 31. 12. 1990.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 64/433/ΕΟΚ για τον καθορισμό των υγειονομικών όρων παραγωγής και διάθεσης νωπού κρέατος στην αγορά⁽¹⁾

(94/C 397/08)

Στις 13 Σεπτεμβρίου 1994 το Συμβούλιο αποφάσισε, με βάση τα άρθρα 43 και 198 της Συνθήκης ΕΟΚ να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να ορίσει τον κ. Jaschick ως γενικό εισηγητή και να του αναθέσει την προετοιμασία των σχετικών εργασιών.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994) η ΟΚΕ υιοθέτησε κατά πλειοψηφία και δύο αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της πρότασης της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 64/433/ΕΟΚ για τον καθορισμό των υγειονομικών όρων παραγωγής και διάθεσης νωπού κρέατος στην αγορά [έγγρ. COM(94) 315 τελικό], είναι η απλούστευση των διατάξεων που αφορούν επιχειρήσεις μικρής παραγωγικής ικανότητας.

Η επίτευξη του στόχου αυτού επιδιώκεται μέσω:

- νέων διατάξεων που αφορούν τα συνοδευτικά έγγραφα,
- της αύξησης του ανώτατου ορίου απόδοσης,
- της διεύρυνσης της περιοχής εμπορίας,
- της συνεκτίμησης των εποχιακών και τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Το τμήμα επιδοκιμάζει την πρόταση της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των ακόλουθων παρατηρήσεων, και κρίνει ότι η πρόταση μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, δηλαδή στη διατήρηση των επιχειρησιακών διαρθρώσεων τοπικού χαρακτήρα. Το τμήμα τονίζει, ωστόσο, ότι τα προβλεφθέντα μέτρα δεν θα πρέπει να θίξουν την προστασία της υγείας των καταναλωτών.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Άρθρο 3(1), στοιχείο Α υπό στ, περίπτωση ι)

Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ η διατύπωση «εμπορικό συνοδευτικό έγγραφο το οποίο θεωρείται, ως προς τη μορφή του, από τον επίσημο κτηνίατρο» δεν είναι σαφής και προτείνει την ακόλουθη διατύπωση: «εμπορικό συνοδευτικό έγγραφο το

οποίο περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες που ζητεί ο επίσημος κτηνίατρος».

2.2. Άρθρο 4, στοιχείο Α

Το τμήμα συμφωνεί με την αύξηση του αριθμού των ζώων που σφάζονται ανά εβδομάδα από 12 σε 20 και ανά έτος από 600 σε 1000, επειδή θεωρεί ότι παρόμοια αύξηση συμβάλλει στην διατήρηση των επιχειρησιακών διαρθρώσεων τοπικού χαρακτήρα.

2.3. Άρθρο 4, στοιχείο Α, παράγραφος 3

Το τμήμα τονίζει ότι σε περίπτωση κατάργησης της παραγράφου 3 και της δυνατότητας παροχής εξαιρέσεων είναι αναγκαίο να ληφθεί μέριμνα ώστε να διατηρηθεί το σημερινό επίπεδο υγιεινής.

2.4. Άρθρο 4, στοιχείο Α, παράγραφος 4

Το τμήμα συμφωνεί με την κατάργηση του περιορισμού της εμπορίας στην τοπική αγορά.

2.4.1. Για να διασφαλισθεί η προστασία της υγείας των καταναλωτών είναι αναγκαίο η μεταφορά νωπού κρέατος, να πραγματοποιείται σύμφωνα με το παράρτημα Ι, κεφάλαιο 15, κάτω από «υγιεινές συνθήκες». Επομένως, πρέπει να απαλειφθεί η λέξη «ικανοποιητικός».

2.5. Άρθρο 4, στοιχείο Α

Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει ρητά την δυνατότητα εποχιακής αύξησης του ανώτατου αριθμού των ζώων που σφάζονται. Κατ'αυτόν τον τρόπο η Επιτροπή, αφενός, εφαρμόζει την αρχή της επικουρικότητας και, αφετέρου, μέσω παρόμοιας μερικής ρύθμισης, λαμβάνει υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες.

2.6. Παράρτημα Ι, κεφάλαιο ΙΙ, σημείο 14, στοιχείο γ), υπό ι)

Η ΟΚΕ επισημαίνει σχετικά, ότι σε αυτή την περίπτωση απαιτείται η έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας εποπτείας.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 224 της 12. 8. 1994, σ. 15.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93 της 12ης Οκτωβρίου 1993 για τη θέσπιση συστήματος ελέγχου της κοινής αλιευτικής πολιτικής

(94/C 397/09)

Στις 20 Οκτωβρίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να ορίσει γενικό εισηγητή για τη γνωμοδότηση αυτή τον κ. Michael Strauss.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία, 12 ψήφους κατά και 10 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι προτάσεις με τις οποίες θεσπίζονται οι ρυθμίσεις για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τα προτεινόμενα καθεστώτα πρόσβασης στις αλιευτικές ζώνες των δυτικών θαλασσών, είναι υπερβολικά πολύπλοκες και γραφειοκρατικές και ότι η εφαρμογή τους, όπως έχουν αυτή τη στιγμή, είναι αδύνατη.

1.2. Θα πρέπει επομένως η Επιτροπή να επανεξετάσει τις προτάσεις αυτές και να προτείνει διατάξεις οι οποίες να μπορούν να εφαρμοσθούν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς να επιβαρύνεται ασκόπως αυτός ο τομέας δραστηριότητας.

1.3. Η ΟΚΕ, στην γνωμοδότηση που εξέδωσε το 1993⁽¹⁾, επεσήμανε ότι η επιτυχία της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής εξαρτάται από την αποδοχή της από τον τομέα. Η αποδοχή της εξαρτάται από το κατά πόσο έχουν πεισθεί οι αλιείς ότι, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους, τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης από τις αρχές. Προς το παρόν, είναι πεπεισμένοι ότι οι αναγκαίοι για τη διατήρηση αποθεμάτων κανόνες δεν εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο έλεγχος της αλιείας απαιτεί μεγαλύτερη άμεση συμμετοχή της ΕΕ, πράγμα το οποίο δεν προκύπτει από τις προτάσεις.

1.4. Για τη διενέργεια του κατάλληλου ελέγχου, η ΕΕ και οι εθνικές υπηρεσίες ελέγχου θα πρέπει να έχουν στην διάθεσή τους επαρκείς πόρους, πράγμα που προς το παρόν δεν συμβαίνει.

1.5. Η παρακολούθηση μέσω δορυφόρου θα μπορούσε να αποδειχθεί το αποτελεσματικότερο μέσο ελέγχου, σε αντίθεση με το πολύπλοκο κύριο σώμα των μέσων που προβλέπει η Επιτροπή. Το κόστος εγκατάστασης, όπως έχει προταθεί προηγουμένως, πρέπει να αναληφθεί από τις αρχές.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Άρθρο 3α

Οι πλοίαρχοι των σκαφών δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τις αρχές ελέγχου διαρκώς, αλλά μόνο κατά την είσοδο και έξοδο τους από την αλιευτική ζώνη. Η ποσότητα των αλιευμάτων μπορεί να ελέγχεται κατά την εκφόρτωση.

2.2. Άρθρο 19β

Ο καθορισμός τυπικών πλοιομερών είναι επιζήμιος τόσο για την διοίκηση όσο και για την πρακτική αλιεία. Εάν η έννοια των τυπικών πλοιομερών ενσωματωθεί στον βασικό κανονισμό, τότε θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χρόνος εισόδου και εξόδου από την αλιευτική ζώνη. Αυτό θα πρέπει να ισχύσει τόσο για τα σταθερά όσο και για τα μεταβλητά αλιευτικά εργαλεία.

2.3. Άρθρο 19γ.2

Το άρθρο αυτό πρέπει να απαλειφθεί. Τα σκάφη τα οποία απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης ημερολογίου πλοίου, αντιπροσωπεύουν μόνο ένα μικρό ποσοστό της συνολικής ποσότητας αλιευμάτων. Το έργο των υπηρεσιών ελέγχου δεν θα πρέπει να κατακεραματισθεί με την υποχρέωση να ελέγχουν σκάφη των οποίων το μέγεθος δεν υπερβαίνει τα 10 μέτρα. Εν πάση περιπτώσει, τα παράκτια σκάφη θα πρέπει να ελέγχονται καθημερινά.

2.4. Άρθρο 19δ.1

Το άρθρο αυτό πρέπει να απαλειφθεί. Η κοινοποίηση, 15 ημέρες εκ των προτέρων, από τους αλιείς στις αρμόδιες αρχές της ημερομηνίας εξάντλησης του αριθμού ημερών τους στη ζώνη για κάθε τύπο αλιείας, δεν είναι καθόλου πρακτική. Η αλιεία επηρεάζεται από μεταβλητούς παράγοντες όπως οι καιρικές συνθήκες και η ύπαρξη αλιευμάτων. Οι κοινοποιήσεις θα αποτελούσαν αντικείμενο συνεχών τροποποιήσεων, οι οποίες θα δημιουργούσαν πρόσθετη γραφειοκρατική επιβάρυνση.

2.5. Άρθρο 19ε

Η εξασφάλιση της εφαρμογής των σχετικών με ειδικούς τύπους αλιείας κανονισμών από τα σκάφη, θα πρέπει να αποτελεί

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 108 της 19. 4. 1994, σ. 36.

αρμοδιότητα των παράκτιων κρατών. Οι υπηρεσίες ελέγχου των παράκτιων κρατών θα μπορούσαν να συνοδεύονται από

ελεγκτές από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα υπόλοιπα κράτη μέλη, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ίση μεταχείριση.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER

Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των αλιευόμενων προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας⁽¹⁾

(94/C 397/10)

Στις 20 Οκτωβρίου 1994 και βάσει του άρθρου 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να ορίσει τον κ. Michael Strauss, ως γενικό εισηγητή για τη γνωμοδότηση αυτή.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 60 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 24 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

Με την επιφύλαξη των παρατηρήσεων που ακολουθούν, η ΟΚΕ εγκρίνει τις προτάσεις που διατυπώνονται για την τροποποίηση της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των αλιευτικών προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας. Δεδομένου ότι στις προτάσεις λαμβάνονται υπόψη τρεις σχετικά διαφορετικοί παράγοντες, η γνωμοδότηση εξετάζει τον καθένα από αυτούς χωριστά.

2. Οι διευθετήσεις προσχώρησης της Νορβηγίας

Κατά τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης της Νορβηγίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδέχθηκε τη διατήρηση του Νορβηγικού καθεστώτος βάσει του οποίου η αναγνώριση των οργανώσεων των παραγωγών, γίνεται αποκλειστικά για συγκεκριμένες περιοχές δραστηριότητας. Η ΟΚΕ εγκρίνει επομένως την πρόταση, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την εφαρμογή παρόμοιων διευθετήσεων. Συμφωνεί επίσης με την επέκταση των καταλόγων των Παραρτημάτων I και II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92.

3. Η κρίση της αλιευτικής βιομηχανίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η κρίση που διέρχεται η αλιευτική βιομηχανία μπορεί να υπερνικηθεί μόνο αν υπάρξει αποφασιστική δράση σε ορισμένους τομείς, εκ των οποίων η μεταβολή της κοινής οργάνωσης αγοράς δεν μπορεί να είναι η σημαντικότερη. Η υποβολή

των προτάσεων δεν αποτελεί παρά ένα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση.

4. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την αναγνώριση της σπουδαιότητας της ενθάρρυνσης ιδιαίτερα των επιχειρήσεων μικρού μεγέθους που είναι και οι περισσότερες ευάλωτες οργανώσεις παραγωγών, για να βελτιώσουν όλες τις μορφές διακίνησης και εμπορίας των προϊόντων και να καλυτερεύσουν την ποιότητα. Οι διοικητικές διαδικασίες θα πρέπει να περιορισθούν στο ελάχιστο και οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να καταβάλλονται το συντομότερο δυνατόν, ώστε να γίνει δυνατή η επιτυχής εφαρμογή των προτάσεων. Η διατύπωση των προτάσεων είναι ασαφής στην παρούσα μορφή τους. Η εξασφάλιση μιας ευρείας δημοσιότητας των λεπτομερειών της νέας πρωτοβουλίας είναι σημαντική.

5. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι για να υπάρξει συμφωνία με το άρθρο XI της ΓΣΔΕ, δεν είναι δυνατή πλέον η χρησιμοποίηση εκ μέρους των οργανώσεων παραγωγών του περιθωρίου ανοχής μέχρι 10% κάτω από την κοινοτική τιμή απόσυρσης ή πώλησης όταν στις εισαγωγές εφορμίζονται κατώτερες τιμές, και είναι απαραίτητο όπως τα μη μέλη των οργανώσεων παραγωγών τηρούν τις τιμές απόσυρσης. Εντούτοις, πρέπει να τονισθεί ότι οι ρήτρες προστασίας (άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92) χρειάζεται να διασφαλισθούν και να απλοποιηθούν. Είναι αναγκαία η άμεση μελέτη σε βάθος των ρητρών αυτών, ιδιαίτερα μετά την πρόσφατη διαπραγμάτευση της συμφωνίας της ΓΣΔΕ. Η ΟΚΕ θα επιθυμούσε να εκφράσει τις απόψεις της σχετικά με το αποτέλεσμα μίας τέτοιας μελέτης.

6. Θα πρέπει επίσης να εξετασθεί η ένταξη του Ξιφία (*ziphias gladius*) στα Παραρτήματα I και II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92.

(¹) ΕΕ αριθ. C 298 της 26. 10. 1994, σ. 10.

7. Η προτεινόμενη αύξηση της ειδικής χρηματικής αντιστάθμισης στο 95% της τιμής απόσυρσης, σε συνδυασμό με τη μείωση από 10 σε 5% της αύξησης που αναφέρεται στο άρθρο 12.1 (γ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92, θα έχει ως αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση της καταβολής αποζημιώσεων στις οργανώσεις παραγωγών σε περιόδους σημαντικών αποσύρσεων. Πάντως, δεδομένου ότι η διάρκεια καταβολής της ειδικής αυτής χρηματικής αντιστάθμισης δεν υπερβαίνει τους τέσσερις ημερολογιακούς μήνες, είναι αναγκαία η αναλυ-

τική εξέταση των υποβαλλομένων αιτήσεων για τη χορήγηση της ειδικής αυτής χρηματικής αντιστάθμισης.

8. Τόνος προς μεταποίηση

Η ΟΚΕ εγκρίνει τις προτάσεις σχετικά με τον τόνο προς μεταποίηση.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για τη θέσπιση των καθεστώτων πρόσβασης σε ορισμένες αλιευτικές ζώνες και αλιευτικούς πόρους της Κοινότητας⁽¹⁾

(94/C 397/11)

Στις 8 Σεπτεμβρίου 1994, και σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή όρισε γενική εισηγήτρια την κ. Santiago και της ανέθεσε την προετοιμασία των σχετικών εργασιών.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία, 7 ψήφους κατά και 10 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Στη σχετική Πράξη για τους όρους προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας προβλέπεται να γίνουν, από το 1996, προσαρμογές του μεταβατικού καθεστώτος όσον αφορά την αλιεία.

1.1.1. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1275/94, σχετικά με τις προσαρμογές του καθεστώτος αλιείας, κανονισμό που προβλέπεται στην Πράξη Προσχώρησης (ΠΠ), το Συμβούλιο αποφάσισε να ενσωματώσει πλήρως τις δύο αυτές χώρες στο γενικό καθεστώς της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

1.1.2. Η ενσωμάτωση αυτή θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της τήρησης του κοινοτικού κεκτημένου, και ιδιαίτερα της αρχής της σχετικής σταθερότητας καθώς και των εξαιρέσεων από την αρχή της ελεύθερης πρόσβασης στα ύδατα και τους πόρους, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3760/92.

1.2. Καθοριστικό γεγονός για την εξέλιξη της κοινής αλιευτικής πολιτικής αποτέλεσε η σπάνια των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της διεύρυνσης της αγοράς. Η ελεύθερη πρόσβαση στα

ύδατα και στους αλιευτικούς πόρους πρέπει, συνεπώς, να ενταχθεί σε ένα πλαίσιο αλιευτικών δραστηριοτήτων οι οποίες μπορούν να εγγυηθούν την εξίσωση των μέσων της αλιείας με τους διαθέσιμους πόρους με τρόπο που να επιτυγχάνεται μια σχετική ισορροπία και η ισορροπία των αλιευτικών πόρων.

1.2.1. Βάσει των διατάξεων των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 3760/92 και αριθ. 1275/94, οι όροι πρόσβασης πρέπει να τηρούν τις αρχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής, κυρίως δε τις αρχές της σχετικής ισορροπίας, της μη αύξησης της αλιευτικής προσπάθειας και της διατήρησης της ισορροπίας των πόρων, λαμβανομένων υπόψη των βιολογικών, γεωγραφικών, και γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών στις ευαίσθητες ζώνες.

1.2.2. Η Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1275/94, που αφορά τις προσαρμογές που προβλέπονται στο κεφάλαιο της ΠΠ για την αλιεία της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, έλαβε εντολή από το Συμβούλιο για να θεσπίσει τους κανόνες πρόσβασης στα ύδατα και στους πόρους ορισμένων κοινοτικών αλιευτικών ζωνών.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 247 της 3.9.1994, σ. 4.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ σημειώνει με ικανοποίηση την πρόθεση της Επιτροπής να λάβει υπόψη τις κυριότερες κατευθυντήριες γραμμές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και, ειδικότερα, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1275/94 του Συμβουλίου. Ωστόσο, η ΟΚΕ κρίνει ότι η προσέγγιση που ακολουθείται στις προτάσεις δεν αντιστοιχεί επαρκώς με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

Ωστόσο, η ΟΚΕ πιστεύει ότι είναι χρήσιμο να σχολιασθούν οι ειδικές πτυχές των προτάσεων όπως έχουν.

2.1.1. Η δήλωση αρχών που περιέχεται στην πρόταση της Επιτροπής εγγυάται αποτελεσματικά την τήρηση των θεμελιωδών αρχών της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), στις οποίες παραμένουν προσηλωμένοι οι οικονομικοί παράγοντες. Πάντως, μετά από εξέταση του κειμένου, η ΟΚΕ διερωτάται κατά πόσον θα τηρηθούν δεόντως οι αρχές αυτές.

2.1.2. Μολονότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής ισχυρίζονται ότι η υπό εξέταση πρόταση είναι λιγότερο γραφειοκρατική από το καθεστώς πρόσβασης στα ύδατα και στους πόρους, όπως αυτό καθορίζεται στην ΠΠ της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, εντούτοις η ΟΚΕ φοβάται μήπως το νέο καθεστώς πρόσβασης, που προβλέπεται από την Επιτροπή, είναι πιο γραφειοκρατικό και θα βρίσκεται, επομένως, σε πλήρη αντίθεση με τα πορίσματα του Συμβουλίου του Ιουνίου 1993, στα οποία καθορίστηκε σαφώς ότι η ΚΑΠ πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο απλή.

2.1.3. Η ΟΚΕ εκφράζει ορισμένες επιφυλάξεις σχετικά με τη διατύπωση που επελέγη από την Επιτροπή, δηλαδή: ο αριθμός των τυπικών πλοιοημερών («ΤΠΗ») για τον καθορισμό του επιπέδου της αλιευτικής προσπάθειας, διατύπωση που ελήφθη από τις ΠΠ οι οποίες συντάχθηκαν το 1986.

2.1.3.1. Η ΟΚΕ φοβάται μήπως η υπό εξέταση διατύπωση δεν μπορεί να αντικατοπτρίσει σωστά τις δύσκολες ισορροπίες που καθιερώθηκαν με τις ΠΠ πράγμα που μπορεί να αποτελέσει, κυρίως, αβεβαιότητα στο πλοίο. Δεν μπορεί να υποτεθεί ότι ο συντελεστής των 511 KW αντανάκλα επαρκώς τη δυναμικότητα των αλιευτικών σκαφών στην ΕΕ.

2.1.4. Η ΟΚΕ, σε παλαιότερη γνωμοδότησή⁽¹⁾ της, είχε ήδη εκφράσει τις απόψεις της σχετικά με τις διάφορες σημαντικές πτυχές που είναι εγγενείς με τις προσαρμογές του καθεστώτος που θεσπίζεται από τις ΠΠ της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Στη γνωμοδότηση αυτή, τόνιζε την ανάγκη τήρησης ορισμένων αρχών αναφορικά με τους όρους πρόσβασης στα ύδατα και την άσκηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, κυρίως δε:

— την αναγνώριση από τα μέρη της μη ύπαρξης, για αμφότερα, ιστορικών δικαιωμάτων στα χωρικά ύδατα (12 μίλια)

— την περιορισμένη πρόσβαση στις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες, όσον αφορά τον αριθμό των πλοίων, τη ζώνη, την περίοδο δραστηριότητας και τους όρους αλιείας·

— την αρχή της αμοιβαιότητας και την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις απομακρυσμένες περιφέρειες της Κοινότητας, όπως στο Αρχιπέλαγος των Αγορών, στη νήσο Μαδέρα και στις Κανάριους Νήσους, περιφέρειες στις οποίες η αλιεία είναι ιδιαίτερα σημαντική και αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των κατοίκων τους.

2.2. Οι ανησυχίες που διατυπώνονται στη γνωμοδότηση που αναφέρεται παραπάνω πρέπει να ληφθούν σοβαρότερα υπόψη στη σημερινή πρόταση.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Άρθρο 1

Παράγραφος 1: — Οι υποκατηγορίες που ορίζονται στο παράρτημα 1 και οι ζώνες VIIIce, IX, X και COPACE, εξετάζονται συνολικά, σε αντίθεση με τις άλλες ζώνες των οποίων η εξέταση είναι πιο λεπτομερής.

Η ΟΚΕ διερωτάται αν αυτή η διαφορετική μεταχείριση θα επιτρέψει τη διατήρηση και την κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας στις ζώνες αυτές με σαφή τρόπο.

Η ΟΚΕ λαμβάνει υπόψη τις διαβεβαιώσεις του εκπροσώπου της Επιτροπής σχετικά με την τροποποίηση της εν λόγω κατάστασης.

3.2. Άρθρο 2

Παράγραφος 1: — Η διατύπωση που χρησιμοποιείται για να εκφραστεί η αλιευτική προσπάθεια ενός σκάφους δηλαδή το «ΤΠΗ» («αριθμός τυπικών πλοιοημερών») δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά:

α) η αλιευτική προσπάθεια του σκάφους είναι εξαιρετικά σφαιρική· η ισχύς της κύριας μηχανής του σκάφους δεν πρέπει να αποτελεί τη μόνη έννοια της οποίας γίνεται χρήση, ιδίως όσον αφορά τους αλιευτικούς στόλους με παραγάδια και με δίχτυα·

β) το μέτρο της αλιευτικής προσπάθειας με βάση το χρόνο που πέρασε το σκάφος στη ζώνη δεν εκφράζει με ακρίβεια την προσπάθεια αυτή, που εξαρτάται επίσης από τις κλιματολογικές συνθήκες υπό τις οποίες ασκείται η αλιευτική δραστηριότητα·

γ) ο όγκος των αλιευμάτων ανά σκάφος διαφέρει σε πολύ μεγάλο βαθμό ανάλογα με τον χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό και τις ώρες αλιείας.

Η ΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της μήπως, ο ορισμός, που χρησιμοποιείται από την Επιτροπή για την αλιευτική προσπάθεια, οδηγήσει στην υπερβολική εντατικοποίησή της κατά τη διάρκεια των ημερών αλιείας του πλοίου, και μήπως η

(1) Έγγρ. SEC(92) 2340 τελικό — ΕΕ αριθ. C 304 της 10. 11. 1993, σ. 5.

κατάσταση αυτή μπορεί να δημιουργήσει κινδύνους από την άποψη των εργασιών που πρέπει να εκτελούνται επί του σκάφους, π.χ. για την ασφάλεια των αλιείων.

Η ΟΚΕ φοβάται, ακόμη, μήπως ο προτεινόμενος ορισμός αποτελέσει ένα παράγοντα ο οποίος θα επηρεάσει την οικονομική αποδοτικότητα των πλοίων.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των κοινοτικών προανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών

(94/C 397/12)

Στις 16 Ιουνίου 1994 και σύμφωνα με το άρθρο 129 Δ.1 της Συνθήκης, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 9 Νοεμβρίου 1994. Εισηγητής ήταν ο κ. von der Decken. Συνεισηγητές ήταν οι κ. Bleser (αντικαταστάθηκε από τον κ. Decaillon στις 20 Οκτωβρίου 1994), Moreland και Whitworth.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία, και μια αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η πρόταση της Επιτροπής εξετάζει την έως το 2010, προοδευτική δικτύωση σε ευρωπαϊκή κλίμακα ορισμένων υποδομών χερσαίων, θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών των κρατών μελών.

Πρέπει να δημιουργηθεί ένα εκτεταμένο δίκτυο μεταφορών πανευρωπαϊκής διάστασης, το οποίο να περιλαμβάνει τα κυριότερα μέσα μεταφοράς και τους σημαντικότερους κυκλοφοριακούς άξονες καθώς και τις υπηρεσίες και τα συστήματα διαχείρισης, τα οποία θα υποστηρίζουν και θα διασφαλίζουν τη συνδυασμένη λειτουργία των διαφόρων συστημάτων μεταφοράς. Η δημιουργία του δικτύου αυτού έχει ιδιαίτερη σημασία για την ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση.

1.2. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής, η οποία αποτελεί ένα εξαιρετικά ουσιαστικό, λογικό βήμα για τη μελλοντική πολιτική μεταφορών.

Κατά την άποψη της ΟΚΕ, χρειάζεται να διευκρινισθεί περισσότερο από ό,τι μέχρι τώρα ότι τα διευρωπαϊκά δίκτυα αποτελούν ένα από τα μέσα κοινής πολιτικής μεταφορών και ότι η διάστασή τους είναι μόνο διευρωπαϊκή. Το μέσο αυτό δεν θα καλύψει ανεπάρκειες της περιφερειακής πολιτικής ή της κοινής

πολιτικής μεταφορών. Τούτο πρέπει να είναι σαφές για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ήδη από την έναρξη της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Η δημιουργία ενός δικτύου διευρωπαϊκών συνδέσεων αποτελεί ωστόσο φιλόδοξο στόχο για την πραγματοποίηση του οποίου κάθε κράτος μέλος και η Κοινότητα πρέπει να καταβάλουν έντονες προσπάθειες, των οποίων η εμβέλεια και οι επιπτώσεις δεν μπορούν ακόμη να εκτιμηθούν. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ κρίνει ότι είναι απαραίτητο να υπάρξει μια σφαιρική σύλληψη για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, η οποία να λαμβάνει υπόψη τόσο τις μακροοικονομικές πτυχές όσο και τις πτυχές της πολιτικής μεταφορών που αφορούν τις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν. Μια τέτοια σφαιρική σύλληψη θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση της αναπτυξιακής διαδικασίας, η οποία τίθεται επί του παρόντος σε λειτουργία για την κατασκευή του ευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και θα πρέπει να εφαρμοσθεί με τέτοιο τρόπο ώστε, αφενός, να εδραιώσει τα κοινοτικά συμφέροντα και, αφετέρου, να προωθήσει σταθερά τη συνδυασμένη λειτουργία των διαφόρων μέσων και συστημάτων μεταφοράς.

1.3. Η Επιτροπή διαβίβασε ήδη στο Συμβούλιο μια πρώτη ενδιάμεση έκθεση του κ. Henning Christophersen, σχετικά με το

πολιτικό πλαίσιο και την ανάγκη δημιουργίας του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Η έκθεση υπογραμμίζει ειδικότερα την ανάγκη να επιταχυνθεί η πραγματοποίηση των σχεδίων προτεραιότητας, να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκότερο κανονιστικό πλαίσιο και να ενθαρρυνθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ επιθυμεί στη γνωμοδότησή της να ασχοληθεί, κατά πρώτον, με την προπαρασκευαστική διαδικασία που είναι απαραίτητη για την επιτυχία του συνολικού σχεδίου.

1.4. Η νέα αρμοδιότητα που απέκτησε η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα των μεταφορικών υποδομών αποτελεί σημαντικό μέσο για την ενεργό συμβολή της Κοινότητας στην καταπολέμηση της ανεργίας. Κατά συνέπεια, η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να καταβάλει κάθε προσπάθεια για την ταχεία υλοποίηση των σχεδίων υποδομών κοινού ενδιαφέροντος, προκειμένου να γίνουν αισθητές οι επιπτώσεις τους στην απασχόληση.

2. Σφαιρική σύλληψη

2.1. Η Επιτροπή όρισε ως μελλοντικό στόχο τη δημιουργία ενός συγχρόνου και αποτελεσματικού διευρωπαϊκού δικτύου, το οποίο να συμβάλει στη βελτίωση της ασφάλειας της κυκλοφορίας και στη διασφάλιση της κινητικότητας.

Ταυτόχρονα, ο τομέας των μεταφορών της Κοινότητας θα πρέπει να διαμορφωθεί σταδιακά σε μια ανοιχτή και ανταγωνιστική αγορά, χωρίς δημόσια βοήθεια, ούτε διοικητικά εμπόδια. Η ελεύθερη επιλογή του μεταφορικού μέσου επιβάλλεται να είναι όσο το δυνατό ευρύτερη. Επί του παρόντος τίποτε δεν δικαιολογεί την απομάκρυνση από την αρχή αυτή.

2.2. Από την άποψη αυτή, η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι, ενόψει των μελλοντικών εξελίξεων, είναι απαραίτητη μια σφαιρική σύλληψη για το διευρωπαϊκό δίκτυο, ώστε να προσδιοριστούν σαφώς και να γίνουν γενικά αποδεκτές οι μελλοντικές προτεραιότητες στον τομέα της πολιτικής μεταφορών, περιβάλλοντος και ενέργειας, και να υποδειχθεί στους χρήστες μέχρι ποιο βαθμό μπορούν να αναμένουν την παρέμβαση του κράτους στον προσανατολισμό της πολιτικής μεταφορών, και πως θα τεθούν όρια εντός των οποίων θα λειτουργεί η οικονομία της αγοράς για να εξασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων.

Σχετικά, η ΟΚΕ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της όσον αφορά το «Λευκό Βιβλίο για τις μελλοντικές εξελίξεις στην κοινή πολιτική μεταφορών» [έγγρ. COM(94) 494 τελικό]. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι ο έλεγχος των κυκλοφοριακών ροών, του χειρισμού της κυκλοφορίας και η αποφυγή περιττών μετακινήσεων αποτελούν κύριο στόχο της κοινής πολιτικής μεταφορών.

Πρέπει να γίνει σαφές το εξής: ο καθορισμός προτεραιοτήτων συμβάλλει στην πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων στον τομέα των μεταφορών και καθιστά δυνατό να φανεί κατά πόσο επιτυγχάνονται οι στόχοι. Πρόκειται δηλαδή για ένα είδος παρέμβασης, η οποία επηρεάζει την κατανομή στα διάφορα μέσα μεταφοράς.

2.3. Ωστόσο, η ΟΚΕ επαναλαμβάνει τη γνώμη που είχε ήδη εκφράσει, σύμφωνα με την οποία κατά την ανάπτυξη της οικονομίας της αγοράς πρέπει να αποφευχθούν, όσο το δυνατόν περισσότερο, οι παρεμβάσεις στον τομέα των μεταφορών. Για το σκοπό αυτό, όσον αφορά τους πολιτικούς στόχους πρέπει οι προϋποθέσεις να είναι σαφείς και να περιλαμβάνονται στην αναπτυξιακή διαδικασία, γεγονός που δεν ισχύει μέχρι σήμερα και που επισημαίνεται και στην έκθεση Christophersen, η οποία υποδηλώνει την ανάγκη εις βάθος ανάλυσης του κανονιστικού πλαισίου.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι, αφενός, οι κοινοτικές διατάξεις και οι γενικοί προσανατολισμοί της πολιτικής μεταφορών της ΕΕ θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο συστηματικής ανάλυσης και, αφετέρου, ότι το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών αποτελεί ένα μέσο πολιτικής μεταφορών με υψηλό επίπεδο ολοκλήρωσης.

2.4. Η κατάσταση αυτή προσφέρει την ευκαιρία οργάνωσης ενός κατευθυνόμενου και κατάλληλου συντονισμού ενεργειών κοινοτικής κλίμακας, μέσω μιας ειδικής σφαιρικής σύλληψης που να ενσωματώνεται στην κοινοτική πολιτική μεταφορών. Ο συντονισμός αυτός θα μπορούσε να αποτελέσει ένα θεμελιώδες τμήμα της αναπτυξιακής διαδικασίας, και σε τακτά χρονικά διαστήματα, να ενσωματώνει νέα στοιχεία και, στη συνέχεια, να τα οργανώνει με τη μορφή σχεδίου.

2.5. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι, σύμφωνα με την εξέλιξη αυτή, η αποδοτικότητα των συστημάτων και των μεταφορικών υποδομών είναι πρωταρχική. Αν ληφθούν υπόψη η διάρκεια ζωής και το κόστος των επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών, θα ήταν παράλογο να μην τεθούν οι προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των δικτύων. Τούτο δεν αποκλείει τη χορήγηση βοήθειας για επενδύσεις δημοσίου ενδιαφέροντος.

2.6. Από την άποψη των πολλαπλών διευρωπαϊκών μεταφορών, δεν θα αρκούσε η συγκέντρωση των προσπαθειών στην επέκταση των μεταφορικών υποδομών για την ικανοποίηση των αυξανόμενων μεταφορικών αναγκών. Η έρευνα θα πρέπει να προσανατολισθεί στη βελτίωση και στη μεγαλύτερη αποδοτικότητα του κάθε συστήματος μεταφορών, κυρίως μέσω της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων μέσων μεταφοράς, χωρίς ωστόσο να παραλείπονται οι πτυχές της προστασίας του περιβάλλοντος και οι απαιτήσεις της κοινωνικής πολιτικής.

2.7. Η ΟΚΕ επισημαίνει ειδικότερα ότι, μέχρι σήμερα, ούτε στις συζητήσεις, ούτε στις απόψεις που εξέφρασε η Επιτροπή υπογραμμίζεται σαφώς ο χαρακτήρας συνδυασμένης λειτουργίας των διευρωπαϊκών δικτύων. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει εφεξής να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στο σημείο αυτό.

Οι προσανατολισμοί της Επιτροπής σχετικά με την εγκατάσταση και την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομών, αφορούν σε υπερβολικό βαθμό τα μεμονωμένα συστήματα. Όμως, δεν αρκεί να προστεθούν απλώς διάφορα δίκτυα για να αποκτήσει ένα συνολικό διευρωπαϊκό δίκτυο συνδυασμένου χαρακτήρα. Ορισμένα κράτη μέλη διαθέτουν πρακτική εμπειρία

στα συνδυασμένα συστήματα μεταφορών και στην συνδυασμένη λειτουργία των διαφόρων μέσων μεταφοράς στην πράξη. Ωστόσο, τούτο δεν αρκεί για μια γενική διευρωπαϊκή ιδέα. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ πιστεύει ότι είναι απαραίτητο να καταβληθούν προσπάθειες για τη δυνατότητα σύνδεσης των μεμονωμένων δικτύων προκειμένου να επιτευχθεί ολοκλήρωση σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

2.8. Για το θέμα αυτό, η ΟΚΕ υπογραμμίζει την έλλειψη διαφάνειας σχετικά με την ικανότητα διεθνούς ολοκλήρωσης και συνδυασμένης λειτουργίας των μεμονωμένων μεταφορικών δικτύων. Συνεπώς, θεωρεί απαραίτητο να προσδιορισθούν στην επιδιωκόμενη γενική ιδέα, τα στοιχεία ολοκλήρωσης και οι απαιτούμενες δυνατότητες σύνδεσης για ένα συνολικό διευρωπαϊκό δίκτυο.

2.9. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα «σημεία διασύνδεσης» στα οποία συγκλίνουν τα διάφορα δίκτυα και μέσα μεταφοράς (στη συνέχεια, αυτά τα «σημεία διασύνδεσης» διαχωρίζονται από τους «κόμβους διασύνδεσης» του κάθε δικτύου).

2.9.1. Προκειμένου να υπάρξει μια σφαιρική άποψη σχετικά με τα πιθανά και τα απαραίτητα σημεία διασύνδεσης, η ΟΚΕ θεωρεί ότι είναι χρήσιμο να καταρτισθεί χάρτης της Ευρώπης στον οποίον να εμφανίζονται όλα τα «σημεία διασύνδεσης».

2.9.2. Θεωρητικά, τα σημεία αυτά μπορούν να προσδιοριστούν με την επικάλυψη των διαφόρων δικτύων μέσω μεταφοράς. Κατ'αυτόν τον τρόπο θα φανούν τα σημεία όπου είναι χρήσιμη μια διασύνδεση, δηλαδή σε ποιές αστικές και βιομηχανικές περιοχές πρέπει να διαμορφωθούν τέτοια «σημεία διασύνδεσης».

2.9.3. Από την επικάλυψη αυτή προκύπτει επίσης ο αριθμός και το είδος κάθε «σημείου διασύνδεσης», η διάρθρωση και οι απαιτήσεις για διασύνδεση μεταξύ των διαφόρων συστημάτων μεταφοράς, οι δυνατότητες συνδυασμένων μεταφορών που υφίστανται ή πρέπει να δημιουργηθούν και η σημασία του κάθε σημείου διασύνδεσης για το σύνολο του διευρωπαϊκού δικτύου.

2.9.4. Η ανάλυση ενός τέτοιου χάρτη της Ευρώπης επιτρέπει την επεξεργασία των χαρακτηριστικών και των ιδιοτήτων των «σημείων διασύνδεσης», δηλαδή τον αριθμό των συνδυασμένων μέσων μεταφοράς, τις ικανότητες και τον τρόπο λειτουργίας τους, τις υπηρεσίες που προσφέρουν καθώς και τα συστήματα διαχείρισης και πληροφορικής. Τέλος, για κάθε διευρωπαϊκό «σημείο διασύνδεσης» θα εμφανίζονται οι υφιστάμενες δυνατότητες μεταβίβασης από το ένα μέσο μεταφοράς στο άλλο καθώς και τα αναμενόμενα οφέλη για την οικονομία, το εμπόριο και τους χρήστες. Ένα σημείο μπορεί να θεωρείται διευρωπαϊκό όταν διαθέτει διαρκή υποδομή που επιτρέπει τη μετάβαση από ένα μέσο μεταφοράς σε ένα άλλο, σε ευρωπαϊκή κλίμακα και είναι συνδεδεμένο με άλλα διευρωπαϊκά «σημεία διασύνδεσης».

2.9.5. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι μια σφαιρική σύλληψη συνοδευόμενη από ένα χάρτη με διευρωπαϊκά σημεία διασύνδεσης δεν αποτελεί μόνο ένα σημαντικό βήμα για το μέλλον που εκφράζει το πολιτικό μήνυμα ότι η Ευρώπη αναπτύσσεται από κοινού χάρη στις κοινοτικές υποδομές μεταφορών, αλλά συνιστά και ένα νέο ουσιαστικό τομέα σχεδιασμού και διαμόρφωσης των υποδομών.

Στο πλαίσιο του προσδιορισμού της σύλληψης αυτής, τα μεμονωμένα δίκτυα θα μπορούσαν να ενσωματωθούν καλύτερα σε ένα σφαιρικό ευρωπαϊκό προσανατολισμό και να προετοιμαστούν καλύτερα για μια συνδυασμένη λειτουργία των διαφόρων μέσων μεταφοράς. Εφεξής, θα καταστεί δυνατό να συντονίζονται καλύτερα με τις προτεραιότητες, τόσο οι διαδικασίες σχεδιασμού, χορήγησης άδειας και αξιολόγησης όσο και το κανονιστικό πλαίσιο έτσι ώστε το συνολικό δίκτυο να παρουσιάσει μεγαλύτερη ομοιομορφία και ολοκλήρωση στο παγκόσμιο πλαίσιο.

2.10. Συνοπτικά, η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι μόνο με την επιδιωκόμενη, συστηματική και κατάλληλη διασύνδεση των μεμονωμένων δικτύων θα καταστεί δυνατή η δημιουργία του συνολικού διευρωπαϊκού δικτύου με διάφορα «σημεία διασύνδεσης» διαφορετικού, πιο σφαιρικού και πιο ολοκληρωμένου χαρακτήρα από τα σημεία διασύνδεσης του κάθε δικτύου.

3. Μέθοδος για την ανάπτυξη

3.1. Όπως και η Επιτροπή, η ΟΚΕ θεωρεί ότι η δημιουργία διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών απαιτεί νέες μορφές εταιρικών σχέσεων και νέες μεθόδους εργασίας, οι οποίες πρέπει να αναπτυχθούν σε όλα τα επίπεδα μεταξύ των κρατών μελών και των οργάνων της Ένωσης και ιδίως σε επίπεδο διοίκησης, επενδυτών, τραπεζών και, κυρίως, χρηστών των μέσων μεταφοράς.

Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να ενημερωθούν για το συνολικό σχέδιο και να συνδεθούν με την αναπτυξιακή διαδικασία όσο το δυνατόν περισσότεροι αρμόδιοι παράγοντες. Όσο πιο ακριβής και σαφής είναι ο προσδιορισμός του συνολικού σχεδίου, τόσο πιο αποδοτικές θα είναι οι συνθήκες στις νέες μορφές εταιρικών σχέσεων.

3.2. Η εμπειρία δείχνει ότι τα διεθνή σχέδια αντιμετωπίζουν δυσχέρειες λόγω των διαφορών στις προτεραιότητες που θέτουν τα ενδιαφερόμενα κράτη, λόγω της βραδύτητας των διεργασιών προπαρασκευής, σχεδιασμού και χορήγησης άδειας και λόγω των κανονιστικών διατάξεων. Επειδή δεν είναι δυνατόν να ξεπεραστούν όλες οι δυσκολίες ταυτόχρονα και προκειμένου να εξασφαλιστεί η υλοποίηση και η επιτυχία των διευρωπαϊκών δικτύων, είναι απαραίτητο να περιοριστούμε στον καθορισμό των βασικών βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων του συνολικού σχεδίου. Όπως υπογράμμισε η ΟΚΕ, οι στόχοι πρέπει να καθοριστούν στο πλαίσιο μιας σφαιρικής σύλληψης που να λαμβάνει υπόψη τη διευρωπαϊκή διάσταση της δικτύωσης χωρίς ωστόσο να παραμελεί τις διάφορες πτυχές που συνδέονται με τη βελτίωση των δομών, την ενιαία διαχείριση των συστημάτων και την αποτελεσματικότητα.

3.3. Εάν και είναι σαφές ότι οι αναπτυξιακές διεργασίες πρέπει να είναι συνεχείς και να μην διακόπτονται, η ΟΚΕ

θεωρεί ότι θα ήταν ασφαλώς χρήσιμο να υποβάλλονται σε τακτική αναθεώρηση, κατά την οποία θα εξετάζονται οι διάφορες πιθανές εξελίξεις που σημειώνονται στους προανατολισμούς και εάν υφίσταται λόγος, να πραγματοποιείται η επαναδιατύπωση και η συμπλήρωσή τους καθώς και επανακαθορισμός των στόχων τους και κυρίως του ρυθμιστικού πλαισίου ανάλογα με το βαθμό προόδου.

3.4. Κατά την άποψη της ΟΚΕ, η αναπτυξιακή διαδικασία πρέπει να επιδιώξει να ενσωματώσει πρώτα τα διάφορα υφιστάμενα επιμέρους δίκτυα που θα χρησιμεύσουν ως βάση για την ανάπτυξη του συνολικού δικτύου. Σε γενικές γραμμές, η ΟΚΕ υποστηρίζει τους προανατολισμούς που προτείνονται για το σκοπό αυτό διότι, κατ'αρχήν, ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες ανάληψης δράσης. Πρέπει ωστόσο τα κράτη μέλη να ολοκληρώσουν πολύ σύντομα τις εργασίες προπαρασκευής και σχεδιασμού και να υποβάλουν τα επενδυτικά σχέδια που απαιτούνται για το διευρωπαϊκό δίκτυο.

3.5. Κάτω από το πρίσμα αυτό, η ΟΚΕ θεωρεί σημαντικό να προσδιορίσει η Επιτροπή τις υπηρεσίες και τις τεχνολογίες για τα συστήματα διαχείρισης επιχειρήσεων και πληροφορικής κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να ενταχθούν από την αρχή στην ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Αποτελούν αναπόσπαστα μέρη των βασικών όρων που πρέπει να εκπληρώνονται τόσο για την αγορά μεταφορών, όσο και για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής μεταφορών. Από τη στιγμή που θα αρχίσει η δ ενέργεια επενδύσεων για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου, οι επενδύσεις «ανεξαρτητοποιούνται» κατά έναν τρόπο, ενώ ασκούν παράλληλα σοβαρή επιρροή στην εκβιομηχάνιση, το εμπόριο και στη συμπεριφορά των καταναλωτών. Είναι γι' αυτό ιδιαίτερα περίπλοκο και δύσκολο να καθοριστούν τόσο οι προτεραιότητες των επενδύσεων, όσο και ο προανατολισμός της αξιοποίησης των υποδομών των μεταφορών.

Η ΟΚΕ συνιστά γι' αυτό να διευκρινιστούν σαφέστερα από ό,τι έως τώρα οι στόχοι των δράσεων, πριν ληφθούν τελικές αποφάσεις και να ενταχθούν σε ένα συνολικό πλαίσιο που να αφορά όλα τα μέσα μεταφορών.

3.6. Επιπλέον, η ΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο να αναπτυχθεί μία διαδικασία με περισσότερα κριτήρια με την οποία θα είναι δυνατό να διαπιστωθεί κάτω από ποιές προϋποθέσεις μπορεί να αξιοποιηθεί καλύτερα κάθε επιμέρους μέσο μεταφοράς και αυτό με σκοπό την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και της συμπληρωματικότητας των επιμέρους μέσων μεταφοράς.

Η παρότρυνση για μία παρόμοια διαδικασία με περισσότερα κριτήρια προβάλλεται από πολλά χρόνια και έχει προταθεί επανειλημμένα και από την ΟΚΕ, σε συνδυασμό με άλλα θέματα και με σκοπό τον καλύτερο προγραμματισμό των μελλοντικών εξελίξεων. Σήμερα όμως, που βρισκόμαστε πλέον στα πρόθυρα της δημιουργίας ενός διευρωπαϊκού δικτύου, παρόμοια διαδικασία με περισσότερα κριτήρια είναι πλέον απολύτως αναγκαία, αν επιδιώκεται πράγματι ο παραλληλισμός της κοινής πολιτικής μεταφορών με τη μελλοντική εξέλιξη των μεταφορών.

3.7. Η διαδικασία λήψης αποφάσεων

3.7.1. Η πρόταση της Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές TEN συγκεντρώνεται στους στόχους, τις προτεραιότητες και τα βασικά χαρακτηριστικά των δράσεων που επιλέχθη-

καν για την ανάπτυξη των δικτύων αυτών. Σύμφωνα με το άρθρο 25, η Επιτροπή θα είναι αρμόδια να προσδιορίζει, με βάση τη διαδικασία του άρθρου 26, τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος. Τίθεται το ερώτημα εάν θα πρέπει να τροποποιηθεί η πρόταση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία μόνη η Επιτροπή αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με την «Επιτροπή Υποδομής».

3.7.2. Η ΟΚΕ, λόγω της μεγάλης σημασίας που έχουν οι αποφάσεις σχετικά με τις δράσεις για τη δημιουργία υποδομών και για την απρόσκοπτη εφαρμογή των αναγκαίων σχεδίων, διερωτάται μήπως θα έπρεπε να προβλεφθεί ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη — κράτη μέλη, περιφέρειες, χρήστες και πολίτες — πρέπει να διαθέτουν μεγαλύτερη δυνατότητα επιρροής.

3.7.3. Ακόμη, η ΟΚΕ διερωτάται μήπως, οι αποφάσεις που αφορούν γενικά σχέδια, τα οποία πρέπει να χαρακτηρισθούν ότι παρουσιάζουν κοινό ενδιαφέρον, θα έπρεπε να λαμβάνονται ευθύς εξαρχής, με τη διαδικασία συναπόφασης μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

3.7.4. Κατά τον προσδιορισμό των προθεσμιών για την εξέταση προτάσεων της Επιτροπής, σχετικά με σχέδια υποδομών, είναι αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη οι εκάστοτε όροι των διαβουλεύσεων. Επίσης, ο καθορισμός ανάλογων προθεσμιών πρέπει να σχετίζεται με την έκταση του σχεδίου και τις περιβαλλοντικές του πτυχές. Η ΟΚΕ προτείνει να διευκρινιστεί περισσότερο και πιο αναλυτικά η διαδικασία του άρθρου 26 ως προς τις προθεσμίες (κοινή απόφαση για τον προσδιορισμό της προθεσμίας, σταδιακό χρονοδιάγραμμα ανάλογα με την έκταση του σχεδίου που εξετάζεται καθώς και των διαβουλεύσεων που απαιτούνται).

3.7.5. Το άρθρο 27 της πρότασης της Επιτροπής προσδιορίζει ότι η Επιτροπή οφείλει να εκδίδει ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης των κατευθυντήριων γραμμών, τις οποίες θα απευθύνει στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Η ΟΚΕ προτείνει να συμπληρώνονται οι εκθέσεις αυτές με ένα χρονοδιάγραμμα στο οποίο θα περιλαμβάνονται τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος.

3.8. Χρηματοδότηση σχεδίων υποδομής κοινού ενδιαφέροντος

3.8.1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει ήδη εξετάσει το ζήτημα της χρηματοδοτικής ρύθμισης που απαιτείται από το άρθρο 129 Γ της Συνθήκης ΕΚ για την ανάληψη ενεργειών στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων και έλαβε τις πρώτες αποφάσεις σχετικά με τον κατάλογο των σχεδίων. Οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις θα αποτελέσουν αντικείμενο χωριστής ρύθμισης.

3.8.2. Η Επιτροπή στη Λευκή Βίβλο για την ανάπτυξη κοινής πολιτικής μεταφορών [έγγρ. COM(92) 494] υπολογίζει τις ανάγκες χρηματοδότησης για την δημιουργία διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών σε 220 δισεκατ. Ecu ως το 1999. Εν τω μεταξύ όμως, η Ομάδα Christophers εκτιμά τις χρηματοδοτικές ανάγκες για τα πρώτα δέκα σχέδια και μόνο (χωρίς το πρόγραμμα Öresund) σε 68 δισεκατ. Ecu τουλάχιστον. Στην πρόταση της Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές ΤΕΒ η χρηματοδότηση εκτιμάται σε 400 δισεκατ. Ecu για τα επόμενα 15 χρόνια.

3.8.3. Είναι σαφές ότι ο απαραίτητος όγκος επενδύσεων γι' αυτό το χρονικό διάστημα δεν είναι δυνατό να καλυφθεί μόνο από τους δημόσιους προϋπολογισμούς των κρατών μελών ή από τα ταμεία της Ένωσης. Συνεπώς, η ΟΚΕ τονίζει την αναγκαιότητα να βρεθεί ιδιωτικό κεφάλαιο για την πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα των υποδομών.

3.8.4. Η ΟΚΕ κρίνει όμως επίσης, ότι η συμμετοχή ιδιωτικού κεφαλαίου στη χρηματοδότηση των υποδομών δεν πρέπει να αφαιρέσει από τον δημόσιο τομέα την ευθύνη για τον προγραμματισμό των σχεδίων, καθώς και τον έλεγχο για την υλοποίηση των τμημάτων των σχεδίων και κατά συνέπεια για το σύνολο του δικτύου. Είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η απόλυτη αρμοδιότητα του κράτους για τα προληπτικά μέτρα στο έδαφος του οποίου πραγματοποιούνται οι διασυνδέσεις των μεταφορών.

3.8.5. Η ΟΚΕ εκφράζει επιπλέον την άποψη ότι η συμμετοχή του ιδιωτικού κεφαλαίου στη χρηματοδότηση σχεδίων υποδομών δεν θα πρέπει να διαταράσσει τον ενιαίο χαρακτήρα και την συνοχή του επιμέρους δικτύου. Αυτό αφορά ιδίως το σιδηροδρομικό δίκτυο, στο οποίο η στενή σχέση μεταξύ της επιχείρησης και της υποδομής του δικτύου, οφείλεται τόσο σε ιστορικούς όσο και σε αντικειμενικούς λόγους. Η πρόσβαση στο δίκτυο θα πρέπει και στο μέλλον να ελέγχεται με βάση κριτήρια κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα και να μην επαφίεται αποκλειστικά στους επιχειρηματικούς υπολογισμούς του ιδιωτικού φορέα που εκμεταλλεύεται μέρος του δικτύου.

3.8.6. Η ΟΚΕ τονίζει ότι είναι αναγκαίο να υπάρξουν κοινά μέσα χρηματοδότησης. Τόσο τα υφιστάμενα όσο και τα μελλοντικά μέσα χρηματοδότησης θα πρέπει να συνδεθούν σε ένα κοινότομο και εναρμονισμένο σφαιρικό σχέδιο. Θα έπρεπε ακόμη να εξετασθεί και η δυνατότητα δανεισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ιδιωτικές αγορές κεφαλαίου. Κατ' αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθούν κίνητρα για την καταβολή προσπαθειών για την χρηματοδότηση εκ μέρους των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να διασφαλιστεί ότι θα υλοποιηθούν ακόμη και εκείνα τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος, για τα οποία ούτε τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη μπορούν να συγκεντρώσουν τα απαραίτητα δημόσια οικονομικά μέσα, αλλά ούτε και να παροτρυνθεί και το ενδιαφέρον ιδιωτών επενδυτών.

4. Προσανατολισμοί

4.1. Η θέση σε κίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας, δηλαδή, της σφαιρικής σύλληψης, απαιτεί να καθοριστούν σαφώς και να τεθούν ρητώς υπόψη των κρατών μελών, ορισμένοι προσανατολισμοί, οι οποίοι, όσον αφορά τα επενδυτικά σχέδια, θα δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τους ιδιώτες επενδυτές.

Από την άποψη αυτή, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα σχέδια των υφιστάμενων δικτύων, τα κριτήρια και οι διαδικασίες καθορισμού σχεδίων κοινοτικού ενδιαφέροντος καθώς και οι στόχοι της πολιτικής μεταφορών.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι προσανατολισμοί που προτείνονται σήμερα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο κριτικής επανεξέτασης, προκειμένου να επαληθευθεί κυρίως ότι λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τον μελλοντικό χαρακτήρα συνδυασμένης λει-

τουργίας των μέσων μεταφοράς του συνολικού δικτύου. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ προβλέπει στις ακόλουθες παρατηρήσεις.

Κατά τον καθορισμό των προσανατολισμών, ο οποίος είναι τομέας αρμοδιότητας της Κοινότητας, οι στόχοι, οι γενικές γραμμές καθώς και τα ειδικά μέτρα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο συντονισμού.

Δεδομένου ότι για την υλοποίηση των διαφόρων σχεδίων προβλέπεται μόνο μία ενιαία ρύθμιση και καμία οδηγία, η ΟΚΕ κρίνει απαραίτητο να θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο ένα συντονισμένος σχεδιασμός των επενδύσεων που να ορίζει σαφείς προσανατολισμούς, κατά περίπτωση και σε συνάρτηση με την πρόοδο των σχεδίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση του σχεδιασμού.

4.1.1. Ένα συνολικό πρότυπο διευρωπαϊκού δικτύου πρέπει να καθορίζεται ως σχεδιασμός των προσανατολισμών και να λαμβάνει υπόψη τόσο τους στόχους της ενεργειακής πολιτικής όσο και τους στόχους της καλύτερης δυνατής επιλογής των κύριων σημείων εγκατάστασης των διευρωπαϊκών κυκλοφοριακών κόμβων.

4.1.2. Θα ήταν επίσης σκόπιμο, ενόψει της αύξησης της κυκλοφορίας, να ενσωματωθούν στους προσανατολισμούς οι αστικές και βιομηχανικές περιοχές που θα μπορούσαν να μετατραπούν σε «σημεία διασύνδεσης» για το διευρωπαϊκό δίκτυο συνδυασμένων μεταφορών.

4.2. Εξάλλου, η ΟΚΕ υποστηρίζει σε γενικές γραμμές την Επιτροπή, η οποία θεωρεί ότι απαιτείται ομοφωνία όσον αφορά τον προσδιορισμό των προσανατολισμών τόσο στο σχεδιασμό των δικτύων όσο και στις γενικές γραμμές των μέτρων, στα κριτήρια και στις διαδικασίες καθορισμού των σχεδίων.

Η ΟΚΕ επιθυμεί ωστόσο να υπενθυμίσει ότι για την επίλυση των επιμέρους προβλημάτων, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί η πτυχή της συνδυασμένης λειτουργίας και ο διεθνής χαρακτήρας της σφαιρικής σύλληψης και να αναδειχθεί σε σημείο αναφοράς για τη συμμόρφωση στους στόχους.

5. Κοινοτικά μέτρα και επικουρικότητα

5.1. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι σύμφωνα με την Επιτροπή πρέπει να τηρηθεί η αρχή της επικουρικότητας χωρίς όμως το γεγονός αυτό να αποτελέσει φραγμό στην εγκατάσταση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Εκφράζει τη συμφωνία της για το γεγονός ότι εναπόκειται στα ίδια τα κράτη μέλη να προσδιορίσουν τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες όπως το χρονοδιάγραμμα και τα διάφορα στάδια της θέσης σε λειτουργία των απαιτούμενων για το δίκτυο υποδομών.

5.2. Ωστόσο, πρέπει να υπάρξει μέριμνα, σε κοινοτικό επίπεδο, ώστε να αρθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα τα εμπόδια που θα μπορούσαν να προκύψουν σε επίπεδο κρατών μελών και τα οποία θα πρέπει να εξαλειφθούν πλήρως. Τούτο δεν αφορά μόνο την εφαρμογή των μέτρων για την κατασκευή ή τη χρηματοδότηση αλλά και τις κανονιστικές διατάξεις που μπορεί να αφορούν τους χρήστες.

5.3. Η ΟΚΕ υποστηρίζει συνολικά τις γενικές αρχές της υλοποίησης των σχεδίων για τα δίκτυα καθώς και τις διάφορες μορφές μέτρων σχετικά με τα σχέδια γενικού ενδιαφέροντος. Επίσης, υπογραμμίζει ότι, ιδίως στον εν λόγω τομέα, ισχύει και πρέπει να τηρείται η αρχή της επικουρικότητας και ότι υφίσταται δυνατότητα σύνδεσης και με τις ιδιωτικές επενδύσεις.

6. Δράσεις έρευνας και ανάπτυξης

6.1. Η ΟΚΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις δράσεις έρευνας και ανάπτυξης. Οι δράσεις αυτές έχουν θεμελιώδη σημασία για την ανάπτυξη μιας σφαιρικής σύλληψης ενός διευρωπαϊκού διαλειτουργικού δικτύου μεταφορών, καθώς και για άλλα μέτρα που αφορούν συγκεκριμένους στόχους.

6.2. Μέσω των δράσεων αυτών, θα γίνει δυνατό να ληφθούν αντικειμενικές πολιτικές αποφάσεις και να εξεταστούν οι επιπτώσεις των πιθανών επιλογών. Παρόμοια στήριξη των αποφάσεων είναι απαραίτητη, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για αποφάσεις των πολιτικών αρχών σχετικά με την μακροπρόθεσμη δέσμευση του δημοσίου και ιδιωτικού κεφαλαίου για την πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα των υποδομών και για την αξιοποίηση των τεχνολογιών διαχείρισης και επικοινωνίας στις μεταφορές. Σ' αυτή την περίπτωση, είναι επίσης απαραίτητη η σαφής περιγραφή των τεχνολογιών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο ευρωπαϊκό γενικό δίκτυο ως βασικά στοιχεία του δικτύου αυτού.

Κατ' αυτό τον τρόπο, τόσο η βιομηχανία όσο και οι αρμόδιες αρχές θα είναι καλύτερα πληροφορημένες σχετικά με την κατάσταση της ροής των μεταφορών και συγχρόνως, θα είναι σε θέση να αποφασίζουν καλύτερα σχετικά με το ερώτημα με ποιές διασυνδέσεις και ποιό μέσον μεταφοράς μπορεί να ικανοποιηθεί αποτελεσματικότερα η ζήτηση. Η ΟΚΕ έχει προτείνει σχετικά τη δημιουργία τράπεζας δεδομένων των μεταφορών, μέσω της οποίας θα γίνει δυνατό να προβλέπονται οι ενδεχόμενες εξελίξεις της ζήτησης στον τομέα των μεταφορών και να εξεταστούν κατάλληλα.

6.3. Επομένως, τα μέτρα έρευνας θα πρέπει να συγκεντρώνονται στη δημιουργία προϋποθέσεων για τη διαλειτουργικότητα και τη σύνδεση των δικτύων μεταφοράς, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις δυνατότητες συνδυασμού όλων των μέσων μεταφοράς και την πρόσβαση σ' αυτά.

6.4. Οι δράσεις έρευνας και ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την επικουρικότητα και να αναπτύσσονται ιδιαίτερα σε αυτόν τον τομέα κατά τέτοιον τρόπο ώστε να είναι δυνατό να αξιοποιηθούν οι συνεργίες μεταξύ των σχετικών εργασιών των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό αφορά και τις εργασίες άλλων διεθνών οργανισμών. Αυτός είναι και ο μόνος τρόπος με τον οποίο οι πολύ περιορισμένοι οικονομικοί πόροι του τέταρτου προγράμματος-πλαίσιο θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο.

6.5. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι στο τέταρτο πρόγραμμα έρευνας περιλαμβάνεται και ένα ειδικό πρόγραμμα για τον τομέα των μεταφορών⁽¹⁾. Ιδιαίτερη σημασία έχει το κεφάλαιο «Στρατηγική έρευνα για ένα διευρωπαϊκό διαλειτουργικό δίκτυο». Ως θετική αφετηρία θεωρεί επίσης η ΟΚΕ πέντε τομείς δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο αυτό.

— Πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα: Συγκέντρωση στοιχείων ως προϋπόθεση για μία τράπεζα δεδομένων

— Ενίσχυση της δυνατότητας συνδυασμένων μεταφορών: Διερεύνηση των τεχνικών και οργανωτικών προϋποθέσεων της σύνδεσης μεταξύ των διαφόρων δικτύων των επιμέρους παραγόντων ανάλογα με την συμπληρωματικότητά τους

— Η οικονομική αποδοτικότητα του συστήματος μεταφορών

— Οργανωτική διαμόρφωση και διαλειτουργικότητα: Απαραίτητη προϋπόθεση για την διαλειτουργικότητα είναι η τυποποίηση

— Έρευνες με μελλοντικό προσανατολισμό: Οι σημαντικές νέες τεχνολογίες θα πρέπει να εξετάζονται και σχετικά με τις θεσμικές, οργανωτικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές που μπορεί να προκύψουν από αυτές.

6.6. Τέλος, η στρατηγική έρευνα θα πρέπει να περιλαμβάνει και αναλύσεις των ρυθμιστικών βασικών όρων, καθώς και της χρησιμοποίησης των ρυθμιστικών μέτρων που πρόκειται να εφαρμοστούν για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής μεταφορών.

Οι αναλύσεις για την ρυθμιστική πολιτική πρέπει να συμπεριλαμβάνουν και τις κοινωνικές και οικονομικές πτυχές που αφορούν τους χρήστες των μεταφορών.

6.7. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, η ιδέα που αναπτύσσεται στο Κεφάλαιο 2 σχετικά με την κατάρτιση ενός ευρωπαϊκού χάρτη των σημείων διασύνδεσης των διαλειτουργικών μεταφορών, θα μπορούσε να είναι πολύ χρήσιμη τόσο ως μέσο, όσο και ως αντικείμενο της στρατηγικής έρευνας.

7. Ειδικά χαρακτηριστικά των τμημάτων του δικτύου

Η ΟΚΕ έχει εκδώσει γνωμοδότηση⁽²⁾ για σχεδόν όλες τις προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τους επιμέρους τομείς των μεταφορών και τα τμήματα των δικτύων. Στο παρόν κείμενο θα διατυπωθούν στη συνέχεια ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τρεις τομείς που δεν έχουν εξεταστεί ακόμη: «λιμάνια», «αεροδρόμια» και «συμβατικά σιδηροδρομικά δίκτυα».

(1) Γνωμοδότηση για τα ειδικά προγράμματα E & A (έγγρ. CES 1019/94 της 14/15. 9. 1994).

(2) Τραίνα μεγάλης ταχύτητας (εισηγητής: ο κ. Bleser — ΕΕ αριθ. C 191 της 22. 7. 1991, σ. 22): Συνδυασμένες μεταφορές (εισηγητής: ο κ. Tukker — ΕΕ αριθ. C 19 της 25. 1. 1993, σ. 29): Υποδομές μεταφορών: οδικό και πλωτό δίκτυο (εισηγητής: ο κ. Bonvicini — ΕΕ αριθ. C 19 της 25. 1. 1993, σ. 32).

7.1. Λιμάνια

7.1.1. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η ανάπτυξη των θαλάσσιων λιμανιών και των θαλάσσιων μεταφορών αποτελούν σημαντικό και επιθυμητό μέρος της κοινής πολιτικής μεταφορών, καθώς και της ανάπτυξης του διευρωπαϊκού δικτύου. Τα λιμάνια και οι θαλάσσιες μεταφορές θεωρούνται ουσιαστικός παράγοντας των αρχών και των αντιλήψεων, στους οποίους στηρίζεται το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, επειδή:

- συμβάλλουν στην ανάπτυξη του εσωτερικού και εξωτερικού εμπορίου της Κοινότητας;
- διευρύνουν το φάσμα των θαλάσσιων μεταφορών εντός της Κοινότητας;
- δημιουργούν δυνατότητες για μία μερική μετατόπιση του όγκου των μεταφορών προς άλλα μέσα μεταφορών και συμβάλλουν κατ'αυτόν τον τρόπο καθοριστικά στην ύπαρξη μακροπρόθεσμης κινητικότητας.

7.1.2. Η ΟΚΕ εκτιμά τις κατευθυντήριες γραμμές για την λιμενική πολιτική ως θετικό βήμα. Επιδοκιμάζει, συνεπώς, το γεγονός ότι η πολιτική μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, περιλαμβάνουν ένα κοινό σχέδιο για την ανάπτυξη των θαλάσσιων λιμανιών και συμφωνεί με τα κριτήρια που προτείνει η Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα κοινού ενδιαφέροντος, τα οποία αφορούν τα λιμάνια.

7.1.3. Σύμφωνα με τη γνώμη της ΟΚΕ θα πρέπει τα σχέδια για την ανάπτυξη των μεταφορών να παραλληλισθούν με τις διασυνδέσεις που έχουν προβλεφθεί για τα άλλα μεταφορικά μέσα, στα πλαίσια της δημιουργίας ενός διευρωπαϊκού δικτύου. Η ΟΚΕ περιμένει γι'αυτό με ενδιαφέρον την ανακοίνωση που αναγγέλεται στο σημείο 75 της αιτιολογίας της πρότασης της Επιτροπής, σχετικά με την προώθηση των παράκτιων μεταφορών και των θαλάσσιων μεταφορών σε μικρές αποστάσεις και παροτρύνει την ομάδα εργασίας που είναι αρμόδια για τα λιμάνια και για τις θαλάσσιες μεταφορές των κρατών μελών, να ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατό, τις εργασίες της σχετικά με τις δυνατότητες αναβάθμισης επιμέρους λιμανιών και βελτίωσης της θέσης τους στην αλυσίδα των μεταφορών. Η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι ήδη στην έκθεση της ομάδας εργασίας «Λιμάνια» της Επιτροπής [εγγρ. SEK(93) 2129 τελικό] σκιαγραφείται μία σειρά ενδεχόμενων σχεδίων σχετικά με τον τομέα αυτό και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, ορισμένα από τα σχέδια αυτά θα μπορούσαν να υλοποιηθούν σύντομα.

Η ΟΚΕ συμμαρτίζεται ωστόσο την άποψη ότι τα προτεινόμενα σχέδια δεν πρέπει να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των επιμέρους λιμανιών και συμφωνεί ότι τα σχέδια για την ανάπτυξη των λιμανιών πρέπει να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με μία ελαστική σύλληψη, που να είναι προσαρμοσμένη στην κάθε περίπτωση και όχι σύμφωνα με ένα άκαμπτο γενικό σχέδιο.

7.1.4. Σε μια σφαιρική σύλληψη που υπογραμμίζει το χαρακτήρα συνδυασμένης λειτουργίας των μέσων μεταφοράς σε ένα διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, οι ποτάμιοι λιμένες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ολοκλήρωση αλλά η ΟΚΕ θεωρεί ότι το ζήτημα αυτό πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερου κεφαλαίου⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Η ΟΚΕ παραπέμπει στη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της για την Εσωτερική Ναυσιπλοία (εισηγητής: ο κ. von Haus) και, ιδίως, στο κεφάλαιο 7 «Διευρωπαϊκό δίκτυο εσωτερικών πλωτών οδών».

7.2. Αερολιμένες

7.2.1. Και οι αερολιμένες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στο συνολικό σύστημα μεταφορών προσώπων και εμπορευμάτων. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ συμφωνεί με τους προσανατολισμούς της Επιτροπής, οι οποίοι υπογραμμίζουν ότι πρέπει να αυξηθεί η χωρητικότητα των αερολιμένων. Τούτο αφορά τόσο τη βελτίωση των συνδέσεων με τα άλλα μέσα μεταφοράς όσο και την εν γένει πρόσβαση στους αερολιμένες.

7.2.2. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει, κατ'αρχάς, να δοθεί προτεραιότητα στη βελτίωση των συστημάτων ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας, που έχει καθοριστική σημασία για την αποδοτικότητα του δικτύου.

7.2.3. Κατά την άποψη της ΟΚΕ, όταν λαμβάνονται αποφάσεις που αφορούν τη δυναμικότητα των αερολιμένων πρέπει να συνυπολογίζονται ως παράγοντες η ζήτηση στην αγορά και ο ανταγωνισμός μεταξύ αερολιμένων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη και οι επιχειρήσεις που έχουν την εκμετάλλευση αερολιμένων πρέπει να λάβουν στο μέλλον ορισμένες αποφάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αύξηση της δυναμικότητας και αφορούν ιδιαιτέρως την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση και την αύξηση της αποδοτικότητας των αερολιμένων. Έτσι, η κατανομή των διαθέσιμων χρόνων χρήσης (slots) για τον καλύτερο προγραμματισμό της λειτουργίας του αερολιμένου και η δημιουργία ενός ευνοϊκότερου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος έχουν καθοριστική σημασία για τους αερομεταφορείς.

7.3. Συμβατικοί σιδηροδρόμοι

7.3.1. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι οι αρνητικές επιπτώσεις της μη ισορροπημένης επενδυτικής πολιτικής που ασκήθηκε τις τελευταίες δεκαετίες στον τομέα των υποδομών επιβάρυναν κυρίως το σιδηροδρομικό δίκτυο. Δεν προβλέφθηκε σχεδόν καμία επέκταση και οι επενδύσεις περιορίστηκαν στην ουσία στην ηλεκτροδότηση γραμμών. Για το λόγο αυτό, το σιδηροδρομικό δίκτυο αντανάκλα σε βαθμό μεγαλύτερο από το οδικό δίκτυο τις αναγκαίες επενδύσεις που αφορούν τα εσωτερικά δίκτυα μεταφορών στα κράτη μέλη, όχι όμως και τις διαφοροποιημένες ανάγκες στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της Ευρώπης. Συνεπώς, η Ένωση πρέπει οπωσδήποτε να καταβάλει ιδιαίτερες προσπάθειες στον τομέα των σιδηροδρομικών δικτύων.

7.3.2. Η ΟΚΕ επικροτεί, συνεπώς, το γεγονός ότι η στρατηγική που ακολουθούσε μέχρι τώρα η Ένωση στον τομέα της δημιουργίας δικτύου τραιών μεγάλης ταχύτητας θα συμπληρωθεί, επιτέλους, με σχέδια που αφορούν το συμβατικό σιδηροδρομικό δίκτυο και τα δίκτυα για τις συνδυασμένες μεταφορές. Αυτοί οι τρεις συντελεστές διαμορφώνουν το βασικό δίκτυο των ευρωπαϊκών σιδηροδρομικών μεταφορών. Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων κατασκευής στα σιδηροδρομικά δίκτυα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε η χρηματοδότηση των έργων που αφορούν το συμβατικό δίκτυο να μην υστερεί αναλογικά σε σχέση με τη χρηματοδότηση των έργων που αφορούν το δίκτυο μεγάλης ταχύτητας.

7.3.3. Η δημιουργία του εν λόγω βασικού δικτύου είναι απαραίτητη στο πλαίσιο των κεντρικού στόχου της Κοινότητας στον τομέα των υποδομών, που είναι η ισορροπημένη κατανομή των ρευσμάτων κυκλοφορίας στα διάφορα μέσα μεταφοράς. Πρέπει να εμποδιστεί η περαιτέρω σχετική ή απόλυτη μείωση του μεριδίου των σιδηροδρόμων στο σύνολο των μεταφορών και ιδιαιτέρως στη μεταφορά εμπορευμάτων. Τούτο είναι οπωσδήποτε σημαντικό και για τα άλλα μέσα μεταφοράς:

ιδιαίτερως οι οδικές μεταφορές θα βρεθούν αντιμετώπιες με ένα διαρκώς διογκούμενο πρόβλημα συμφόρησης σε περίπτωση που δεν μεταφερθεί στους σιδηροδρόμους ένα σημαντικό μέρος της αναμενόμενης αύξησης των μεταφορών.

8. Σκιαγράφηση των μεταγενέστερων εξελίξεων της κοινής πολιτικής μεταφορών

8.1. Οι πιο πρόσφατες εξελίξεις στην υλοποίηση των διευρωπαϊκών δικτύων έχουν δείξει μέχρι σήμερα ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν αποδεχθεί επί της ουσίας αυτή τη λογική πρόοδο στην κοινή πολιτική μεταφορών και επιθυμούν να συμβάλουν στην εγκατάσταση των δικτύων.

8.2. Οι προτάσεις χρηματοδότησης των διευρωπαϊκών δικτύων που έχουν υποβληθεί μέχρι τώρα δείχνουν ότι υφίσταται συμφωνία όσον αφορά τα μέτρα που έχουν αποφασιστεί έως σήμερα και ότι η Ένωση είναι σε θέση να αναλάβει δράση στον τομέα αυτό. Από αυτό προκύπτει επίσης ότι υπάρχει πεποίθηση όσον αφορά τη δυνατότητα να συνδεθούν οι υποδομές των κρατών μελών ώστε να αποτελέσουν ένα μεγάλο διευρωπαϊκό δίκτυο.

8.3. Ωστόσο, η ΟΚΕ πιστεύει ότι εάν επιτευχθούν ή όχι οι φιλόδοξοι στόχοι που έχουν τεθεί, τούτο θα εξαρτηθεί από την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών και από την εξάλειψη των εμποδίων που υφίστανται σε επίπεδο κρατών μελών. Σύμφωνα με την έκθεση Christophersen υπολείπονται ακόμη πολλές αναλύσεις. Τούτες πρέπει να πραγματοποιηθούν και να ολοκληρωθούν χωρίς καθυστέρηση.

8.4. Σχετικά, η ΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει ιδιαίτερως ότι κατά την άποψή της πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις ακόλουθες εργασίες:

— Καθορισμός των προτεραιοτήτων για τη δημιουργία του διευρωπαϊκού δικτύου στο πλαίσιο της απαιτούμενης συνολικής θεώρησης, καθώς και ενιαία αξιολόγηση των έργων από την άποψη του περιβάλλοντος, της κερδοφορίας και της σημασίας τους για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση

— άμεση σύσταση θεσμικών φορέων, στους οποίους θα συμμετέχουν δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες, προκειμένου να ανευρεθούν οι καταλληλότερες μέθοδοι και τα αποδοτικότερα μέσα για την υλοποίηση των επιμέρους έργων, κατά τρόπο που προκαλεί όσο το δυνατό λιγότερη συμφόρηση, καθώς και για τον εντοπισμό των εμποδίων που πρέπει να υπερβληθούν προς όφελος της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

— την κατά προτεραιότητα μελέτη των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών των ισχυουσών διατάξεων, που καθορίζονται από τα επιμέρους κράτη μέλη και από την Κοινότητα, με στόχο τη δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου που ταιριάζει στη συνολική θεώρηση·

— την ανάπτυξη μορφών χρηματοδότησης για τη δημιουργία και την επέκταση του διευρωπαϊκού δικτύου, στις οποίες να συμμετέχουν ή να προσελκυσθούν ιδιωτικοί φορείς.

8.5. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, η σημαντικότερη αποστολή που πρέπει να εκπληρωθεί σε συνδυασμό με την ανάπτυξη μιας συνολικής σύλληψης του διευρωπαϊκού δικτύου συνδυασμένων μεταφορών αφορά κυρίως τον καθορισμό των κριτηρίων και των επιμέρους μέτρων για τη διαλειτουργικότητα των διαφόρων μέσων μεταφοράς σε κοινοτικό επίπεδο.

8.6. Στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, πρέπει να υπάρξει μια εξομοίωση των νέων τεχνολογιών, όπως π.χ. στον τομέα των συστημάτων διαχείρισης της οδικής και της εναέριας κυκλοφορίας καθώς και της ναυσιπλοΐας ή των πολυμερών συστημάτων εντοπισμού μέσω δορυφορικής επικοινωνίας, προκειμένου να καταστεί δυνατό να αξιοποιηθούν σε όλα τα κράτη μέλη.

8.7. Επιπλέον, η ΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει ήδη να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη δυνατότητα της εξέλιξης του διευρωπαϊκού δικτύου κατά τρόπο που να επιτρέπει την ένταξή του σε ένα σύστημα παγκοσμίου εμβέλειας. Το δίκτυο θα πρέπει ευθύς εξαρχής να είναι προσβάσιμο για τις παγκόσμιες μεταφορές. Για το σκοπό αυτό πρέπει, όμως, να καθοριστούν σήμερα ήδη οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι προϋποθέσεις.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου αναφορικά με τη συνέχιση της ανάπτυξης του συστήματος Handynet στο πλαίσιο της απόφασης 93/136/ΕΟΚ για τη θέσπιση του τρίτου προγράμματος δράσης υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες (Helios II 1993-1996)

(94/C 397/13)

Στις 4 Αυγούστου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 Z της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την ανωτέρω πρόταση.

Η ΟΚΕ αποφάσισε να ορίσει την Dame Jocelyn Barrow Γενική Εισηγήτρια για τη γνωμοδότηση.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η ΟΚΕ υιοθέτησε ομόφωνα την εξής γνωμοδότηση.

1. Ιστορικό

1.1. Το πρόγραμμα Helios II (που ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 1993 έως 31ης Δεκεμβρίου 1996) εισέρχεται τώρα στην ενεργό του φάση. Με βάση τις τρεις αρχές που πρέπει να τηρούνται (ίσες ευκαιρίες, ένταξη και αυτόνομη ζωή), καλύπτει πέντε τομείς προτεραιότητας. Λειτουργική αναπροσαρμογή, ένταξη στον τομέα της εκπαίδευσης, στον τομέα της κατάρτισης, και συμμετοχή στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Το πρόγραμμα Helios είναι το μόνο κοινοτικό πρόγραμμα που προορίζεται αποκλειστικά για τα άτομα με ειδικές ανάγκες αλλά εφαρμόζεται σε συνδυασμό και με άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες (Horizon και TIDE). Μολονότι η ΟΚΕ επιθυμεί τη συνοχή των διαφόρων προγραμμάτων, υπενθυμίζει ότι η ανησυχητική κατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες πρέπει να ρυθμισθεί σε πολιτικό επίπεδο με σχετική δήλωση των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, και μάλιστα με την ενσωμάτωση των δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε ένα χάρτη δικαιωμάτων των πολιτών, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

1.2. Το σύστημα Handynet, που αποτελεί ουσιώδες μέρος του Helios II είναι σχέδιο προς εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Διαθέτει 50 000 περίπου δεδομένα σχετικά με τα τεχνικά βοηθήματα, τις διεθνείς οργανισμών και ειδικευμένων εταιρειών, και τις νομοθεσίες που ισχύουν για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στα κράτη μέλη. Αυτό το σύστημα διάδοσης πληροφοριών έχει υποστεί προσαρμογή στα σημεινά δεδομένα και διατίθεται σε οπτικό δίσκο CD-ROM αριθ. 6 (μονάδες τεχνικών βοηθημάτων). Σήμερα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε 363 περίπου κέντρα παροχής πληροφοριών και συμβουλών, 47 κέντρα συλλογής πληροφοριών και 12 εθνικά συντονιστικά κέντρα, καταμελημένα σε όλη την Ένωση. Όπως ζητούσε η ΟΚΕ στη προηγούμενη γνωμοδότησή της⁽¹⁾, έχει μεγάλη σημασία να υπάρχει αξιόπιστη στατιστική αξιολόγηση για να κριθεί η συχνότητα χρησιμοποίησης του συστήματος.

2. Γενικές παρατηρήσεις στο Handynet

2.1. Η ΟΚΕ εγκρίνει και πάλι⁽²⁾ την πρόταση αναφορικά με τη συνέχιση της ανάπτυξης του μηχανοργανωμένου συστήματος πληροφόρησης και τεκμηρίωσης Handynet στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του προγράμματος Helios II. Πάντως εισηγείται την αναδιτύπωση της πρότασης για να συμπεριληφθεί σ' αυτήν η ανάπτυξη και η συνέχεια.

2.2. Η ΟΚΕ επιθυμεί να επισύρει την προσοχή στο γεγονός ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες (που οφείλονται σε φυσικές, πνευματικές, ή ψυχικές μειονεξίες) υπερβαίνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα 30 εκατομμύρια. Το ύψος του αριθμού αυτού πρέπει να ληφθεί υπόψη για την ανάπτυξη της μελλοντικής κοινωνικής πολιτικής.

2.3. Η ΟΚΕ τάσσεται υπέρ της θεσπίσεως ενός νομικού πλαισίου για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Επιβάλλεται να ληφθεί κάθε μέτρο για την εξάλειψη οποιασδήποτε μορφής διάκρισης και να θεσπισθούν δικαιώματα για ίσες ευκαιρίες όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνική ζωή. Υπολείπεται μεγάλο έργο, προκειμένου να διασφαλισθούν τα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και να υιοθετηθεί μία συνεκτικότερη πολιτική στον ειδικό αυτό τομέα. Πρέπει να ασκηθεί πίεση στα κράτη μέλη για να αναλάβουν, όπου είναι αναγκαίο, τη διεύρυνση της εσωτερικής τους νομοθεσίας στον τομέα αυτό. Επιστάται η προσοχή στα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στον τομέα της απασχόλησης, της πολιτιστικής ανάπτυξης και της εκπαίδευσης.

2.4. Η ενημερότητα κοινού αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για την εδραίωση της πολιτικής θέλησης χωρίς την οποία δεν θα υπάρξει πρόοδος.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

Μόνον Άρθρο

3.1. Το άρθρο πρέπει να ενισχυθεί ως εξής: το Handynet επιβάλλεται να συνεχισθεί και αναπτυχθεί υπό το φως των νέων μεθόδων κατάρτισης και δυνατότητας πρόσβασης που πρόκειται να συμπεριληφθούν τώρα.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 79 της 30. 3. 1992, παράγραφος 3.7.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 56 της 7. 3. 1990.

3.2. Η ΟΚΕ διερωτάται για ποιό λόγο το Handynet παρεκτείνεται για ένα έτος και μόνο ενώ το Helios II, του οποίου είναι μέρος, θα συνεχισθεί για δύο έτη.

3.3. Συνιστά επιπλέον ότι είναι ανάγκη να διασφαλισθεί βεβαιότητα και για τα δύο προγράμματα στο μέλλον μέσω μια μακροπρόθεσμης δέσμευσης. Προτείνει ακόμη ότι το Handynet πρέπει να εξετασθεί ιδιαίτερος και ανεξαρτήτως από το Helios II.

4. Η έκθεση της Επιτροπής

4.1. Πρόκειται για μία υπεύθυνη αξιολόγηση των πίο πρόσφατων αποτελεσμάτων δηλ. για εκτίμηση των επιτυχιών και των ελλείψεων (π.χ. σ. 36-37). Αλλά παρουσιάζεται με τρόπο πενιχρό και μικρά στοιχεία, ενώ πολλές από τις ζωτικές ενδιαφέρουσες πληροφορίες δίδονται με τη μορφή υποσημειώσεων τυπωμένων σε ακόμη μικρότερα πλάγια στοιχεία. Η ΟΚΕ εύχεται μια καλύτερη παρουσίαση και μια ευρύτερη διανομή. Ευρύτερη διάδοση της έκθεσης σημαίνει μεγαλύτερη ενημερότητα του ευρέος κοινού όσον αφορά τις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς επωφελούνται των ευκαιριών για μια τόσο εκτεταμένη ένταξη και αποδοχή στην κοινωνία.

4.2. Η ΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν όσο το δυνατό περισσότερο τη διάδοση του οπτικού δικτύου CD-ROM σε εθνικό επίπεδο και να εντείνουν τη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τις τρίτες χώρες όσον αφορά τα μεταποιημένα τεχνικά βοηθήματα. Επιπλέον στο Υπόμνημα αναφέρεται ότι το Handynet βασίζεται πλήρως στην αρχή της επικουρικότητας. Σχετικά η ΟΚΕ τονίζει την ανάγκη διάδοσης μέχρι το τοπικό επίπεδο ενόψει των διαπιστώσεων της Έκθεσης (σ. 47) ότι ένα σύστημα πληροφόρησης τότε μόνο έχει πραγματική αξία όταν είναι ευρύτατα διαδεδομένο.

4.3. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι το σύστημα Handynet θα πρέπει να είναι αποτελεσματικό από πλευράς κόστους με την έννοια ότι θα υπάρξουν οικονομίες κλίμακος με την επέκταση υφιστάμενων δικτύων και τη μείωση των δαπανών επικοινωνίας

που θα προέλθει από την ευρεία χρήση δίσκων, εκτυπωτικών συσκευών και δικτύωσης. Τονίζει ότι είναι απαραίτητη η επέκταση των διασυνοριακών ανταλλαγών, η επίταση της συνεργασίας και η κινητοποίηση των οικείων τομέων⁽¹⁾.

4.4. Η ΟΚΕ επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής να μελετήσει δύο νέες μονάδες (απασχόληση-κατάρτιση και δυνατότητες πρόσβασης) λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των μειονεκτικών ατόμων όπως διατυπώνεται από τα ίδια και να εξετάσει πληροφορίες για την τοποθέτηση σε απασχόληση.

4.4.1. Σχετικά η ΟΚΕ ζητεί από τα κράτη μέλη να εντείνουν την δέσμευσή τους και να υποστηρίξουν διάφορα μέτρα όπως π.χ. ενθαρρύνοντας τους εργοδότες να προσλαμβάνουν άτομα με ειδικές ανάγκες.

4.5. Η ΟΚΕ συνιστά μεγαλύτερη συνεργασία με τους βιομηχάνους και τις επιχειρήσεις διανομής. Η έκθεση αναφέρεται στο γεγονός (σ. 36) ότι πρέπει να καταβληθεί εντονότερη προσπάθεια.

4.6. Η ΟΚΕ επιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η ασφάλεια κατά το σχεδιασμό και κατασκευή έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και συχνά για τα άτομα που τα φροντίζουν. Η πτυχή αυτή δεν καλύπτεται πλήρως ακόμη.

4.7. Μεταχειρισμένα προϊόντα επιβάλλεται να διαγράφονται από την βάση δεδομένων αλλά να διατηρούνται σε φάκελο αρχείου. Η ΟΚΕ τονίζει ότι παρόμοια προϊόντα μπορεί να παραμένουν (και παραμένουν) σε χρήση για μεγάλο διάστημα και είναι ανάγκη να υπάρχουν πληροφορίες αμέσως διαθέσιμες ιδίως όσον αφορά τη συντήρηση και τα ανταλλακτικά. Σημειώνεται η θέσπιση ρήτρας περί ευθύνης για μεταχειρισμένα προϊόντα στην οδηγία για την Ασφάλεια των προϊόντων του 1994.

4.8. Η ΟΚΕ τονίζει και πάλι την ανάγκη για επείγουσα επανεκτίμηση του ΦΠΑ και του μηδενικού συντελεστή στις βοήθειες για άτομα με ειδικές ανάγκες.

(¹) ΕΕ αριθ. C 79 της 30. 3. 1992.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για το Λευκό Βιβλίο «Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική — η πορεία προς το μέλλον για την Ένωση»

(94/C 397/14)

Στις 3 Αυγούστου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική — η πορεία προς το μέλλον για την Ένωση — Λευκό Βιβλίο.

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθετήσε τη γνωμοδότησή του στις 10 Νοεμβρίου 1994 (εισηγητής ήταν ο κ. Cal).

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε, κατά πλειοψηφία, 6 ψήφους κατά και 6 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Στο Λευκό Βιβλίο για την Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική, η Επιτροπή επιδιώκει να «καθορίσει ένα πλαίσιο δράσης της Ένωσης (...) για να εδραιώσει και να επεκτείνει τα επιτεύγματα του παρελθόντος — ιδίως, όσον αφορά το εργατικό δίκαιο, την υγεία και την ασφάλεια, την ελεύθερη κυκλοφορία και την ισότητα μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και (...) όσον αφορά τη δημιουργία μιας νέας δυναμικής, διατυπώνοντας νέες προτάσεις σχετικά με διάφορους τομείς, όπως π.χ. η κοινωνική προστασία, η ισότητα ευκαιριών για όλους και η δημόσια υγεία»⁽¹⁾.

1.1.1. Το Λευκό Βιβλίο βασίζεται «στην αρχή ότι η Ευρώπη χρειάζεται μια ευρείας βάσεως καινοτόμο κοινωνική πολιτική με προοπτικές για να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις του μέλλοντος». Από την άποψη αυτή η Επιτροπή επιδιώκει να «προωθήσει μια νέα εταιρική σχέση μεταξύ των κρατών μελών, των κοινωνικών εταιριών, των φιланθρωπικών οργανώσεων και των δημόσιων οργανισμών, των ευρωπαϊών πολιτών και των διεθνών οργανισμών»⁽¹⁾. Ωστόσο, υπογραμμίζεται ο ρόλος των κοινωνικών εταιριών. «Από τώρα και στο εξής, είναι δυνατό η ευρωπαϊκή κοινωνική νομοθεσία να επαφίεται τόσο στη νομοθετική πρωτοβουλία των οργάνων της Ένωσης όσο και στις συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των κοινωνικών εταιριών».

1.1.2. Η Επιτροπή τονίζει ότι «οι θέσεις εργασίας πρέπει να συνεχίσουν να αποτελούν κύριο θέμα συζητήσεων» και ότι ο στόχος πρέπει να είναι, η «διατήρηση και η εξέλιξη του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, ώστε οι λαοί της Ευρώπης να απολαμβάνουν το μοναδικό συνδυασμό οικονομικής ευημερίας, κοινωνικής συνοχής και υψηλής ποιότητας ζωής»⁽²⁾. «Η οικονομική και κοινωνική πρόοδος πρέπει να συμβαδίζουν. Για μια επιτυχημένη Ευρώπη στο μέλλον απαιτείται να συνεκτιμηθούν η ανταγωνιστικότητα και η αλληλεγγύη»⁽²⁾.

1.2. Το παρόν «Λευκό Βιβλίο για την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική» εμφανίζεται ως συνέχεια της παρουσίας του Πράσινου Βιβλίου, που δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 1993, και των συζητήσεων που προκάλυψε.

1.2.1. Οι συμβολές που συγκεντρώθηκαν, τόσο από τα κοινωνικά όργανα και τα κράτη μέλη, όσο και από τις εργοδοτικές, συνδικαλιστικές και φιλανθρωπικές οργανώσεις επιβεβαιώνουν την ύπαρξη μιας σειράς κοινών αξιών που αποτελούν τη βάση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου (βλ. σύνθεση των συμβολών — μέρος Β του Λευκού Βιβλίου).

1.2.2. Η εκτενής διαδικασία διαβουλεύσεων και ο υψηλός αριθμός των συμβολών που απεστάλησαν επέτρεψαν να επιβεβαιωθεί η δέσμευση στην κοινωνική διάσταση ως απαραίτητο στοιχείο της ευρωπαϊκής οικοδόμησης.

1.3. Από την πλευρά της, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή παρουσίασε μια μακροσκελή γνωμοδότηση απαντώντας σε όλα τα θέματα που έθιγε το Πράσινο Βιβλίο, ενώ πολλά από τα μέλη της συμμετέσχον στις συζητήσεις που διεξήχθησαν σε κοινοτικό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών.

1.3.1. Το Φεβρουάριο του 1989 η ΟΚΕ υιοθέτησε γνωμοδότηση για τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα στην Κοινότητα (εισηγητής: François Staedelin). Το Δεκέμβριο του 1989, ένδεκα αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων ενέκριναν επίσημη δήλωση για τον κοινοτικό χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, στην οποία γίνεται αναφορά στο πρόγραμμα δράσης της Επιτροπής που αφορά την αποτελεσματική εφαρμογή του. Το Νοέμβριο του 1993, δημοσιεύθηκε το Πράσινο Βιβλίο για την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική — επιλογές για την ένωση, για το οποίο η ΟΚΕ εξέδωσε εκτενή γνωμοδότηση το Μάρτιο του 1994.

1.4. Η παρούσα γνωμοδότηση αναπτύσσει τις θεμελιώδεις αρχές της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της κατά τα προσεχή έτη (1995-1999). Πάντως σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο κάθε μιάς από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στα διάφορα κεφάλαια του Λευκού Βιβλίου, γίνεται αναφορά σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΟΚΕ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Βλ. Πρόλογο του Λευκού Βιβλίου.

⁽²⁾ Βλ. εισαγωγή του Λευκού Βιβλίου.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 148 της 30. 5. 1994, σ. 35.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Το τμήμα συμφωνεί με την εκπόνηση προγράμματος δράσης για την κοινωνική πολιτική σε επίπεδο Ένωσης και σε επίπεδο κρατών μελών, το οποίο να παράσχει στην ευρωπαϊκή πολιτική την απαραίτητη σταθερότητα και δυνατότητα προβλέψεων.

Το πρόγραμμα δράσης πρέπει να λάβει υπόψη:

2.1.1. Το σύνολο των μέτρων που έχουν ήδη εγκριθεί και τα οποία είχαν προβλεφθεί στο πρόγραμμα δράσης του 1989, την μεταφορά τους στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών τις δράσεις που αναπτύχθηκαν για την υλοποίηση και την πρακτική εφαρμογή τους (πράγμα το οποίο πρέπει να οδηγήσει στην διενέργεια διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους κοινωνικούς εταίρους και όχι στην απλή εκπόνηση επίσημων εκθέσεων από τα κράτη μέλη).

2.1.2. Η εκ νέου αξιολόγηση και αν είναι ανάγκη, και προσαρμογή των μέτρων που έχουν ήδη υποβληθεί αλλά δεν έχουν ακόμη εγκριθεί, με σκοπό την ταχεία έγκρισή τους σε κοινοτικό επίπεδο, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την άτυπη απασχόληση, την παροχή γονικής άδειας για οικογενειακούς λόγους, την τροποποίηση των κανόνων για το βάρος της απόδειξης, τη διασυνοριακή υπεργολαβία, τα δικαιώματα των εργαζομένων σε περίπτωση μεταφοράς της επιχείρησης, την επανεξέταση του κανονισμού αριθ. 1612 για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, την επέκταση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 για την εφαρμογή συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης σε εργαζόμενους, εργαζόμενους για ίδιο λογαριασμό και τα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, και για το τέταρτο πρόγραμμα για την καταπολέμηση της φτώχειας.

2.1.3. Η διεύρυνση της βάσης των ελάχιστων δεσμευτικών και εφαρμόσιμων κατωτέρων προτύπων ως το καταλληλότερο μέσο για τη σταδιακή επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης στην Ένωση, ανάλογα με την οικονομική ισχύ και δυνατότητα του κάθε κράτους μέλους. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε προτάσεις όπως η συνεκτίμηση νομοθετικών προτάσεων κοινοτικού επιπέδου σε μία σειρά τομέων όπως η προστασία της ιδιωτικής ζωής των εργαζομένων, κυρίως όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής και της διάδοσής τους, η ίση μεταχείριση σε περίπτωση εργασίας κατά μερική απασχόληση και συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, η απαγόρευση κάθε διάκρισης εις βάρος των εργαζομένων που διεκδικούν τα δικαιώματά τους ή αρνούνται να εκτελέσουν μη νόμιμα καθήκοντα, το δικαίωμα αμοιβής κατά τις αργίες καθώς και στις περιπτώσεις ασθένειας και το δικαίωμα του εργαζομένου να εκφέρει γνώμη επί των εσωτερικών θεμάτων της επιχείρησης που τον αφορούν άμεσα.

2.1.4. Τη συνέχιση της καταβολής προσπάθειών για την προσαρμογή και ενημέρωση των νομοθεσιών σε τομείς όπως η προστασία της υγείας και της ασφάλειας στον χώρο εργασίας, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η αναγνώριση των τυπικών προσόντων, η σύγκλιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς των συντάξεων και η προώθηση της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών

και γυναικών, δεδομένου ότι ο ρόλος των γυναικών στη λήψη αποφάσεων είναι θεμελιώδης για την πρόοδο της κοινωνίας.

2.1.5. Τη διεύρυνση του παραδοσιακού πλαισίου της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, με σκοπό την αποτελεσματική καταπολέμηση των φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού μέσω κυρίως των πρωτοβουλιών που έχουν προταθεί (φτώχεια, άτομα με ειδικές ανάγκες, μεταναστες, πιο εύληπτες κοινωνικές ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι και οι νέοι, καθώς και πρωτοβουλίες στον τομέα της δημόσιας υγείας).

2.1.6. Η καθιέρωση των δικαιωμάτων περί ιθαγένειας στη Συνθήκη θα πρέπει να περιλαμβάνει διάταξη που να απαγορεύει την άσκηση διακρίσεων λόγω φύλου, χρώματος, φυλής, απόψεων ή πεποιθήσεων [γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την Ευρώπη των Πολιτών (ΕΕ αριθ. 313 της 30. 11. 1992, σ. 34), εισήγηση η κ. Beatrice Ranganoni Machiavelli].

2.1.7. Τον απολογισμό των εμπειριών που αποκτήθηκαν κατά τα τελευταία έτη, συμπεριλαμβανομένων των συμπερασμάτων της τελευταίας διακυβερνητικής Διάσκεψης, ώστε να προετοιμασθεί προσεκτικά, με τη συμμετοχή όχι μόνο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αλλά και της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, η προσεχής αναθεώρηση των Συνθηκών στον κοινωνικό τομέα, με στόχο να επιτραπεί η ενιαία και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή τους σε όλους τους πολίτες της Ένωσης.

2.2. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι το Λευκό Βιβλίο για την Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική επιτρέπει την διενέργεια μιας ευρύτερης, συστηματικής και συντονισμένης εξέτασης των προτάσεων της Επιτροπής για τα προσεχή έτη σε ό,τι αφορά τον σημαντικό αυτό τομέα.

2.2.1. Οι προτάσεις για την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική πρέπει να είναι συνεπείς προς τις τρέχουσες πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί στα πλαίσια της εφαρμογής του Λευκού Βιβλίου για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση και, κυρίως, προς το σχέδιο δράσης που θα παρουσιασθεί στην Ευρωπαϊκή Σύνοδο Κορυφής, στο Έσσην, τον Δεκέμβριο 1994.

2.2.2. Η οικονομική αποτελεσματικότητα και η κοινωνική αποδοτικότητα αλληλοεξαρτώνται. Συνεπώς, η περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης πρέπει να αποτελεί βασική προϋπόθεση για την συσχέτιση της οικονομικής ελευθερίας της αγοράς με την κοινωνική δικαιοσύνη. Η δικαιοσύνη αυτή μπορεί επίσης να τονώσει την ανταγωνιστικότητα της Κοινότητας. Η Ευρωπαϊκή Σύνοδος Κορυφής των Βρυξελλών, τον Δεκέμβριο 1993, συστηματοποίησε τις δράσεις που έπρεπε να αναληφθούν σε εθνικό επίπεδο και σήμερα είναι ήδη δυνατό να διαπιστωθεί ότι έχουν ληφθεί πολλά μέτρα στον τομέα της απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, κοινωνικής προστασίας κ.λ.π., και ότι τα μέτρα αυτά εμπνεύστηκαν σε μεγάλο βαθμό από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στο Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής. Ωστόσο, εξακολουθούν να εφαρμόζονται σε ad hoc βάση μάλλον και χωρίς συντονισμό, αντί να ενταχθούν σε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταβολών στις οποίες θα πρέπει να συμβάλουν οι κοινωνικοί εταίροι.

2.2.3. Είναι λοιπόν σημαντικό να προωθηθεί ο συντονισμός μεταξύ των διαφορετικών σχεδίων δράσης, και τα μέτρα να

είναι συνεπώς προς τους στόχους, ως αναπόσπαστο μέρος της διεργασίας των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

2.3. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική οφείλει να συμβάλλει στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης υψηλής ποιότητας ως πρωταρχική πηγή οικονομικής ασφάλειας και ουσιαδώς παράγων της κοινωνικής ένταξης.

2.3.1. Εντούτοις, οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις μπορεί να αποδειχθούν άκαρπες εάν οι γενικοί προσανατολισμοί της οικονομικής πολιτικής (άρθρο 103 της Συνθήκης) δεν καθορίζουν σαφώς την οικονομική αύξηση, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ως προτεραιότητες της μακροοικονομικής πολιτικής σε επίπεδο Ένωσης.

2.3.2. Υπό το πρίσμα αυτό, πέρα από την «θετική αλλά ανεπαρκή» πρόταση⁽¹⁾ για την ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ του Συμβουλίου Κοινωνικών Υποθέσεων και του Συμβουλίου ECOFIN, είναι απαραίτητο να αναζητηθεί μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ του στόχου και των πολιτικών που έχουν εξαγγελθεί σε επίπεδο Ένωσης, ως συνέχεια και της προσέγγισης που επιτεύχθηκε στο Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, στο οποίο πιστεύεται ότι η οικονομική και κοινωνική πτυχή πρέπει να συμβαδίζουν.

2.3.3. Η αξιολογία του ευρωπαϊκού προτύπου στο σύνολό του συνδέεται με την επιτυχία σε ό,τι αφορά τη χρησιμοποίηση του εργατικού δυναμικού και τις συγκεκριμένες προοπτικές που παρέχονται στους ανέργους. Είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των οικονομικών παραγόντων ώστε οι ενδείξεις αναθέρμανσης να μεταμορφωθούν σε βιώσιμη και διαρκή αναζωογόνηση.

(1) Σημείο 23 του κεφαλαίου I του Λευκού Βιβλίου για την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική.

2.4. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας κατά την υλοποίηση των ενεργειών της κοινωνικής πολιτικής. Η αρχή αυτή πρέπει να εφαρμοσθεί καθέτως (ΕΕ, κράτη μέλη, περιφέρειες κ.λ.π.), αλλά και οριζοντίως (κοινωνικοί εταίροι).

2.4.1. Κατά αυτόν τον τρόπο, τα μέσα σε κοινοτικό επίπεδο πρέπει να επικεντρωθούν, στο μέτρο του δυνατού, στον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων που πρέπει να επιτευχθούν, αφήνοντας εντούτοις στις εθνικές αρχές τις ανάλογες αρμοδιότητες για την ανεύρεση του τρόπου και των μέσων επίτευξης. Η αρχή της επικουρικότητας δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία για την μη ανάληψη δράσεων ή, ακόμη, για την οπισθοδρόμηση στον κοινωνικό τομέα.

2.4.2. Η ΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι, πέρα από την κάθετη επικουρικότητα που αναφέρθηκε ανωτέρω, θα πρέπει να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή, κατά τρόπο αποτελεσματικό, της οριζόντιας επικουρικότητας, με την πλήρη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που προσφέρονται στους κοινωνικούς εταίρους, ιδιαίτερα μέσω συμφωνιών που έχουν συναφθεί σε κοινοτικό επίπεδο. Οι κοινωνικοί εταίροι έχουν να διαδραματίσουν ειδικό ρόλο όχι μόνον στη χάραξη κοινωνικής πολιτικής και πολιτικής για την απασχόληση, αλλά και στην εφαρμογή της σε εθνικό και τομεακό επίπεδο.

2.5. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για την προσέγγιση της κοινωνικής πολιτικής των κρατών μελών μέσω της σύγκλισης και όχι μέσω της εναρμόνισης των εθνικών συστημάτων. Ειδικότερα, ο καθορισμός ελάχιστων κοινωνικών προτύπων θα επιτρέψει την προοδευτική και σταδιακή πρόοδο προς την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

2.6. Υπό το πρίσμα των υφιστάμενων συνθηκών που επικρατούν στις διεθνείς αγορές, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη συνεργασίας με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς (ειδικότερα με την ΔΟΕ και τον ΠΟΕ) για να εξασφαλισθεί η τήρηση αξιοπρεπών συνθηκών ζωής και εργασίας σε όλες τις χώρες. Η ΟΚΕ έχει ήδη αποφανθεί για την ανάγκη υιοθέτησης μιας «κοινωνικής ρήτρας» στις συμφωνίες του διεθνούς εμπορίου, και εκφράζει την ελπίδα ότι τα κοινοτικά όργανα θα ενεργήσουν σταθερά προς την κατεύθυνση αυτή.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Η ακόλουθη τροπολογία, η οποία συγκέντρωσε τουλάχιστον το ένα τέταρτο των ψήφων, απορρίφθηκε κατά τη διάρκεια των συζητήσεων:

«2.1. Το 1996 θα αποτελέσει έτος ορόσημο για την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έτος αυτό θα ληφθούν, κατά πάσα πιθανότητα, νέα μέτρα για την ανάπτυξη της οικονομικής συνεργασίας, καθώς και τη βελτίωση και περαιτέρω ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς.

2.1.1. Θα είναι αποφασιστικής σημασίας για τη νομιμότητα της ΕΕ έναντι των πολιτών της να διασφαλισθεί, με την αναθεώρηση της συνθήκης, η ισορροπία μεταξύ του κοινωνικού και του οικονομικού τομέα. Για το λόγο αυτό είναι επίσης καθοριστικής σημασίας να δοθεί, στις σκέψεις της Επιτροπής που περιέχονται στο Λευκό Βιβλίο, σχετικά με την διασφάλιση των ελαχίστων κανόνων για την κοινωνική πολιτική και την πολιτική της αγοράς εργασίας καθώς και τη ρύθμισή τους με τη βοήθεια ενός συνδυασμού νομοθεσίας και συλλογικών συμβάσεων, πρώτη προτεραιότητα στις μελλοντικές συζητήσεις σχετικά με τη ρύθμιση της αγοράς εργασίας της ΕΕ.

2.1.2. Εάν η πρόταση της Επιτροπής για ένα ρυθμιζόμενο πρότυπο, που θα αποτελείται τόσο από την νομοθεσία όσο και από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, επιτύχει, τότε είναι σημαντικό για το πρότυπο αυτό να στηρίζεται σε στέρεα βάση, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί με τον άπαξ δια παντός καθορισμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τη συνθήκη. Διότι ακριβώς, το πλεονέκτημα με τη θέσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων από την συνθήκη έγκειται στο γεγονός ότι καθορίστηκαν άπαξ δια παντός τα πλαίσια για τη ρύθμιση από την ΕΕ — έτσι ώστε θα εναπόκειται πλέον στην Επιτροπή και στους κοινωνικούς εταίρους στην Ευρώπη να αναπτύξουν περαιτέρω τα θεμελιώδη δικαιώματα μέσω της νομοθεσίας και/ή των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.»

Το έως τώρα σημείο 2.1 γίνεται 2.2 κ.ο.κ.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 30, ψήφοι κατά: 68, αποχές: 9.

Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των κανόνων για την αναγνώριση των μέτρων υγειονομικού και κτηνιατρικού ελέγχου που εφαρμόζουν τρίτες χώρες για το κωπό κρέας και τα προϊόντα με βάση το κρέας ως ισοδύναμων με εκείνα που εφαρμόζονται στην κοινοτική παραγωγή καθώς και των όρων που πρέπει να πληρούνται για την εισαγωγή στην Κοινότητα και την τροποποίηση της οδηγίας 72/462/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τα προβλήματα υγειονομικού και κτηνιατρικού ελέγχου κατά τις εισαγωγές βοοειδών, αιγοπροβάτων και χοίρων, κωπού κρέατος και προϊόντων με βάση το κρέας από τρίτες χώρες⁽¹⁾

(94/C 397/15)

Στις 17 Οκτωβρίου 1994, και σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανατέω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει στον κ. Giuseppe Pricolo ως γενικό εισηγητή την προετοιμασία των σχετικών εργασιών.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειάς της, στις 23 και 24 Νοεμβρίου 1994 (συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 1994), με μεγάλη πλειοψηφία και 1 αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η εμπορία ζώων και κρεάτων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης διέπεται από αυστηρή ρύθμιση όσον αφορά τους υγειονομικούς όρους και κατά συνέπεια ένα κοινοτικό καθεστώς ρυθμίζει επακριβώς τους υγειονομικούς όρους στους οποίους πρέπει να ανταποκρίνονται τα εισαγόμενα ζώα και κρέατα από τρίτες χώρες (οδηγία του Συμβουλίου 72/462/ΕΟΚ).

1.2. Το καθεστώς προβλέπει τον καθορισμό καταλόγου τρίτων χωρών εκ των οποίων μπορούν να εισαγονται ζώα και κρέατα. Ο καθορισμός του καταλόγου αυτού έγινε με κριτήρια γενικής φύσεως, όπως η υγειονομική κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου, η οργάνωση και οι ίδιες οι αρχές των κτηνιατρικών υπηρεσιών καθώς επίσης και οι υγειονομικές ρυθμίσεις που ισχύουν στις εξεταζόμενες τρίτες χώρες.

1.3. Παράλληλα με τα γενικότερα αυτά κριτήρια επιβλήθηκαν και συγκεκριμένες απαιτήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται τα σφαγεία, ο κλιματισμός και η διατήρηση των κρεάτων, διότι έτσι εξασφαλίζεται η συμμόρφωση των προϊόντων προς τους υγειονομικούς όρους που θεωρούνται απαραίτητοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.4. Στις διαδικασίες ελέγχου περιλαμβάνονται οι επιθεωρήσεις στο εσωτερικό των τρίτων χωρών των εγκαταστάσεων παραγωγής και διαθέσεως στην αγορά κρεάτων και προϊόντων με βάση το κρέας καθώς και οι έλεγχοι στα σύνορα κατά την εισαγωγή. Οι τελευταίοι αυτοί έλεγχοι προβλέπουν μία σειρά πολύπλοκων διαδικασιών (εξέταση του πιστοποιητικού, σύμμορφου προς ένα προκαθορισμένο πρότυπο, την εμπειριστωμένη κτηνιατρική επιθεώρηση καθώς και ό,τι είναι απαραίτητο για να εξασφαλισθεί η υγειονομική ακεραιότητα των προϊόντων έως την κατανάλωση).

1.5. Οι κοινοτικές προδιαγραφές προβλέπουν επιπλέον σε ό,τι αφορά πάντα τις τρίτες χώρες που συμπεριλαμβάνονται στον προαναφερθέντα κατάλογο, την δυνατότητα αναγνώρισης

των απαιτήσεων σε θέματα υγειονομικού και κτηνιατρικού ελέγχου μιας τρίτης χώρας ως ισοδύναμων με τις κοινοτικές απαιτήσεις μόνο για το κωπό κρέας και τα προϊόντα με βάση το κρέας.

1.6. Η αναγνώριση της ισοδυναμίας σε τελευταία ανάλυση επισπεύδει τις διάφορες διαδικασίες με βάση όμως την τήρηση των προβλεπόμενων και απαιτούμενων εγγυήσεων.

1.7. Με την πρόταση της Επιτροπής επεκτείνεται η αναγνώριση της ισοδυναμίας και στα κρέατα καθώς και στα προϊόντα με βάση το κρέας.

2. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

2.1. Με την πρόταση της Επιτροπής επικυρώνονται οι διαδικασίες αναγνώρισης της ισοδυναμίας που είναι κατάλληλες για να εξασφαλισθούν οι οφειλόμενες εγγυήσεις. Πράγματι, η αναγνώριση προϋποθέτει εμπειριστωμένη ανάλυση της πραγματικής κατάστασης που διέπει τον υγειονομικό τομέα των εξεταζόμενων χωρών. Η ανάλυση αυτή βασίζεται:

- κατ'αρχάς στην προγενέστερη εμπειρία (μόνον οι χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ο οποίος προβλέπεται από το άρθρο 3 της οδηγίας 72/462/ΕΟΚ μπορούν να ληφθούν υπόψη)·
- στα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων που πραγματοποιεί η Κοινότητα στην ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα·
- στο υγειονομικό πλαίσιο του ζωικού κεφαλαίου, των κατοικίδιων ζώων και αγρίων ζώων που διαπιστώθηκε στην ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα·
- στην κανονικότητα και την ταχύτητα με την οποία διαβιβάζονται οι πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη στο έδαφος της τρίτης χώρας λοιμωδών ή μεταδοτικών νόσων·

(¹) ΕΕ αριθ. C 282 της 8. 10. 1994, σ. 11.

— στην ανάλυση της νομοθεσίας της τρίτης χώρας σχετικά με την χρήση συγκεκριμένων ουσιών για την διατροφή των ζώων.

2.2. Είναι σκόπιμο να υπενθυμιστεί ότι σε επίπεδο διεθνών συμφωνιών, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει συγκεκριμένες υποχρεώσεις ειδικότερα με τις ΗΠΑ (απόφαση 93/158/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί εφαρμογής της οδηγίας 72/462/ΕΟΚ), οι οποίες πρέπει να υλοποιηθούν προς το κοινό συμφέρον.

2.3. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι βασικός στόχος της προτάσεως είναι:

— κατ'αρχάς η υλοποίηση ενός ενιαίου υγειονομικού πλαισίου σε παγκόσμιο επίπεδο, εντός του οποίου θα είναι δυνατή η διενέργεια περιοδικών και αμοιβαίων ελέγχων και μάλιστα άνευ προειδοποιήσεως·

— και η δημιουργία μιας κοινής τράπεζας επιστημονικών γνώσεων, που θα ενημερώνεται μονίμως βάσει των υψηλότερων υγειονομικών επιπέδων.

2.4. Κατά δεύτερο λόγο, η ΟΚΕ οφείλει να διευκρινίσει ότι η πρωτοβουλία της Επιτροπής ορθώς εντάσσεται στις διατάξεις της νέας συμφωνίας ΓΣΔΕ, οι οποίες αναφέρουν ρητώς τις διαδικασίες ισοδυναμίας με βάση προφανώς την τήρηση ενός υγειονομικού καθεστώτος άριστου επιπέδου.

3. Τελικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΟΚΕ, εξαιρούμενου του άρθρου 8 εγκρίνει την εξεταζόμενη πρόταση δεδομένου ότι η αναγνώριση των υγειονομικών μέτρων και των μέτρων κτηνιατρικού ελέγχου των τρίτων χωρών ως ισοδυνάμων των μέτρων που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για τον καθορισμό ενός ενιαίου κανονιστικού πλαισίου για όλους τους διεθνείς παραγωγούς κρέατος με βάση υψηλά υγειονομικά κριτήρια.

3.2. Στο νομικό επίπεδο, η ισοδυναμία απορρέει από την απτή εφαρμογή της «αρχής της αμοιβαιότητας» που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του Διεθνούς Δικαίου.

3.3. Η στάση της ΟΚΕ είναι επίσης θετική και ως προς τις πρακτικές συνέπειες που απορρέουν από την συνολική πρόταση, το οποίο σημαίνει ότι μέσω των διμερών συμφωνιών η κοινοτική ρύθμιση προσαρμόζεται καλύτερα στην πραγματικότητα που διέπει κάθε μεμονωμένη τρίτη χώρα με τελικό αποτέλεσμα την απλοποίηση των διαδικασιών συναλλαγής των προϊόντων με βάση το κρέας και την μείωση των τεχνικών χρόνων εμπορίας.

3.4. Σε ό,τι αφορά το άρθρο 8, η ΟΚΕ είναι αναγκασμένη να διαφωνήσει με την πρόταση της Επιτροπής η οποία προβλέπει την μετατροπή της μόνιμης κτηνιατρικής επιτροπής σε απλή συμβουλευτική επιτροπή. Συνεπώς, ζητεί να επικυρωθεί η λειτουργία της ρυθμιστικής επιτροπής όπως έχει σήμερα.

3.5. Εν κατακλείδι, η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η πρωτοβουλία της Επιτροπής αποβλέπει στη δημιουργία μεγαλύτερης ελευθερώσεως των διεθνών συναλλαγών στον τομέα των κρεάτων και των προϊόντων με βάση το κρέας αλλά με απόλυτη τήρηση των κοινοτικών διατάξεων που διέπουν τα υγειονομικά μέτρα και τα μέτρα κτηνιατρικού ελέγχου.

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των αλκοολούχων ποτών και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1601/91 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των αρωματισμένων οίνων, των αρωματισμένων ποτών, με βάση τον οίνο των αρωματισμένων κοκτέιλ, βάσει των αποτελεσμάτων των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης

(94/C 397/16)

Στις 14 Νοεμβρίου 1994 και σύμφωνα με το άρθρο 100 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει στο Δρ. José Luis Mayayo Bello την προετοιμασία των σχετικών εργασιών υπό την ιδιότητα του Γενικού Εισηγητή.

Κατά την 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 1994) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με πλειοψηφία και 1 αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η Συμφωνία για τις πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του Γύρου της Ουρουγουάης που αφορούν το εμπόριο και αναφέρονται στις γεωγραφικές ενδείξεις θεσπίζει ότι όλα τα μέλη θα πρέπει να παρέχουν τα μέσα για να αποφευχθεί η χρήση οποιασδήποτε ένδειξης που ενδέχεται να οδηγήσει σε σφάλμα τον καταναλωτή ως προς την προέλευση των προϊόντων, καθώς και οποιαδήποτε χρήση αποτελεί αθέμιτη πράξη ανταγωνισμού.

1.2. Η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είναι πιο απαιτητική τη στιγμή της μεταγραφής των συμφωνιών στα θέματα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα των αλκοολούχων ποτών και οίνων.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ υποστηρίζει το στόχο που τίθεται για την προστασία, δηλαδή των σημάτων και των ονομασιών προέλευσης.

2.2. Παραδόξως, η Επιτροπή προτείνει τροποποιήσεις των κανονισμών στις οποίες δεν προσφέρει καμία πρόσθετη προστασία σε σχέση με όσα ισχύουν σήμερα.

2.3. Το άρθρο 23 για τις εμπορικές πτυχές που αφορούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας καθορίζει ότι τα μέλη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου υιοθετούν διοικητικά μέτρα για να εμποδισθεί η χρήση γεωγραφικών ενδείξεων για τα προϊόντα που δεν προέρχονται από τις αναφερόμενες περιοχές. Στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου 23 αριθμείται μια σειρά όρων όπως «είδος», «τύπος», «απομίμηση» και άλλες εκφράσεις που δεν μπορούν να συνοδεύουν τη λαθήμενη γεωγραφική ένδειξη.

2.4. Το σχέδιο κανονισμού περιορίζεται στο να μεταγράψει κατά λέξη όσα αναφέρονται στο άρθρο 23 της Συμφωνίας χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι ο κατάλογος που αναφέρεται δεν είναι περιοριστικός, δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνει τη λέξη «και άλλα», και δεν συμπεριλαμβάνει όλες εκείνες τις εκφράσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν με σκοπό να παρουσιάσουν, με αθέμιτη μορφή, σφετερισμένες γεωγραφικές ενδείξεις.

2.5. Με την έννοια αυτή, τα άρθρα 10 α), που προτείνονται για την τροποποίηση του κανονισμού 1601/91, και 11 α) για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89, εκτός από τις αναφερθείσες εκφράσεις που απαγορεύονται, θα πρέπει να συμπεριλάβουν τον όρο «μέθοδο». Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο όρος αυτός απαγορεύεται στο κοινοτικό δίκαιο (άρθρο 40 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2392/89 του Συμβουλίου).

2.6. Επιπλέον, η ίδια Συμφωνία για τις πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με το εμπόριο στα πλαίσια του Γύρου της Ουρουγουάης, στο άρθρο 27 — εδάφιο 3 — θεσπίζει ότι κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θα πρέπει να περιορίσει την προστασία των σημερινών γεωγραφικών ενδείξεων στην επικράτεια του, στην περίοδο που προηγείται της ενάρξεως ισχύος της Συμφωνίας για την ΠΟΕ, πράγμα που σημαίνει ότι η παραγνώριση του όρου «μέθοδος» μπορεί να αποτελέσει εν μέρει μειωμένη προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων σε σχέση με την προστασία που παρέχεται σήμερα στα πλαίσια της ΕΕ.

2.7. Λόγω της σημασίας που έχουν τα ζητήματα σχετικά με τις χρήσεις των όρων αυτών για την εμπορία των προϊόντων που αποτελούν το στόχο των κανονισμών αυτών, η ΟΚΕ θεωρεί πιο κατάλληλη τη διαδικασία απόφασης που θεσπίζεται από τα άρθρα 14 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 και 15 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1601/91, στα οποία τα κράτη μέλη έχουν μια πιο ενεργό συμμετοχή.

2.8. Η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή υποβάλλει μια τόσο περιορισμένη πρόταση μεταγραφής των συμφωνιών σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία στα πλαίσια των προϊόντων του τομέα των οίνων και των αλκοολούχων ποτών. Η διατύπωση των άρθρων 23 και 24 προσφέρει ευρύτατο πεδίο για την ερμηνεία, πράγμα που απαιτεί τη συμπλήρωσή τους με νομοθετική δράση που τελειοποιεί τα περιεχόμενα στα θέματα της προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων.

2.9. Ειδικότερα, και με στόχο να περιοριστεί στο μέγιστο η δυνατότητα σφετερισμού ορισμένων ευρωπαϊκών ονομασιών προελεύσεως, θα πρέπει η πρόταση να περιέχει τα νομοθετικά μέτρα που είναι σκόπιμα για να ελεγχθούν οι εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 24.4 της εν λόγω

Συμφωνίας. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να θεσπίζουν μηχανισμούς που θα επιτρέπουν την επιβεβαίωση της αυστηρής συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις παλαιότητας πάνω από 10 χρόνια για κάθε εγκεκριμένο φορέα.

3. Τέλος, και για να διατηρηθεί μια αρμονική ισορροπία όσον αφορά το διακανονισμό όλου του τομέα είναι αναγκαίο να εφαρμοστούν τα ίδια κριτήρια με τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 822/87 της ΚΟΑ του οίνου.

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την ανακοίνωση σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή του Πρωτοκόλλου για την κοινωνική πολιτική που υποβάλλεται από την Επιτροπή στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

(94/C 397/17)

Στις 21 Ιανουαρίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανακοίνωση σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή του Πρωτοκόλλου για την κοινωνική πολιτική που υποβάλλεται από την Επιτροπή στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του, στις 10 Νοεμβρίου 1994 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. van Dijk.

Κατά τη 320ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε κατά πλειοψηφία (18 ψήφοι κατά και 11 αποχές) την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Πεδίο αναφοράς της συμφωνίας για το κοινωνικό πρωτόκολλο

1.1. Σχέση με τη Συνθήκη της Ρώμης

1.1.1. Η κατάσταση της «Κοινωνικής Ευρώπης» που διαιρείται σε δύο μέρη απειλεί να υπονομεύσει την ενότητα του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης, οδηγεί σε διαφορετική μεταχείριση ατόμων στο Ηνωμένο Βασίλειο και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για κοινωνικό ντάμπιγγκ.

1.1.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής που εκτίθεται στο σημείο 8: ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια με στόχο την ενσωμάτωση μιας βελτιωμένης μορφής της Συμφωνίας στη Συνθήκη κατά τη Διακυβερνητική Διάσκεψη του 1996, όπως αναφέρει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

1.2. Το πρωτόκολλο και το «κοινοτικό κεκτημένο»

1.2.1. Το πρωτόκολλο και η Συμφωνία προβλέπουν τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας στον κοινωνικό τομέα έναντι των 11 κρατών μελών που υπέγραψαν αυτή τη Συμφωνία. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προταθούν μέτρα που

να υπερβαίνουν (και ως εκ τούτου «να μη θίγουν») το σημερινό κοινοτικό κεκτημένο, βάσει των αρμοδιοτήτων της Συνθήκης ΕΟΚ στις οποίες περιοριζόταν το κεκτημένο, παρέχοντας στο εξής νέες νομικές εξουσίες.

1.3. Η διττή επικουρικότητα

1.3.1. Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ εισάγεται η αρχή της επικουρικότητας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διέκρινε δύο ξεχωριστές όψεις αυτής της αρχής: την κάθετη και οριζόντια επικουρικότητα. Με τον όρο κάθετη επικουρικότητα το ΕΚ αναφέρεται στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ διάφορων επιπέδων αρχών: ευρωπαϊκό, εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Η οριζόντια επικουρικότητα αναφέρεται στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ κοινωνικών εταίρων και αρχών.

1.3.2. Τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 3 Β της Συνθήκης του Μάαστριχτ αφορούν μόνο την κάθετη επικουρικότητα και όχι την οριζόντια.

1.3.3. Πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της κάθετης και της οριζόντιας επικουρικότητας.

1.3.4. Η κάθετη επικουρικότητα — η επιλογή μεταξύ δράσεων σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο — λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες:

- α) τους κινδύνους καθυποταγής των κοινωνικών συστημάτων στον ανταγωνισμό, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των επιπέδων κοινωνικής προστασίας·
- β) την ανάγκη λήψης νομοθετικών μέτρων ώστε να αποτραπεί η απόκοσμη ανταγωνιστικού οφέλους από τα χαμηλά πρότυπα·
- γ) την ευρωπαϊκή διάσταση ενός θέματος που απαιτεί παρέμβαση σε επίπεδο ΕΟΚ, όπως για παράδειγμα τα συμβούλια ευρωπαϊκών έργων·
- δ) εάν μια κοινοτική πολιτική συνεπάγεται αρνητικές συνέπειες για μια ομάδα, χρειάζεται να ληφθούν αντισταθμιστικά μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο, όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα Matthaeus-Tax που αφορά τους τελωνειακούς υπαλλήλους.

1.3.5. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής, σημείο 6 (γ), το άρθρο 3B της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρείται ως κριτήριο για την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας. Ωστόσο, το άρθρο 3 (B) αφορά μόνο την κάθετη και όχι την οριζόντια επικουρικότητα.

1.3.6. Η διεξοδική εξέταση του πρωτοκόλλου και της Συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική και οι συνημμένες δηλώσεις αποκαλύπτουν πιθανές ενδείξεις για την οριζόντια επικουρικότητα.

- α) Η δήλωση για το άρθρο 4 (2) της Συμφωνίας αναφέρεται στην εφαρμογή της οριζόντιας επικουρικότητας σε εθνικό επίπεδο (κράτος μέλος). Τα κράτη μέλη αναμένουν σαφώς ότι από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις θα προκύψει η ανάπτυξη του περιεχομένου των συμφωνιών σε κοινοτικό επίπεδο και δεν αναλαμβάνουν την υποχρέωση για θέσπιση νόμων.
- β) Το άρθρο 2 (4) της Συμφωνίας προβλέπει έναν άλλο παράγοντα για την εφαρμογή της οριζόντιας επικουρικότητας σε εθνικό επίπεδο (κράτος μέλος). Η εφαρμογή των οδηγιών σε επίπεδο κράτους μέλους μπορεί να εναπόκειται στους κοινωνικούς εταίρους, υπό τον όρο ότι θα εγγυάται το κράτος μέλος τα αποτελέσματα που επιβάλλει η οδηγία.
- γ) Η Συμφωνία προβλέπει έναν παράγοντα για την εφαρμογή της οριζόντιας επικουρικότητας σε κοινοτικό επίπεδο. Στο άρθρο 2 (6) της Συμφωνίας «οι αμοιβές, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα της απεργίας, το δικαίωμα ανταπεργίας» δεν περιλαμβάνονται στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου, που αναφέρονται στο άρθρο 2 (2), για την έγκριση οδηγιών. Οι κοινωνικοί εταίροι σε κοινοτικό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών πρέπει να έχουν αρμοδιότητες για τα θέματα αυτά. Οι αρμοδιότητες των κοινωνικών

εταίρων να συνάπτουν συμφωνίες βάσει των διαδικασιών των άρθρων 3 και 4 δεν περιορίζονται όσον αφορά τα θέματα αυτά.

Επιπλέον, η ΟΚΕ λαμβάνει υπόψη ότι:

- δ) Η γενικά αναγνωρισμένη βασική αρχή της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων μπορεί να επηρεάσει την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ κοινωνικών εταίρων και αρχών.

1.3.7. Η οριζόντια επικουρικότητα σε κοινοτικό επίπεδο αναγνωρίζεται ολόενα και περισσότερο στο κοινοτικό δίκαιο σε επίπεδο κρατών μελών. Η νομολογία⁽¹⁾ του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου τονίζει ότι οι συλλογικές συμφωνίες:

- (i) πρέπει να καλύπτουν όλους του εργαζομένους, και
- (ii) πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις απαιτήσεις των οδηγιών

Διαφορετικά, πρέπει να υπάρχει υποστήριξη με τη μορφή κρατικής εγγύησης (συνήθως νομοθεσία).

1.3.8. Η Επιτροπή, με την επιστολή της της 11ης Μαΐου 1993 προς τους δανούς κοινωνικούς εταίρους, αποδέχθηκε βασικά ότι οι οδηγίες που αφορούν τις συνθήκες στην αγορά εργασίας θα μπορούν να εφαρμόζονται στη δανική αγορά εργασίας μέσω συλλογικών συμφωνιών και όχι δια της νομοθετικής οδού.

Η Επιτροπή, στην επιστολή της προς τη σουηδική κυβέρνηση, στις 29 Οκτωβρίου 1993, αποδέχθηκε την ίδια αρχή.

1.3.9. Η αναγνώριση της αρχής της οριζόντιας επικουρικότητας στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε επίπεδο κράτους μέλους έχει αναγνωρισθεί τόσο στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και στα πλαίσια του Κοινοτικού Χάρτη, όσο και στην νομοθετική πρακτική του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

1.4. *Επιλογή της Επιτροπής μεταξύ της Συνθήκης της Ρώμης και της Συμφωνίας του Μάαστριχτ*

1.4.1. Δεδομένου ότι η Συμφωνία έχει διευρύνει το πεδίο αρμοδιοτήτων στον κοινωνικό τομέα, οι περισσότερες προτάσεις θα εμπíπτουν αποκλειστικά στις διατάξεις της.

1.4.2. Για να προληφθεί μία κατάσταση κατά την οποία δεν θα ζητείται η γνώμη των κοινωνικών εταίρων για προτάσεις

⁽¹⁾ Στην υπόθεση Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά του Βασιλείου της Δανίας (υπόθεση 143/83, (1985), συλλογή της γνωμοδότησεως του δικαστηρίου 427), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο όρισε: «ότι επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εμπιστευτούν τη φροντίδα εφαρμογής της αρχής της ισότητας των αμοιβών πρωτίτως στους κοινωνικούς εταίρους» (παράγραφος 8). Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε την αρχή αυτή σε μια δεύτερη υπόθεση σχετικά με την Ιταλία, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά της Ιταλικής Δημοκρατίας (υπόθεση 235/84, (1986) συλλογή 2291) θέμα της οποίας είναι η εφαρμογή της οδηγίας 77/187.

που αφορούν την κοινωνική πολιτική, η ΟΚΕ διερωτάται κατά πόσο είναι δυνατό να εφαρμοσθεί μία διπλή προσέγγιση ανάλογη με τη διττή νομική βάση των οδηγιών της Επιτροπής για την ίση μεταχείριση. Εάν η Επιτροπή δήλωνε ότι θα ζητεί πάντα τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων, βάσει της Συνθήκης ή του Κοινωνικού Πρωτοκόλλου, δεν θα υπήρχε πρόβλημα.

1.4.3. Η αποτυχία να βασιστούν οι πρωτοβουλίες για τις κοινωνικές δραστηριότητες στη Συμφωνία:

α) παραβιάζει την υποχρέωση της Επιτροπής για την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου στα πλαίσια της Συμφωνίας και

β) μπορεί να θεωρηθεί από τους κοινωνικούς εταίρους ως:

i) άρνηση του δικαιώματος συμμετοχής στις διαβουλεύσεις κάθε φορά που η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις στον «τομέα της κοινωνικής πολιτικής» [άρθρο 3 (2)]

ii) εμπόδιο για την κίνηση της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 4.

1.4.4. Είναι σαφές ότι η Συμφωνία θα αποτελέσει στο μέλλον το πρώτο ένδικο μέσο και πρωτογενή νομική βάση για κοινωνική δράση στην Κοινότητα (όπου είναι δυνατό, από κοινού με τη Συνθήκη ΕΟΚ).

1.4.5. Σύμφωνα με δήλωση της Επιτροπής στην παράγραφο 28): «εκτιμά ότι οι διαδικασίες αυτές ειδικής διαβούλευσης σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συμφωνίας πρέπει να εφαρμόζονται για κάθε πρόταση σχετικά με τον κοινωνικό τομέα, οποιαδήποτε και αν είναι η επιλεγθείσα νομική βάση», πράγμα που καλύπτει μόνο εν μέρει τις υποχρεώσεις της Επιτροπής.

1.5. *Η ρήτρα εξαίρεσης για το Ηνωμένο Βασίλειο και η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων*

1.5.1. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη εξέφρασαν σαφώς την επιθυμία να προσχωρήσει το Ηνωμένο Βασίλειο στις νέες πρωτοβουλίες του τομέα της κοινωνικής πολιτικής. Το Ηνωμένο Βασίλειο διατηρεί το δικαίωμα να αρνείται να λάβει μέρος στις ανωτέρω δράσεις μέχρις ότου κρίνει σκόπιμη την προσχώρησή του. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να επικαλείται την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων όταν η άρνησή του για προσχώρηση αποτελεί λόγο διάκρισης.

2. Ποιοί πρέπει να συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις;

2.1. *Οι κοινωνικοί εταίροι*

2.1.1. Το σχετικό κεφάλαιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής (αρχή της παραγράφου 22) φέρει τον τίτλο «Οι οργανώσεις με τις οποίες πρέπει να γίνεται διαβούλευση». Υπάρχουν δύο προκαταρκτικά προβλήματα:

α) η λέξη «οργανώσεις» δεν αναφέρεται στην Συμφωνία· αναφέρονται μόνο οι λέξεις «κοινωνικοί εταίροι»,

«management and labour», «partenaires sociaux», «parti sociali»,

β) οι κοινωνικοί εταίροι διεξάγουν διαβουλεύσεις, αλλά είναι επίσης δυνατό να διαπραγματευθούν συμφωνίες σε κοινοτικό επίπεδο.

2.1.2. Έχοντας υπόψη τα προβλήματα αυτά, η ΟΚΕ θέτει το ερώτημα ποιά διακριτική ευχέρεια έχει η Επιτροπή όταν αποφασίζει ποιές είναι οι οργανώσεις με τις οποίες πρέπει να γίνεται διαβούλευση.

2.1.3. Οι διαβουλεύσεις και ο κοινωνικός διάλογος σε κοινοτικό επίπεδο δεν θα πρέπει να διεξάγονται όπως οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στα κράτη μέλη. Η διαδικασία και τα αποτελέσματα μπορεί να είναι διαφορετικά· όσοι συμμετέχουν στον κοινωνικό διάλογο σε επίπεδο ΕΟΚ μπορούν επίσης να εντοπισθούν με ειδικά διαφορετικά κριτήρια. Είναι σημαντικό να μην παρεκτινούνται απλώς τα συμπεράσματα από τις εθνικές εμπειρίες σε επίπεδο ΕΟΚ.

2.1.4. Στα κριτήρια για την επιλογή των κοινωνικών εταίρων στα εθνικά συστήματα χρησιμοποιείται συχνά η λέξη — κλειδί «αντιπροσωπευτικός». Η λέξη αυτή δεν αναφέρεται στη Συμφωνία.

2.1.5. Αυτό υποδηλώνει μια διττή πτυχή της αντιπροσωπευτικότητας:

α) η πρώτη πτυχή είναι ότι, για να υπάρχει αντιπροσωπευτικός κοινωνικός διάλογος σε κοινοτικό επίπεδο, πρέπει να συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των κατά τόπους κοινωνικών εταίρων

β) ωστόσο, ένα δεύτερο ερώτημα είναι υπό ποιά έννοια οι «εκπρόσωποι αυτοί» αντιπροσωπεύουν τους κοινωνικούς εταίρους.

2.1.6. Η μελέτη που συνοψίζεται στο παράρτημα 3 της Ανακοίνωσης καταλήγει, όσον αφορά τον ορισμό των κοινωνικών εταίρων για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις: (παράρτημα 3, σελίδες 3-4), ως εξής:

α) «στις περισσότερες χώρες η αμοιβαία αναγνώριση αποτελεί το βασικό μηχανισμό, αλλά ενίοτε απαιτείται η εκπλήρωση πρόσθετων επίσημων ή νομικών προϋποθέσεων»,

β) τα συστήματα αναγνώρισης «κάνουν χρήση (ενίοτε σιωπηρή) ποσοτικών κριτηρίων διάφορων τύπων σε περίπου τα μισά από τα κράτη μέλη. Γενικά, τα ποιοτικά κριτήρια φαίνεται να είναι τουλάχιστον εξίσου σημαντικά. Η μελέτη επιβεβαιώνει τη μεγάλη πολυμορφία των χρησιμοποιούμενων προσεγγίσεων».

2.1.7. Για να καταστεί αντιπροσωπευτικός ο κοινωνικός διάλογος σε επίπεδο ΕΟΚ, είναι απαραίτητη η εκπροσώπηση των κοινωνικών εταίρων. Τα ερωτήματα που τίθενται είναι τα εξής:

α) Ποιά κριτήρια πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό των εν λόγω αντιπροσώπων;

β) Πόσο αποφασιστική σημασία έχει η «αντιπροσωπευτικότητα» ως ένα από τα κριτήρια;

2.1.8. Οποιαδήποτε ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια επιλεγούν πρέπει να αντικατοπτρίζουν:

- α) το διαφορετικό πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου σε κοινοτικό επίπεδο, και
- β) την ποικιλομορφία των πρακτικών σε επίπεδο κράτους μέλους.

2.1.9. Η έννοια της «αντιπροσωπευτικότητας» μπορεί να συγκεκριμενοποιηθεί με δύο τρόπους:

- α) με το να ορίζονται ως αντιπροσωπευτικοί σε κοινοτικό επίπεδο κοινωνικοί εταίροι, οργανώσεις που να είναι αναγνωρισμένες από τους εθνικούς κοινωνικούς εταίρους που θεωρούνται αντιπροσωπευτικοί κατά το εθνικό δίκαιο και πρακτική.

Η κοινοτική παράδοση που απορρέει σαφώς από ορισμένες οδηγίες, είναι ότι οι εκπρόσωποι ορίζονται από τον νόμο και την πρακτική των κρατών μελών. Ωστόσο, στις υποθέσεις 382/92 και 283/92, Επιτροπή της ΕΚ κατά Ηνωμένου Βασιλείου, η Επιτροπή κατήγγειλε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει θεσπίσει κανόνες για τον ορισμό εκπροσώπων των εργαζομένων στις περιπτώσεις που δεν ορίζονται σε εθελοντική βάση. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστήριξε ότι η υποχρέωση προκύπτει μόνο εάν το εθνικό δίκαιο και πρακτική προβλέπουν εκπροσώπους. Σε απόφαση που ελήφθη στις 8 Ιουνίου 1994, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο όρισε ότι «Η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή». Το Δικαστήριο αποδέχθηκε τις απόψεις του Γενικού εισαγγελέα, κ. van Gerven, σε γνωμοδότηση που εξέδωσε στις 2 Μαρτίου 1994 (παράγραφος 9): «...το να εξαρτάται πλήρως η δραστηριότητα των εκπροσώπων των εργαζομένων από την εθελοντική αναγνώριση των εργοδοτών δεν συμβιβάζεται με την προστασία των εργαζομένων, όπως προκύπτει από τους στόχους, τη διάρθρωση και τη διατύπωση των οδηγιών».

- β) οι κοινωνικοί εταίροι σε κοινοτικό επίπεδο πρέπει να επιλέγονται αφού ληφθεί υπόψη η φύση της διαδικασίας και της έκβασης του κοινωνικού διαλόγου σε κοινοτικό επίπεδο. Πρόκειται για διακρατικά κριτήρια που έχουν σχέση με τους εθνικούς κοινωνικούς εταίρους και την οργανωτική ικανότητα.

2.1.10. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής (παράγραφος 24) προτείνονται τα εξής κριτήρια:

- α) να είναι οι οργανώσεις διεπαγγελματικές ή να έχουν συσταθεί κατά κλάδο ή κατηγορία δραστηριοτήτων και να είναι οργανωμένες σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
- β) να αποτελούνται από οργανώσεις οι οποίες είναι αναγνωρισμένες οι ίδιες ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των δομών των κοινωνικών εταίρων των κρατών μελών, έχουν ικανότητα διαπραγμάτευσης συμφωνιών και είναι, στο μέτρο του δυνατού, αντιπροσωπευτικές σε όλα τα κράτη μέλη,
- γ) να έχουν επαρκείς δομές που τους επιτρέπουν να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διαδικασία διαβούλευσης.

2.1.11. Το παράρτημα 2 της Ανακοίνωσης υποτίθεται ότι περιλαμβάνει «οργανώσεις που αντιστοιχούν στο σημερινό στάδιο των κριτηρίων». Ωστόσο, το παράρτημα 2 δεν είναι προφανώς οριστικό. Η Επιτροπή καταλήγει ότι: (παράγραφος 28) «προβάνει σε επίσημες διαβουλεύσεις με τις ευρωπαϊκές οργανώσεις κοινωνικών εταίρων που απαριθμούνται στο παράρτημα 2 και πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 24».

2.1.12. Τα κριτήρια που προτείνει η Επιτροπή στην παράγραφο 24 είναι ασαφή όσον αφορά την ικανότητα διαπραγμάτευσης των κοινωνικών εταίρων της ΕΟΚ. Το άρθρο 3 (4) της Συμφωνίας συνδέει τις διαβουλεύσεις με διάλογο και συμφωνίες (άρθρο 4). Τα κριτήρια πρέπει να περιλαμβάνουν επίσης και την ικανότητα διαπραγμάτευσης και δέσμευσης των εθνικών διαρθρώσεων.

Οι συμφωνίες τις οποίες διαπραγματεύονται οι κοινωνικοί εταίροι σε επίπεδο ΕΟΚ θα πρέπει να μπορούν να δεσμεύουν τους ενδιαφερόμενους εθνικούς κοινωνικούς εταίρους και, ως εκ τούτου, να επηρεάζουν άμεσα, ή κατ'επέκταση, όλους τους εργαζομένους και τους εργοδότες στα κράτη μέλη.

2.1.13. Η άποψη της Επιτροπής είναι ότι (παράγραφος 26): «Μόνο οι ίδιες οι οργανώσεις είναι σε θέση να αναπτύξουν τις δικές τους δομές διαλόγου και διαπραγμάτευσης». Ένα κριτήριο που απαιτεί αρμοδιότητα για διαπραγμάτευση και ικανότητα για τη σύναψη συμφωνιών θα μπορούσε να βοηθήσει τους εταίρους σε επίπεδο ΕΟΚ να επιτύχουν το στόχο αυτό.

2.1.14. Οι κοινωνικοί εταίροι των κρατών μελών, στους οποίους συγκαταλέγονται οι οργανώσεις σε επίπεδο ΕΟΚ, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να παράσχουν επαρκείς εντολές διαπραγμάτευσης στις οργανώσεις κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο ΕΟΚ. Τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να παράσχουν τις διαδικασίες και τις εγγυήσεις που διασφαλίζουν τη γενική εφαρμογή των συμφωνιών που έχουν επιτευχθεί σε επίπεδο ΕΟΚ. Όλα αυτά υλοποιούνται στα μέσα εφαρμογής των συμφωνιών που προβλέπει το άρθρο 4 (2).

2.1.15. Η ΟΚΕ συμφωνεί από την άποψη αυτή με τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σύμφωνα με την οποία ευρωπαϊκές οργανώσεις θεωρούνται εκείνες οι οποίες έχουν, στο μέτρο του δυνατού, μέλη στις περισσότερες χώρες της ΕΕ.

2.2. Συμβουλευτικές επιτροπές

2.2.1. Η ανακοίνωση θεωρεί δεδομένη τη συνεχή χρήση «καθιερωμένων τριμερών συμβουλευτικών επιτροπών» (σημείο 20). Για να ενσωματωθούν οι επιτροπές αυτές στον κοινωνικό διάλογο, πρέπει να είναι πολυμερείς μάλλον παρά τριμερείς. Οι υφιστάμενες κοινές τομεακές συμβουλευτικές επιτροπές θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση του κατά τομείς κοινωνικού διαλόγου.

3. Διαβουλεύσεις

3.1. Χρονοδιάγραμμα πρώτης φάσεως

3.1.1. Το άρθρο 3 (2) της Συμφωνίας προβλέπει μια πρώτη διαβούλευση της Επιτροπής με τους κοινωνικούς εταίρους

«πριν από την υποβολή προτάσεων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής». Η Επιτροπή διαβουλεύεται με πολλά ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Η σημασία του άρθρου 3 είναι ότι συνεπάγεται ειδικά δικαιώματα πρόσβασης στη διαδικασία διαμόρφωσης της πολιτικής για τους κοινωνικούς εταίρους. Το αποτέλεσμα πρέπει να είναι μεγαλύτερη διαφάνεια, τουλάχιστον όσον αφορά τους κοινωνικούς εταίρους.

3.1.2. Από την άποψη αυτή, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων των οποίων η Επιτροπή επιθυμεί να ζητεί τη γνώμη κατά την πρώτη περίοδο διαβουλεύσεων. Δεν μπορούν να θεωρηθούν ως κοινωνικοί εταίροι όλες οι οργανώσεις των οποίων η Επιτροπή επιθυμεί να ζητεί τη γνώμη.

3.1.3. Οι διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους πρέπει να βασίζονται στη διαδικασία διαμόρφωσης της κοινωνικής πολιτικής. Η ενσωμάτωση των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία προγραμματισμού της πολιτικής της Επιτροπής θα έχει διαρθρωτικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές.

3.1.4. Το χρονοδιάγραμμα των διαβουλεύσεων θα επηρεάσει την ένταξη των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία σχεδιασμού της κοινωνικής πολιτικής. Οι εναλλακτικές λύσεις είναι οι εξής:

- α) σε πρώτο στάδιο: το άρθρο 3 (2) αναφέρεται στην «πιθανή κατεύθυνση της κοινοτικής δράσης» — δηλ. όταν δεν έχει ληφθεί ακόμη σχετική απόφαση. Υπάρχουν και άλλες εναλλακτικές λύσεις που πρέπει να μελετηθούν·
- β) σε μέσο στάδιο: οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν στη διαδικασία διαμόρφωσης της εσωτερικής πολιτικής, αλλά μόνο μετά από σύντομη παράθεση των πιθανών κατευθύνσεων της κοινοτικής δράσεως·
- γ) σε τελικό στάδιο: αλλαγή της «πιθανής κατεύθυνσης» που καθορίστηκε από την Επιτροπή· οι διαβουλεύσεις περιορίζονται στο στάδιο ακριβώς πριν από την υποβολή προτάσεων.

3.1.5. Οι διαβουλεύσεις αρχίζουν με την επιστολή της Επιτροπής που κηρύσσει την έναρξη της πρώτης διαβούλευσης. Εάν προταθεί μία περίοδος διαβουλεύσεων έξι εβδομάδων, τότε η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους θα γίνει πολύ αργά στη διαδικασία υιοθέτησης της πολιτικής. Η έγκαιρη διαβούλευση απαιτεί μεγαλύτερη χρονική περίοδο.

3.1.6. Οι συνέπειες μιας μεγαλύτερης χρονικής περιόδου είναι ότι η Επιτροπή θα μπορούσε και θα έπρεπε να διαβουλευθεί, και να πραγματοποιήσει δραστήρια έρευνα, όσον αφορά τις δυνατότητες άλλων κατευθύνσεων για την κοινοτική πολιτική που προτείνουν οι κοινωνικοί εταίροι.

3.1.7. Βάσει των συμπερασμάτων αυτών, η ΟΚΕ προτείνει να είναι διάρκειας οκτώ εβδομάδων η πρώτη φάση της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους. Η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει την πρότασή της για την δεύτερη περίοδο διαβούλευσης εντός 4 μηνών. Στη συνέχεια, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν 8 εβδομάδες για να εκφέρουν τη γνώμη τους ή να αποφασίσουν ότι επιθυμούν να κινηθεί η διαδικασία που αναφέρεται στο

άρθρο 4 του πρωτοκόλλου. Αυτό αφήνει στους κοινωνικούς εταίρους αρκετό χρόνο για να διαβουλευθούν με τις οργανώσεις-μέλη τους και να αποφασίσουν αν επιθυμούν να κινηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 πριν η Επιτροπή υποβάλει την πρότασή της. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή δεσμεύεται για ορισμένο χρονικό διάστημα, αλλά τους αφήνει αρκετό χρονικό διάστημα για να υποβάλουν μια συγκεκριμένη και ορθή πρόταση.

3.2. Τι είναι μια «πρόταση»;

3.2.1. Το άρθρο 3 (2) προβλέπει διαβουλεύσεις «πριν υποβληθούν προτάσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής». Μια «πρόταση» δεν μπορεί να σημαίνει μόνο νομοθετικές προτάσεις, εφόσον ορισμένες ενδέχεται να λάβουν τη μορφή συμφωνιών σε επίπεδο ΕΟΚ.

3.3. Τι σημαίνει «τομέας της κοινωνικής πολιτικής»;

3.3.1. Η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο σε προτάσεις αποκλειστικά του τομέα κοινωνικής πολιτικής, αλλά αυτό υποδηλώνει ότι το πρωτόκολλο πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε πρόταση που σχετίζεται με την κοινωνική πολιτική.

3.3.2. Συγκεκριμένο παράδειγμα αποτελεί το «Λευκό Βιβλίο» του Jacques Delors για την «Ανάπτυξη-ανταγωνιστικότητα-απασχόληση».

3.3.3. Οι διαβουλεύσεις του άρθρου 3 πρέπει να «εφαρμόζονται για κάθε πρόταση σχετικά με τον κοινωνικό τομέα οποιαδήποτε και αν είναι η επιλεγείσα νομική βάση». Η Επιτροπή «διατηρεί το δικαίωμα να προβεί σε ειδικές διαβουλεύσεις σχετικά με κάθε άλλη πρόταση σε οριζόντιο ή κλαδικό επίπεδο που έχει κοινωνικές συνέπειες» (σημείο 28).

3.3.4. Φαίνεται ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να προβαίνει σε διαβουλεύσεις στις περιπτώσεις αυτές.

3.4. Διαδικασία διαβούλευσης/διαπραγμάτευσης

3.4.1. Πριν από τη Συμφωνία του Μάαστριχτ, εφαρμοζόταν μια ανεπίσημη διαδικασία διαβουλεύσεων για νομοθετικές προτάσεις που δεν ενέπιπτε στις αρμοδιότητες των υφιστάμενων οργάνων που είχαν εγκριθεί από την ομάδα καθοδήγησης του κοινωνικού διαλόγου. Η προηγούμενη διαδικασία περιελάμβανε τα ακόλουθα στάδια (σημείο 16):

- α) υποβάλλοταν έγγραφο συζήτησης της Επιτροπής, μετά το οποίο ακολουθούσε διαβούλευση·
- β) εντός 3 μηνών υποβαλλόταν ένα νέο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής λεπτομερέστερο και πλησιέστερο προς το προσχέδιο νομικής πράξης, με βάση το οποίο διεξάγονταν περαιτέρω διαβουλεύσεις·

γ) καταγράφονταν τα σημεία συμφωνίας και διαφωνίας.

3.4.2. Και στις δύο φάσεις, μια αμιγώς γραπτή διαδικασία είναι συνήθως υπερβολικά οριακή για να είναι ικανοποιητική. Οι συναντήσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και μεταξύ των τελευταίων και της Επιτροπής θα πρέπει να αποτελούν τον κανόνα.

3.4.3. Κάθε φάση της διαδικασίας διαβουλεύσης δεν έπρεπε «να υπερβαίνει τις 6 εβδομάδες». Αν ληφθούν υπόψη το σημερινό διαθέσιμο προσωπικό και επίπεδο εμπειρογνομosύνης των κοινωνικών εταίρων της ΕΟΚ, είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ότι θα ανταποκρίνονταν επαρκώς στις προτάσεις της Επιτροπής. Στην πρώτη φάση, έπρεπε να είναι σε θέση να αναπτύξουν προτάσεις για νέες δυνατές κοινοτικές πρωτοβουλίες στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής. Στη δεύτερη φάση, έπρεπε να είναι σε θέση να διατυπώσουν αποτελεσματική κριτική για το περιεχόμενο των προτάσεων ή να υποβάλουν λεπτομερείς τροπολογίες ή να διατυπώσουν ουσιαστικές συστάσεις. Δεν είναι πιθανό ότι όλα αυτά θα προκύψουν από τους κοινωνικούς εταίρους της ΕΟΚ, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται πολλές ομοσπονδίες, όταν οι διαβουλευσεις περιορίζονται σε 6 μόνο εβδομάδες.

3.4.3.1. Μια μέγιστη περίοδος 8 εβδομάδων σημαίνει ότι η πιθανή κατεύθυνση της κοινοτικής δράσης και το περιεχόμενο των προτάσεων για την κοινωνική πολιτική προκαθορίζονται ουσιαστικά από την Επιτροπή. Μόνο μια σημαντική αναβάθμιση της ικανότητας προγραμματισμού των κοινωνικών εταίρων ώστε να μπορούν να αντιδρούν με ταχύ και κατάλληλο τρόπο, θα τους επέτρεπε σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα να προβούν σε αποτελεσματικές διαβουλεύσεις και να υποβάλουν ανεξάρτητες προτάσεις. Σε αυτό βασίζεται εξάλλου και η ιδέα της ΟΚΕ για τη δημιουργία ανεξάρτητης γραμματείας, που θα διευκρινισθεί περαιτέρω στο παράρτημα.

3.4.4. Οι νέες συμβουλευτικές διαδικασίες μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

Νέα διαδικασία	Προηγούμενη διαδικασία
Πρώτη φάση:	
Επιστολή	Έγγραφο συζήτησης
Μπορεί να είναι έγγραφη διαβούλευση ή συνεδρίαση	Υποχρεωτική συνεδρίαση
6 εβδομάδες	3 μήνες
Η Επιτροπή αποφασίζει κατά πόσο θα προχωρήσει σε διαβουλεύσεις	
Δεύτερη φάση:	
Δεύτερη επιστολή	Νέο έγγραφο εργασίας
Μπορεί να είναι ad hoc συνεδρίαση	
πιθανώς κοινή γνώμη ή σύσταση	Καταγραφή σημείων συμφωνίας και διαφωνίας

3.4.5. Συμπέρασμα: η πρώτη φάση της νέας διαδικασίας φαίνεται να μειονεκτεί σε πολλά σημεία έναντι της προηγούμενης διαδικασίας. Πρέπει να βελτιωθεί με:

α) την ενσωμάτωση των θετικών στοιχείων της προηγούμενης διαδικασίας: έγγραφο συζήτησης και έγγραφο εργασίας, συνεδριάσεις, μεγαλύτερη διάρκεια.

β) Πρέπει να παρασχεθούν επαρκείς πόροι στους κοινωνικούς εταίρους για να μπορέσουν να ανταποκριθούν δεόντως στα προβλήματα και τις προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΟΚΕ επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή στη δυνατότητα δημιουργίας μιας ανεξάρτητης γραμματείας για το κοινωνικό διάλογο. Η γραμματεία πρέπει να είναι ανεξάρτητη τόσο από την Επιτροπή όσο και από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να υποβάλουν ορισμένες προτάσεις για τη γραμματεία αυτή. Το παράρτημα της γνωμοδότησης περιλαμβάνει ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές.

3.4.6. Υπάρχει μια ευέλικτη δυναμική μεταξύ του κοινωνικού διαλόγου και της Επιτροπής. Η ανακοίνωση αναφέρεται στην μεγαλύτερη υποχρέωση που έχει η Επιτροπή βάσει της συμφωνίας να προωθεί το κοινωνικό διάλογο και στο (σημείο 12) «...ανέθεσαν στην Επιτροπή δυναμικό ρόλο προώθησης του διαλόγου αυτού και συγκεκριμένα να ενεργεί δραστήρια για την υπέρβαση των πιθανών δυσκολιών ή εμποδίων κάθε φύσης που θα μπορούσαν να παρουσιαστούν για τον ένα ή τον άλλο κοινωνικό εταίρο και θα μπορούσαν να παρακωλύσουν την πρόοδο».

3.4.6.1. Η Επιτροπή μπορεί να προαγάγει την πρόοδο και να άρει τα εμπόδια που τίθενται στον κοινωνικό διάλογο. Τουλάχιστο στα πρώτα στάδια, η δυναμική του κοινωνικού διαλόγου μπορεί να εξαρτάται από τις δραστηριότητες της Επιτροπής. Η νέα διαδικασία δεν θα πρέπει να εξαλείψει το πιθανό δυναμικό στοιχείο της Επιτροπής, που έχει καθήκον βάσει της συνθήκης να προωθεί τον κοινωνικό διάλογο και να υποστηρίζει τους κοινωνικούς εταίρους.

3.5. Διαβουλεύσεις σχετικά με τη νομική βάση

3.5.1. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η δεύτερη φάση αρχίζει με επιστολή που συνοδεύει την πρόταση «...συμπεριλαμβανομένης της ένδειξης ως προς την πιθανή νομική της βάση». Η νομική βάση αποτελεί επίσης το αντικείμενο διαβουλεύσεων, πράγμα που σημαίνει ότι δεν έχει ληφθεί ακόμη απόφαση στο στάδιο αυτό.

3.5.2. Αυτό είναι σημαντικό, δεδομένου ότι το πιθανό περιεχόμενο της πρότασης εξαρτάται συχνά από τη νομική βάση. Αν απαιτείται ομοφωνία, τότε περιορίζεται το πεδίο των θεμάτων ως προς τα οποία τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να συμφωνήσουν. Αν είναι δυνατή λήψη απόφασης με ειδική πλειοψηφία, τότε το περιεχόμενο μπορεί να διευρυνθεί κατά τη βούληση της πλειοψηφίας.

4. Διαπραγματεύσεις

4.1. Χρονοδιάγραμμα για την έναρξη των διαπραγματεύσεων

4.1.1. Η Ανακοίνωση της Επιτροπής αναφέρει ότι οι κοινωνικοί εταίροι που διαβουλεύονται «σχετικά με το περιεχόμενο πρότασης για κοινοτική δράση μπορούν να κινήσουν τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4» (σημείο 29). Τούτο σημαίνει ότι μόνο η δεύτερη διαβούλευση επιτρέπει την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 4, δηλαδή όταν η πρόταση της Επιτροπής είναι ήδη έτοιμη. Αυτό επιβεβαιώνεται στο σχεδιάγραμμα που περιέχεται στο τέλος της Ανακοίνωσης.

4.1.2. Δεν είναι σαφές από το άρθρο 3 (4) ότι «η διαβούλευση» αναφέρεται στη δεύτερη φάση. Υπάρχουν πλεονεκτήματα εάν επιτρέπεται στους κοινωνικούς εταίρους να κινήσουν τη διαδικασία του άρθρου 4 μετά την πρώτη διαβούλευση, πριν υποβληθεί η πρόταση της Επιτροπής.

Αυτό μπορεί να έχει τα εξής πλεονεκτήματα για τους κοινωνικούς εταίρους:

- επιτρέπει την ταχύτερη κίνηση της διαδικασίας·
- αφήνει μεγαλύτερα περιθώρια για διαπραγματεύσεις από ό,τι η δέσμευση από μια πρόταση που καθίσταται βάση των διαπραγματεύσεων·
- δεν προδικάζει τη συνέχιση των εργασιών της Επιτροπής για την πρότασή της, ίσως σε δυναμική αλληλεξάρτηση με τις διαπραγματεύσεις.

4.1.3. Φυσικά, ακόμη και πριν η Επιτροπή εξετάσει μια πιθανή κατεύθυνση των κοινοτικών δράσεων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, και ανεξάρτητα από τις διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους που περιγράφονται στο άρθρο 3 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να αρχίσουν αυτόνομα τον κοινωνικό τους διάλογο. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Συμφωνίας, ο αυτόνομος αυτός κοινωνικός διάλογος μπορεί να οδηγήσει σε συμβατικές σχέσεις, συμπεριλαμβανόμενων και συμφωνιών.

4.2. Παράταση της διάρκειας των διαπραγματεύσεων

4.2.1. Το άρθρο 3 (4) αναφέρεται για πρώτη φορά στους «ενδιαφερόμενους κοινωνικούς εταίρους» και όχι απλώς στους «κοινωνικούς εταίρους». Δεν είναι σαφές τι θα συμβεί εάν ένας από τους εταίρους που βρίσκονται στη μια πλευρά της τράπεζας διαπραγματεύσεων αποφασίσει να θέσει τέρμα στις διαπραγματεύσεις αυτές, ενώ άλλοι από την πλευρά αυτή επιθυμούν την παράταση της διάρκειας των διαπραγματεύσεων.

4.2.2. Η Επιτροπή τονίζει ότι «οι ενδιαφερόμενοι κοινωνικοί εταίροι θα είναι εκείνοι οι οποίοι θα δεχθούν να διαπραγματευθούν μεταξύ τους. Η σύναψη μιας τέτοιας συμφωνίας εναπόκειται εξολοκλήρου στις διάφορες οργανώσεις» (σημείο 31).

4.3. Οι δραστηριότητες της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις

4.3.1. Η Επιτροπή αναφέρει (σημείο 34) ότι όταν οι κοινωνικοί εταίροι δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία, «η Επιτροπή θα εξετάσει τη σκοπιμότητα πρότασης υπό το φως των πραγματοποιηθεισών εργασιών νομοθετικής πράξης» και ότι «θα γίνει επίσης διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στη Συνθήκη». Ωστόσο, στο σημείο 35 αναφέρεται ότι «με την επιφύλαξη της αρχής της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων, αρχή που διέπει τα άρθρα 3 και 4 της Συμφωνίας» η Επιτροπή κρίνει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να τηρείται ενήμερο στη διάρκεια όλων των φάσεων της διαδικασίας διαβούλευσης ή ενδεχόμενης διαπραγμάτευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

4.3.2. Η Επιτροπή θα τηρεί ενήμερη την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβουλεύσεων και διαπραγματεύσεων. Εάν οι διαπραγματεύσεις αποτύχουν, μπορεί να εξοικονομηθεί χρόνος και ενέργεια αν τα μέλη της ΟΚΕ γνωρίζουν τα επιχειρήματα και τους λόγους της αποτυχίας αυτής. Αυτό ισχύει και για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4.3.3. Η Ανακοίνωση αναφέρει στο σημείο 12 τα εξής: «Τα μέρη της Συμφωνίας, επομένως, ανέθεσαν στην Επιτροπή δυναμικό ρόλο προώθησης του διαλόγου αυτού και συγκεκριμένα να ενεργεί δραστήρια για την υπέρβαση των πιθανών δυσκολιών ή εμποδίων κάθε φύσης που θα μπορούσαν να παρουσιαστούν για τον ένα ή τον άλλο κοινωνικό εταίρο και θα μπορούσαν να παρακωλύσουν την πρόοδο.»

4.3.3.1. Η υποβολή προτάσεων για νομοθετικές ρυθμίσεις από την Επιτροπή κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων είναι ένα από τα πιθανά εναύσματα για την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Η Ανακοίνωση το αναγνωρίζει αυτό όταν αναφέρεται στην ανάγκη έγκρισης εκ μέρους της Επιτροπής μιας παράτασης της 9μηνης προθεσμίας. Η Επιτροπή (σημείο 32) «εκτιμά τις πιθανότητες που έχουν τα δύο μέρη να επιτύχουν συμφωνία μέσα στην καθορισμένη περίοδο. Αυτό θα αποτρέψει τη διαιώνιση των διαπραγματεύσεων χωρίς διέξοδο, που θα κατέληγαν να παραλύουν το κανονιστικό έργο της Επιτροπής.»

4.3.3.2. Με την πλήρη ενημέρωσή τους από την Επιτροπή, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορούν να συμβάλουν σε μία ταχεία νομοθετική ρύθμιση εάν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων αποτύχουν.

4.4. Οι δραστηριότητες της Επιτροπής μετά την επίτευξη συμφωνίας

4.4.1. Η Επιτροπή πρόκειται να προτείνει στο Συμβούλιο «την έκδοση απόφασης σχετικά με την συμφωνία όπως έχει υπογραφεί μεταξύ των μερών» (σημείο 38). Εάν το Συμβούλιο αποφασίσει να μην εφαρμόσει τη Συμφωνία όπως προβλέπει το άρθρο 4 (2) — π.χ., επειδή δεν υπάρχει ομοφωνία ή ειδική

πλειοψηφία — «η Επιτροπή θα αποσύρει την πρόταση της για απόφαση και θα εξετάσει τη σκοπιμότητα να προτείνει, υπό το φως των πραγματοποιηθεισών εργασιών, νομοθετική πράξη στον εν λόγω τομέα» (σημείο 42).

4.4.2. Τούτο θα εξακολουθεί να απαιτεί ομοφωνία ή πλειοψηφία. Για να επιτύχει την απαιτούμενη ομοφωνία ή πλειοψηφία, η Επιτροπή μπορεί να μετέρχεται δύο διαφορετικούς τρόπους, αν και πρέπει να περιορίζεται ιδιαίτερα να το πράξει:

- Η Επιτροπή αναλαμβάνει τις ευθύνες της και υποβάλλει νέα πρόταση, ή
- Η Επιτροπή διευκρινίζει το πρόβλημα στα διαπραγματευόμενα μέρη και ερωτά εάν είναι έτοιμα να τροποποιήσουν τη συμφωνία τους.

Σημειώτεον ότι δεν θα είναι αποδεκτές οι τροποποιήσεις της συμφωνίας από την Επιτροπή χωρίς την προηγούμενη έγκριση των διαπραγματευόμενων μερών.

4.4.3. Εάν το Συμβούλιο αρνηθεί να λάβει απόφαση, πρέπει να ζητηθεί η γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

5. Εφαρμογή

5.1. Εθνικές πρακτικές και διαδικασίες

5.1.1. «...οι όροι της συμφωνίας αυτής θα δεσμεύουν τα μέρη και θα ισχύουν μόνο για αυτά και μόνο σύμφωνα με την πρακτική και τις διαδικασίες που ισχύουν ειδικά για αυτά στα αντίστοιχα κράτη μέλη» (σημείο 37).

5.1.2. Υπάρχουν τρεις τουλάχιστον πιθανότητες:

- α) Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναπτύξουν (ειδικές ίσως για το καθένα) διαδικασίες και πρακτικές για την εφαρμογή των συμφωνιών που επιτυγχάνονται σε κοινοτικό επίπεδο. Αυτό φαίνεται να απαιτεί έναν ορισμένο τυπικό μηχανισμό συνδυασμού των εθνικών προτύπων με εκείνα που ορίζουν οι συμφωνίες. Η εμπειρία από την εφαρμογή των κοινοτικών θεσπισμάτων, όπως οι οδηγίες, παρέχει βάση αξιολόγησης του κατά πόσο τα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί προς την υποχρέωση αυτή.
- β) Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να αναπτύξουν νέες διαδικασίες και πρακτικές για την εφαρμογή των συμφωνιών. Όμως, όπου υφίστανται μηχανισμοί συνδυασμού των εθνικών προτύπων με εκείνα που ορίζουν οι συμφωνίες, πρέπει να χρησιμοποιούνται.

γ) Δεδομένης της φύσης των φορέων καθορισμού των προτύπων (οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων σε κοινοτικό επίπεδο), οι ειδικές για κάθε κράτος μέλος διαδικασίες και πρακτικές δύνανται να αποτελούνται από μηχανισμούς συνδυασμού των κοινοτικών συμφωνιών με τις συλλογικές διαπραγματεύσεις στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να δημιουργούν τέτοιους μηχανισμούς, αλλά το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να παρεμβαίνει με παρόμοιους μηχανισμούς που υπάρχουν ήδη, ή που πρόκειται ίσως να δημιουργηθούν από τους κοινωνικούς εταίρους εντός των κρατών μελών για να αντιμετωπισθούν οι νέες εξελίξεις σε κοινοτικό επίπεδο.

5.1.3. Αυτή η δυνατότητα μιας διαδικασίας συνδυασμού «συμφωνιών που έχουν επιτευχθεί σε κοινοτικό επίπεδο» με «ειδικές διαδικασίες και πρακτικές των κοινωνικών εταίρων» δεν μειώνει τη σημασία των ακόλουθων λέξεων: «και των κρατών μελών...». Αυτό μπορεί να αποτελεί αντανάκλαση της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σχετικά με την εφαρμογή κοινοτικών νομικών πράξεων μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων, που συμπεκνώνεται τώρα στο άρθρο 2 (4) της Συμφωνίας. Όπως αναφέρθηκε στο σημείο 1.3.9, σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, οι συλλογικές συμβάσεις πρέπει να ισχύουν:

- i) για όλους τους εργαζομένους, των οποίων οι επαγγελματικές οργανώσεις και οι εργοδότες διαθέτουν εντολή για τη διενέργεια διαπραγματεύσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
- ii) ή έναντι όλων, για τους απασχολούμενους στους σχετικούς τομείς.

Διαφορετικά, πρέπει να υπάρξει υποστήριξη με τη μορφή κρατικής εγγύησης (συνήθως νομοθεσίας). Βάσει της αρχής αυτής, και αντίθετα προς την άποψη της Επιτροπής, η εφαρμογή τομεακών ή πολυτομεακών συμφωνιών μπορεί να συνεπάγεται την επέκταση του πεδίου εφαρμογής τους σε όλους τους εργαζομένους.

5.2. Η δήλωση

5.2.1. Η Ανακοίνωση αναφέρει κατηγορηματικά ότι ο πρώτος τρόπος εφαρμογής του άρθρου 4 (2) καθορίζεται από τη δήλωση των συμβαλλόμενων μερών (σημείο 37), που επισυνάπτεται στη Συμφωνία, και σύμφωνα με την οποία η μέθοδος αυτή εφαρμογής συμφωνιών των κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο: «δεν συνεπάγεται υποχρέωση για τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν άμεσα τις εν λόγω συμφωνίες ή να εκπονούν κανόνες μεταγραφής τους, ούτε υποχρέωση να τροποποιούν τις ισχύουσες εσωτερικές διατάξεις για να διευκολύνουν την εφαρμογή τους».

5.2.1.1. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η δήλωση του πρωτοκόλλου είναι μοναδική και για το λόγο αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Συνθήκης.

5.2.1.2. Πρέπει να τονισθεί η ευπρόσβλητη νομική υφή παρόμοιων δηλώσεων. Η άποψη της Επιτροπής στην Ανακοίνωση μπορεί να αμφισβητηθεί, επειδή μια δήλωση δεν αποτελεί κανονικά μέρος της Συνθήκης. Αντίθετα προς την Ανακοίνωση, η δήλωση διέπεται από την εξής διάταξη του άρθρου 4 (2): ότι «οι συμφωνίες ...υλοποιούνται». Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ δεν συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής.

5.2.2. Τουλάχιστον η μη συμμόρφωση προς την υποχρέωση για τη λήψη νομοθετικών μέτρων προς υιοθέτηση της εφαρμογής δεν αποκλείει την υποχρέωση να αποφεύγονται νομοθετήματα που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην εφαρμογή των κοινοτικού επιπέδου συμφωνιών.

5.3. Απόφαση του Συμβουλίου και συμφωνία

5.3.1. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι «ως θεματοφύλακας των συνθηκών θα πρέπει να εξετάζει τα διάφορα κριτήρια κατά την προετοιμασία των προτάσεων απόφασης του Συμβουλίου, και μπορεί να αποφασίσει να μην υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση απόφασης για την εφαρμογή μιας συμφωνίας» (σημείο 39). Η Συμφωνία δεν αναφέρεται σε κανένα από τα κριτήρια για τα οποία γίνεται λόγος στην Ανακοίνωση.

5.3.2. Το άρθρο 4 (2) προβλέπει εναλλακτικούς, αλλά υποχρεωτικούς, μηχανισμούς εφαρμογής των συμφωνιών που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο. Δεν είναι σαφές εάν η Επιτροπή μπορεί να αρνηθεί τη δεύτερη επιλογή εάν το ζητήσουν οι κοινωνικοί εταίροι. Το Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί — έμμεσα, επειδή μπορεί να απορρίψει την πρόταση — όπως αναγνωρίζεται στην Ανακοίνωση (σημείο 42). Αυτό δεν ισχύει για την Επιτροπή. Η ΟΚΕ θα επιθυμούσε να προτείνει την ίδια διαδικασία που αναφέρεται στο σημείο 4.4 της παρούσας γνωμοδότησης.

5.3.3. Η απόφαση του Συμβουλίου «περιορίζεται στο να καθιστά δεσμευτικές τις διατάξεις της συμφωνίας που έχει συναφθεί μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, έτσι ώστε το κείμενο της συμφωνίας να μην αποτελεί μέρος της απόφασης αλλά να επισυνάπτεται σε αυτήν» (σημείο 41). Αυτό θέτει το ερώτημα ποια θα είναι η μορφή του δεσμευτικού κοινοτικού νομοθετήματος: απόφαση, οδηγία, ή κανονισμός; Η δυσκολία προκύπτει από την μετάφραση του όρου «decision» του άρθρου 4 (2) στα δανικά, τα ολλανδικά και τα γερμανικά, όπου χρησιμοποιείται διαφορετική λέξη από ό,τι σε μια κοινοτική νομική πράξη.

5.3.4. Η ΟΚΕ επιθυμεί να επισημάνει ότι η απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 4.2 αφορά ένα δεσμευτικό νομοθέτημα,

όπως προβλέπει το άρθρο 189 της Συνθήκης. Αυτό σημαίνει ότι είτε ένας κανονισμός, είτε μία οδηγία, είτε μια απόφαση είναι τα μόνα δυνατά νομοθετήματα.

5.3.5. Η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να επιλέξουν ποιο δεσμευτικό νομοθέτημα προτιμούν.

5.3.6. Η Ανακοίνωση αναφέρει ότι: «Οι κοινωνικοί εταίροι, οι οποίοι διεξάγουν τις διαπραγματεύσεις τους κατά τρόπο ανεξάρτητο, δεν είναι κατ'ουδένα τρόπο υποχρεωμένοι να περιορισθούν στο περιεχόμενο των προτάσεων που εκπονεί η Επιτροπή ή να επιφέρουν τροποποιήσεις, εννοούμενου ότι μόνον οι τομείς τους οποίους αφορά η πρόταση της Επιτροπής, μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο κοινοτικής δράσης» (σημείο 31). Ωστόσο, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, ανεξάρτητα από την Επιτροπή, να αρχίσουν αυτόνομα και να αναπτύξουν τον κοινωνικό διάλογο σε κοινοτικό επίπεδο. Μπορούν να συνάψουν συμφωνίες ανεξάρτητα από οποιαδήποτε πρόταση της Επιτροπής ή διαδικασία διαβουλεύσεων (βλ. παραπάνω σημείο 4.1.3).

5.3.7. Σύμφωνα με το άρθρο 4 (2), «Οι συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο», συμπεριλαμβανόμενων και εκείνων που επιτυγχάνονται μέσω αυτόνομου κοινωνικού διαλόγου, «υλοποιούνται» μ'έναν από τους δύο αναφερόμενους τρόπους. Όσον αφορά τις αποφάσεις του Συμβουλίου, το πεδίο αναφοράς των συμφωνιών αυτών μπορεί να επεκταθεί μόνο σε «τομείς που εμπίπτουν στο άρθρο 2». Ωστόσο, όσον αφορά την πρώτη από τις δύο εναλλακτικές, αλλά υποχρεωτικές, μεθόδους εφαρμογής («διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερόμενων κοινωνικών εταίρων και κρατών μελών»), το πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας δεν είναι τόσο περιορισμένο.

5.3.8. Η κοινωνική πολιτική της Κοινότητας μπορεί να ενσωματωθεί στα νομοθετικά μέτρα που προέρχονται από τα κοινοτικά όργανα (π.χ. αποφάσεις του Συμβουλίου), αλλά μπορεί επίσης να προκύψει από τον κοινωνικό διάλογο με την μορφή συμφωνιών που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο. Το πιθανό πεδίο αναφοράς κάθε μιας από τις συμφωνίες αυτές δεν είναι το ίδιο με εκείνο των νομοθετικών μέτρων, που ορίζονται στο άρθρο 2.

5.3.8.1. Δεν φαίνεται να υπάρχει λόγος να περιορίζονται οι κοινωνικοί εταίροι στο πεδίο αναφοράς των προτάσεων που προσιδιάζουν στην νομοθετική διαδικασία. Μπορούν να καταλήξουν αυτόνομα σε συμφωνίες «για τις αμοιβές, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα της απεργίας ή το δικαίωμα επιβολής απεργίας», θέματα που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των νομοθετικών οργάνων της Κοινότητας βάσει του άρθρου 2 (6). Το άρθρο 2 (6) αποκλείει σαφώς τα θέματα αυτά από «τις διατάξεις του παρόντος άρθρου», και δεν τα αποκλείει από «συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο», οι οποίες «υλοποιούνται» [άρθρο 4 (2)].

5.3.9. Οι συμφωνίες μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την άμεση συμμετοχή των κοινοτικών οργάνων και δεν υπόκεινται σε κανένα σαφή περιορισμό είτε όσον αφορά το περιεχόμενο είτε τη λήψη απόφασης με πλειοψηφία ή ομοφωνία. Προκύπτει μια διπλή σειρά κοινοτικών αρμοδιοτήτων: πρώτον, οι νέες αρμοδιότητες που προβλέπονται από τη Συμφωνία όσον αφορά

τα μέτρα που υιοθετούν τα κοινοτικά όργανα, και δεύτερον, μια διαφορετική σειρά αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στους κοινωνικούς εταίρους και συνεπάγονται την υποχρέωση εφαρ-

μογής «συμφωνιών που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο». Συνεπώς, το τελευταίο εμπίπτει στα πλαίσια της κοινοτικής νομοθεσίας.

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία τροποποιείται η οδηγία 77/388/ΕΟΚ και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14, παράγραφος 1 σημείο δ) για την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας ορισμένων οριστικών εισαγωγών αγαθών⁽¹⁾

(94/C 397/18)

Στις 12 Οκτωβρίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 99 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο ζήτησε τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα οικονομικών, δημοσιονομικών και νομισματικών υποθέσεων στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 6 Δεκεμβρίου με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Janssen.

Κατά την 321η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994) η ΟΚΕ υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Περιεχόμενο και ιστορικό της οδηγίας

1.1. Με βάση τις σχετικές οδηγίες (77/388/ΕΟΚ και 83/181/ΕΟΚ) η απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας για ορισμένες οριστικές εισαγωγές αγαθών συνδέεται με τη ρύθμιση σχετικά με τις απαλλαγές από δασμούς. Από νομοτεχνική άποψη η σύνδεση αυτή πραγματοποιήθηκε με την πλήρη σχεδόν ένταξη του κειμένου σχετικά με τους δασμούς στην οδηγία για το φόρο προστιθέμενης αξίας.

Ο συνδυασμός αυτός ανταποκρίνεται:

- στις φορολογικές υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συνθήκες, και
- στο γεγονός ότι στα περισσότερα κράτη μέλη τα τελωνεία είναι αρμόδια για τις πρακτικές ρυθμίσεις σχετικά με τις απαλλαγές.

Ύστερα από την κατάργηση των εσωτερικών συνόρων, την 1η Ιανουαρίου 1993, ο προσανατολισμός αυτός θεωρείται ακόμη περισσότερο δικαιολογημένος. Λόγω της κατάργησης των ελέγχων και των λοιπών διατυπώσεων στα ενδοκοινοτικά σύνορα οι έννοιες της εισαγωγής και της εξαγωγής αφορούν μόνο τις συναλλαγές μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών.

1.2. Συνεπώς, ο προσανατολισμός αυτός κατέστησε αναγκαία τη σύζευξη της τροποποίησης του κανονισμού σχετικά με τις τελωνειακές ατέλειες και της τροποποίησης της οδηγίας σχετικά με την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας.

Τον Ιούνιο του 1994 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση με την οποία αποσκοπείται η αντικατάσταση του κανονισμού περί τελωνειακών ατελειών [έγγρ. COM(94) 212 τελικό]. Συμπληρωματικά, η Επιτροπή προτείνει να αντικατασταθεί και η οδηγία 83/181/ΕΟΚ σχετικά με τις φορολογικές απαλλαγές ΦΠΑ. Το Συμβούλιο καλεί την ΟΚΕ να γνωμοδοτήσει σχετικά με αυτήν την τελευταία πρόταση.

1.3. Η τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με τις «τελωνειακές απαλλαγές» θεσπίζεται για τους ακόλουθους λόγους:

- κωδικοποίηση των κειμένων: ο αρχικός κανονισμός ισχύει ήδη από το 1984 και τροποποιήθηκε έξι φορές κατά τα τελευταία δέκα έτη,

- προσαρμογή των εννοιών στην επικαιρότητα: τα διάφορα ποσά των απαλλαγών προσαρμόζονται στον σημειωθέντα πληθωρισμό και αυξάνονται προς ένα πιο ρεαλιστικό ύψος,
- απλοποίηση: οι απαλλαγές για αποστολές μεταξύ ιδιωτών και οι απαλλαγές για ταξιδιώτες περιλαμβάνονται τώρα σε ένα ενιαίο κεφάλαιο,
- επαναδιατυπώνονται διατάξεις που δεν είναι ρεαλιστικές ή που δύσκολα ελέγχονται.

Ουσιαστικά η πρόταση εδραιώνεται στην παλαιά «νομοθεσία», προσαρμόζεται στην επικαιρότητα και απλοποιείται χωρίς να επέρχονται τροποποιήσεις από πλευράς ουσίας.

1.4. Στην πρόταση τροποποίησης της οδηγίας για την απαλλαγή από το ΦΠΑ συμπεριλαμβάνεται και το νέο κείμενο για τις τελωνειακές ατέλειες.

Επιπλέον θεσπίζονται οι ακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις:

- η Επιτροπή επιλέγει μια διαφορετική νομοθετική προσέγγιση: όταν πρόκειται για αντιγραφή του κειμένου σχετικά με τις τελωνειακές ατέλειες χρησιμοποιείται τώρα η μέθοδος της παραπομπής:
- αντίθετα, οι οδηγίες για την απαλλαγή αγαθών που αποτελούν μέρος των αποσκευών των ταξιδιωτών καθώς και σχετικά με μικρές αποστολές μέσω ιδιωτών καταργούνται εντελώς. Η απαλλαγή αυτή ενσωματώνεται τώρα στον κανονισμό περί δασμολογικών απαλλαγών και ισχύει μέσω της μεθόδου της παραπομπής και για τις φορολογικές απαλλαγές:
- σε ορισμένα σημεία οι απαλλαγές από δασμούς και οι φορολογικές απαλλαγές διαφέρουν μεταξύ τους. Οι διαφορές αυτές διατηρούνται και ενσωματώνονται σε παράρτημα της οδηγίας. Το παράρτημα αυτό προβλέπει τις ακόλουθες εξαιρέσεις:
 - ορισμένα αγαθά για τα οποία ισχύει η τελωνειακή ατέλεια υπόκεινται πάντως στην επιβολή ΦΠΑ (π.χ. τα επιστημονικά όργανα, τα μεταχειρισμένα είδη και τα αντικείμενα της οικιακής που προορίζονται για την επίπλωση δεύτερης κατοικίας)
 - ορισμένα είδη, τα οποία δεν υποβάλλονται σε δασμούς, υποβάλλονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας εκ μέρους

(1) ΕΕ αριθ. C 282 της 8. 10. 1994, σ. 3.

των κρατών μελών (π.χ. τα εμπορεύματα μικρής αξίας που εισάγονται στο πλαίσιο της πώλησης δια αλληλογραφίας).

- για ορισμένα αγαθά ισχύει η απαλλαγή από τον ΦΠΑ με ειδικές προϋποθέσεις (π.χ. τα αντικείμενα που προορίζονται για άτομα με ειδικές ανάγκες απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ υπό τον όρο ότι τα αντικείμενα αυτά εισάγονται από οργανισμούς που ασχολούνται με άτομα που έχουν ειδικές ανάγκες και προσφέρονται δωρεάν χωρίς πρόθεση εμπορικής εκμετάλλευσης εκ μέρους του δωρητή.
- Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν ορισμένες απαλλαγές από τον ΦΠΑ (π.χ. βάσει διασυνοριακών συμφωνιών με γειτονικές χώρες).

2. Παρατηρήσεις της ΟΚΕ

2.1. Η ΟΚΕ, αν και δεν κλήθηκε να γνωμοδοτήσει επίσημα για την πρόταση κανονισμού σχετικά με τις δασμολογικές απαλλαγές, έλαβε στο μέτρο του δυνατού υπόψη κατά την εξέταση της οδηγίας για τον ΦΠΑ τη σχέση που υφίσταται μεταξύ της οδηγίας και του κανονισμού. Για το σκοπό αυτό στηρίχθηκε στις πληροφορίες που εδέχθη από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

2.2. Η νομοτεχνική τακτική που χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με την οποία η ρύθμιση σχετικά με την απαλλαγή από το ΦΠΑ περιλαμβάνει απλώς παραπομπές στον κανονισμό για τις δασμολογικές απαλλαγές, χωρίς να επαναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου το κείμενο των ρυθμίσεων, αποτελεί αναμφίβολα μία πολύ πρακτική απλοποίηση την οποία υποστηρίζει η ΟΚΕ.

Ενδεχόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις της οδηγίας σχετικά με τις δασμολογικές απαλλαγές θα έχουν αυτομάτως επιπτώσεις και στις απαλλαγές από το ΦΠΑ.

2.3. Ωστόσο, η ΟΚΕ επιθυμεί να επισημάνει ότι υπάρχει κίνδυνος να προκληθούν οικονομικές επιπτώσεις στα έσοδα του δημοσίου σε περίπτωση που οι τελωνειακές ατέλειες επεκταθούν χωρίς να ληφθεί υπόψη ότι έχουν αυτομάτως επιπτώσεις και στις απαλλαγές από τον φόρο προστιθέμενης αξίας. Η Επιτροπή οφείλει, για αυτό, να φροντίσει για τον απαραίτητο συντονισμό μεταξύ των απαλλαγών από δασμούς αφενός, και των απαλλαγών από τον ΦΠΑ αφετέρου.

Η ΟΚΕ επιθυμεί, επίσης, να επισημάνει το γεγονός ότι η απλούστευση δε σημαίνει πάντα και διαφάνεια ή σαφήνεια. Για ορισμένους ενδιαφερόμενους (πωλητές καταναλωτές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις) ο όρος «η τεχνική της παραπομπής» θα δημιουργήσει ενδεχομένως προβλήματα ερμηνείας.

Η ΟΚΕ επιθυμεί επιπλέον να επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής και του Συμβουλίου στο γεγονός ότι ορισμένες ρυθμίσεις και εξαιρέσεις που προβλέπονται στο παράρτημα Κ έχουν ουσιαστική σημασία για τους όρους του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Συγκεκριμένα, πρέπει να αποφευχθεί η δυνατότητα απαλλαγής αγαθών που εισάγονται από τρίτες χώρες τη στιγμή που οι ευρωπαίοι παραγωγοί των ίδιων αγαθών υπόκεινται στο καθεστώς του φόρου προστιθέμενης αξίας. Παρόμοιο φαινόμενο θα είχε επιπτώσεις στην ανταγωνιστική θέση των ευρωπαϊών παραγωγών θα είχε σαν συνέπεια ενδεχόμενες μετεγκαταστάσεις ή θα οδηγούσε στη μετατόπιση της ροής των αγαθών και των εισοδημάτων του δημοσίου. Στην τελευταία περίπτωση οι ευρωπαίοι παραγωγοί θα εξάγουν ένα προϊόν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα για να το επανεισαγάγουν χωρίς να καταβάλουν τον φόρο προστιθέμενης αξίας.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου για την τροποποίηση της απόφασης 91/115/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη σύσταση επιτροπής στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών

(94/C 397/19)

Στις 13 Δεκεμβρίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το ανωτέρω σχέδιο.

Το τμήμα οικονομικών, δημοσιονομικών και νομισματικών υποθέσεων στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 6 Δεκεμβρίου 1994 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. R. Donovan.

Κατά την 321η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Τα σχέδια τροπολογιών της Επιτροπής στην απόφαση του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1991, έχουν ως στόχο την αύξηση των μελών της Επιτροπής Στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και Ισοζυγίου Πληρωμών μετά την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος την 1η Ιανουαρίου 1994.
2. Δεδομένου ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι τυπικού βασικά χαρακτήρα, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επικροτεί το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

**Γνωμοδότηση για την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
για τη βελτίωση του φορολογικού περιβάλλοντος των ΜΜΕ**

(94/C 397/20)

Στις 6 Ιουνίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 30 Νοεμβρίου 1994 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. E. Muller.

Κατά την 321η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Το κοινοτικό πλαίσιο

1.1.1. Από την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς έχουν αναληφθεί διάφορες κοινοτικές δράσεις που αναφέρονται στο ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν οι ΜΜΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο Λευκό Βιβλίο το οποίο υποβλήθηκε κατά τα τέλη του 1993, υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η σημασία των ΜΜΕ για την επίτευξη των στόχων που τίθενται στο Λευκό Βιβλίο.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έχει, σε διάφορες γνωμοδοτήσεις της, υποστηρίξει ενεργά την προσπάθεια της Επιτροπής, που υποστηρίζεται και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την οποία έχει μάλιστα ενισχύσει και επιβεβαιώσει, γενικότερα, το Συμβούλιο. Η ΟΚΕ επεδίωξε συγχρόνως, να υποδείξει ορισμένους τομείς για τους οποίους επιβάλλεται να αναληφθούν συγκεκριμένες δράσεις υπέρ των ΜΜΕ και της βιοτεχνίας.

Πράγματι, δεν αρκεί η απλή διαπίστωση των πραγματικών και των δυνητικών αξιών των ΜΜΕ και του ρόλου που τους ανατίθεται κατά την κοινή προσπάθεια για την εντατικοποίηση των δράσεων για την οικονομική και κοινωνική ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι αυτές οι δυναμικές θα μπορούσαν να αναπτυχθούν και να αποδώσουν μόνον εάν καταστούν δυναμικότεροι οι σε μεγάλο βαθμό διαφοροποιημένοι τομείς των ΜΜΕ καθώς και εξαλειφθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι παραγόντες που αποτελούν τροχοπέδη.

Προκειμένου η εμπιστοσύνη προς τις ΜΜΕ ως «ακρογωνιαίων λίθων» της οικονομίας της Ένωσης να μην καταλήξει σε απογοήτευση, της οποίας οι συνέπειες θα είναι βαρείες, επιβάλλεται να αναληφθεί δράση σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων, προκειμένου να επιτευχθεί ο ορθός προσδιορισμός κατευθύνσεων και συγκεκριμένων μέσων για μια ορθή, άμεση και μόνιμη, χρησιμοποίηση του δυναμικού των ΜΜΕ.

1.1.2. Η υπό εξέταση ανακοίνωση της Επιτροπής μπορεί να θεωρηθεί ως προσπάθεια για την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων. Έχει τις ρίζες της στο στρατηγικό πρόγραμμα για την εσωτερική αγορά και στηρίζεται, όπως η ίδια αναφέρει, στην κοινή αρχή της οικονομικής πολιτικής, βάσει της οποίας η Κοινότητα έχει συμφέρον να υποστηρίξει τις ΜΜΕ.

Εξάλλου, η προσέγγιση της Επιτροπής είναι σύμφωνη με την αρχή που αναφέρεται στην ανακοίνωσή της, της 26ης Ιουνίου 1992⁽¹⁾, προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «η οποία ακολουθεί τα πορίσματα της επιτροπής προβληματισμού, με πρόεδρο τον κ. Ruding, και στην οποία είχε ανατεθεί να εξετάσει τις κατευθύνσεις στον τομέα της φορολογίας των επιχειρήσεων στο πλαίσιο της εμβάθυνσης της εσωτερικής αγοράς».

1.1.3. Το πρόβλημα της επικουρικότητας επιβάλλεται να εξετασθεί στο μέτρο που πρέπει να διαπιστωθεί εάν οι κατευθύνσεις και οι λύσεις που προτείνονται από την Επιτροπή μπορούν να αποτελέσουν κίνητρα για τα κράτη μέλη ώστε να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα με βάση τις «καλύτερες πρακτικές», και στο πλαίσιο των εθνικών αρμοδιοτήτων τους, ή εάν οι βελτιωτικές δράσεις άπτονται άμεσα του προβλήματος της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και μπορούν, συνεπώς, να τοποθετηθούν στο κοινοτικό πλαίσιο το οποίο δικαιολογεί ή απαιτεί, κατά το μάλλον ή ήττον, περιορισμένες και κατά το μάλλον ή ήττον αναγκαστικές παρεμβάσεις.

Εξάλλου, πρέπει να τονισθεί ότι οι ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, που θα μπορούσαν να εκδηλωθούν σε επίπεδο διασυνοριακών συναλλαγών των ΜΜΕ, μπορούν να είναι πολλαπλών προελεύσεων και πρέπει του λοιπού να εξετάζονται σε όλες τους τις μορφές χωρίς να συμπεραίνεται ότι οι διαφορές που σημειώνονται όσον αφορά την άμεση φορολογία των κρατών μελών αποτελούν στοιχεία που παρεμποδίζουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με τρόπο που να καθίσταται αναγκαία η παρέμβαση της Ένωσης. Η Επιτροπή θα μπορούσε να προβεί στην εκτίμηση παρόμοιων καταστάσεων.

1.1.4. Η Επιτροπή ενεργεί σύμφωνα με την αρχή που διατυπώνεται στην προαναφερόμενη ανακοίνωση της 26ης Ιουνίου 1992, και τονίζει ότι «σε καμία περίπτωση δεν προτίθεται να εναρμονίσει τα καθαρώς εθνικά φορολογικά καθεστώτα των ΜΜΕ».

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, με την επιφύλαξη των συλλογισμών που θα εκτεθούν στα επόμενα κεφάλαια, συλλογισμών που αφορούν κυρίως τις διάφορες πτυχές στις οποίες στοχεύει η υπό εξέταση ανακοίνωση, εγκρίνει την εν λόγω συνετή προσπάθεια στο σημερινό στάδιο ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρωτοβουλία που αναλήφθηκε υπέρ της βελτίωσης του φορολογικού περιβάλλοντος των ΜΜΕ.

(1) Έγγρ. SEC(92) 1118 τελικό.

Αυτός ο τρόπος ενέργειας πρέπει να επιτρέπει την εξεύρεση μιας ικανοποιητικής μέσης οδού μεταξύ, αφενός, των υπερτροφικών προσδοκιών που έχουν αναπτυχθεί στην Ένωση όσον αφορά τα μέσα δράσης της Ένωσης υπέρ των ΜΜΕ και, αφετέρου, των περιοριστικών θέσεων που έχουν αναπτυχθεί όσον αφορά τις παρεμβάσεις της Ένωσης, ακριβώς στον τομέα του φορολογικού περιβάλλοντος των ΜΜΕ.

1.1.5. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι η Επιτροπή, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο τον προσδιορισμό των κατευθύνσεων προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερες συνθήκες φορολόγησης των ΜΜΕ, ακολουθεί το δρόμο που χαράχθηκε από το Λευκό Βιβλίο για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση.

Σχετικά με το θέμα αυτό, πρέπει να γίνει αναφορά στο κεφάλαιο με τίτλο «υποχρεωτικές φορολογικές επιβαρύνσεις επί της εργασίας» του Λευκού Βιβλίου στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων, η «ειδική περίπτωση των ΜΜΕ» και του σημαντικού ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι επιχειρήσεις αυτές στον τομέα της απασχόλησης και στο οποίο απαριθμούνται πολλά είδη φορολογικών μέτρων που μπορούν, ενδεχομένως, να βοηθήσουν τις ΜΜΕ.

1.1.6. Η αλληλεξάρτηση και οι άμεσες και έμμεσες σχέσεις μεταξύ των διαφόρων τομέων της πολιτικής, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, προβάλλουν για μια ακόμα φορά πολύ έντονα. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ οφείλει να εμμένει, και στο πλαίσιο της παρούσας γνωμοδότησης, στην ανάγκη για την ανάληψη ισχυρών και ενισχυμένων δράσεων, συγκεντρωμένων και συντονισμένων, που θα συμβαδίζουν με τους στόχους του «ολοκληρωμένου προγράμματος υπέρ των ΜΜΕ και της βιοτεχνίας» [έγγρ. COM(94) 207 τελικό].

1.2. Το πλαίσιο των κρατών μελών

1.2.1. Οι πολιτικές που ασκούνται από τα κράτη μέλη έναντι των ΜΜΕ παρουσιάζονται κάτω από ποικίλες όψεις και με διάφορες μορφές όσον αφορά την έκταση και το περιεχόμενό τους. Η, κατά το μάλλον ή ήττον, πρόσφατη και ταχεία εφαρμογή των σχετικών μηχανισμών εξαρτάται ευρέως από το βαθμό αναγνώρισης των προβλημάτων που προσβάλλουν την ίδρυση, την ανάπτυξη και τη μεταβίβαση των επιχειρήσεων σε εθνικό, περιφερειακό, και τομεακό επίπεδο. Ακόμη, και τα κριτήρια που επιλέγονται στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων της οικονομικής, κοινωνικής, χρηματοδοτικής και δημοσιονομικής, πολιτικής των διαδοχικών κυβερνήσεων των κρατών μελών, θα καθορίσουν τους γενικούς και ειδικούς όρους σχετικά με τις κρατικές παρεμβάσεις υπέρ των ΜΜΕ.

1.2.2. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να τονισθεί η ανάγκη για τη σύσταση επιτροπών ανταλλαγής εμπειριών και καλύτερων πρακτικών και για την ίδρυση «βημάτων» διαβουλεύσεων με τα οποία θα πρέπει να συνδεθούν, με τον κατάλληλο τρόπο, οι αρμόδιες οργανώσεις για την ανάπτυξη των ΜΜΕ· ακόμη, στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξευρεθούν προοδευτικά τα μέτρα και οι μηχανισμοί οι οποίοι, ανάλογα με την κατάσταση των κρατών μελών, θα κριθούν ως οι καταλληλότεροι για τις ΜΜΕ· στο πλαίσιο αυτό θα μπορέσει, επίσης, να εξετασθεί το μεγάλο θέμα της επιλογής των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, μέτρων φορολογικού και μη χαρακτήρα, και το θέμα της επιλογής των κριτηρίων που πρέπει να ισχύσουν όπως:

η αποτελεσματικότητα των μέτρων στον οικονομικό τομέα, η ισότητα, η αμεροληψία, οι κοινωνικές συνέπειες, η διοικητική απλούστευση, οι δημοσιονομικές επιπτώσεις, κ.λπ.

1.2.3. Χωρίς αμφιβολία, η εξέταση των εν λόγω πτυχών είναι ενδιαφέρουσα, παρόλα αυτά δεν μπορεί να γίνει στο πλαίσιο της παρούσας γνωμοδότησης. Η ΟΚΕ είναι, εντούτοις, πεπεισμένη ότι το πρόβλημα του φορολογικού περιβάλλοντος πρέπει να εξετασθεί σε ένα όσο γίνεται ευρύτερο πλαίσιο. Επειδή η ΟΚΕ αγνοεί τη μορφή και την έκταση των διαβουλεύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί ή που θα πραγματοποιηθούν με τα κράτη μέλη όσον αφορά τις προτάσεις που περιέχονται στην υπό εξέταση ανακοίνωση, δικαιούται να διερωτηθεί κατά πόσον και σε τι έκταση οι προτάσεις αυτές ανταποκρίνονται στις δυνατότητες και στη βούληση των κρατών μελών να τις εφαρμόσουν στο πλαίσιο των πολιτικών που έχουν χαράξει για τις ΜΜΕ.

1.3. Το πλαίσιο των ΜΜΕ

1.3.1. Όπως υπογραμμίστηκε στο σημείο 1.1.1, παραπάνω, πρέπει να εξετασθεί χωρίς καθυστέρηση το θέμα των ΜΜΕ, εάν στόχος είναι η αισθητή βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Συνεπώς, απαιτείται γενικότερα η προσαρμογή των πολιτικών προς τις συνθήκες ύπαρξης και εξέλιξης των ΜΜΕ, σε έκταση και σε βάθος. Αυτή η τεράστια προσπάθεια που πρέπει να πραγματοποιηθεί σε επίπεδο Ένωσης, ενώ σε επίπεδο κρατών μελών πρέπει να γίνει αντιληπτή από τους επιχειρηματικούς κύκλους και κατανοητή όχι μόνο ως ένα μήνυμα καλής ελπίδας, αλλά κυρίως ως μία πρόσκληση για να συμμετάσχουν ως πραγματικοί εταίροι στην συγκεκριμένη διαδικασία της προόδου κάτω από τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

1.3.2. Για να απελευθερωθούν οι υπάρχουσες δυνατότητες, η Ένωση και τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν υπόψη ορισμένες εγγενείς πραγματικότητες των ΜΜΕ, από τις οποίες πρέπει τουλάχιστον να αναφερθούν δύο ακόλουθες:

- η μεγάλη ποικιλία μεγέθους και δραστηριοτήτων των ΜΜΕ·
- η απαραίτητη συμβολή των οργανισμών στήριξης των ΜΜΕ κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων και των ολοκληρωμένων και συντονισμένων ενεργειών.

1.4. Η δράση για τη βελτίωση του φορολογικού περιβάλλοντος των ΜΜΕ πρέπει να αναπτυχθεί στα τρία επίπεδα που περιγράφονται παραπάνω, πράγμα που θα επιτρέψει να εξετασθούν τα σχετικά προβλήματα σε βάθος με τον καλύτερο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που ενδιαφέρουν λίγο ως πολύ άμεσα τους κοινωνικοοικονομικούς κύκλους, γενικότερα.

2. Εξέταση των τομέων δράσης που προβλέπονται από την ανακοίνωση

2.1. Ενόψει της καλύτερης ανάπτυξης των ΜΜΕ, το πρόβλημα της φορολογικής ελάφρυνσης στην Ένωση πρέπει να

εξετασθεί στο γενικότερο πλαίσιο της χρηματοδότησης των ΜΜΕ. Η Επιτροπή πρέπει να ενθαρρυνθεί ώστε να εξετάσει εμπειριστικά, μαζί με τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς που εκπροσωπούν τις ΜΜΕ, το πολύ σοβαρό πρόβλημα της χρηματοδότησης των ΜΜΕ, συνεχίζοντας συστηματικά την προσπάθεια που έχει αρχίσει βασικά με την ανακοίνωση της, για τα χρηματοδοτικά προβλήματα των ΜΜΕ [έγγρ. COM(93) 528 τελικό της 10ης Νοεμβρίου 1993] για να εξευρεθούν οι δυνατές καλύτερες λύσεις σχετικά με το κόστος της χρηματοδότησης, την πρόσβαση στις χρηματοδοτικές πηγές, στις πιστώσεις, κ.λ.π. (1).

Στη συνέχεια τίθεται το ερώτημα μήπως οι διάφορες δυνατότητες χρηματοδότησης, οι μηχανισμοί και τα αναφερόμενα προγράμματα που περιέχονται στην ανακοίνωση, συνεπάγονται φορολογικές επιπτώσεις. Στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω επιπτώσεις πρέπει, επίσης, να εξετασθούν υπό το φως της βελτίωσης του φορολογικού περιβάλλοντος.

2.2. Με τη λογική αυτή, τίθεται επίσης το ερώτημα για ποιο λόγο η υπό εξέταση ανακοίνωση της Επιτροπής περιορίζει την επιλογή σε τέσσερις πτυχές (αυτοχρηματοδότηση, φορολογική μεταχείριση του επιχειρηματικού κεφαλαίου, μόνιμες εγκαταστάσεις των ΜΜΕ, μεταβίβαση των επιχειρήσεων), οι οποίες είναι βέβαια ενδιαφέρουσες, ωστόσο εκ πρώτης όψεως πιθανόν να μην φαίνονται τόσο συνεκτικές και των οποίων η επίδραση στο σύνολο των ΜΜΕ και στα κράτη μέλη να είναι σχετικά μικρή.

Η πτυχή αυτή δεν πρέπει να παραμεληθεί ενόψει της ανάγκης για μια ολοκληρωμένη πολιτική και για συντονισμένα αναπτυξιακά προγράμματα, διότι η πτυχή αυτή αποτελεί πηγή δυναμισμού και καινοτομίας.

2.3. Αυτοχρηματοδότηση

2.3.1. Οι πτυχές που συνδέονται με το πρόβλημα της εσωτερικής ή εξωτερικής χρηματοδότησης των επενδύσεων των ΜΜΕ είναι πολυάριθμες. Αναφέρθηκαν σε πολυάριθμες ευκαιρίες στις γνωμοδοτήσεις της ΟΚΕ. Μολονότι η αυτοχρηματοδότηση των επιχειρήσεων διενεργείται βασικά μέσω του τρόπου καθορισμού της φορολογικής βάσης και των πραγματοποιηθέντων καθαρών κερδών, εντούτοις μπορούν να ληφθούν υπόψη διάφορες μορφές οι οποίες διευκολύνουν τη δημιουργία μέσω αυτοχρηματοδότησης. Στα πλαίσια αυτά, η ΟΚΕ εμμένει στην ανάγκη βελτίωσης της φορολογικής μεταχείρισης των κερδών που επανεπενδύονται στις ΜΜΕ. Όσον αφορά τις πιθανές επιπτώσεις της φορολογίας επί των μέσων χρηματοδότησης, οι επιπτώσεις αυτές πρέπει να γίνουν κατά τρόπο ουδέτερο στο πλαίσιο του υφισταμένου φορολογικού συστήματος σε κάθε κράτος μέλος.

2.3.2. Η υπό εξέταση ανακοίνωση θέτει καθαρά το πρόβλημα της άνισης μεταχείρισης των επιχειρήσεων όσον αφορά τη φορολογία των κερδών η οποία οφείλεται στη διαφορά που

υπάρχει μεταξύ του συντελεστή φορολογίας του εισοδήματος φυσικών προσώπων (ατομικές επιχειρήσεις και προσωπικές εταιρείες) και του συντελεστή φορολογίας των εταιρειών κεφαλαίων καθώς και της διαφορετικής μεταχείρισης ανάλογα με τη νομική μορφή των επιχειρήσεων. Έχει ως στόχο την κατάργηση κάθε πηγής νόθευσης του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που υπάγονται στο ίδιο φορολογικό καθεστώς.

2.3.3. Ήδη, πολλά κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για τον περιορισμό της στρέβλωσης που υπάρχει μεταξύ των όρων φορολόγησης των κερδών και δείχνουν, κατά κάποιο τρόπο, τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουν τα συστήματα των άλλων κρατών μελών. Η Επιτροπή στηρίζεται, εξάλλου, στα παραδείγματα αυτά, προκειμένου να χαράξει τις δυνατές κατευθύνσεις στη σύστασή της της 25ης Μαΐου 1994 (2) η οποία επισυνάπτεται ως παράρτημα στην ανακοίνωση που έχει την ίδια ημερομηνία.

2.3.4. Η προσπάθεια που καταβάλλεται από την Επιτροπή, όπως συνάγεται κυρίως από τη σύσταση που διατυπώνεται στην αιτιολογική έκθεση και στα παραρτήματά της, είναι αξιολογική. Σ' αυτό εξετάζονται λεπτομερώς οι πτυχές του προβληματισμού, ενώ με την ανάγνωση μόνο του κειμένου της ανακοίνωσης θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί η προσέγγιση ως πολύ συνοπτική.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διερωτάται, όμως, εάν οι διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη σχετικά με τις δυνατότητες εφαρμογής των συστάσεων ήταν επαρκείς. Η ΟΚΕ ζητεί, συνεπώς, από την Επιτροπή να είναι προσεκτική όσον αφορά τις πληροφορίες που οφείλουν να δώσουν τα κράτη μέλη, πριν από τις 31 Ιουλίου 1995, σχετικά με τα κυριότερα μέτρα που έχουν ληφθεί, ώστε στις πληροφορίες αυτές να περιλαμβάνονται και οι λόγοι για τους οποίους τα κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να ακολουθήσουν τις συστάσεις της Επιτροπής.

2.3.5. Η ΟΚΕ, μολονότι εκτιμά την αξία των προσπαθειών που μπορούν να καταβληθούν, προκειμένου να αποφευχθεί η άνιση φορολογία στα επενδύσιμα κέρδη, κυρίως μέσω των εναλλακτικών δυνατοτήτων που θα δημιουργηθούν και/ή μέσω της επιβολής ανάλογων συντελεστών φορολόγησης για τις επιχειρήσεις που έχουν τη μορφή εταιρειών κεφαλαίου ή όχι, οφείλει να θέσει το πολύπλοκο πρόβλημα του προσδιορισμού, προπάντων για τις μικρές ατομικές επιχειρήσεις, και τις προσωπικές εταιρείες, των κερδών που επανεπενδύονται και των διοικητικών δυσχερειών που έχουν σχέση με αυτά. Με το πρόβλημα της φορολογικής ελάφρυνσης των επιχειρήσεων, δεν πρέπει να δημιουργηθούν άλλα βάρη χωρίς να δοθεί στις επιχειρήσεις η εγγύηση ότι θα μπορούν, στην πράξη, να επωφεληθούν πραγματικά του συστήματος που καθιερώνεται γι' αυτές.

Πράγματι, οι εμπειρίες που έχουν αποκτηθεί από ορισμένα φορολογικά συστήματα συνηγορούν για την καταβολή προσοχής. Είναι αυτονόητο ότι η αναζήτηση φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ των προσωπικών εταιρειών δεν μπορεί να αποβεί εις βάρος των εταιρειών κεφαλαίου.

Με την ευκαιρία αυτή, η ΟΚΕ επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής στους γεγονόδες ότι η σύσταση της 25ης Μαΐου 1994 δεν προβλέπει τη δυνατότητα μεταβολής του νομικού καθεστώτος μίας εταιρείας κεφαλαίου σε προσωπική εταιρεία. Η παράλειψη αυτή πρέπει να διορθωθεί και για τον πρόσθετο λόγο ότι στην ανακοίνωση για τη «μεταβίβαση των

(1) Γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής για τα χρηματοοικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ, της 6. 7. 1994, (έγγρ. CES 850/94).

(2) ΕΕ αριθ. L 177 της 9. 7. 1994.

επιχειρήσεων», της 23ης Ιουλίου 1994, προβλέπεται και η προς τις δύο κατευθύνσεις μεταβολή του νομικού καθεστώτος των εταιρειών.

2.3.6. Θα ήταν ορθό να εξετάσει η Επιτροπή την ιδέα της καθιέρωσης ενός ανωτάτου ορίου φορολογίας του εισοδήματος, σε εθνικό επίπεδο, με βάση τα βιομηχανικά και εμπορικά εισοδήματα ανεξάρτητα από το καθεστώς των επιχειρήσεων. Θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν και άλλες εναλλακτικές λύσεις, όπως, π.χ., η θέσπιση όρων φορολογίας ανάλογων με εκείνες που εφαρμόζονται για τις επενδύσεις κεφαλαίων στο πλαίσιο των ειδικών εθνικών καταστάσεων οι οποίες εξαρτώνται από επιλογές τεχνικής και πολιτικής φύσης.

2.3.7. Με την προοπτική της βελτίωσης της χρηματοδοτικής κατάστασης των ΜΜΕ και της ενθάρρυνσης της αυτοχρηματοδότησής τους, το πρόβλημα της διπλής φορολογίας των εισοδημάτων θα έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών. Το πρόβλημα αυτό οφείλεται στη σωρευτική φορολογία του εισοδήματος των επιχειρήσεων, διότι ενώ φορολογούνται τα κέρδη τους βάσει ενός αναλογικού συντελεστή, εντούτοις επαναφορολογούνται, μετά τη διανομή τους στους μετόχους, ως εισόδημα των μετόχων βάσει της προοδευτικής κλίμακας του φόρου εισοδήματος. Το ίδιο θα έπρεπε να ισχύσει και σχετικά με τη διπλή φορολογία των περιουσιών.

2.4. Το επιχειρηματικό κεφάλαιο και η φορολογική του μεταχείριση

2.4.1. Η εξέταση αυτής της πτυχής της ανακοίνωσης πρέπει να γίνει υπό το φως του οφέλους που μπορεί να προκύψει για το σύνολο των ΜΜΕ του τομέα του επιχειρηματικού κινδύνου. Σχετικά με το θέμα αυτό πρέπει να αναφερθεί η γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής για τα χρηματοοικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ», της 6ης Ιουλίου 1994⁽¹⁾.

Από τη μία πλευρά, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η μεγάλη πλειοψηφία των ΜΜΕ της Ένωσης απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους, πράγμα που δεν μειώνει καθόλου την ικανότητά τους για δημιουργία θέσεων απασχόλησης, αλλά που δημιουργεί το ερώτημα, κυρίως κατά την εξέταση των τομέων και των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων αυτών, σε ποιο βαθμό αυτός ο τρόπος χρηματοδότησης έχει πραγματικά προσαρμοσθεί στις ανάγκες των ΜΜΕ.

Από την άλλη πλευρά, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι καινοτόμες και επεκτατικές δυνάμεις που αποτελούν ίδιο γνώρισμα των ΜΜΕ, που ορισμένες φορές αναλαμβάνουν δραστηριότητες των οποίων η αποδοτικότητα δεν είναι άμεση και δεν υπόκειται πολλά. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να υπάρχουν τα κατάλληλα είδη και όροι χρηματοδότησης με κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου. Τούτο συνεπάγεται ότι το πρόβλημα της διαφάνειας αναφορικά με το επιχειρηματικό κεφάλαιο λαμβάνει μη αμελητέα διάσταση και ότι μέσα στο πλαίσιο των διασυνοριακών δραστηριοτήτων μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο σύστασης.

2.4.2. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή μπορεί, συνεπώς, να συμφωνήσει με την ιδέα να συνεχισθεί η εξέταση της καλύτερης δυνατής λειτουργίας των αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου με συνεκτίμηση των διασυνοριακών πτυχών και με βάση τα συστήματα επιβολής φορολογίας όπως αυτά περιγράφονται στην ανακοίνωση, όσον αφορά τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

2.5. Τα διοικητικά βάρη και οι μόνιμες εγκαταστάσεις

2.5.1. Οι «πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες» στον τομέα της φορολογίας επεκτείνονται βέβαια σε πτυχές που ξεπερνούν κατά πολύ τα διοικητικά και φορολογικά βάρη που συνδέονται με τις διασυνοριακές δραστηριότητες. Πρέπει, εξάλλου, να διευκρινισθεί ότι, για την μεγάλη πλειοψηφία των ΜΜΕ, οι δραστηριότητες έχουν και θα συνεχίσουν να έχουν τοπικό και περιφερειακό χαρακτήρα, εκτός από εκείνες των οποίων η δραστηριότητα ασκείται σε μια μεθοριακή περιφέρεια και οι οποίες κατά την διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης επεκτείνουν το πεδίο δράσης τους στην αγορά της γειτονικής ή των γειτονικών χωρών της Ένωσης.

2.5.2. Η ανάλυση της Επιτροπής για τις επιπτώσεις που έχουν στις ΜΜΕ οι διατυπώσεις και τα φορολογικά βάρη, σε περίπτωση που ασκούν διασυνοριακές δραστηριότητες, είναι ορθή στο μέτρο που τονίζει το πρόβλημα των μόνιμων εγκαταστάσεων, πρόβλημα του οποίου οι διάφορες όψεις πρέπει να αποσαφηνισθούν, και κυρίως η φορολογική μεταχείριση.

2.5.3. Η έκφραση «μόνιμη εγκατάσταση» χρησιμοποιείται πάντοτε στις διμερείς συμβάσεις που έχουν ως στόχο την αποφυγή της διπλής φορολόγησης του εισοδήματος και της περιουσίας. Στην περίπτωση αυτή, η εν λόγω έκφραση υποδεικνύει μία μόνιμη εμπορική εγκατάσταση, στην οποία η επιχείρηση ασκεί εν όλω ή εν μέρει την δραστηριότητά της χωρίς να τίθενται χρονικά όρια.

Σύμφωνα με τη σύμβαση πρότυπο του ΟΟΣΑ, ένα εργοτάξιο, ή ένας χώρος συναρμολόγησης, χαρακτηρίζεται μόνιμη εγκατάσταση και υπόκειται στην φορολογία του κράτους στο οποίο βρίσκεται από τη στιγμή που διάρκειά του θα υπερβεί τους 12 μήνες. Ορισμένες χώρες έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις με τις οποίες προβλέπονται συντομότερες προθεσμίες.

2.5.4. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει λόγος να υπομνησθεί ότι πολλές ΜΜΕ, κυρίως του τομέα κατασκευών, ασκούν τις δραστηριότητές τους σε μία παραμεθώρια περιφέρεια και από τις δύο πλευρές των συνόρων (τα οποία έχουν θεωρητικά καταργηθεί) χωρίς «μόνιμη εγκατάσταση», ενώ διατηρούν την έδρα τους στην χώρα καταγωγής τους στην οποία φορολογούνται επί των κερδών της επιχείρησής.

2.5.5. Εάν αξίζει να εξετασθεί το πρόβλημα της μόνιμης εγκατάστασης με την προοπτική της επέκτασης των δραστηριοτήτων των ΜΜΕ σε άλλα κράτη μέλη, αυτό θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εμπειρισματομένης εξέτασης όσον αφορά τις διάφορες μορφές εγκατάστασης.

Στην περίπτωση που πρόκειται για μία εγκατάσταση υπό τη μορφή θυγατρικής ή υποκαταστήματος, μορφές που αποτελούν συγκεκριμένες νομικές έννοιες, τα προβλήματα που συνδέονται με την άσκηση της δραστηριότητας, όπως π.χ. το καθεστώς φορολογίας στο οποίο πρέπει να υπαχθεί, δεν πρόκειται να δημιουργήσουν δυσκολίες.

(1) Έργο. CES 850/94.

Δεν συμβαίνει, όμως, το ίδιο όταν πρόκειται να λειτουργήσουν με βάση την έννοια της μόνιμης εγκατάστασης. Τούτο οφείλεται στις διαφορετικές καταστάσεις που μπορεί να δημιουργηθούν για τις επιχειρήσεις όπως, π.χ., το φορολογικό καθεστώς στο οποίο θα υπαχθούν τα ενδεχόμενα κέρδη από τα φορολογικά και άλλα πλεονεκτήματα που χορηγούνται στις επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί στο κράτος μέλος «υποδοχής», το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, κ.λπ.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρέπει να ληφθούν βεβιασμένα μέτρα, όσον αφορά το παραπάνω θέμα, αλλά πρέπει να διενεργηθεί μία σε βάθος εξέταση των πραγματικών καταστάσεων τόσο στις παραμεθόριες περιφέρειες όσο και στις πιο κεντρικές περιφέρειες των κρατών μελών.

2.6. Η μεταβίβαση των επιχειρήσεων

2.6.1. Τα προβλήματα της μεταβίβασης των επιχειρήσεων αποτελούν, χωρίς αμφιβολία, έναν από τους πρωταρχικούς τομείς στους οποίους πρέπει να αναληφθούν συντονισμένες δράσεις στα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Είναι αυτονόητο ότι τα προβλήματα αυτά εκτείνονται και πέραν του φορολογικού τομέα και ότι αυτός ο ειδικός τομέας περιλαμβάνει περισσότερες μορφές από εκείνες που αναφέρονται συνοπτικά στην υπό εξέταση ανακοίνωση, η οποία αναφέρεται περιληπτικά μόνο στα θέματα της κληρονομικής διαδοχής και των δωρεών.

2.6.2. Πρέπει να λεχθεί ότι αυτή η αρκετά στενή άποψη διορθώθηκε με μία νέα, ακόμη πιο πρόσφατη ανακοίνωση, η οποία έχει ημερομηνία 23 Ιουλίου 1994 και έχει ως τίτλο «Ανακοίνωση της Επιτροπής για την μεταβίβαση των επιχειρήσεων. Δράσεις υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ αριθ. C 204, σ. 1)».

2.6.3. Δυστυχώς, μέχρι σήμερα δεν έχει ζητηθεί η γνώμη της ΟΚΕ σχετικά με την ανακοίνωση αυτή η οποία είναι το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας διαβούλευσης, η οποία έχει ξεκινήσει από τις αρχές του 1993. Ο στόχος της καλύπτει πλήρως το στόχο που αναφέρεται στην ανακοίνωση για την οποία έχει ζητηθεί η γνωμοδότηση, διότι επιδιώκεται η επίτευξη των εξής αποτελεσμάτων:

- μείωση των βαρών των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και συμβολή στη δημιουργία ενός νομικού και φορολογικού περιβάλλοντος το οποίο θα διευκολύνει τη μεταβίβαση και που θα έχει ως στόχο τη διατήρηση του πλέγματος των επιχειρήσεων και την προστασία της απασχόλησης,
- κατάργηση της υπάρχουσας ανισότητας μεταξύ των μικρομεσαίων και των μεγάλων επιχειρήσεων, δεδομένου ότι ο αριθμός των ιδιοκτητών των πρώτων είναι γενικότερα πολύ πιο περιορισμένος και διότι ο θάνατος ενός εξ αυτών μπορεί να έχει πολύ βαρύτερες οικονομικές συνέπειες για τη συνέχιση της επιχείρησης.

2.6.4. Χωρίς να επιδιώκεται η λεπτομερής ανάλυση του περιεχομένου της νέας ανακοίνωσης, η ΟΚΕ θεωρεί, παρόλα αυτά, ότι πρέπει να τονισθούν ορισμένες πλευρές οι οποίες έχουν κάποια σημασία στο πλαίσιο της βελτίωσης του φορολογικού περιβάλλοντος και στις οποίες η ΟΚΕ θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη σημασία στις μελλοντικές εργασίες.

2.6.5. Το φάσμα των δράσεων οι οποίες θα μπορούσαν να αναληφθούν για την πραγματοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί καλύπτει τέσσερις άξονες. Οι άξονες αυτοί περιέχουν μία δεκάδα τομέων ενεργειών που μπορούν να ληφθούν υπόψη και των οποίων πρέπει να αναφερθούν ενδεικτικά οι κυριότερες πτυχές, οι οποίες έχουν φορολογικές συνέπειες για τις επιχειρήσεις και οι οποίες πρέπει συνεπώς να συμπεριληφθούν στους σχετικούς προβληματισμούς. Μπορούν να αναφερθούν οι εξής πτυχές:

2.6.5.1. Η κατάλληλη προετοιμασία για την μεταβίβαση μέσω:

- των σχετικών ενεργειών που αναφέρονται στο δίκαιο της μεταρρύθμισης της νομικής δομής,
- των σχετικών ενεργειών για τη μετατροπή τους σε ανώνυμη εταιρεία που είναι καλύτερα προσαρμοσμένη στις συνθήκες λειτουργίας από ό,τι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις,
- των σχετικών ενεργειών για τη φορολογική ουδετερότητα όσον αφορά τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την αποτελεσματική προετοιμασία της μεταβίβασης.

2.6.5.2. Η φορολογία της μεταβίβασης σε τρίτους, κατά την οποία υπεισέρχονται διάφορες πτυχές σχετικές με την πώληση της επιχείρησης, την φορολογία επί των κερδών από την πώληση, την εκχώρηση της επιχείρησης στους εργαζομένους, πτυχές που δεν αναφέρονται στην υπό εξέταση ανακοίνωση της 25ης Μαΐου 1994.

2.6.5.3. Τα μέτρα που μπορούν να διευκολύνουν την επιτυχία της μεταβίβασης σε μέλος της οικογενείας. Πρόκειται για τομέα ο οποίος επηρεάζεται σοβαρά από το πρόβλημα του κληρονομικού δικαίου και του δικαίου των δωρεών, των οποίων η επιρροή σε διάφορους τομείς του εθνικού δικαίου και στις βασικές αρχές της φορολογικής νομοθεσίας δεν πρέπει να παραμεληθεί. Επιπροσθέτως υπάρχει, επίσης, και το πρόβλημα της διπλής διεθνούς φορολογίας.

2.6.6. Η ΟΚΕ, ενώ εκφράζει την ικανοποίησή της για την ύπαρξη αυτού του εγγράφου προβληματισμού και εργασίας για έναν τομέα που έχει τεράστια επίδραση σε όλες τις ΜΜΕ, για τις οικονομικές δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη και τις περιφέρειές τους, οφείλει συγχρόνως να εμμένει στην πτυχή που αφορά την ενθάρρυνση των ιδρυτών των επιχειρήσεων με τα κατάλληλα φορολογικά μέτρα. Πράγματι, το πρόβλημα της μεταβίβασης και της διάρκειας των ΜΜΕ θα μπορέσει να επιλυθεί με αποτελεσματικό και δυναμικό τρόπο μόνον εφόσον βρεθούν για τις υπάρχουσες και τις βιώσιμες επιχειρήσεις ιδρύτες επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται να γίνουν επιχειρηματίες. Τα κίνητρα που πρέπει να δοθούν σχετικά, είναι πολλών ειδών. Μπορούν να ανήκουν εν μέρει στο πλαίσιο των φορολογικών κινήτρων. Η ΟΚΕ ζητεί συνεπώς να αφιερωθεί ένα ειδικό κεφάλαιο στον προβληματισμό που επιδιώκει η ανακοίνωση.

3. Προτάσεις για άλλα μέτρα

3.1. Έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που έγιναν ανωτέρω σχετικά με το συνοπτικό χαρακτήρα των προσανατολισμών που αναφέρονται σήμερα από την Επιτροπή, η ΟΚΕ θα επιθυμούσε με την σειρά της να υποβάλει ορισμένες συμπληρωματικές προτάσεις όσον αφορά τους τομείς της φορολογίας, προτάσεις οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να συμβάλουν στην εξέταση όσον αφορά το βάσιμο και τις δυνατότητες ενέργειας σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

3.2. Είναι σαφές ότι η εξέταση αυτή πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό το φως τόσο των γενικών πολιτικών φορολογικής και μη φορολογικής φύσεως που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη έναντι των επιχειρήσεων, όσο και των γενικών αρχών και των βασικών κατευθύνσεων που καθορίζουν την φορολογική, οικονομική και κοινωνική πολιτική των κρατών μελών.

3.3. Η ΟΚΕ αντιλαμβάνεται ότι η υπό εξέταση ανακοίνωση και η συνημμένη σ' αυτή σύσταση αποτελούν ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση του επιδιωκόμενου στόχου. Ούτε αγνοεί ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν μία, κατά το μάλλον ή ήττον, εκτεταμένη ποικιλία μηχανισμών, προγραμμάτων και διατάξεων προκειμένου να προωθήσουν την ίδρυση και την ανάπτυξη των ΜΜΕ σε διάφορους τομείς. Γενικότερα, τα μέτρα αυτά μπορούν να συγκεντρωθούν στις εξής τρεις κατηγορίες:

- α) μείωση των βαρών και των οικονομικών και διοικητικών φραγμών,
- β) ενθάρρυνση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων, της ανάληψης υφιστάμενων επιχειρήσεων και της έναρξης δραστηριοτήτων επί σταθερών βάσεων,
- γ) προώθηση της ανάπτυξης των ΜΜΕ μέσω της δημιουργίας ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος σε διάφορους τομείς: χρηματοδοτικό, οικονομικό, κοινωνικό, τεχνολογικό.

3.4. Στην πραγματικότητα, η υπό εξέταση ανακοίνωση περιέχει λίγες μόνο πτυχές που υπάγονται άμεσα στις προαναφερθείσες κατηγορίες. Η ΟΚΕ κρίνει ακόμη σκόπιμο να διευρυνθεί η ποικιλία των δυνατών παρεμβάσεων στον τομέα του φορολογικού περιβάλλοντος.

Προς το σκοπό αυτό, και διευκρινίζοντας συνάμα ότι προτίθεται να περιοριστεί στον τομέα της άμεσης φορολογίας, στον οποίο οι αρμοδιότητες και τα μέσα παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένουν μειωμένα, η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τη σκοπιμότητα διενέργειας μελετών, αναλύσεων και διαβουλεύσεων σε τομείς ή πτυχές όπως:

3.4.1. Οι μηχανισμοί φορολογικών εκπτώσεων για την πρώτη εγκατάσταση και για την ανάληψη επιχείρησης, η οποία απολαμβάνει ενδεχομένως μερικών ή ολικών απαλλαγών φόρου επί των κερδών της εταιρείας, που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης, απαλλαγών που συνδέονται ενδεχομένως με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα ή σύσταση θέσεων απασχόλησης.

3.4.2. Οι προϋποθέσεις σχετικά με ορισμένες εκπτώσεις, οι οποίες μπορούν να γίνουν για τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών μικρού και μεσαίου μεγέθους στις ΜΜΕ. Πρόκειται για

κατηγορία πιθανών επενδυτών για τις ΜΜΕ [βλ. γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής για τα χρηματοοικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ»⁽¹⁾] καθώς και οι δυνατότητες θέσπισης φορολογικών διατάξεων που μπορούν να αποτελέσουν επιπλέον κίνητρα για τους επενδυτές που επιθυμούν να επενδύσουν στις ΜΜΕ.

3.4.3. Οι διαφορές φορολογικής μεταχείρισης που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ θεσμικών και ιδιωτικών επενδυτών, καθώς και μεταξύ εταιρειών που έχουν εισαχθεί ή δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο.

3.4.4. Η δυνατότητα που δίδεται στις ατομικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, που έχουν ιδρυθεί σε ορισμένα κράτη μέλη ύστερα από πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επιλέξουν μεταξύ του καθεστώτος φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων ή φορολογίας εισοδήματος των κεφαλαιουχικών εταιρειών.

3.4.5. Η δυνατότητα που δίδεται στις ΜΜΕ να δημιουργούν ειδικά αποθεματικά, σύμφωνα με ένα μηχανισμό που θα προσδιοριστεί, τα οποία θα προορίζονται για τη χρηματοδότηση υλικών ή άυλων επενδύσεων.

3.4.6. Η δυνατότητα έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα των δαπανών που πραγματοποιούνται για τη βελτίωση της ποιότητας της διοίκησης της επιχείρησης και των δαπανών που καταβλήθηκαν σε συμβούλους κατά το στάδιο της ίδρυσης της επιχείρησης.

3.4.7. Οι όροι απόσβεσης που έχουν ως αποτέλεσμα την εξάλειψη ενδεχομένων μειονεκτημάτων που επιβαρύνουν τις ΜΜΕ σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

3.4.8. Οι όροι επιβολής φορολογίας που ισχύουν στα κράτη μέλη έναντι ορισμένων προγραμμάτων δράσης και ενισχύσεων εθνικού και κοινοτικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν καθιερωθεί υπέρ των ΜΜΕ.

3.4.9. Οι διάφορες πτυχές που περιγράφονται στην προαναφερθείσα ανακοίνωση της 23ης Ιουλίου 1994 σχετικά με την «μεταβίβαση των επιχειρήσεων».

3.4.10. Οι διάφορες πτυχές που περιγράφονται στην προαναφερθείσα ανακοίνωση της 23ης Ιουλίου 1994 σχετικά με την «μεταβίβαση των επιχειρήσεων».

4. Οι διαβουλεύσεις και η ΟΚΕ

4.1. Εν κατακλείδι, η ΟΚΕ επικροτεί τις πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η Επιτροπή για να βελτιωθεί το περιβάλλον των ΜΜΕ. Ελπίζει ότι οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί θα έχουν ευνοϊκή απήχηση στα διάφορα επίπεδα, στα οποία οι αρχές και οι στόχοι του «Ολοκληρωμένου προγράμματος υπέρ των ΜΜΕ και της βιοτεχνίας» θα πρέπει να κατανοηθούν και να υλοποιηθούν.

4.2. Μεταξύ των βασικών προβλημάτων που τίθενται σ' αυτόν τον πολύπλοκο τομέα, προβάλλει και το πρόβλημα της νομικής βάσης των μέσων και των μέτρων που η Επιτροπή θα πρέπει να προσδιορίσει, όταν οι προσανατολισμοί που θα επιλεγούν για τους διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανόμενου

(1) Έγγρ. CES 850/94 της 6. 7. 1994.

και του φορολογικού περιβάλλοντος, θα μετατραπούν σε δράση.

4.3. Ενώπιον της προσπάθειας που καταβάλλεται για τη συνεκτική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΟΚΕ οφείλει να υποστηρίξει όσο το δυνατόν περισσότερο την Επιτροπή και τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες τους οποίους αφορά η προσπάθεια που έχει αναληφθεί υπέρ των ΜΜΕ.

Για το λόγο αυτό, πρέπει να τονισθεί ακόμη μία φορά ότι η ΟΚΕ, λόγω της σύνθεσής της, καλείται να αποτελέσει χώρο των διαβουλεύσεων και βήμα ανταλλαγής απόψεων προκειμένου να ανταποκριθεί στην αποστολή της ως συμβουλευτικού οργάνου. Στο μέλλον, κάθε φορά που η Επιτροπή θα προτίθεται να προβεί σε ό,τι αποκαλείται πολύ ευρεία διαβούλευση σχετικά

με ένα πρόγραμμα δράσεων, για το οποίο πρέπει να τεθούν, κατά την πρώτη περίοδο της επεξεργασίας του, πραγματικοί στόχοι και βασικοί προσανατολισμοί, η υποβολή ενδείξεων από τους κοινωνικοοικονομικούς κύκλους, μέσω της ΟΚΕ, θα μπορούσε να αποδειχθεί χρήσιμη από πολλές πλευρές, κυρίως για να γίνουν καλύτερα αντιληπτά τα σημαντικά στοιχεία του προβληματισμού και για να επιτευχθεί ο ταχύτερος προσδιορισμός των προβλημάτων. Ο τρόπος αυτός ενέργειας θα μπορούσε να εξετασθεί για ορισμένα προγράμματα δράσης ή για ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές με βάση τους όρους που θα πρέπει να συμφωνηθούν χωρίς να παραβλάπεται η συνήθης διαδικασία διαβούλευσης. Οι πρόσθετες εργασίες και οι διαβουλεύσεις που προτείνονται στο πλαίσιο της υπό εξέταση ανακοίνωσης προσφέρονται σε μεγάλο βαθμό για παρόμοια άσκηση.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την XXIIIη Έκθεση της Επιτροπής επί της Πολιτικής Ανταγωνισμού (1993)

(94/C 397/21)

Στις 25 Μαΐου 1994, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την XXIIIη Έκθεση της Επιτροπής επί της Πολιτικής Ανταγωνισμού (1993).

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότηση του στις 30 Νοεμβρίου 1994 με βάση την έκθεση των εισηγητών κ. Luis Morales και Ataíde Ferreira.

Κατά τη 321η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την εξής γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει κατ'αρχάς τη σπουδαιότητα που αποδίδει στην έκθεση για την πολιτική ανταγωνισμού, η οποία εκπονείται σε ετήσια βάση από την Επιτροπή. Πρόκειται για ένα έγγραφο εξαιρετικής σημασίας, το οποίο από την αρχή της δημοσίευσής του συνέβαλε στη διασαφήνιση των κυριότερων κατευθυντήριων γραμμών της κοινοτικής πολιτικής για το εν λόγω θέμα.

1.2. Η XXIIIη έκθεση συνέβαλε, για μία ακόμη φορά, στην ανάπτυξη του διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και των λοιπών κοινοτικών οργάνων, καθώς και στη διαφάνεια και στη νομική ασφάλεια σε ό,τι αφορά τις σχέσεις με τις επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη και τους καταναλωτές που είναι οι κύριοι ενδιαφερόμενοι για την πολιτική ανταγωνισμού της Κοινότητας.

1.3. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει τις προσπάθειες για ενημέρωση που κατεβλήθησαν από την Επιτροπή, οι οποίες είναι εμφανείς όχι μόνο σε ό,τι αφορά την ταξινόμηση του περιεχομένου της XXIIIης ετήσιας έκθεσης, αλλά και σε ό,τι αφορά την προσθήκη ενός σημαντικού όγκου συμπληρωματικής τεκμηρίωσης, της οποίας η επικαιρότητα θα βελτιωθεί, ενώ ο ρυθμός διάδοσης θα διατηρηθεί, και ει δυνατόν, θα αυξηθεί. Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία μιας υπηρεσίας πληροφοριών γίνεται δεκτή με προσδοκία και είναι χρήσιμο να γίνουν γνωστά στο μέλλον τα αποτελέσματα αυτής της εμπειρίας μέσω μιας περιοδικής εξέτασης των ερωτήσεων που υποβάλλονται και των απαντήσεων που λαμβάνονται.

1.4. Η έκθεση περιλαμβάνει, όπως συνήθίζεται, όχι μόνο ανάλυση των δραστηριοτήτων της Επιτροπής, αλλά και σημαντικές ενδείξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προ-

τίθεται να ενεργήσει στο μέλλον. Η ΟΚΕ ανέκαθεν επιδοκίμαζε την αποκάλυψη των κατευθύνσεων αυτών, επειδή έτσι επιτρέπεται η κατάλληλη προετοιμασία των κυριότερων ενδιαφερομένων και ενθαρρύνεται η διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου, απαραίτητου για την επιτυχία της κοινοτικής πολιτικής. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διατηρήσει και να βελτιώσει, στο μέτρο του δυνατού, τις ενδείξεις για τη μελλοντική εξέλιξη της πολιτικής ανταγωνισμού τις οποίες θεωρεί πολύτιμες για τους συμμετέχοντες οικονομικούς παράγοντες.

1.5. Η ΟΚΕ βλέπει με μεγάλο ενδιαφέρον στην XXIIIη έκθεση τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εντάσσει την πολιτική ανταγωνισμού στο πλαίσιο των μεγάλων προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η Κοινότητα: την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, την εφαρμογή των νέων πολιτικών που αναγνωρίζονται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, την ένταξη της ευρωπαϊκής οικονομίας στο πλαίσιο της αυξανόμενης απελευθέρωσης του παγκόσμιου εμπορίου.

1.6. Πρέπει να αναγνωρισθεί ως θετικό στοιχείο το γεγονός ότι, σε όλη την έκθεση η Επιτροπή λαμβάνει διαρκώς υπόψη ότι η πολιτική ανταγωνισμού δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά μέσο επίτευξης των στόχων της Κοινότητας: οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα σε εσωτερικό και σε διεθνές επίπεδο και απασχόληση.

1.7. Τέλος, η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή αντιμετώπισε τη γνωμοδότησή της σχετικά με την XXIIη έκθεση⁽¹⁾. Είναι πράγματι αξιοσημείωτο, τόσο σε ό,τι αφορά την ανάλυση της γνωμοδότησης όσο και σε ό,τι αφορά την εκπόνηση της XXIIIης έκθεσης, το μέλημα να διατηρηθεί ζωντανός ο διάλογος με την ΟΚΕ στα θέματα όπου αναπτύχθηκε περισσότερο και ενδεχομένως ήταν πιο σημαντική η ανάλυση των δράσεών της. Η ΟΚΕ θεωρεί πολύ θετική τη στάση αυτή και ελπίζει να διατηρηθεί στο μέλλον και να αποφέρει καρπούς.

1.8. Η Κοινότητα και η πολιτική της για τον ανταγωνισμό μπορούν να επωφεληθούν μόνο αν γνωρίζουν τον αντίκτυπο των ανησυχιών των οικονομικών και κοινωνικών κύκλων μαζί με την Επιτροπή και μαζί με το διάλογο με τους κύκλους αυτούς η ΟΚΕ ή οι αντιπροσωπευτικές τους οργανώσεις θεωρούνται ως εκπρόσωποί τους. Οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι και οι καταναλωτές είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στις επιλογές της πολιτικής ανταγωνισμού στο βαθμό που οι τελευταίες έχουν επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, στην απασχόληση, στις συνθήκες απασχόλησης καθώς και στην ποιότητα και τις τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών.

2. Η πολιτική ανταγωνισμού και οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.1. Οι κανόνες περί ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ οι οποίοι αρχικά εθεωρούντο ως απλά μέσα για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς άρχισαν προοδευτικά να καθίστανται τα

θεμέλια μιας γνήσιας και κατάλληλης πολιτικής για τον ανταγωνισμό. Εάν ο κίνδυνος να νοθευθεί το διακοινοτικό εμπόριο αποτελεί το κριτήριο για την ανάθεση των αρμοδιοτήτων, οι στόχοι της Συνθήκης καθορίζουν, όχι μόνο την απλή υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, αλλά και την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων.

2.2. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητο η νέα πολιτική ανταγωνισμού να προσαρμοσθεί προς τους νέους στόχους της Ένωσης, με ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές στους τομείς της βιομηχανίας, του πολιτισμού και του περιβάλλοντος, όπου ελπίζεται ότι η Κοινότητα θα διευρύνει τη δράση της, χωρίς να λησμονούνται οι τομείς της περιφερειακής και κοινωνικής πολιτικής.

2.3. Στους κόλπους μιας Κοινότητας που βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη και ενόψει των στόχων της Ένωσης, η ΟΚΕ αναγνωρίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι κανόνες ανταγωνισμού στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς. Η περιοριστική πτυχή της πολιτικής ανταγωνισμού, τόσο σε ό,τι αφορά την καταδίκη των συμφωνιών και καταχρήσεων της δεσπόζουσας θέσης, όσο και σε ό,τι αφορά τον τομέα των ενισχύσεων, διατηρεί τη σπουδαιότητά της, κυρίως ως μέσο καταπολέμησης του κινδύνου ακαμψίας και έλλειψης προσαρμογής που παρατηρείται στη διάρθρωση των επιχειρήσεων.

2.4. Τόσο η ΟΚΕ όσο και η Επιτροπή συμφωνούν ότι η πολιτική ανταγωνισμού δεν περιορίζεται μόνο σε μια αποθετική προοπτική και σε μια απλή επαγρύπνηση. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει το συντονισμό και την ολοκλήρωση της πολιτικής για τον ανταγωνισμό με τις άλλες πολιτικές και ιδιαίτερα με εκείνη της βιομηχανίας μη προστατευτικού τύπου. Είναι ακόμη απαραίτητο η πολιτική για τον ανταγωνισμό να εκτιμηθεί αφού ληφθεί υπόψη ότι υφίστανται ανισότητες όσον αφορά τις ευκαιρίες και το περιβάλλον των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε κοινοτική κλίμακα αλλά και όσον αφορά τις σχέσεις με τους κύριους εμπορικούς εταίρους της Κοινότητας.

2.5. Στην XXIIIη έκθεση η Επιτροπή υπογραμμίζει έντονα τη συμβολή της πολιτικής ανταγωνισμού στην ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, και την εντάσσει στην υλοποίηση των στόχων του Λευκού Βιβλίου. Εξάγει, συγκεκριμένα, το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει μια αυστηρή πολιτική ενισχύσεων στην αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής οικονομίας, που θα ευνοεί τις ΜΜΕ, την Ε&Α και τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης.

2.6. Υπογραμμίζει τα αποτελέσματα του ελέγχου των συγκεντρώσεων και των καταχρήσεων καθώς και τη συμβολή τους στην αύξηση του οικονομικού ορθολογισμού για να βελτιωθεί ο τρόπος διάθεσης των πόρων. Τονίζει τη σημασία του ελέγχου των συγκεντρώσεων και της συνεργασίας των επιχειρήσεων, την ελευθέρωση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών και της ενέργειας καθώς και την ένταξή τους στα διευρωπαϊκά δίκτυα.

(1) ΕΕ αριθ. C 34 της 2. 2. 1994.

2.7. Όπως έχει ήδη επισημανθεί, η ΟΚΕ χαιρεί διότι η Επιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις σχέσεις μεταξύ της πολιτικής ανταγωνισμού και της επίτευξης των στόχων ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης. Η ΟΚΕ ερμηνεύει, στην πρόθεση αυτή, την αναγνώριση από την ίδια την Επιτροπή του γεγονότος ότι μια πολιτική ανταγωνισμού που βασίζεται μόνο στην καταστολή δεν μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση παρόμοιων προκλήσεων.

2.8. Είναι αμφίβολο αν οι προκλήσεις που θέτουν η ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση μπορεί να αντιμετωπισθούν μόνον μέσω της δημιουργίας της ενιαίας αγοράς, της φιλελευθεροποίησης, της παροχής αδειών για μορφές συνεργασίας που τυπικά απαγορεύονται και της επέκτασης του ανταγωνισμού σε τομείς οι οποίοι μέχρι τώρα απεκλείοντο.

2.9. Η άρση όλων των εμποδίων, που υφίστανται ακόμη προς όφελος της μεγάλης ευρωπαϊκής αγοράς, αποτελεί αναμφίβολα επιτακτική ανάγκη. Δεν πρέπει ακόμη να λησμονείται το γεγονός, ότι υφίστανται αποκλίσεις στο ανταγωνιστικό περιβάλλον μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών και ότι οι προοπτικές των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τις αντίστοιχες βορειο-αμερικανικές και ιαπωνικές, έχουν όρια που συμπίπτουν με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγεται ο παγκόσμιος ανταγωνισμός, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, παραμένουν πάντοτε, και για πολύ ακόμη, δεκτικές στρεβλώσεων.

2.10. Συνεπώς, η ΟΚΕ θεωρεί ότι υπάρχει αυτόματη σχέση μεταξύ ανταγωνισμού και ανταγωνιστικότητας, καθώς και μεταξύ ανταγωνισμού και απασχόλησης. Η ανταγωνιστικότητα έχει λιγότερα κοινά σημεία με τον ανταγωνισμό από ό,τι με το νομικό, διοικητικό, πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων.

2.11. Η Επιτροπή είναι η πρώτη που αναγνωρίζει ότι οι αρχές της Κοινότητας δεν πρέπει να θυσιάζονται στο όνομα της ανταγωνιστικότητας και ότι η εδραίωσή της ως οικονομικής δύναμης πρέπει να επιδιωχθεί με άλλους τρόπους ιδίως. Η πολιτική ανταγωνισμού συμβάλλει στην ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των ΜΜΕ, στην προώθηση της αναδιάρθρωσης και της συγκέντρωσης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, στην ισορροπία των εθνικών πολιτικών ενίσχυσης, διότι βασίζεται στο γεγονός ότι ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην ευρωπαϊκή αγορά αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην παγκόσμια αγορά.

2.12. Είναι εντούτοις απαραίτητο να διαρθρωθούν κατά τρόπο συγκεκριμένο και δυναμικό οι προοπτικές που αφορούν τον ανταγωνισμό και την ανταγωνιστικότητα και στις δύο αυτές αγορές, κοινοτική και διεθνή. Η ελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου δεν αποτελεί δεδομένο, αλλά πράγμα το οποίο επιτυγχάνεται σταδιακά. Συνεπώς, η πολιτική ανταγωνισμού πρέπει να διαμορφωθεί βάσει της εξέλιξης που θα σημειωθεί στην άρση των εμποδίων κατά την είσοδο στην κοινοτική αγορά, στο άνοιγμα και στην παροχή ίσων ευκαιριών στις αγορές των κυριότερων εμπορικών εταίρων της Κοινό-

τητας, και στη σύγκριση των καθοριστικών για την ανταγωνιστικότητα παραγόντων μεταξύ των διαφόρων φορέων του παγκόσμιου εμπορίου.

3. Συνδυασμός με τις πολιτικές της Κοινότητας

3.1. Συχνά, τονίζεται η σύγκρουση μεταξύ πολιτικής ανταγωνισμού και βιομηχανικής πολιτικής, ακόμη δε περισσότερο διότι πιστεύεται ότι η τελευταία, επειδή επαφίεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, δύσκολα μπορεί να αποσπασθεί από αντιλήψεις περί προστατευτισμού. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ, για να αναγνωριστεί η ανάγκη ύπαρξης μιας βιομηχανικής πολιτικής της Κοινότητας ανέδειξε τον ρόλο της πολιτικής ανταγωνισμού σε μέσο της βιομηχανικής πολιτικής.

3.2. Μολονότι ορισμένες πτυχές της πολιτικής ανταγωνισμού όπως η υποστήριξη των συγκεντρώσεων, της συνεργασίας των επιχειρήσεων και της υποστήριξης των ΜΜΕ καθώς και της E&A, όπως προβλέπεται στο άρθρο 130 της Συνθήκης, συμβάλλουν σαφώς στην υλοποίηση των στόχων της βιομηχανικής πολιτικής που συνδέονται με την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, απαραίτητο και ότι η κοινοτική βιομηχανική πολιτική δεν μπορεί να απορροφηθεί από την πολιτική ανταγωνισμού. Τούτο σημαίνει ότι η βιομηχανική πολιτική πρέπει να επηρεάζει τις επιλογές της πολιτικής ανταγωνισμού στο θέμα της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων.

3.3. Η πολιτική ανταγωνισμού της Κοινότητας υιοθετεί πράγματι απαγορευτικούς κανόνες και οι τελευταίοι μετριάζονται με την παροχή αδειών ή εξουσιοδοτήσεων. Όμως, ό,τι υπερασπίζεται ή προάγει τον ανταγωνισμό επαρκεί για την επίλυση των προβλημάτων ανταγωνιστικότητας. Η Κοινότητα εντάσσεται στο εσωτερικό μιας διευρυνόμενης αγοράς όπου είναι σημαντική η επίδραση των κανόνων και των πρακτικών άλλων χωρών οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, δυσχεραίνουν τις δράσεις των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

3.4. Τα κοινωνικά και οικονομικά πρότυπα τα οποία ανταγωνίζεται η Κοινότητα απέχουν πολλές φορές από την δική της πραγματικότητα και τα δικά της πρότυπα. Υπό το πρίσμα αυτό, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να αποκτήσουν τις δικές τους δυνατότητες επιρροής. Σαφείς επιλογές της βιομηχανικής πολιτικής, που δεν είναι σήμερα απαραίτητα ομόνυμες με τον προστατευτισμό, πρέπει να περιλαμβάνουν τη διαρθρωτική προσαρμογή των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην παγκόσμια αγορά, δεδομένου κυρίως του γεγονότος ότι η απελευθέρωση της αγοράς αυτής επιτυγχάνεται ενόψει μεγάλων αβεβαιοτήτων.

3.5. Η Επιτροπή άσκησε τις αρμοδιότητές της κατά τρόπον ώστε η πολιτική της περί εξαιρέσεων, έγκρισης των συγκεντρώσεων και των ενισχύσεων να μετατραπεί σε ένα αποφασιστικό και σαφώς κατάλληλο μέσο προσανατολισμού για την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ ΜΜΕ και των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει τα θετικά αποτελέσματα της πολιτικής αυτής. Πάντως, όπως συμβαίνει στην περίπτωση

των συγκεντρώσεων, ολόκληρη η κοινοτική ρύθμιση προσαρμόζεται στην πραγματικότητα πράγμα που περιορίζει, με τρόπο ανεπιθύμητο, τη δραστηριότητα της Επιτροπής.

3.6. Η Κοινότητα θεωρείται ανοικτή αγορά αλλά δεν μπορεί να καθορίσει την ορθή φιλελευθεροποίηση του παγκόσμιου εμπορίου. Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι πρέπει να χειρίζεται την πολιτική της περί ανταγωνισμού βάσει των εγγυήσεων για άνοιγμα της αγοράς που της παρέχουν οι εταίροι της, σύμφωνα με τους κανόνες της εμπορικής πολιτικής, της υποστήριξης που άμεσα ή έμμεσα καταθέτουν αναλογικά στις επιχειρήσεις της, και της αποτελεσματικότητας της προστασίας που παρέχουν οι εταίροι αυτοί στους επιχειρηματίες της, κάτω από τη δική της δικαιοδοσία.

3.7. Για όλους αυτούς τους λόγους η ΟΚΕ πιστεύει ότι μια σχετικά αυτόνομη κοινοτική βιομηχανική πολιτική εξυπηρετεί καλύτερα τους τελικούς στόχους της πολιτικής ανταγωνισμού. Η ύπαρξη πολυάριθμων καταστάσεων συνεργασίας και συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων έχει προστατευτικό και συγκυριακό χαρακτήρα και δεν αποβλέπει, ούτε είναι δυνατό να αποβλέπει, στην εκπλήρωση στόχων που αφορούν την διαρθρωτική αναδιοργάνωση ή τις κατευθύνσεις προς τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Οι καταστάσεις αυτές πρέπει να αξιολογηθούν με τρόπο ρεαλιστικό, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε βιομηχανίας και των συνθηκών του διεθνούς ανταγωνισμού, οι οποίες πολλές φορές δεν εντάσσονται στον κύκλο μιας συντονισμένης μείωσης των παραγωγικών ικανοτήτων.

3.8. Η ανταγωνιστικότητα δεν μπορεί να εκτιμηθεί εκτός του κοινωνικού, οικονομικού και κανονιστικού χώρου, και υπό το πρίσμα αυτό μία σαφώς καθορισμένη βιομηχανική πολιτική αποτελεί ένα πολύτιμο πλαίσιο αναγωγής της πολιτικής ανταγωνισμού. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της πολιτικής ανταγωνισμού και της βιομηχανικής πολιτικής, πράγμα το οποίο προϋποθέτει τον ορθό καθορισμό της φύσης, των στόχων και των μέσων της τελευταίας και αποτελεί πρωταρχική προϋπόθεση για τη συνοχή και αποτελεσματικότητα και των δύο πολιτικών.

3.9. Όπως και για τη βιομηχανική πολιτική, η ΟΚΕ υποστηρίζει γενικά τον συντονισμό μεταξύ της πολιτικής ανταγωνισμού και των λοιπών πολιτικών της Κοινότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η πολιτική ανταγωνισμού αποτελεί μόνο μια διακριτική συμβολή για την επιτυχία των πολιτικών αυτών. Τούτο συμβαίνει, όπως άλλωστε υπογραμμίζεται ορθά από την Επιτροπή, στην προστασία του περιβάλλοντος, όπου η ανάγκη μείωσης του κόστους και η ευκολία προσφυγής σε μηχανισμούς παροχής ενισχύσεων αποτελούν κίνητρα για τη μείωση των ρύπων.

3.10. Σε άλλες περιπτώσεις, η πολιτική ανταγωνισμού καθορίζεται από την ιδιαιτερότητα που παρουσιάζουν ορισμένοι τομείς κοινοτικών δράσεων. Τούτο συμβαίνει στην πολιτική για τον τομέα του πολιτισμού, όπου η ΟΚΕ αναγνωρίζει, όπως άλλωστε και η Επιτροπή, την ανάγκη ανεύρεσης μιας μέσης λύσης μεταξύ της καταδίκης των διακρίσεων και των μονοπωλίων και των πολιτικών που αποσκοπούν στη διατήρηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.

3.11. Σε ό,τι αφορά την καταπολέμηση του ντάμπινγκ και των συμπράξεων με χαρακτήρα προστατευτισμού από επιχειρήσεις τρίτων χωρών, η ΟΚΕ κάνει έκκληση στην Επιτροπή όχι μόνο για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής «αντιντάμπινγκ», βάσει της νέας συμφωνίας του Γύρου της Ουρουγουάης για την εφαρμογή του άρθρου VI της ΓΣΔΕ, και την ανεύρεση συμβιβασμών βάσει της πολιτικής ανταγωνισμού, εκ μέρους των αρμόδιων αρχών των κυριότερων εμπορικών εταίρων, αλλά και για τη συνεκτίμηση παρόμοιας συμπεριφοράς κατά την εκτίμηση συντονισμένων αντιδράσεων εκ μέρους των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

3.12. Όσον αφορά την πολιτική απασχόλησης η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει την εξέταση των κοινωνικών πτυχών, τόσο από της πλευράς της πολιτικής των ενισχύσεων όσο και από της πλευράς της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων χωρίς να παραμελεί τους θεμελιώδεις στόχους της πολιτικής ανταγωνισμού.

4. Η διεθνής διάσταση της πολιτικής ανταγωνισμού

4.1. Η ΟΚΕ θεωρεί πολύ σημαντική την έμφαση που δίδει η Επιτροπή στο θέμα της διεθνούς διάστασης της πολιτικής ανταγωνισμού και στην αναγνώριση των επιπτώσεων της γενίκευσης των αγορών στις κατευθυντήριες γραμμές της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού. Πρόκειται για ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει έντονα την ΟΚΕ.

4.2. Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις έχει ήδη υπογραμμισθεί η ανάγκη έναρξης της πολιτικής ανταγωνισμού της Κοινότητας στο παγκόσμιο εμπόριο. Υπό το πρίσμα αυτό, φαίνεται απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη, χωρίς επιφυλάξεις, η ανάπτυξη της συνεργασίας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ιδίως των πιο σημαντικών σε θέματα οικονομικής ικανότητας και θέσης στην αγορά, προκειμένου να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό τόσο στην κοινοτική αγορά όσο και στην αγορά τρίτων χωρών.

4.3. Δεν είναι εύκολη η συμφιλίωση της ανάγκης για παγκόσμια ανταγωνιστικότητα των κοινοτικών επιχειρήσεων και της διατήρησης ενός αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Είναι εντούτοις σημαντικό να μην υιοθετηθούν στον τομέα αυτό αυστηρές και a priori προτιμήσεις που συνδέονται με την απόλυτη υπεροχή του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, ακόμη περισσότερο διότι, μόνο έναντι κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, και δεδομένου του πλαισίου εντός του οποίου ενεργούν οι μη κοινοτικές επιχειρήσεις από τις χώρες καταγωγής τους, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τα κίνητρα, είναι δυνατό να καθορισθούν κατάλληλες συνθήκες διεθνούς ανταγωνιστικότητας στις κοινοτικές επιχειρήσεις και να διατηρηθεί ο ανταγωνισμός στην κοινή αγορά.

4.4. Η σύγκριση της εμπορικής πολιτικής και της πολιτικής ανταγωνισμού στις σχέσεις με τις χώρες της ΓΣΔΕ έχει καταστεί δύσκολη. Οι προσπάθειες για την υπογραφή της πολυμερούς συμφωνίας για την προστασία του ανταγωνισμού υπήρξαν ατελέσφορες και είναι φυσικό ότι πρέπει να περάσουν

πολλά χρόνια για να υπάρξουν αποτελέσματα. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να εξακολουθήσουν να καταβάλλονται προσπάθειες για την ανεύρεση πολυμερούς λύσης του προβλήματος αυτού και συνεπώς υποστηρίζει τη σύναψη διμερών συμφωνιών με τους πιο σημαντικούς εμπορικούς εταίρους, όπως είναι οι Η.Π.Α., και τη βελτίωση του συγκεκριμένου τρόπου εφαρμογής τους, και πιστεύει ότι οι πιέσεις που ασκήθηκαν στους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους για την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων τους σχετικά με την προστασία του ανταγωνισμού αρχίζουν να επιφέρουν αποτελέσματα. Υπογραμμίζει, πάντως, ότι μια πολυμερής ή διμερής συνεργασία είναι αποδεκτή μόνο υπό τον όρο ότι θα ανταποκρίνεται σε μια απόλυτη αμοιβαιότητα και ότι θα διασφαλίζεται επαρκώς το απόρρητο των πληροφοριών που ανταλλάσσονται.

4.5. Εφόσον δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για ένα σύνολο αποτελεσματικών διεθνών διατάξεων και να θεσπισθεί ένας γνήσιος διεθνής κώδικας για τον ανταγωνισμό πρέπει να γίνει προσπάθεια για να υπάρξει ένα σύνολο βασικών αρχών (κατώτατα όρια) για την προσέγγιση και εναρμόνιση των εθνικών δικαίων⁽¹⁾. Η εναρμόνιση των νομοθεσιών είναι ίσως ένας στόχος ανεπαρκής αν δεν υπάρξουν κριτήρια για την εφαρμογή των κανόνων περί ανταγωνισμού. Η ΟΚΕ θεωρεί κατόπιν αναγκαίο, ακόμη και σε σχέση με τις χώρες που έχουν θεσπίσει κανόνες παραπλήσιους με τους κοινοτικούς, να υπάρξει μια εποπτεία για την εφαρμογή της ρύθμισης περί ανταγωνισμού εκ μέρους των κύριων εμπορικών εταίρων.

4.6. Η ΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι λόγω της δύσκολης οικονομικής κατάστασης που επικρατεί στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης δικαιολογείται ορισμένη ευελιξία. Μολονότι γίνεται σύγκριση μεταξύ των κανόνων της Συνθήκης της ΕΚ και των διατάξεων που διέπουν τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί με τις χώρες αυτές, είναι δυνατό οι χώρες αυτές να μην διαθέτουν ούτε την ικανότητα ούτε τις κατάλληλες συνθήκες να εφαρμόσουν αυστηρά μια πολιτική ανταγωνισμού που στηρίζεται σε τέτοιες αρχές.

4.7. Πρέπει εντούτοις να μην λησμονείται το γεγονός, ότι οι συνθήκες παραγωγής σε χώρες που χαρακτηρίζονται από έντονο κρατικό παρεμβατισμό καθώς και ο τρόπος με τον οποίο οργανώνονται οι εξαγωγές των χωρών αυτών μπορεί να έχουν απαράδεκτες επιπτώσεις για ορισμένους τομείς της Κοινότητας, η ανταγωνιστικότητα των οποίων είναι, κάτω από κανονικές συνθήκες, αναμφισβήτητη.

4.8. Η ΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να επαγρυπνεί όσον αφορά τις εμπορικές σχέσεις με τις χώρες αυτές βάσει των ισχύοντων διεθνών συμφωνιών να αντιδρά εντός του πλαισίου της ΓΣΔΕ και να εκτιμά ενδεχόμενες μορφές αμυντικής συνεργασίας που αναπτύσσουν οι επιχειρήσεις της Κοινότητας.

5. Επικουρικότητα και αποκεντρωμένη εφαρμογή

5.1. Η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα μόνο για τις περιοριστικές πρακτικές οι οποίες μπορεί να νοθεύουν τον ανταγωνισμό και είναι δυνατόν να επηρεάζουν σημαντικά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Πρόκειται για έναν περιορισμό των παραδοσιακών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής ο οποίος δεν τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι, οι διαδοχικές διευρύνσεις, η αυξανόμενη σπουδαιότητα της πολιτικής ανταγωνισμού και ο έλεγχος των συγκεντρώσεων αποτέλεσαν τεράστιες προκλήσεις για την Επιτροπή στις οποίες προσπάθησε να ανταποκριθεί αποτελεσματικά παρά την ανεπάρκεια των μέσων.

5.2. Είναι συνεπώς φυσικό να επικεντρώνεται η προσοχή της Επιτροπής στις πτυχές της πολιτικής ανταγωνισμού που, λόγω της σπουδαιότητάς τους, ή του υποδειγματικού τους χαρακτήρα, μπορούν να συμβάλλουν καλύτερα στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας. Είναι επίσης πρόσφορο όπως, στο βαθμό που η ερμηνεία και η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Κοινότητας καθίστανται γνωστές και παγιώνονται ενώ παράλληλα εναρμονίζονται οι εθνικές νομοθεσίες, οι εθνικές και δικαστικές αρχές διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο.

5.3. Η ΟΚΕ συμφωνεί συνεπώς με την Επιτροπή όταν η τελευταία εκτιμά ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να προσαρμόσουν τους κανόνες ανταγωνισμού στις διατάξεις της Συνθήκης, και ότι οι εθνικές και δικαστικές αρχές μπορούν και πρέπει να διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στο θέμα του ελέγχου καταστάσεων που, μολονότι έχουν κοινοτική διάσταση, είναι κατ'εξοχήν εθνικές, πράγμα που κατά τα λοιπά αντιστοιχεί με την επιθυμία περί αποκέντρωσης της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου που γίνεται από την Επιτροπή και τις εθνικές αρχές.

5.4. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι, σε ό,τι αφορά τη συμπληρωματικότητα, πρέπει να υπάρχει ισορροπία στην εφαρμογή του κοινοτικού και εθνικού δικαίου για τον ανταγωνισμό και να λαμβάνεται υπόψη ένας κοινός στόχος, και ότι μόνο με τον τρόπο αυτό είναι θεμιτό να γίνεται λόγος για επικουρικότητα. Η ΟΚΕ εκφράζει επίσης την άποψη ότι δεν πρέπει να συγχέονται οι καταστάσεις όπου οι περιορισμοί στον τομέα του ανταγωνισμού έχουν τεράστια σημασία σε εθνικό επίπεδο και μπορούν να ελέγχονται από τις αρχές και τη νομοθεσία των κρατών μελών με την προσφυγή στην εφαρμογή του εθνικού δικαίου, και οι καταστάσεις όπου οι περιορισμοί κοινοτικού χαρακτήρα μπορούν να ελέγχονται αποτελεσματικά μέσω της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου από τις εθνικές και δικαστικές αρχές.

5.5. Η εφαρμογή, στο όνομα της επικουρικότητας, του εθνικού δικαίου για την επίλυση των προβλημάτων κοινοτικού ενδιαφέροντος και η αποκέντρωση του κοινοτικού δικαίου που παροτρύνει την ενεργό συμμετοχή των εθνικών και δικαστικών αρχών, αποτελούν αξιοσημείωτους στόχους. Παρόλα αυτά, η διαδικασία αυτή δεν πρέπει να θέτει σε αμφισβήτηση την ενιαία εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, ούτε να επιτρέπει τη δημιουργία καταστάσεων όπου συμπεριφορές φανερά αντί-

(1) Γνωμοδότηση CES 1028/94 της 15. 9. 1994 για τις «Επιπτώσεις των Συμφωνιών του Γύρου της Ουρουγουάης».

θετες με τους κανόνες ανταγωνισμού που καθορίζονται στη Συνθήκη πρέπει να ελέγχονται από τις αρχές των κρατών μελών.

5.6. Ο κίνδυνος αυτός καθίσταται ακόμα πιο σοβαρός, όταν, πολλές φορές, οι εθνικές και δικαστικές αρχές δεν είναι σε θέση να διακόψουν ορισμένες αντι-ανταγωνιστικές μορφές πρακτικής και, όταν σε άλλες περιπτώσεις, η φιλελευθεροποίηση και η κατάργηση των εθνικών μονοπωλίων έχει αρνητικές επιπτώσεις και προκαλεί, τουλάχιστον στην αρχική φάση, τη δημιουργία περιοριστικών πρακτικών οι οποίες είναι ανεκτές ή αγνοούνται σκοπίμως από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

5.7. Η ΟΚΕ θεωρεί συνεπώς ότι η Επιτροπή οφείλει να σταθμίζει προσεκτικά τις ιδιαιτερότητες κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης πριν από την αρχειοθέτηση οποιασδήποτε καταγγελίας ή την παραπομπή για την εξέτασή της στις αρχές των κρατών μελών, και να εμφανίζεται έτοιμη για το εκ νέου άνοιγμα της διαδικασίας σε περίπτωση που δεν δίδεται, εγκαίρως, ικανοποιητική συνέχεια.

6. Απελευθέρωση, ιδιωτικοποίηση και κατάργηση των μονοπωλίων

6.1. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι οι ασθενείς ανταγωνιστικές πιέσεις στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας εξακολουθούν σε πολλές περιπτώσεις να μην ευνοούν την τεχνολογική καινοτομία και να αποτελούν το λόγο του υψηλού κόστους της παροχής υπηρεσιών. Κατά την έννοια αυτή η αύξηση του ανταγωνισμού δύναται να συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών παροχής των εν λόγω υπηρεσιών. Οπωσδήποτε είναι ανάγκη να αναγνωρισθεί ότι ο ανταγωνισμός στον τομέα που κατά παράδοση απεικλείοντο από αυτόν μπορεί να προκαλέσει κινδύνους για την τακτική παροχή υπηρεσιών.

6.2. Γίνεται δεκτό σήμερα ότι παραδοσιακή παρέμβαση του Δημοσίου στους τομείς αυτούς είχε και θετικές πλευρές. Οι δημόσιοι πόροι μπόρεσαν πολλές φορές να καλύψουν την ανεπάρκεια των ιδιωτικών επενδύσεων και να συμβάλουν στην τεχνολογική πρόοδο ή να καταστήσουν δυνατή την παροχή στο σύνολο του πληθυσμού υπηρεσιών κοινωνικά απαραίτητων έστω και αν εμπορικά δεν παρουσίαζαν ενδιαφέρον. Η διεργασία απορρύθμισης και φιλελευθεροποίησης πρέπει συνεπώς να συμφιλώθει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων με την επάρκεια των δημοσίων υπηρεσιών.

6.3. Αφετέρου, όπως υπογραμμίζει ορθά η Επιτροπή, η απελευθέρωση αυξάνει τη σημασία της πρόσβασης νέων ανταγωνιστών στα έργα υποδομής και στην αγορά. Ο έλεγχος

των καταχρήσεων δεσπόζουσας θέσης και των συγκεντρώσεων πρέπει να καταστεί αποτελεσματικός στους τομείς αυτούς, πέραν από το γεγονός ότι χρειάζεται να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού στην παγκόσμια αγορά.

6.4. Η ΟΚΕ θεωρεί πολύ σημαντική τη διεύρυνση της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού σε πέντε συγκεκριμένους τομείς: στον χρηματοπιστωτικό και ασφαλιστικό τομέα, στις τηλεπικοινωνίες και στις ταχυδρομικές υπηρεσίες, στην ενέργεια, στις μεταφορές και στον οπτικοακουστικό τομέα.

6.5. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας ιδιαίτερα, είναι σημαντικός όχι μόνο λόγω του οικονομικού του βάρους αλλά κυρίως λόγω της επίδρασής του στην ανταγωνιστικότητα των άλλων παραγωγικών τομέων.

6.6. Η απελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών προκάλεσε τη σύναψη συμφωνιών συνεργασίας, στρατηγικής συμμαχίας και δημιουργίας κοινών θυγατρικών οι οποίες έχουν εξετασθεί από την Επιτροπή.

6.7. Σε ό,τι αφορά τις εναέριες συγκοινωνίες, η απελευθέρωση επεκτάθηκε στις μονοπωλιακές καταστάσεις που η Επιτροπή διαπιστώνει ότι υφίστανται στον τομέα της παροχής υπηρεσιών κατά την ενδιάμεση στάθμευση.

6.8. Όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές θαλάσσιες μεταφορές η πολιτική ανταγωνισμού πρέπει να συντονισθεί με εκείνη των μεταφορών. Οι ενδομεταφορές έχουν ανάγκη μιας συμπληρωματικής και συγκλίνουσας λύσης έναντι των μεταφορών εδάφους στο βαθμό που οι υφιστάμενες ή προγραμματιζόμενες υποδομές είναι ανεπαρκείς για να καλύψουν τις απαιτήσεις της επέκτασης των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

6.9. Όσον αφορά την τηλεόραση η ΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να ενθαρρύνει με κατάλληλα μέσα την καλύτερη πρόσβαση των επιχειρηματιών σε συμφωνίες μεταξύ τηλεοπτικών σταθμών ώστε να αποθαρρυνθεί η σύναψη συμφωνιών που αποβλέπουν στη διασφάλιση αποκλειστικών δικαιωμάτων στα συμβαλλόμενα μέρη και αποκλεισμό τρίτων μερών.

7. Έλεγχος των συγκεντρώσεων και των καταχρήσεων δεσπόζουσας θέσης

7.1. Η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι η Επιτροπή συνεχίζει την πολιτική της προς όφελος της συνεργασίας μεταξύ των ΜΜΕ και της ανάπτυξης πρωτοβουλιών στον τομέα της Ε&Α, ότι επαναλαμβάνει τις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με τα καρτέλ κρίσης και δέχεται τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που αποσκοπούν να επιτύχουν μόνο τη συντονισμένη μείωση της πλεονάζουσας παραγωγής σε δεδομένο τομέα, ενώ προωθεί την εξειδίκευση και το κλείσιμο πλεοναζουσών εγκαταστάσεων.

7.2. Για τους λόγους που διατυπώθηκαν ανωτέρω, και οι οποίοι προβάλλονται ως υπεράσπιση μιας πολιτικής ανταγωνισμού που ενθαρρύνει τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να εφαρμόζει μια τέτοια πολιτική και να υιοθετήσει μια πιο ευέλικτη στάση σε ό,τι αφορά την κάθετη και οριζόντια συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στον χώρο των συμφωνιών χορήγησης αδειών που έχουν σχέση με την παραγωγή και την κατανομή των αγαθών και των υπηρεσιών και οι οποίοι προβάλλονται ως υπεράσπιση μιας πολιτικής ανταγωνισμού που ενθαρρύνει την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

7.3. Κατά την άποψη της ΟΚΕ, η Επιτροπή πρέπει να συνεχίσει να υποστηρίζει τη βιομηχανική συνεργασία που λαμβάνει το χαρακτήρα προστατευτικών καρτέλ ή συγκυριακών προσαρμογών, ειδικότερα κάθε φορά που οι απαιτήσεις του ανταγωνισμού σε διεθνές επίπεδο ή οι διακυμάνσεις της αγοράς δικαιολογούν τη χαλάρωση του ανταγωνισμού μεταξύ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Σε πολλές περιπτώσεις, και μερικές φορές λόγω του αθέμιτου ή προνομακικού ανταγωνισμού από επιχειρήσεις τρίτων χωρών, εμφανίζονται μορφές συνεργασίας κατά το μάλλον ή ήττον πολύπλοκες οι οποίες πρέπει προσωρινά να γίνουν αποδεκτές στο βαθμό που στοχεύουν περισσότερο στην ανεύρεση κοινών λύσεων για την πλεονάζουσα παραγωγή και λιγότερο στην κατανομή της κοινοτικής αγοράς.

7.4. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να παρακολουθεί προσεκτικά τις αλλαγές σε ό,τι αφορά την ισορροπία δυνάμεων μεταξύ βιομηχανίας και κατανομής, κυρίως λόγω της οργάνωσης κέντρων πώλησης και της σύμπτυξης επιχειρήσεων λιανικής πώλησης. Αυξάνεται διαρκώς ο κίνδυνος για τη μη βιωσιμότητα όχι μόνο των ΜΜΕ στον τομέα της βιομηχανίας και της γεωργίας, οι οποίες μπορεί να αντιμετωπίσουν ολοένα μεγαλύτερες διαπραγματευτικές δυσκολίες σε ό,τι αφορά τις συνθήκες απορρόφησης των προϊόντων τους, αλλά ακόμη και των ΜΜΕ εμπορικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για τον εμπορικό ιστό.

7.5. Η ΟΚΕ θεωρεί επίσης απαραίτητο να εξεταστούν οι επιβαρύνσεις που επιβάλλονται στους καταναλωτές, βάσει ορισμένων μορφών συνεργασίας για περιβαλλοντικούς σκοπούς, καθώς και η αποτελεσματικότητα των συνθηκών πρόσβασης που απαιτούνται από την Επιτροπή σε ό,τι αφορά την εξαίρεση συμφωνιών χορήγησης αποκλειστικότητας. Το πρόβλημα αυτό συναντάται ειδικότερα στους απελευθερωμένους και απορρυθμισμένους τομείς ενώ κρίνεται απαραίτητο να διακριβωθεί η αποτελεσματικότητα των συνθηκών αυτών και ο τρόπος με τον οποίο γίνονται πράγματι σεβαστές. Τέλος, η ΟΚΕ αναμένει με ανυπομονησία τη δημόσια συζήτηση που θα διεξαχθεί για την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 123/85.

8. Έλεγχος των συγκεντρώσεων

8.1. Ως συνέχεια της γνωμοδότησης της 6ης Ιουλίου 1994⁽¹⁾, η ΟΚΕ επαναλαμβάνει για μία ακόμη φορά τη θέση της σχετικά με την ανάγκη αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89⁽²⁾ για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων. Η Κοινό-

τητα αντιμετωπίζει ιστορικές προκλήσεις που χαρακτηρίζονται από μία σαφή γενίκευση των αγορών, από μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση στον τομέα της οικονομίας καθώς και από τη διεθνοποίηση της οικονομίας. Οι προκλήσεις της Κοινότητας αποτελούν πράγματι προκλήσεις των επιχειρήσεων που λειτουργούν στο έδαφός της.

8.2. Η αύξηση των ανταγωνιστικών πιέσεων επιβάλλει τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων καθώς και την αναδιάρθρωσή τους, ενώ η Κοινότητα οφείλει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί σε αυτού του είδους τις ανάγκες. Τα πλεονεκτήματα που απορρέουν για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και τον ανταγωνισμό πρέπει να είναι άμεσα και ενιαία κατανομημένα, το δε κοινοτικό σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης των συγκεντρώσεων πρέπει να ανταποκρίνεται κατάλληλα σε αυτού του είδους τις καταστάσεις.

8.3. Αναμφίβολα, οι αξιόπαινες προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την αυθόρμητη εναρμόνιση των εθνικών δικαίων περί ανταγωνισμού, σε ένα αυξανόμενο αριθμό κρατών μελών, έχουν συμβάλει στη θέσπιση, εντός της Κοινότητας, ενός συνόλου κανόνων αναφοράς που δεν είναι μόνο ενιαίοι αλλά και συνεκτικοί με το κοινοτικό δίκαιο. Εντούτοις, είναι αλήθεια ότι η εφαρμογή του δικαίου των κρατών μελών πραγματοποιείται βάσει των αντιλήψεων των κρατών αυτών, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται πάντα στις επιταγές του ανταγωνισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, η επίτευξη της οποίας πολλές φορές επιδιώκεται με την ανάληψη πρωτοβουλιών συγκέντρωσης. Κατ'αυτόν τον τρόπο οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εξακολουθούν να βρίσκονται αντιμέτωπες με πολυάριθμους προβλεπόμενους ελέγχους καθώς και με την ανάγκη να ικανοποιηθεί μια μεγάλη ποικιλία κριτηρίων αξιολόγησης που στρέφονται ουσιαστικά στις στενές προοπτικές της εθνικής πραγματικότητας.

8.4. Για τον λόγο αυτό, η ΟΚΕ επιμένει να θεωρεί ασυμβίβαστο με την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, με την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας και με την πολιτική ανταγωνισμού ως μέσου υλοποίησης των στόχων της Συνθήκης, το γεγονός ότι οι συγκεντρώσεις, στις οποίες μετέχουν επιχειρήσεις δύο ή περισσότερων κρατών μελών, συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο σωρευτικής εξέτασης από κάθε εθνική αρχή. Η πολλαπλότητα εθνικών ελέγχων, εκτός από τον κίνδυνο συγκρουόμενων αποφάσεων, είναι δαπανηρές, απαιτούν ανωφελείς προσπάθειες της διοίκησης (δημόσιας) και ανατρέπουν τις προθεσμίες που προβλέπουν οι επιχειρήσεις.

8.5. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που επιθυμούν τη συνεργασία και την αναδιάρθρωση διατρέχουν τον παράλογο και άωφο κίνδυνο να βρεθούν αντιμέτωπες με αποκλίνουσες αποφάσεις και με υπερβολικά χρονοβόρες διαδικασίες αξιολόγησης. Η ύπαρξη εθνικών ελέγχων σχετικά με τις συγκεντρώσεις με διασυννοριακά αποτελέσματα δεικνύει μια αντίσταση εκ μέρους των κρατών μελών στον κοινοτικό χειρισμό καταστάσεων που σε μεγάλο αριθμό περιπτώσεων, δεν έχουν ούτε την ικανότητα αποτελεσματικού ελέγχου, τόσο λόγω έλλειψης μέσων, όσο και ως αποτέλεσμα των περιορισμών που

(1) Έγγρ. CES 855/94.

(2) ΕΕ αριθ. L 395 της 30. 12. 1989.

είναι εγγενείς στην κυριαρχία των κρατών μελών. Η ΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να επιμείνει στην εξάλειψη παρόμοιας αντίστασης που δεν μπορεί να βασισθεί νομίμως σε λόγους που συνδέονται με την πολιτική αποκέντρωση και με την αρχή της επικουρικότητας.

8.6. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει την επιτυχία που σημειώθηκε από την Επιτροπή σε ό,τι αφορά τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89, και υπογραμμίζει τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την προώθηση της αναθεώρησης του κανονισμού αυτού. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο πιστεύει, ότι η Επιτροπή οφείλει να συνεχίσει την ανάληψη πρωτοβουλιών λαμβάνοντας υπόψη τη βελτίωση του καθεστώτος ελέγχου των συγκεντρώσεων στην Κοινότητα. Πρέπει επίσης να πείσει τα κράτη μέλη ότι η τροποποίηση του παρόντος συστήματος δεν θέτει σε αμφισβήτηση τις εγγυήσεις για τη συνέχιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Οι αντιδράσεις που εκφράζονται στον τομέα αυτό ζημιώνουν μόνο την ικανότητα προσαρμογής των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην νέα, παγκόσμια διάσταση των αγορών και δεν προσφέρουν στα κράτη μέλη κανένα ουσιαστικά ωφέλιμο και αποτελεσματικό προνόμιο σε ό,τι αφορά την προστασία του ανταγωνισμού στις αγορές τους και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εθνικών επιχειρήσεων.

8.7. Συνεπώς, η ΟΚΕ επαναλαμβάνει τη γνώμη που είχε ήδη εκφράσει προγενέστερα, ότι πρέπει να διευρυνθούν οι αρμοδιότητες της Επιτροπής μέσω της μείωσης των ορίων του κύκλου εργασιών για τον καθορισμό της κοινοτικής δικαιοδοσίας σε ό,τι αφορά τις συγκεντρώσεις και την κατάργηση του «κανόνα των δύο τρίτων». Η διεύρυνση αυτή των κοινοτικών δράσεων απορρέει από την ανάγκη να υποβληθούν σε ενιαίο χειρισμό οι τομείς που αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη σπουδαιότητα, όπως είναι ο τομέας παροχής υπηρεσιών και οι τομείς που περιλαμβάνονται σε εθνικά μέτρα φιλελευθεροποίησης και ιδιωτικοποίησης. Η ΟΚΕ πιστεύει επίσης ότι πρέπει να διατηρηθεί το πλαίσιο των εξαιρέσεων στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής και ότι η δυνατότητα παραπομπής του θέματος στις εθνικές αρχές πρέπει να συνεχίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

8.8. Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση που έχει καταρτισθεί για την «Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την εφαρμογή του Κανονισμού σχετικά με τον έλεγχο των ενεργειών συγκέντρωσης»⁽¹⁾ η ΟΚΕ υποστηρίζει ότι η μεγαλύτερη διαφάνεια και η προστασία των δικαιωμάτων των τρίτων δεν μπορεί να θέτει σε αμφισβήτηση μία από τις πιο θετικές πτυχές του παρόντος κοινοτικού κανονισμού που συνίσταται στην επιτάχυνση των διαδικασιών. Τέλος, η ΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή για τη διατήρηση του ελέγχου των συγκεντρώσεων ως μέσου διατήρησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην κοινοτική αγορά, χωρίς να παραγκωνίζεται η ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και η γενίκευση του ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.

9. Κρατικές ενισχύσεις

9.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή όταν η τελευταία θεωρεί θεμελιώδη την πολιτική του ελέγχου των κρατικών

ενισχύσεων. Το άνοιγμα των αγορών κατέστησε την ευρωπαϊκή οικονομία περισσότερο ευαίσθητη στις επιδοτήσεις και η οικονομική κρίση αποκάλυψε τη σημασία της υποστήριξης των ιδιαίτερα θιγόμενων τομέων.

9.2. Στο πλαίσιο αυτό, καθίσταται απαραίτητο να υπερνικηθούν οι αντιδράσεις για διαρθρωτικές ρυθμίσεις εκ μέρους των τομέων που φθίνουν, και να αποθαρρυνθούν οι πολιτικές ενίσχυσης που δεν σχετίζονται με την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων.

9.3. Αφετέρου, η αύξηση του ενδοκοινοτικού ανταγωνισμού αποτελεί αιτία για τη λήψη εθνικών μέτρων στήριξης που συμβάλλουν στην αξιολόγηση βάσει κριτηρίων, δεδομένης της ανισομερούς χρηματοδοτικής ικανότητας των κρατών μελών.

9.4. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να βελτιωθούν οι πληροφορίες σχετικά με τη σημασία και τις επιπτώσεις όχι μόνο των κρατικών ενισχύσεων αλλά και των κοινοτικών ενισχύσεων και να εξετασθούν οι επιπτώσεις τους. Η XXIIIη έκθεση δεν περιλαμβάνει ενδείξεις που μπορούν να προσδιορίσουν ποσοτικά, έστω και κατά προσέγγιση, τη σημασία των ενισχύσεων αυτών. Οι οικονομικοί κύκλοι απαιτούν την παροχή πληροφοριών στον τομέα αυτό, και η ΟΚΕ αναμένει ανυπόμονα τη δημοσίευση μιας προσαρμοσμένης στην επικαιρότητα έκθεσης σχετικά με τις κοινοτικές και κρατικές ενισχύσεις.

9.5. Αφετέρου, η ΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή για τη βελτίωση του δύσκολου ελέγχου των ενισχύσεων που παρέχονται από τις περιφέρειες και τοπικές αυτοδιοικήσεις των κρατών μελών οι οποίες, στην περίπτωση αυτή, εκμεταλλεύονται τη μεγάλη αυτονομία τους. Ο αντίκτυπος των ενισχύσεων αυτών αυξάνεται ολοένα και περισσότερο και, μολονότι είναι απαραίτητο να μην θεθούν υπό αμφισβήτηση τα μέσα αυτά περιφερειακής ανάπτυξης, είναι πρόσφορο να διατηρηθεί, σε ό,τι αφορά τα μέσα αυτά, αυστηρός έλεγχος.

9.6. Υπό το πρίσμα της ένταξης της ευρωπαϊκής οικονομίας στο ευρύτερο πλαίσιο του παγκόσμιου εμπορίου, η ΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη προσεκτικής επιτήρησης των ενισχύσεων που παρέχονται από τρίτες χώρες, ιδιαίτερα από τους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της Κοινότητας. Το είδος αυτό των διακριτικών, κατά το μάλλον ή ήττον κινήτρων, έχει την τάση να οξύνεται, ενώ η Κοινότητα χάνει την υπεροχή της στην καταπολέμηση των πολιτικών ενισχύσεων των κρατών μελών εάν παραμείνει την επαγρύπνηση για τα μέτρα που υιοθετούνται από τρίτες χώρες.

9.7. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την Επιτροπή στην προσπάθεια ανίχνευσης των κινήτρων που παρέχονται από τις χώρες αυτές τα οποία έχουν επιπτώσεις στις συνθήκες ανταγωνισμού στις κυριότερες αγορές των κοινοτικών επιχειρήσεων, και κατάρτισης ενός καταλόγου σχετικά με τις σημαντικές ενισχύσεις αυτού του είδους που υπάρχουν σήμερα.

⁽¹⁾ Έγγρ. CES 855/94.

10. Βελτίωση των διαδικασιών και δικαιώματα υπεράσπισης

10.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την ιδέα ότι η αποτελεσματικότητα της πολιτικής ανταγωνισμού προϋποθέτει την απλούστευση και την επιτάχυνση των διαδικασιών, και ότι η συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στην κατάργηση της γραφειοκρατίας.

10.2. Για τον λόγο αυτό, υποστηρίζει τους νέους κανόνες που αποσκοπούν στην επιτάχυνση του χειρισμού των περιπτώσεων σύστασης κοινών επιχειρήσεων συνεργασίας με διαρθρωτικό χαρακτήρα που παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά με τις συγκεντρώσεις και οι οποίες, κατά συνέπεια, δικαιολογούν τη βελτίωση του διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων με στόχο τη διασαφήνιση όλων των επιπτώσεων για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

10.3. Η ΟΚΕ έχει επίγνωση ότι τα μέσα που διαθέτει η Επιτροπή είναι περιορισμένα. Στο πλαίσιο αυτό είναι ουσιαστικά ανώφελη η υιοθέτηση επίσημων αποφάσεων αφ' ης στιγμής οι επιχειρήσεις παραιτούνται αυτόματα από την υιοθέτηση περιοριστικών πρακτικών στον τομέα του ανταγωνισμού για τις οποίες κατηγορούνται.

10.4. Εντούτοις, η ΟΚΕ φρονεί ότι η αρχειοθέτηση διαδικασιών λόγω απόσυρσης της καταγγελίας ή λόγω μονομερούς τροποποίησης των περιοριστικών πρακτικών δεν πρέπει να εξαιρείται από την επίτευξη μιας περιληπτικής αξιολόγησης των συνθηκών στις οποίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να ασκούν τις δραστηριότητές τους. Πράγματι, οι ικανοποιητικές λύσεις για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν συμφωνούν πάντα με τις προσαγές του ελεύθερου ανταγωνισμού, κυρίως όταν ως αιτία του προβλήματος είναι καταστάσεις που έχουν σχέση με την υπεροχή της αγοράς.

10.5. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της πρόσφατης νομολογίας του Πρωτοδικείου το οποίο επιβεβαίωσε την προστασία των κοινοτικών συμφερόντων και δικαιωμάτων και επέστησε την προσοχή στην ανάγκη υπεράσπισης του ανταγωνισμού ακόμα και στην περίπτωση που αιτία των περιορισμών αυτών είναι συνήθεις πρακτικές, γνωστές και αποδεκτές από τις εθνικές αρχές (βλ. σημείο 5.6 της παρούσας γνωμοδότησης).

10.6. Η ΟΚΕ θεωρεί απαραίτητη τη διατήρηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης στη διαδικασία εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού της Κοινότητας. Έχει ασκηθεί κριτική σε ό,τι αφορά την πρακτική της Επιτροπής σε θέματα διαφάνειας των αιτιάσεων, των προθεσμιών απάντησης, της πρόσβασης σε φακέλους που περιέχουν αποδεικτικά στοιχεία και της ακρόασης ενώπιον του συμβούλου ακροάσεων.

10.7. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να περιοριστεί το δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα στα οποία βασίζονται οι αιτιάσεις — είτε πρόκειται για ευμενή είτε για δυσμενή έγγραφα —, εκτός από τις περιπτώσεις όπου κινδυνεύει η πραγματική τήρηση του απορρήτου των εμπορικών μυστικών.

10.8. Στα πλαίσια του υφιστάμενου συστήματος παροχής πληροφοριών, η Επιτροπή πρέπει να συνεχίζει να διαδραματίζει το ρόλο του διαιτητή για τις διαφωνίες αυτές. Για τον λόγο αυτό, η ΟΚΕ κάνει έκκληση στην Επιτροπή να λάβει υπόψη ότι κρίνει και εξετάζει τις αιτιάσεις αυτές, και να βελτιώσει τις εγγυήσεις υπεράσπισης, ενισχύοντας ειδικότερα τον ρόλο του συμβούλου ακροάσεων.

11. Συμπεράσματα

11.1. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη, κατά τον καθορισμό της πολιτικής της επί του ανταγωνισμού, τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από τους αντιπροσώπους των διαφόρων τομέων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής στην παρούσα γνωμοδότηση.

11.2. Η αύξηση του ανταγωνισμού καθεαυτή δεν επιλύει τα προβλήματα που ανακύπτουν στον τομέα της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης στην Κοινότητα. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να δοθεί περαιτέρω προσοχή στο νομικό, διοικητικό, πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων και στο οποίο εφαρμόζεται η πολιτική ανταγωνισμού.

11.3. Η αυτονομία της βιομηχανικής πολιτικής δεν θέτει σε αμφισβήτηση την πολιτική ανταγωνισμού, ενώ η ανεύρεση λύσεων για την αντίφαση που υφίσταται μεταξύ των δύο δεν συνεπάγεται απαραίτητα την υποταγή της πρώτης στη δεύτερη.

11.4. Η πολιτική ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να τεθεί υπό το πρίσμα της απελευθέρωσης του παγκόσμιου εμπορίου και των θέσεων που έχουν υιοθετηθεί στον τομέα αυτό από τους κύριους εταίρους της Κοινότητας, διότι καθίσταται απαραίτητο να προωθηθεί η δυναμική σύγκλιση των κανόνων και των πολιτικών επί του ανταγωνισμού στα πλαίσια της ΠΟΕ.

11.5. Η εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας προϋποθέτει την καλύτερη δυνατή ενεργοποίηση των κρατών μελών, προϋπόθεση που, σε θέματα πολιτικής ανταγωνισμού, μπορεί μόνο να εκτιμηθεί βάσει κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης.

11.6. Η εναρμόνιση της πολιτικής ελέγχου των συγκεντρώσεων είναι ζωτικής σημασίας για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και, υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται απαραίτητη η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και των κοινοτικών δράσεων, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του παρόντος κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89.

11.7. Οι ενισχύσεις που παρέχονται από τα κράτη μέλη ή από τις αρχές τους, καθώς και οι ενισχύσεις τρίτων χωρών ανατρέπουν τις συνθήκες ανταγωνισμού στην Κοινότητα πράγμα το οποίο δικαιολογεί τη διατήρηση του ελέγχου της τελευταίας και τη δημόσια και τακτική διάδοση και την προσαρμογή στην επικαιρότητα των επιπτώσεων των ενισχύσεων αυτών, κατά τρόπον ώστε να επιτρέπεται ο καλύτερος προσαρμολισμός των οικονομικών παραγόντων. Ακόμη απαιτείται καλύτερη πληροφόρηση για τις επιπτώσεις των κοινοτικών ενισχύσεων.

11.8. Τέλος, η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την ορθή ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων υπεράσπισης και προστασίας των εμπορικών απορρητών, και να διατηρήσει μια προσεκτική στάση και έναν ενεργό ρόλο σε ό,τι αφορά την προστασία του ανταγωνισμού στην Κοινότητα, θεωρώντας τις

αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και τους διάφορους οικονομικούς και κοινωνικούς οργανισμούς απαραίτητους για την προστασία των θεμιτών δικαιωμάτων και για την υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που τροποποιεί την οδηγία του Συμβουλίου 90/648/ΕΟΚ σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες⁽¹⁾

(94/C 397/22)

Στις 19 Δεκεμβρίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 30 Νοεμβρίου 1994 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Simpson.

Κατά την 321η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικά συμπεράσματα

1.1. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη σύσταση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία οι υφιστάμενες διατάξεις της οδηγίας σχετικά με τις ενισχύσεις στην εμπορική ναυπηγία στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να παραταθούν έως τα τέλη Δεκεμβρίου 1995. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει επίσης ότι χρειάζονται οι περαιτέρω προτάσεις της προτεινόμενης οδηγίας του Συμβουλίου όπως εκτίθενται στο έγγραφο COM(94) 444 τελικό.

1.2. Ωστόσο, το συμπέρασμα αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τα ιδιαίτερα προβλήματα που εξακολουθεί να αντιμετωπίζει αυτός ο βιομηχανικός τομέας. Οι ενδείξεις για πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα σε παγκόσμια κλίμακα, το χαμηλό επίπεδο ζήτησης από νέες παραγγελίες ναυπήγησης και οι μεγάλες πρόσθετες αυξήσεις της παραγωγικής ικανότητας στην Ιαπωνία και, ιδίως, στη Νότιο Κορέα, επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι ο τομέας αυτός είναι ακόμη ευάλωτος σε σοβαρές στρεβλώσεις της αγοράς.

2. Συνθήκες της αγοράς

2.1. Η ΟΚΕ συνειδητοποιεί ότι, κατά τη διάρκεια του 1993, ο όγκος των παραγγελιών των ναυπηγείων, σε παγκόσμια κλίμακα, και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρουσίασε αύξηση σε σχέση με τα πολύ χαμηλά επίπεδα του 1992. Ωστόσο, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, οι νέες παραγγελίες στα ναυπηγεία στην Κοινότητα δεν ήταν ακόμη επαρκείς για να αυξήσουν το συνολικό αριθμό των παραγγελιών που είχαν γίνει έως τα τέλη του έτους. Πράγματι, ο όγκος των εργασιών που είχαν παραγγελθεί στα τέλη του 1993 ήταν ο μικρότερος που σημειώθηκε από το 1988 και μετά.

2.2. Δεν υπάρχουν πολλές ενδείξεις σταθερής ανάκαμψης στους ναύλους θαλασσίων μεταφορών και αύξησης των συμβατικών τιμών για τα ναυπηγεία. Παρά το ότι αυξάνεται η ηλικία των πλοίων παγκοσμίως, η ζήτηση για αντικατάσταση παραμένει χαμηλή. Έτσι, η έλλειψη ισορροπίας μεταξύ, αφενός, παραγωγικής ικανότητας, που παρουσιάζει εντυπωσιακή αύξηση στην Άπω Ανατολή και μείωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και, αφετέρου, παραγγελιών, αποτελεί πηγή συνεχούς αστάθειας.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 334 της 30. 11. 1994, σ. 13.

3. Βασικές ενέργειες

3.1. Η μακροπρόθεσμη ανάταξη των προβλημάτων του τομέα απαιτεί πιο ριζική προσέγγιση της δημιουργίας αγοράς που να επηρεάζεται λιγότερο από τις κρατικές ενισχύσεις και τα προστατευτικά μέτρα.

3.2. Για τους λόγους αυτούς, η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προσωρινές ενέργειες που προτείνει τώρα η Επιτροπή, αλλά κατανοεί ότι πρέπει να εξετασθούν στο πλαίσιο των προσπαθειών επίτευξης σφαιρικής συμφωνίας σχετικά με το πεδίο εφαρμογής ενδεχόμενων μελλοντικών ενισχύσεων στη ναυπηγία.

3.3. Η συμπερίληψη των μελών του ΕΟΧ στην τροποποιημένη οδηγία αποτελεί μια επιπλέον θετική εξέλιξη, που ταυτόχρονα θα συμβάλει στην αύξηση της ευρωπαϊκής επιρροής στις διεθνείς διαπραγματεύσεις.

4. Προτάσεις του ΟΟΣΑ

4.1. Αν και η προτεινόμενη συμφωνία που διαπραγματεύθηκε ο ΟΟΣΑ έχει ουσιαστική σημασία σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, η ΟΚΕ σημειώνει ότι η συμφωνία του ΟΟΣΑ δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί και δεν εξασφαλίζει τη συνολική αποδοχή από όλες τις χώρες που διαθέτουν ναυπηγία. Ωστόσο, υπάρχουν επί του παρόντος ενδείξεις ότι θα επιτευχθεί συμφωνία με την οποία θα καταργηθεί κάθε σημαντική κρατική ενίσχυση στις ναυπηγήσεις εμπορικών πλοίων. Ο στόχος αυτός έχει την υποστήριξη της ΟΚΕ, υπό την προϋπόθεση ότι θα μπορέσει να επιτευχθεί μέσω της διασφάλισης ανοιχτού και δίκαιου ανταγωνισμού.

4.2. Πριν από την κύρωση των προτάσεων του ΟΟΣΑ, η ΟΚΕ θεωρεί ότι τα ναυπηγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεχίσουν να λαμβάνουν μερική ενίσχυση ανάτατου ύψους 9%. Πράγματι, η ΟΚΕ ελπίζει ότι, εάν τροποποιηθεί η οδηγία, η Επιτροπή, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, θα διατηρήσει το όριο του 9% για τα μεγαλύτερα πλοία, χωρίς περαιτέρω μειώσεις έως τα τέλη Δεκεμβρίου 1995. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η προτεινόμενη σταδιακή μείωση κατά τη διάρκεια του 1995 θα αποβεί αντιπαραγωγική.

4.3. Η ΟΚΕ επιθυμεί να της δοθεί η ευκαρία, σε κατάλληλη στιγμή κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, να διατυπώσει λεπτομερείς παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συμφωνία του ΟΟΣΑ. Σε αυτό το στάδιο, η ΟΚΕ επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι προσδοκεί να καλύπτει η συμφωνία όλες τις ενισχύσεις στη ναυπηγία: άμεσες, έμμεσες, για εξαγωγή, για εσωτερική κατανάλωση, με παροχή πιστώσεων για κατασκευή ή για αγορά.

4.4. Πριν από την υπογραφή της νέας συμφωνίας του ΟΟΣΑ, η ΟΚΕ σημειώνει ότι σημαντική πτυχή της συμφωνίας αυτής θα αποτελέσουν οι ρυθμίσεις για εφαρμογή ή αντιμετώπιση των καταγγελιών. Η προτεινόμενη μορφή θα εξετασθεί λεπτομερώς προκειμένου να δοκιμασθεί η αποτελεσματικότητά της. Η ΟΚΕ ελπίζει ότι το πλαίσιο που έθεσαν οι αρχές της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ της ΓΣΔΕ, όπως τροποποιήθηκε, μπορεί να ισχύσει και για τη ναυπηγία. Προκειμένου να επιβληθεί πειθαρχία στη ναυπηγική αγορά, ενδέχεται να απαιτηθούν ειδικοί όροι που να περιλαμβάνουν κυρώσεις κατά των ιδιοκτητών ή των φορέων εκμετάλλευσης πλοίων τα οποία έχουν αποκτηθεί με παράνομες από άποψη ύψους ενισχύσεις, άμεσες ή έμμεσες, αν και η ΟΚΕ έχει επιφυλάξεις όσον αφορά το κατά πόσον τέτοιου είδους κυρώσεις είναι εφικτές.

4.5. Η ΟΚΕ προτείνει να μην διακόψει η Ευρωπαϊκή Ένωση κάθε είδους ενισχύσεις στη ναυπηγία της έως ότου καταστεί σαφές ότι η συμμόρφωση προς τη συμφωνία του ΟΟΣΑ είναι γενική.

5. Άλλες κοινοτικές ενισχύσεις

5.1. Η Επιτροπή έχει εξασφαλίσει ότι η τροποποιημένη οδηγία, εάν εγκριθεί, δεν θα επεκτείνει το παρόν ύψος και πεδίο εφαρμογής των ενισχύσεων στα ναυπηγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τούτο ισχύει για τις ενισχύσεις στα ναυπηγεία της πρώην ΛΔΓ.

5.2. Επίσης, η Επιτροπή εξηγεί ότι η πρόταση να επιτραπούν πληρωμές ύψους 89 εκατ. πεσέτας σε ισπανικά ναυπηγεία αποτελεί οικονομική προσαρμογή και αφορά συμβάσεις και αναδιαρθρώσεις που είχαν συμφωνηθεί πριν από τα τέλη του 1993 και δεν αντιπροσωπεύει αύξηση στην κλίμακα, το πεδίο εφαρμογής και την αξία των ενισχύσεων.

5.3. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής να επεκταθούν οι υφιστάμενες ενισχύσεις σε πλοία χωρίς μεταλλικό κύτος.

6. Επιφυλάξεις

6.1. Η σημαντικότερη επιφύλαξη της ΟΚΕ δεν αφορά την παρούσα πρόταση τροποποίησης της οδηγίας, αλλά τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στη μελλοντική εξέλιξη της πολιτικής ανταγωνισμού στον τομέα της ναυπηγίας. Από έρευνες προκύπτει ότι τόσο η πρόσφατη όσο και η παρούσα αύξηση της παραγωγικής ικανότητας των ναυπηγείων στην Άπω Ανατολή, και ιδίως στη Νότια Κορέα, πραγματοποιήθηκε παρά τις εκκλήσεις της Κοινότητας για μεγαλύτερο εθελούσιο αυτοπεριορισμό. Η ΟΚΕ επικροτεί τα πρόσφατα σχόλια του Sir Leon Brittan, ο οποίος επεσήμανε στις αρχές της Κορέας ότι οι αυξήσεις της παραγωγικής ικανότητας που σημειώθηκαν τελευταία στη χώρα αυτή θα αποτελέσουν εμπόδιο στην επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του ΟΟΣΑ.

6.2. Για να μπορέσει ο ευρωπαϊκός ναυπηγικός τομέας να είναι ανταγωνιστικός στη διεθνή αγορά, χωρίς σημαντικές κρατικές ενισχύσεις, και σε μια περίοδο όπου οι μειώσεις της

παραγωγικής ικανότητας έχουν ζωτική σημασία, η ΟΚΕ τονίζει ότι η Κοινότητα πρέπει να εξεύρει τρόπους, είτε μέσω της συμφωνίας του ΟΟΣΑ, είτε παράλληλα με αυτήν, να διασφαλίσει ότι οι επενδύσεις για πρόσθετη παραγωγική ικανότητα θα πραγματοποιηθούν κατά τρόπο που δεν θα στρεβλώνει τον ανταγωνισμό.

6.3. Η ΟΚΕ επιθυμεί να υπενθυμίσει στο Συμβούλιο την πολιτική που σκιαγραφείται σε παλαιότερη γνωμοδότησή της⁽¹⁾ για τις νέες προκλήσεις για τις βιομηχανίες θαλάσσης. Τούτο αφορά κυρίως τις νέες ρυθμίσεις για το ναυπηγικό τομέα και τις σχέσεις τους με τους όρους του εμπορίου, όπως ισχύουν στην Κορέα, την Ιαπωνία και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

6.4. Στη γνωμοδότηση που αφορούσε την τροποποίηση της οδηγίας το 1993, η ΟΚΕ παρείχε μεν την υποστήριξή της,

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 223 της 31. 8. 1992.

εφιστούσε δε την προσοχή στη σημασία που έχει ένα αποτελεσματικό ναυτιλιακό σύστημα για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της Κοινότητας. Η ΟΚΕ δήλωσε το 1992 ότι τάσσεται υπέρ μιας ριζικής αλλαγής στάσης προκειμένου να αναζωογονηθεί ο τομέας αυτός⁽¹⁾.

7. Επιδίωξη

7.1. Το 1993, ύστερα από παρόμοια αναθεώρηση των ενισχύσεων στις ναυπηγικές εργασίες, η ΟΚΕ συμπέρανε ότι «Ο στόχος της διατήρησης μιας αποτελεσματικής και ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής ναυπηγικής βιομηχανίας δεν είναι δυνατό να λεχθεί ότι έχει επιτευχθεί ήδη, ούτε ότι επίκειται η επίτευξή του⁽²⁾». Το 1994, οι προσπάθειες είναι πιο αισιόδοξες και πιο εποικοδομητικές για την υλοποίηση του στόχου. Η ΟΚΕ ελπίζει ότι η συμφωνία ΟΟΣΑ μπορεί να έχει επιτυχή έκβαση που να καλύπτει τις φιλοδοξίες αυτές.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 249 της 13. 9. 1993.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την οικολογική ποιότητα των υδάτων

(94/C 397/23)

Στις 8 Σεπτεμβρίου 1994, και σύμφωνα με το άρθρο 130 Ρ, παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 29 Νοεμβρίου 1994 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Gardner.

Κατά τη 321η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προτάσεις σχετικά με τη βελτίωση της οικολογικής ποιότητας των υδάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας είναι ενδεδειγμένη και πρακτική. Πάντως, τα σχόλια που ακολουθούν είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη από το Συμβούλιο πριν την τελική υιοθέτηση της πρότασης, ιδιαίτερα διότι πρόκειται για οδηγία πλαίσιο με την οποία τίθενται οι παράμετροι για το μέλλον.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ φρονεί ότι είναι ουσιώδες να θεσπισθούν και να εφαρμοσθούν χωρίς καθυστέρηση οι υπό εξέλιξη οδηγίες, ιδιαίτερα όσον αφορά τις προτάσεις για τα υπόγεια ύδατα.

2.2. Τα έγγραφα που ακολουθούν αποτελούν παραδείγματα από σχετικές οδηγίες που θα επιφέρουν σημαντική βελτίωση στην ποιότητα των επιφανειακών υδάτων:

— η οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμμάτων

— η οδηγία για τα νιτρικά άλατα που προέρχονται από τη γεωργία

— η οδηγία για την απόρριψη επικίνδυνων ουσιών

— η οδηγία για την «ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης» πρέπει να υιοθετηθεί το ταχύτερο δυνατόν, ώστε να επιτευχθούν μεγαλύτερες βελτιώσεις.

2.3. Οι παραπάνω οδηγίες αποτελούν τις κατώτερες απαιτήσεις για τον περιορισμό της ρύπανσης.

2.4. Πάντως, επειδή υπάρχουν και άλλοι παράγοντες πέραν του πεδίου των εν λόγω οδηγιών, οι οποίοι συντελούν στη ρύπανση, εγκρίνεται ο στόχος της πρότασης για τη λήψη

συμπληρωματικών μέτρων, πέραν των κατώτερων απαιτήσεων που αναφέρονται παραπάνω. Τα μέτρα αυτά θα συμβάλουν ευρύτερα στην επίτευξη της καλύτερης οικολογικής ποιότητας των υδάτων.

2.5. Η ΟΚΕ επικροτεί, στην περίπτωση αυτή, την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη θα προσδιορίσουν τους στόχους, τα μέσα για την επίτευξή τους και το ρυθμό εφαρμογής τους, με την προϋπόθεση να συμμορφούνται με το πλαίσιο της οδηγίας αυτής.

Πάντως, οι διαφορετικοί ρυθμοί εφαρμογής της οδηγίας μπορεί να οδηγήσουν, ορισμένες φορές, σε στρέβλωση του ανταγωνισμού. Όμως, έστω και αν το φαινόμενο αυτό έχει παροδικό χαρακτήρα, η Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί με προσοχή τις εξελίξεις.

2.6. Ο ορισμός της οικολογικής ποιότητας, ο οποίος εκφράζεται σε ποιοτικούς όρους, εγκρίνεται. Σε συνδυασμό με το σημείο 2.5, ο ορισμός αυτός πρέπει να αποτελέσει τη βάση για τη λήψη αποφάσεων, οι οποίες έχουν ικανοποιητική σχέση κόστους/οφέλους και που θα προσαρμόζονται σε κάθε ιδιαίτερη περίπτωση υδάτων.

2.7. Για να αποδώσουν οι προτάσεις τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι ουσιώδης η ύπαρξη διαφανών μηχανισμών για τη συνεπή παρακολούθηση, η ανάλυση και η ταξινόμηση.

2.8. Το γεγονός ότι πρόκειται για γενική οδηγία, η οποία παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε κράτος μέλος να θέσει τις δικές του οριακές τιμές, καθώς και το ρυθμό επίτευξης όλων των όρων της οδηγίας αυτής, σημαίνει ότι είναι αναπόφευκτο να απαιτηθούν ορισμένα χρόνια πριν επιτευχθούν οι παρόντες στόχοι. Χάση στην πρόοδο των νέων τεχνικών, νέοι ορίζοντες θα παρουσιασθούν: εάν συμβεί αυτό, η Επιτροπή θα έχει τη δυνατότητα να πληροφορήσει το Συμβούλιο ότι ορισμένο κράτος μέλος δεν ενεργεί με την απαιτούμενη επιμέλεια και να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την ΟΚΕ τις σχετικές εκθέσεις.

2.9. Δεδομένου ότι δεν έχει γίνει οποιασδήποτε ανάλυση κόστους/οφέλους, οι μεγαλύτερες αβεβαιότητες κατά το σχε-

διασμό αφορούν το πιθανό κόστος. Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι επιπλέον επενδύσεις που συνεπάγεται η πρόταση και οι νέες διοικητικές δαπάνες δεν θα υπερβούν τα 2-3 δισεκατ. Ecu και 350 εκατ. Ecu αντιστοίχως. Οι προσωρινοί υπολογισμοί ορισμένων κρατών μελών δείχνουν ότι οι εκτιμήσεις αυτές πιθανόν να είναι πολύ χαμηλές. Είναι, επίσης, σημαντικό να διενεργηθεί διεξοδική ανάλυση κόστους/ οφέλους για να αιτιολογηθούν οι τεράστιες δαπάνες που συνεπάγεται η πρόταση, οι οποίες πρέπει να οδηγήσουν στη σημαντική μείωση των κινδύνων ρύπανσης.

3. Ειδικά σχόλια

3.1. Άρθρο 1

3.1.1. Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας-πλαίσιο μπορεί να γίνει δεκτό με την επιφύλαξη ότι η επεξήγηση που έδωσε η Επιτροπή ότι οι οδηγίες για τα συγκεκριμένα θέματα θα είναι έτοιμες στο προσεχές μέλλον.

3.1.2. Στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας να προστεθεί:

«και να στηρίζεται στους όρους των Εφικτών Στόχων (άρθρο 5) και των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (άρθρο 6) που έχουν καθιερωθεί στα κράτη μέλη».

3.2. Άρθρο 2

3.2.1. Οι ορισμοί του άρθρου αυτού συνδέονται τόσο στενά με τα παραρτήματα, ώστε η ΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να δοθεί πολύ μεγάλη προσοχή στην ερμηνεία του άρθρου 15 — π.χ. στην περίπτωση που θα υποβληθούν τροποποιήσεις για τα παραρτήματα. Όταν οι προτεινόμενες αλλαγές αφορούν περισσότερο θέματα αρχής παρά καθαρά τεχνικές λεπτομέρειες, τότε πρέπει να προβλέπεται σ'αυτές και η ευρεία διαβούλευση, για να συμφωνούν και με το σημείο 3.15 που ακολουθεί.

3.2.2. Άρθρο 2, παράγραφος 6

Η ορθή διατύπωση του όρου είναι «Καλύτερες Διαθέσιμες Τεχνικές» — η αλλαγή στο κείμενο είναι απαραίτητη.

3.3. Άρθρο 3

3.3.1. Άρθρο 3, παράγραφος 2

Η ΟΚΕ κατανοεί ότι το Συμβούλιο είχε αποφασίσει παλαιότερα τα κράτη μέλη να υποβάλουν αναφορές ανά τριετία. Για πρακτικούς λόγους, καθώς και για λόγους οικονομίας, η ανά πενταετία υποβολή αναφοράς θα ήταν πιο ρεαλιστική, και η πρόταση πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.

3.3.2. Άρθρο 3, παράγραφος 4

Η σημαντική αποστολή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος απαιτείται να προσδιοριστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια. Ο οργανισμός πρέπει να παρέχει συγκρίσιμα στοιχεία για την ποιότητα του περιβάλλοντος σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, στοιχεία τα οποία θα συμβάλλουν στην εναρμόνιση της προόδου στα διάφορα κράτη μέλη.

3.4. Άρθρο 4, παράγραφος 1

Η διοικητική προσπάθεια που απαιτείται για ποιοτική και ποσοτική αξιολόγηση αμφοτέρων των πηγών σημειακής και διάχυτης ρύπανσης φαίνεται να είναι τελείως δυσανάλογη με τα οφέλη. Θα πρέπει, τουλάχιστο, να απαιτείται η ανάληψη δράσης μόνο στην περίπτωση που είναι αυτή αναγκαία βάσει του άρθρου 3.

3.5. Άρθρο 5

3.5.1. Άρθρο 5, παράγραφος 1

Έχοντας υπόψη την καθυστέρηση με την οποία αποφασίστηκαν οι διατάξεις της οδηγίας αυτής, η ΟΚΕ φρονεί ότι η ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 1998 πιθανόν να είναι υπερβολικά φιλόδοξη.

3.5.2. Άρθρο 5, παράγραφος 4

Πρέπει να προστεθεί μία ακόμη περίπτωση στην οποία θα καθορίζεται ότι οι εφικτοί στόχοι του άρθρου αυτού θα κρίνονται με βάση το κριτήριο της οικονομικής αποδοτικότητας, καθώς και με τα άλλα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα πρόταση.

3.6. Άρθρο 6

Το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου (ευθυγράμμιση με το άρθρο 1, παράγραφος 1) πρέπει να διατυπωθεί ως εξής:

«... ολοκληρωμένα προγράμματα με στόχο τη διατήρηση και/ή τη βελτίωση της ...».

3.7. Άρθρο 7, παράγραφος 1

Η προθεσμία των 2 μηνών πρέπει να αυξηθεί σε 6 μήνες.

3.8. Άρθρο 8

Τα οικονομικά κίνητρα δεν πρέπει να περιορίζονται σε «τομείς που προσδιορίζει η Επιτροπή». Το πέμπτο πρόγραμμα δράσης υπέρ του περιβάλλοντος ενθαρρύνει τη σύναψη εκουσιών συμφωνιών παράλληλα με τα οικονομικά κίνητρα. Η άποψη αυτή θα πρέπει να περιέχεται στο κείμενο της παρούσας πρότασης και να έχει την εξής διατύπωση.

3.8.1. Άρθρο 8, παράγραφος 2

«Τα κράτη μέλη μπορούν, αντί της εφαρμογής της παραγράφου 1, να παρέχουν οικονομικά κίνητρα και/ή να διευκολύνουν τη σύναψη εκουσίων συμφωνιών προτρέποντας τα φυσικά πρόσωπα και τις δημόσιες και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις να συμμορφούνται προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.»

3.9. Άρθρο 9, παράγραφος 1

Πρέπει να τονισθεί ότι η διάταξη αυτή θα εφαρμόζεται σύμφωνα με τους όρους των διεθνών συμβάσεων, όπως αυτών που έχουν ως αντικείμενο τη Βόρεια Θάλασσα ή το Ρήνο.

3.10. Άρθρο 9, παράγραφος 2

Στην πραγματικότητα, με τη διάταξη αυτή ανατίθεται στην Επιτροπή ο ρόλος του επιδιαιτητή για τα κράτη μέλη. Η ΟΚΕ εκφράζει σοβαρές αμφιβολίες για τη διαδικασία αυτή, η οποία πρέπει βέβαια να ελεγχθεί εάν συνάδει με τη Συνθήκη της ΕΕ.

3.11. Άρθρο 10

Το διοικητικό βάρος (και κόστος) για τον εντοπισμό όλων αυτών των μικρών και ασήμαντου μεγέθους υδάτων φαίνεται να είναι εντελώς δυσανάλογη σε σχέση με το όφελος. Επιβάλλεται να επιτραπεί στα κράτη μέλη να αποφασίζουν πότε παρόμοιος εντοπισμός είναι αξιόλογος.

3.12. Άρθρο 11

Δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό να αφήνονται έντονα μολυσμένα ύδατα, όπως στους λιμένες, στην κατάσταση που βρίσκονται και να παρεμποδίζεται μόνο η περαιτέρω επιδεινώσή τους. Ομοίως, δεν υπάρχει λόγος καθαρισμού των υδάτων (π.χ. των λιμένων) σε βαθμό ώστε να γίνονται πόσιμα. Θα πρέπει να ζητείται από τα κράτη μέλη να βελτιώνουν την ποιότητα των υδάτων έως ένα λογικό βαθμό.

3.13. Άρθρο 14

Η ΟΚΕ παραπέμπει στα σχόλια του σημείου 3.3.1, σχετικά με την ανά πενταετία έκθεση.

3.14. Άρθρο 15

3.14.1. Η διατύπωση πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής:

«... άρθρο 16, ώστε να ανταποκρίνονται στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο και να προβαίνει στις μεταβολές των συνθηκών εφαρμογής τους».

3.14.2. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την άποψη ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 16 μπορούν να ληφθούν αποφάσεις μόνο σχετικά με τεχνικές λεπτομέρειες. Για τροποποιήσεις της οδηγίας με ποιοτικό ή σημαντικό ποσοτικό χαρακτήρα απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 130 Ρ της Συνθήκης ΕΟΚ.

3.15. Άρθρο 16

Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι υπάρχει ανάγκη για μια κατάλληλη τεχνική επιτροπή που θα συμβουλεύει την Επιτροπή σχετικά με τις τεχνικές διευθετήσεις. Πάντως, πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει πλήρης συμμετοχή και λεπτομερής διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Σε άλλους τομείς, αυτό έχει γίνει με τη σύσταση συμβουλευτικών επιτροπών από εκπροσώπους των ενδιαφερομένων μερών, των οποίων η γνώμη πρέπει να ζητείται από την επίσημη επιτροπή των κρατών μελών (βλ. π.χ. απόφαση της Επιτροπής της 12ης Φεβρουαρίου 1982, 82/128/ΕΟΚ⁽¹⁾). Η Επιτροπή οφείλει να έχει υπόψη της το προηγούμενο αυτό ή να αναζητήσει άλλους τρόπους για τη συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερομένων ομάδων.

3.16. Άρθρο 17

Εάν η οδηγία δεν υιοθετηθεί το 1995, όλες οι ημερομηνίες θα πρέπει να αναθεωρηθούν.

3.17. Άρθρο 18

Η ΟΚΕ αναμένει ότι με την κατάργηση των δύο οδηγιών για τους ιχθείς θα διατηρηθούν πλήρως οι σημερινές προδιαγραφές.

3.18. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I — Σημείο 4

Θα έπρεπε να αρχίζει ως εξής: «Ποικιλότητα οργανισμών (πλαγκτόν ...) έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνονται τα πρωτόζωα τα οποία διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην ανάλυση της οικολογικής ποιότητας των υδάτων».

3.19. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ο κατάλογος των αντιπροσωπευτικών στοιχείων αναφέρει υδάτινα συστήματα που δεν έχουν προσβληθεί σημαντικά από το άνθρωπο. Συνεπώς, οι διατάξεις του παραρτήματος αυτού μπορούν να γίνουν δεκτές μόνον υπό την προϋπόθεση ότι θα γίνει τελείως σαφές ότι το παράρτημα αυτό αποτελείται από ιδανικά και στόχους οι οποίοι δεν είναι νομικώς δεσμευτικοί. Ιδίως, ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως στοιχεία για την εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας.

Συνεπώς, το περιεχόμενο του παραρτήματος χρειάζεται λεπτομερή εξέταση. Π.χ., εάν πράγματι τα κριτήρια νοούνται μόνον ως ιδανικά ή στόχοι, τότε δύσκολα γίνεται αντιληπτό γιατί η αναφορά στο σημείο 9, στις όχθες και τις ακτές περιορίστηκε μόνο στις μη αστικές περιοχές.

(1) ΕΕ αριθ. L 58 της 2. 3. 1982.

Η εισαγωγική παράγραφος του Παραρτήματος II πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής:

Επικεφαλίδα: «Καλή οικολογική ποιότητα των υδάτων — Κατευθυντήριες γραμμές»

Εισαγωγή:

«Για να συμμορφωθούν με την οδηγία, τα κράτη μέλη πρέπει, κατά τον προσδιορισμό των εφικτών στόχων τους

(άρθρο 5) και των ολοκληρωμένων προγραμμάτων τους (άρθρο 6), να λαμβάνουν υπόψη — με βάση την αρχή της πρόληψης — τα ακόλουθα κριτήρια που έχουν σχέση με τα υπό εξέταση ύδατα.»

3.20. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Το παράρτημα αυτό, εξεταζόμενο ως σύνολο, συνεπάγεται μεγάλη διοικητική προσπάθεια. Τα διάφορα σημεία πρέπει να εξετάζονται από την πλευρά της οικονομικής αποδοτικότητας, και να διαγράφεται οποιοδήποτε δεν ικανοποιεί τον όρο αυτό.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER
